

יסוד במלכות

מאת האדמו"ר מרחלין

יסוד במלכות

**מאת: האדמו"ר מרחלין
כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א**

מחולק חינם

בהוצאת אוריאל יעוץ ופתרונות בע"מ
רחוב יפה רום 40, גילה, ירושלים ת"ו
ת.ד. 11688, טל': 02-6520002

www.rachlin.org.il

הערה: ספר זה הינו שכתוב, מילה במילה,
של שיעורים שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א ברחבי הארץ
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי

© כל הזכויות שמורות לאדמו"ר מרחלין
כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

תוכן עניינים :

4.....	1. הקדמה
5.....	2. עבודת הנפש
18.....	3. עבודת השורש
24.....	4. השכל הנכון
29.....	5. העונג
36.....	6. האגואיזם
47.....	7. סוד התפקיד
55.....	8. הגאווה
63.....	9. סוד הרגשות
69.....	10. התבוננות-משיכת השפע
73.....	11. סוד ההצלחה
83.....	12. ייסורים מאהבה
94.....	13. התאוות
103.....	14. טיפול בדינים
111.....	15. שלבי היצר
121.....	16. מילון מושגים

הקדמה

יתעלה היוצר ויתגדל הבורא יתברך שזיכני לברך על המוגמר ולהוציא ספר זה לאור, לזכות את הרבים, בדור חשוך זה, בהדרכות חז"ל לזיכוך ובניית הנפש לעבודתו ית'.

וב"ה אנו עדים להתעוררות כללית בצימאון רוחני לחיפוש האמת בחכמת האמת. ורבבות מתעוררים לתקן עצמם ולעשות נחת רוח לבורא ית'.

מתבוננים בגדולתו ית' - צוללים לעומקה של נפש האדם ומחפשים את המסילה האישית והכללית המוליכה מעלה מעלה.

אין בספר זה שום חידוש וכל הרעיונות על פי תורתנו הקדושה וחז"ל. רק הוכנסו דוגמאות ותורגמו הלשונות על מנת לאפשר להדיוט לכנוס לתוך הים העמוק של ספרי המוסר, החסידות והפנימיות.

וב"ה אנו רואים פרי לעמלנו והנשמות העשוקות מתעוררות להיכנס בהיכל המלך ית'. וגאולתם של ישראל - גאולת שכינתו ית'.
יהי רצון שכל המעיין בספר זה ימצא מרפא לנפשו ויגאל את נשמתו גאולת עולמים!

ברכתי - ברכת כהן - תשרה על ראש כל אלו אשר במסירות נפש סייעו להוצאת ספר זה לאור - יבורכו מהשמים הם וכל זרעם! יהי רצון ונצליח להוציא מהכוח אל הפועל את הפצת המעיינות מתוך שמחה ובריאות!

המחבר

עבודת הנפש

היום אני רוצה להבהיר כמה מושגים יסודיים. כמו שלומדים בקבלה, שהתפקיד של עם ישראל זה לתקן את החטא של האדם הראשון. בנשמה של האדם הראשון היו כלולות כל הנשמות של כל היהודים.

אחרי שהוא עבר על המצווה שה' נתן לו בעצם נגרם פגם לכל העולמות. יש ארבעה עולמות. אצילות, הבריאה, היצירה ועשייה. והתפקיד של עם ישראל לתקן את זה ולהביא אותם לשלמות. ה', למה הוא ברא את העולם בכלל? מה הוא צריך את העולם הזה עם כל הפרטים עם כל הניסיונות? מובא בספרים בקבלה שהוא רצה לעשות טוב לנבראים.

אז בשביל לעשות טוב לנבראים הוא רצה שהנבראים ישלימו את החסרונות לבד. כי אם אדם מקבל את הכל מוכן, נניח אם הוא היה נותן לנו שפע ואור וחיות ותענוג בלי שאנחנו נעשה דבר. אני לא יודע אם אתם מכירים שיש לפעמים ילדים של הורים מאד מאד עשירים ויש להם כל מה שהם צריכים, במשך הזמן שהם גדלים אין להם עונג משום דבר.

יש לי במשפחה במקרה כמה כאלה והילדים לא מוצאים סיפוק מכלום. יש להם הרבה מאד בעיות בגלל העניין הזה, שבעצם כל מה שהם רוצים, הם מייד יכולים להשיג. אז אין לזה שום טעם. מאותה סיבה ה' רצה שאדם יעשה מאמץ מעצמו, כדי שאחר כך במסגרת שאחרי זמן העשייה, הוא יוכל לקבל עונג אינסופי בלי בושה ובלי מסכנות.

אז כמו שאמרנו בפעם הקודמת, הניסיון היה לכתחילה רק לא לאכול מעץ הדעת. היום יש לנו תרי"ג מצוות לא רק ניסיון אחד. אם האדם הראשון היה עומד בזה, אז מייד היה מקבל את השכר שהוא קבלת העונג הנצחי.

היות והאדם הראשון וחוה לא עמדו בזה אז קיבלו מסלול של תיקון. במקום הניסיון האחד הפשוט כביכול, שהיה להם בגן עדן, ה' נתן להם שרשרת ארוכה של ניסיונות שזה מה שאנחנו רואים פה בעולם הזה.

המציאות היא שאחרי שאדם הראשון חטא, הנפש שלו נפרדה לנשמות רבות שאנחנו קוראים היום עם ישראל. כל אחד קיבל חלק מזה. כל אחד יש לו חלק בתיקון הכללי הזה של האדם הראשון. ה' נתן לנו זמן מוגבל בשביל לעשות את התיקון הזה, ששת אלפים שנה. נתן לנו לקיים את המצוות שזה התיקון המעשי, חוץ מהתיקון המעשי יש את התיקון הנפשי. התיקון הנפשי מלווה את התיקון המעשי. מה שאנחנו מנסים להבין במסגרת הזאת אלו הכללים של התיקון הנפשי.

זה בעצם מעניין כל יהודי אפילו אם הוא לא דתי, אם הוא לא שומר מצוות. החלק הנפשי שאדם צריך לתקן הוא מורכב אבל אם לומדים את הכללים זה לא כל כך מסובך כמו שזה ניראה. אם אדם מתבונן בתוך הנפש שלו הוא רואה שם הרבה הרבה כוחות מנוגדים. לפעמים אדם שמח לפעמים הוא עצוב לפעמים הוא טוב לפעמים הוא רע. לפעמים הוא נהנה מלעשות משהו טוב. לפעמים הוא נהנה מלעשות משהו רע. יש כל מיני דחפים ותחושות ומחשבות, מערבולת שלמה.

כמה שנשמה יותר חשובה, יש בה יותר כוחות חיוביים וגם יותר כוחות שליליים. בדרך כלל באופן גולמי זה נמצא בערבוב. מה שגרם החטא של האדם הראשון שבמציאות התערבבו הטוב והרע.

לפני שהוא אכל מעץ הדעת אז הטוב היה לחוד והרע היה לחוד. אנחנו רואים בחומש שהנחש בא לפתות את אדם ואת חווה. הנחש היה בחוץ, זה לא היה קול פנימי שדיבר

איתנו. כמובן, שכל סיפור שבתורה אפשר להבין אותו, בכל מיני דרגות של עומק, באופן פשוט היתה בריאה אחרת שדברה איתם.

המציאות שקרתה אחרי חטא אדם הראשון זה שהנחש לכאורה, נכנס בפנים, בתוך הנפש. היום יש לנו בפנים מן נחש כזה. לא נחש נחשי אבל ארסיות כזאת כמו של נחש, חלק שלילי. וחז"ל קוראים לזה היצר הרע.

היצר הרע פרץ פנימה, נוצרה מציאות נפשית שהכוחות מעורבבים, והתפקיד של כל אדם זה לתקן את הערבוב הזה ולקחת את החלק הטוב, את החלק הרע לתקן אותו אם יש אפשרות. יש חלק רע שאי אפשר לתקן - אולי לזרוק אותו.

זה המסלול של התיקון שה' הכין בשביל כל אחד. כתוב בספרי הקבלה שלפני שאדם נולד כבר קבוע לו מראש מסלול של מאורעות. איפה הוא יצטרך לעבור, במה יעבוד, איך האופי שלו יהיה, איך המחשבות שלו יהיו, ועל חומר הגלם הזה הוא צריך לעבוד.

בעצם, החלק שבידי אדם, זה איך להתייחס למה שקורה לו. אדם לא קובע מה שקורה לו. זה ניראה שהוא קובע אבל בעצם הכל מדויק בהשגחה פרטית בדיוק, כל פרט שקורה לו במציאות וכל פרט שקורה לו בתוך הנפש, וכל מחשבה שיש לאדם זה לא דבר מקרי.

אנחנו לא רגילים כל כך להתעסק עם זה אז ניראה לנו ככה סתם. ככה, יש מחשבות חדשות, היום אני ככה, מחר אני משהו אחר, זה תלוי בכל מיני דברים חיצוניים. אבל באופן פנימי מתי שאדם מתמחה בזה ועוקב בצורה מסודרת אחרי הפנימיות שלו הוא רואה שאין מקריות.

זה לא מקרי שהיום הוא קם עצוב ואתמול היה שמח ועכשיו יש לו כוח ושלשום לא היה לו כוח וככה. זה לא תופעות כאלה כמו שאנחנו חושבים. בדרך כלל אני לא יודע את הסדר למה זה הולך אחד אחרי השני, ואיך זה הולך.

אז כשלא יודעים חושבים שזה מקרי. כשמתעסקים עם עבודת נפש בסוף רואים שזה לא מקרי בכלל. אנשים יכולים לצפות מראש חלק מהדברים שייקרו לאדם בתוך הנפש בתוך הניסיונות. המושג שרציתי להסביר היום זה המושג של ניסיון. בעצם אדם מאז שהוא נולד עד הרגע שהוא הולך לעולמו כל הזמן הוא נמצא בניסיונות. הניסיונות הם בשביל שאדם יתקן את מה שצריך לתקן. והקושי של הבריאה זה בשביל שאדם יתמודד, וישנה את מה שהוא צריך לשנות. אם הכל היה מסודר אז לא היה מה לעשות כמו בגן עדן. כמעט הכל היה מסודר. רק אמרו לא לאכול מעץ הדעת, אבל באופן כללי לא היה חסר להם שום דבר, אז גם לא תיקנו שום דבר.

במצב שלנו היום יש לנו הרבה מאד תיקונים. אנחנו מתקרבים לסוף הזמן שה' נתן בשביל התיקון. לפי הקבלה, הזמן הזה, ששת אלפים שנה וסוף הזמן הזה, זה עוד מאתיים וחמישים שנה. לפי המקובלים כנראה שהזמן יהיה לפני זה, זאת אומרת שה' לא יחכה לרגע האחרון בשביל לגמור את ההצגה אלא הוא יקדים את זה.

התפקיד שלנו היום זה לנסות להגיע לתיקונים שעוד לא הגענו. הרי כתוב שכל ישראל ערבים זה לזה. אז לא משנה אם אני צדיק והשני רשע או ההפך. כולנו צוות אחד. אז אם הצוות לא מילא את תפקידו אז לא מילא תפקידו, מה זה משנה מי לא מילא תפקידו.

התפקידים הם מרובים מאד. באמת יש לכל אחד תפקיד אישי אבל יש גם כן שורשים בנשמות. יש נשמות ששייכות לאותו סוג של תיקון. אז שמה יש עירבון, אחריות קבוצתית. זאת אומרת, אם אנחנו, נניח, באים מאותו חלק של הנשמה של האדם הראשון, אם אני מתקן את עצמי ומישהו אחד לא מתקן את עצמו אז זה לא פשוט.

אני צריך לגרום, באיזה שהיא צורה שגם האנשים האחרים יעשו את התפקיד שלהם כי אחרת חסר החלק של התיקון. "לבלתי יידח ממנו נידח". (שמואל ב' י"ד: י"ד). זאת אומרת שבסופו של חשבון כל יהודי יגיע לתיקון שלו.

השאלה איך זה יעשה? לפעמים יש נשמות שעובדות יותר, במקום הנשמות האחרות שעוד לא עושות את העבודה. אז זה החלק של הערבות, כך שאם אחד עושה אז השני, זה לא משנה סך הכל התוצאה הכללית צריכה להיות שהאדם או קבוצה של נשמות שקשורה לתיקון הספציפי כולם יגיעו למטרה.

מה זה העניין הזה של ניסיון? נחזור לעניין של האדם הראשון. האדם הראשון הייתה לו ברירה באופן פשוט. לשמוע בקול ה' ולא לאכול מעץ הדעת או לאכול. זה כל ילד יודע. ברגע שלאדם יש ניסיון והוא נכשל בו, כמו למשל אדם ראשון שנכשל, הוא היה צריך לבחור להתאפק או לאכול.

אז הוא בחר לאכול כנגד הציווי וה' ציווה לו. אז החלק הזה שלו שבחר באכילה הזו שהיא לא היתה לפי רצון ה', גרמה לכך שהנפש שלו נדבקה לחלק השלילי. אותה מתכונת קיימת אצלנו. למשל, בן אדם צריך לקום היום בבוקר לעבודה. אז הוא קם הולך לעבוד, מגיע ברוך השם עובד. מחר הוא רוצה לקום ובא לו חשק לא לשום. אז יש לו ניסיון כזה כן לקום לא לקום. בסוף הוא מחליט לא לקום. אחרי זה למחרת שוב פעם. יבוא לו אותו ניסיון, אם לקום או לא זה יותר קשה.

אם הוא עשה תשובה על שזה אתמול הוא לא קם, אם הוא עשה תיקון, הצטער, הבין שזה לא נכון, יהיה לו קל לקום למחרת. אם הוא לא עשה שום חשבון נפש וככה סתם עבר היום אז למחרת יהיה לו הרבה יותר קשה מהפעם הראשונה, זה מצטבר.

הנפש נקשרת לחלקים שליליים. זה למשל היסוד של העניין שיש אנשים שמתמכרים לסמים או למשהו כזה. הם נמשכים פעם אחת ואחר כך זה מושך. כל פעם זה מושך יותר וזה מושך את האדם והבן אדם קשה לו לצאת מזה אפילו אם פתאום הוא רוצה הוא לא יכול, מאד חסר לו.

ככה זה בכל הניסיונות. בעצם כאשר אדם בוחר בכיוון לא חיובי של התגברות אלא כיוון של ויתור, הנפש שלו נקשרת. ברגע שהנפש שלו נקשרת אז הנפש כבר לא בידים שלו. אדם למשל שחייב לעשן לא בעל בחירה כמעט.

הוא תפוס, הוא לא מחליט אם לעשן או לא, הוא כבר תפוס בידי הסיגריה. הסיגריה מחליטה מתי הוא יעשן או לא. הוא מאבד את השליטה. האיבוד של השליטה הוא פרוגרסיבי, הולך וגדל. עכשיו נניח שהוא בחר לעשן ועישן, הוא כבר נמשך לזה.

פעם הבאה כמו שאמרנו יהיה לו יותר קשה. בכל פעם שהוא נכשל בעניין הזה, אני נותן סתם דוגמא, יהיה לו קושי גדול יותר. באופן פנימי זה נקרא שהנפש שלו נשבתה מלשון שבוי, על ידי הכוח השלילי שיש בבריאה.

הכוח השלילי שמתפקידו להכשיל את האדם. מה שאנחנו יודעים מכל הסיפורים ששמענו במשך החיים שהשטן מקטרג. כמו עם איוב אם למדתם בבית ספר, זה לא סיפור זו מציאות, שיש חלק שלילי שמקבל את החיות מזה שהחלק החיובי לא עושה את תפקידו.

המהות הזו של השטן שמקטרג זו מציאות רוחנית, לא דמיון. יש לחלק השלילי הזה יכולת לינוק מהקדושה כמו שילד צריך לינוק מאמא שלו בשביל להתפתח. היצר הזה שאנחנו קוראים לו היצר הרע, אין לו כוח מעצמו, הרי אם הוא שלילי, למה שיהיה לו כוח? למה שה' ייתן לו כוח? הכוח שהוא מקבל זה מהטעויות של עם ישראל, של יהודים.

כל יהודי שעושה טעות בבחירה היצר פשוט שובר את הנפש שלו, תופס את הנפש שלו, מזה הוא מקבל כוח. פעם הבאה שהוא ירצה להתגבר יהיה לו יותר קשה. זה נקרא שניצוץ האלוקי שבתוך האדם נשבה בתוך הקליפה.

אני פשוט מכניס קצת מושגים של קבלה כי בשביל להגיע לעבודה שאנחנו רוצים לעשות צריך פשוט להכיר איך המערכת פועלת, אם לא האדם לא יכול לעשות את התפקיד שלו. יש צורך בכמה מושגים תיאורטיים. הניצוץ האלוקי זו הנשמה. הנשמה, כתוב בקבלה היא "חלק אלוק ממעל", חלק אלוקי. אני לא יודע אם יצא לכם לראות, לא עלינו, אדם שנפטר, אם מעריכים מישהו ורואים אותו שהוא נפטר, רואים ממש שחסר שם הנשמה.

מרגישים את זה. יש כאלה שלא מאמינים אבל במציאות התחושה היא כזאת? רואים שהיה משהו חי ונושם ופתאום יש איזו בובה כזו משעווה, אחרי כמה שעות זה בכלל מזעזע. רואים שחסרה החיות. הנשמה זו החיות. שיש לאדם. המדע גילה שיש בתוך גוף האדם כל מיני פרודות, כמו שיש בטבע ברזל וזהב וכל מיני דברים. אז מה ההבדל בין זה לבין אדם. אם אנחנו מורכבים מאותם החומרים שיש בטבע בלבד, מה כבר ההבדל בינינו לבין הזהב או איזה כסף.

אז באופן חומרי יש קצת הבדלים אבל יש הבדל מהותי וזה החלק הרוחני הבולט שישנו גם בדומם אבל בדרגה אחרת. זאת אומרת לפי התורה, גם לדומם יש נשמה. אומרים דומם, צומח, חי ומדבר. אנחנו בדרגה של מדבר זו הדרגה הכי גבוהה.

אבל החיות האלוקית נמצאת בכל השלבים ברגע שאדם בוחר בחירה לא נכונה החיות שלו הולכת לשבי. זה באופן כללי מה שקרה למשל עם חורבן בית המקדש. שהלכנו לשבי לבלבד עד היום אנחנו בגלות.

זה נקרא גלות השכינה. חושבים שזה עונש מה' זאת אומרת שהעם עשה דברים לא טובים, ה' העניש אותם וזרק אותם, ה' היה יכול לתת להם עונש אחר מה פתאום לזרוק אותם מפה? מה המושג הזה שהעם יוצא לגלות? נכון עשית איזה בעיה, תקבל מכה על הראש, תקבל מחלה, אני יודע, אבל משהו תכלס, למה דווקא להוציא אותו מהמקום שלו.

אז באופן פנימי זה המושג הזה שברגע שמספר גדול של יהודים בחרו בחירה לא נכונה, הנפש שלהם נקשרה לחלק השלילי ונישבו בין האומות. זה נקרא שהניצוץ האלוקי נמצא בגלות בקליפה.

יש פרי ויש קליפה, הפרי זה החלק של החיות שמזין את האדם והקליפה זה החלק החיצוני. יש לקליפה כמה תפקידים, תפקיד של שמירה ששומרת על הפרי שלא יתקלקל, שלא יכנסו בפנים תולעים.

מצד שני זה מפריד את הפרי מהסביבה תופס אותו, מגדל אותו, ושומר עליו. אז המציאות שאדם בוחר לא נכון גורמת לזה שהחלק הנפשי שלו יתרגל להיות קשור בחלק השלילי. עכשיו אם ה' רוצה שאנחנו בכל אופן נתקן את מה שעשה האדם הראשון אז מה הוא יעשה? הוא ישאיר את הנפש שלנו כל הזמן בגלות? אז אין שום תיקון.

אז הוא נותן לנו עוד ניסיונות, הוא שולח אותנו ניסיון בסגנון אחר, עוד סיגריה, אז מה, שוב יש לו בחירה. או שהוא מתגבר על זה או שלא, הוא לא מתגבר, ואז הנפש נקשרת עוד יותר לסיגריה, ככה זה הולך בכל תחום, בכל אפשרות בכל דוגמא, וזה נקרא שלאדם יש ניסיון. בניסיון הוא יכול להתעלות או ליפול. אם הוא נופל, אז או שהוא נשאר בנפילה או שהוא יודע איך להתעלות גם דרך הנפילה. ואז שוב יש לו ניסיון. כל פעם שמעמידים אותו באיזה שהוא ניסיון ושהוא עומד בו הוא מקבל חיות יותר חזקה מלמעלה, זאת אומרת העיקרון הוא שאור מושך אור וחושך מושך חושך.

למשל, אדם הולך ברחוב ויש איזה קבצן מבקש נדבה, צדקה זו מצווה, אחת מהמצוות הראשיות. אם לאדם אין חשק לתת ולא נותן, אז בעצם הוא ביטל מצוות, היתה לו מצווה, הוא יכול היה ללכת ולעשות משהו, לעזור לאדם הזה, זה עוד לא אומר שהוא עשה משהו שלילי לגמרי, שהרי הוא לא נתן לו בעיטה או שעשה לו משהו רע, פשוט לא נתן לו. מה היה קורה אם הוא היה נותן לו? הנפש שלו היתה מקבלת אור מלמעלה. כל פעם שאדם עושה איזה מעשה טוב הוא מרגיש טוב, זה חוק כזה. זה אפילו לא בקשר למצוות. אדם שעוזר לחבר מרגיש טוב.

אדם שמן פתאום עושה דיאטה הוא מרגיש שהוא עושה משהו טוב לעצמו. אחד שהוא מנוון - הולך לעשות התעמלות, מרגיש שעשה משהו חיובי. למה זה? מה המהות של זה? המהות זה שכל פעם שאדם עושה משהו חיובי מהשמיים מוסיפים לו חיות.

נותנים לו שימחה, נותנים לו כוח, לפעמים גם נותנים לו רכוש חדש, זה תלוי בניסיון, תלוי במטרות. מאיפה באה החיות הזו? מאיפה השמחה הזו? מאיפה הכוח הזה? בא מהלמידה והניסיון. מהלמידה והניסיון אדם מוציא את הניצוץ שלו שהיה תפוס קודם ומחזיר אותו לנפש שלו אז פתאום הוא מקבל חיות חדשה, זו הסיבה.

כשאדם עושה מאמץ חיוני אז הוא מקבל תוספת. אנחנו יודעים למשל כשאדם נמצא בשמחה הוא יכול לעבוד יומיים בלי לישון. יש לו כוח ויש לו הכל ולפעמים אדם עצוב והוא ישן עשר שעות ואחר כך אין לו חשק בכלל לעשות שום דבר.

אם ראיתם אנשים מדוכאים כאלה אין להם חשק להזיז את היד, להרים את הראש זה מאמץ קשה מאד. החיות שלאדם יש בנפש זה דבר חשוב מאד, כך הוא יכול לנצל את החיים שלו בכל המובנים בצורה פורייה.

הנפש של היהודי יש לה מזון ידוע. לפי התורה "תורה ומעשים טובים" מחיה את האדם. אבל זה לא מספיק. זאת אומרת אנחנו רואים אנשים שהם אומרים תורה ועושים מעשים טובים ואין להם חיות מזה.

חסר להם הליווי הנפשי של עבודת הנפש למצוות שהם עושים, הם עושים את זה באופן אוטומטי כזה. אז יש בזה משהו, זה מחייב את האדם באיזה שהוא מקום. אבל זו לא החיות האלוקית בעוצמה גדולה. כשאדם עושה את זה בליווי הנפשי המתאים עם עבודת הנפש המתאימה, אז הוא רק מוציא את הניצוצות שהוא פיזר בגלגול הזה או בגלגול אחר שלו או של אחרים ואז הוא מקבל כוח. זה מה שמובא בחז"ל המושג "צדיקים ילכו מחיל אל חיל" (תהילים פ"ד ח').

כל פעם שמתגברים קצת מקבלים עוד קצת ועוד קצת, כל פעם שאדם עושה איזה מאמץ מקבל עוד קצת. בדרך כלל בחינוך הרגיל שאנחנו מקבלים, לא החינוך הדתי, החינוך החילוני, המדעי - אנחנו אומרים לו: תשמע, יש לך תכונה כזאת, אתה עצלן ותדע לך שזה בגלל שאמא שלך, או אבא שלך, או אתה כשהיית קטן או משהו כזה...

יש לפעמים נטייה להשלים עם זה או להתגבר בכל מיני דרכים. את החלק הפנימי של זה לא לוקחים בחשבון. החלק הפנימי הוא בעצם כמה שיש לאדם יותר מגבלות, יש לו יותר צינורות והוא יכול להתעלות יותר. מספרים על שלמה המלך, שהיה חכם גדול, אמא שלו בת שבע, אשתו של דוד המלך, היתה מייסרת אותו, היתה קושרת אותו לעמוד ונותנת לו מכות. ולמה זה? היא אמרה: תיראה כל האנשים יודעים שאבא שלך הוא צדיק, שדוד המלך הוא צדיק, אז אם אתה לא תצא בסדר מה יגידו? שהאמא לא בסדר, שהאמא לא חניכה אותך.

אז היא היתה קושרת אותו ונותנת לו מכות. כתוב ככה במדרש. אז מהמכות האלה הוא התעלה. לפעמים אדם מהמכות הולך ונופל יותר, שלמה המלך התעלה. איך הוא התעלה? הוא הבין שאין לו חכמה.

היה לו חלום, הרי ה' התגלה לו בחלום, הוא שאל אותו מה הוא רוצה? והוא ביקש חכמה? נתנו לו. הוא יכל לבקש משהו אחר מאיפה הוא ידע שהוא לא חכם? מאמא שלו. על כל דבר קטן היא נתנה לו מכות אז היתה לו מודעות לזה.

ככה הוא התגבר, ככה הוא גדל. יש בעצם אפשרות שדרך החסרונות והיצרים אדם יתעלה. בחברה המערבית מי שלא מוכשר, שלא "מוצלח" כזה, לא שווה שום דבר. אם אתה לא מוצלח, לא צריכים אותך.

אולי עוד איזה לא יוצלח יתחבר איתך. במושג הפנימי כמה שאדם לא מוצלח יש לו יותר אפשרויות להתעלות. דווקא המייצר, הלחץ, החסרון, אם אדם יודע איך להתייחס לזה נכון זה מעלה אותו, לא מוריד אותו.

רק חבל שבבית הספר לא לימדו אותנו איך לעשות את זה. לימדו אותנו כל מיני דברים אבל את זה לא לימדו. המושג הזה של ה"הצלחה", ה"מוצלחים", זה מושג שלא שייך ליהדות, למדנו את זה מאמריקה, או ממקומות אחרים.

ביהדות יש כוחות, כל אדם כשהוא נולד מקבל כוחות נפש והוא צריך להתמודד איתם. יש אפשרות להישאר אותו דבר, יותר גרוע או להתעלות מעל הטבע. יהודי יכול להגיע להשגות רוחניות גבוהות מאד מעבר לחושים אפילו.

זה תלוי בעבודה שלו. זה הסוד של הנביאים למשל, שהיו מקבלים גילויים גדולים מהשמיים. זה לא היה דמיון או הזיה, אלו היו תכלס גילויים. גם היום יש אנשים שיכולים להתפתח ולהגיע, זה תלוי בעבודה שאדם עושה.

הפגמים הם בעצם הצינורות שדרכם אדם צריך להתעלות. ניקח למשל אדם כעסן. כל פעם הוא כועס והורס את עצמו, הורס את אשתו, הורס את הבוס שלו, הורס בכל מקום. כל פעם הוא מנסה להתאפק לא לכעוס ובסוף כשהוא כועס הוא כבר הורס.

אז הוא כבר אוכל את הלב על זה שהוא כעסן, וכולם סובלים ממנו, והוא סובל מעצמו, ולא יודעים איך לצאת מזה בכלל. בעצם לא יודעים שהכעס הזה הוא הצינור הכי טוב בשבילו להתפתח, דווקא דרך הכעס הוא יכול להתעלות, להשיג דברים מעל הטבע.

האדם כל הזמן עצוב, זה הדבר הכי נורא. באמת זה דבר קשה, זה מוציא את הכוחות, זה מוציא את החשק לעשות משהו. אבל עצבות אם משתמשים בה בצורה נכונה, זה מפתח את האדם בצורה מדהימה.

זאת אומרת כל חלק שלילי של האדם, אם אדם לא עושה עם זה שום דבר אז זה הורס אותו וזה הורס את הסביבה. ואם אדם עובד על זה בצורה הנכונה אלו דווקא הצינורות דרכם הוא יקבל את החיות ואת השפע.

בדרך כלל אנחנו רק מזניחים את זה או מגבירים את זה על ידי זה שבוחרים כל הזמן לא להתרגז. זאת אומרת אני עשרים שנה כעסתי אמשך לכעוס מה אני יכול לא לכעוס? אני יכול להתאפק? אני רגיל לזלול, אז אני אפסיק לזלול? איך אפשר? זה כיף ואני ממשיך.

בעצם כל הפיתוח הזה של החלקים השליליים מביא חושך לתוך הנפש. זו הסיבה למשל שאדם יושב לאכול והוא אוכל, אוכל, ואוכל ואחרי כמה זמן הוא מרגיש עצוב כזה. בהתחלה הוא מרגיש חיות עם העוגה הטעימה, עם הגלידה, זה טוב ונחמד.

אחר כך הוא מרגיש רוויה כזו ומסכנות, ואוכל את הלב למה הוא אכל ולמה הוא רוצה לעשות דיאטה ולא עשה. אחר כך עוד הפעם מתעורר התאבון הזה לאכול, כי הוא לא תיקן

את זה. והי' שולח לו עוד פעם הזדמנות שיתקן, אבל בדרך כלל הוא שוב נגרר ושוב ממשיך, ככה זה.

התהליכים הידועים לנו בנפש, כשאדם לא יודע מה לעשות, זה הולך ומתפתח, העניין של עבודת נפש זה ללמוד את הכללים איך דווקא מהחלק הזה, השלילי אדם יכול להתעלות, במקום ליפול. כתוב שלא יוצא רע מהשמים זאת אומרת שכל מה שהי' עשה זה לטובה. אז אם זה לטובה אז למה אנחנו כל כך מסכנים כל הזמן? יש לנו צרות, יש לנו בעיות, ויש לנו לחץ. או שזה לא נכון מה שכתוב שאומרים אנשים שלא מאמינים, אנשים שמאמינים אומרים זה נכון מה שכתוב, רק שאנחנו לא יודעים למה זה טוב. למה אם אני עצוב יש בזה משהו טוב? למה אם אני עצלן זה טוב? מה יכול לצאת טוב מזה. כל אחד רוצה להיות מוצלח, אז הי' נותן לי כאלה מידות קשות אין לי אפשרות לעשות עם זה כלום. כך אדם מתייאש.

בעצם הסיבה הזאת שאדם כל הזמן בוחר לא נכון גורמת לזה שהנפש האלוהית נשבית בגלות, כאילו מתנתקת ממנו. אז בשביל זה הוא כל פעם יותר מסכן בכל פעם שהוא חושב שהוא יתגבר, והוא לא מתגבר.

הדרך שלנו שהיא בעצם מחז"ל, בדור שלנו, זו הדרך איך להתגבר על כל הדברים האלה. ואיך אדם מקבל את התיקון שלו ועושה את התפקיד שלו. ומקבל את האור דווקא דרך החסרון, כמובן שצריך לפתח את החלק החיובי, אבל קל וחומר גם בחלק השלילי יש הרבה עבודה שאפשר לעשות.

כתוב על האמהות שרה ורבקה שהי' עשה אותם עקרות ורק אחרי שהתפללו הם הביאו ילד, נכנסו להריון. אז כתוב בחז"ל למה הי' עשה אותן ככה? אמהות של האומה, תעשה אותן מושלמות, מה אתה עושה אותן ככה עם חסרון? אומרים שהם היו חכמות ויפות. אם היו להם גם ילדים, אז לא היו מתפללות בכלל לקב"ה. מי צריך את הקב"ה? יש לי את הכל, יש לי כסף, אני בריא, אני נחמד, אני מצליח, מי צריך את הי'? הי' עשה אותן עקרות כדי שיהיה להן קשר איתן.

ומשם בא היסוד הזה של העבודה. בעצם דרך החסרון אדם מבין שהוא לא המנהל של העולם. יש מנהל יותר משוכלל, ואז הוא מבין שהוא צריך לקבל עזרה. אם אדם כבר מושלם כזה ותמיד מצליח אז מה הוא צריך את הקב"ה? הוא לא צריך אותן.

דווקא דרך החסרון יש לו ציאנס להיכנס לקשר. כל אפשרות של תיקון לפי הדרך של התורה קשורה עם שני דברים, עם מאמצים שאדם עושה בתוך הנפש, ועם הקשר עם הקב"ה. זאת אומרת שמאמצים בלבד זה לא מספיק.

זה גם כן עוזר, אנחנו רואים בכל תחום בטבע שאדם מתאמץ יש לו תוצאות תמיד. אפילו אם הוא מתאמץ למשהו לא טוב יש לו תוצאות. אבל אם הוא היה קושר את זה עם הקב"ה אם היה עושה את אותה פעולה ובאותו זמן מבקש מהי' תשמע תעזור לי אני רוצה להיות מוצלח, אני רוצה להיות בסדר, אז התוצאה היתה יותר טובה.

כשזה בא בחיבור עם האלוקות יש לזה כוח יותר גדול. זה גם תיקון המידות. תיקון של הפגמים בנפש של האדם, השליטה במחשבות, הרגשות והתחושות, כל הדברים האלה יהיו "שיטות" כשעושים אותם בלי הקב"ה.

כמו שיטות למיניהן של כל מיני עמים מהמזרח שלא בהכרח שהם כל כך קשורים עם הקב"ה, יש כאלה ויש כאלה פחות. הדרך של הקדושה של עם ישראל זה "בכל דרכיך דעהו", בכל שלב אדם רואה את הקב"ה, לא שומע, הוא לא עשה איתו הכרות אף פעם. המצב הזה כשהי' לא מתגלה ניקרא הסתר פנים. אדם שהי' לא מדבר איתו, אנחנו יודעים

שהי לא מדבר עם אף אחד, אם מדבר עם מישהו בטח הוא משוגע צריך לאשפז אותו. בטח יש לו הזיות או שהוא לקח סמים.

אבל זה לא המצב המתוקן, המצב המתוקן הוא שהשם כן מדבר עם כולם, ומתגלה לכולם. הוא לא עשה בריאה כזו שצריכה להישאר כל הזמן באותו חושך הרי אם הוא המנהל של העולם, אם הוא עשה את הכל, למה הוא לא מתקשר איתנו? מה אנחנו צריכים להיות ככה מנותקים? אדרבא שהוא יהיה פה איתנו ואנחנו נהיה מבסוטים, נעשה מה שהוא אומר.

האמת שזה מה שיהיה לעתיד לבוא. המצב הזה זה נקרא "גילוי פנים". זה המצב של הגאולה אנחנו באומרים "שיבוא המשיח" מאז שנולדנו ועד היום שמענו על המשיח, זה התפקיד של המשיח, הוא יביא האנשים לעבודת נפש בדרגה גבוהה ויגרום לזה שהי יתגלה. אנחנו יודעים מהספרים שבזמן שבית המקדש היה קיים היו גילויים. זה מובא במשנה, יש כל מיני ניסים קבועים שהיו בבית המקדש. היו תופעות מעל הטבע שהיום אנחנו לא זוכים, למשל בת קול, היתה יוצאת בת קול ואומרת משהו. היתה נבואה, היו אורים ותומים, המלך היה רוצה לדעת אם לצאת למלחמה או לא - היה שואל את האורים. אתם יודעים מה זה אורים ותומים? לכהן הגדול היו שמונה בגדים.

על אחד מהבגדים היו רשומים שנים עשרה השבטים. כל שבט עם אבן אחרת והשם שלה. כשהיו רוצים לדעת, היו שואלים באורים ותומים. יש הלכות אורים ותומים, לא כל דבר היו שואלים את הקדוש ברוך הוא דרך זה.

אבל אם היו דברים כלליים למשל אם לצאת למלחמה או משהו כזה שקובע בשביל כל העם, היו שואלים את הכהן הגדול, האבן היתה מאירה. היו ידועים את האותיות ומחברים אותן והיו מקבלים תשובה מהשמיים.

אין לנו היום דבר כזה, זה נגנז, אבד. בזמנו היה מצב של גילוי פנים די כללי, אם יש מצב כזה שאדם שואל את הקב"ה, והקדוש ברוך הוא עונה לו אפילו דרך אבנים, זה לא משנה, אבל יש איזה קשר.

היום הקשר הוא קשר דמיוני. מה ההבדל בין אדם דתי לבין אדם לא דתי שמקיים מצוות. אנשים רגילים השם לא מתגלה להם. אנשים כמו משה רבינו והנביאים זכו. כתוב בחז"ל שבכל דור יש אנשים שזוכים, זו לא תופעה שהיתה וגמרנו בכל דור ודור יש נשמות שזוכות לגילויים.

אבל זה לא התכלס, התכלס זה שכל העם מסכן. אם הי' כל כך טרח ועשה לנו עולם כזה משוכלל כל כך הרבה פרטים של תופעות, ועכשיו הוא לא פה, זאת אומרת לא רואים אותו אין לנו שום קשר איתו, אז מה התכלס של כל זה? מה המשמעות של זה? בשביל מה הוא עשה את זה? האפשרות הזו שהי יתגלה תלויה בנו. בגן עדן כתוב שהי היה מדבר עם אדם וחוה חופשי, והם לא ניצלו את ההזדמנות. בכל אופן למרות שהי דיבר איתם עשו הפוך ממה שהוא אמר להם. והתיקון הוא שכשהשם לא מדבר איתנו נעשה מה שהוא אומר וזה בעצם העניין של אמונה.

כשאדם כופה את עצמו לעשות דברים שכתובים בתורה, למרות שהוא אולי לא מסכים, או שזה לא נראה לו, או שהוא לא רואה את התכלס מה זה קשור עם הקב"ה, איך יכול להיות שהוא אומר לי לעשות פעולות מוזרות, שאי אפשר להבין את הקשרים בין דבר לדבר.

החלק הזה של ההסתר פנים קיים כי אדם לא עבד את הי' בגילוי הפנים. ולעתיד לבוא יהיה גילוי פנים, אז הי' רוצה שעכשיו דווקא דרך החושך ודרך הפגמים, אנחנו נחפש אותו. כמו אבא שהוא נחמד עם הבן שלו והבן שלו מצפצף עליו, לא שומע בקול אמא ואבא.

האבא נותן לו מכה, גם לא עוזר. בסוף האבא מתחבא. פתאום הילד רואה שאין אבא, אין אמא, לאן הם הלכו? פשוט מאד, מהקלקול של האדם הראשון עד לגאולה, שאז אנחנו

צריכים להתעורר לחפש איפה האבא. עכשיו יש כאלה שמתעוררים, יש נשמות שמצליחות להתעורר בכל מצב. איפה שתזרקו אותם הם יחפשו את הקב"ה, מלידה. אפילו יוולדו לא בין יהודים אלא בין גויים - יחפשו. יש להם בפנים התעוררות.

יש נשמות כאלה ויש נשמות שצריכות שיעוררו אותם, שלוקח להם יותר זמן שזה יותר קשה. יש גם כל מיני חשבונות ומצבים. אז אותם האנשים שזכו זה כי הם עבדו, הם התאמצו, הם לא חיכו שכל הדור יתקן את עצמו, הם תיקנו את עצמם, תיקנו - וחיכו. אני אומר שכל פעם שאדם בוחר נכון הוא מוציא את החלקים ששייכים לחלק של הנשמה שלו מהגלות, בחלקים האלה, הניצוצות האלה, שהלכו לגלות, כל ניצוץ כזה - מוסיף לאור, עוד אור ועוד אור פותח את הכלים.

בסוף, האור הזה - זה הקב"ה, זה אור שבא מלמעלה. זה גילוי. מי שמתאמץ לא משנה באיזה תקופה - זוכה. צריך התאמצות, זה לא כל כך פשוט, ומי שלא מתאמץ אז לא מתאמץ. ככה זה קורה.

עכשיו תכלס זה התפקיד שלנו, האחריות שלנו והמאמץ שאנחנו צריכים לעשות. לא דווקא בשביל לזכות שלנו יהיה אור ונהיה "גדולים" ותהיה לנו נבואה, זו עבודה שנקראת "לא לשם שמיים" יש עבודה לשם שמיים ויש עבודה שלא לשם שמיים.

חז"ל אומרים "לעולם יעבוד אדם שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה יבוא לשמה", שיעשה אפילו אם זה לא לשם שמיים, אפילו אם זה לאינטרס שלו, שרוצה שיהיה לו טוב או נחמד, שבכל זאת יעשה, שיעשה משהו חיובי. שתוך כדי כך שהוא יעשה הוא יקבל אחריות, ויתרגל לעשות דברים טובים, אז מה משנה הכוונה שלו. העיקר שהוא עושה משהו. כל דבר חיובי שאדם עושה, עם כל הצביעות וכל זה, כשהוא עושה משהו זה מוסיף לנשמה שלו לתיקון. ובכל חלק שהוא עושה טעות הוא יצטרך לעבוד על זה מחדש כמו כל אחד. זו העבודה שלא לשמה ושמתוכה יבוא לשמה. אפילו אם אדם לא מושלם ועדיין לא יודע בכלל מה לעשות, ולא יכול להשתלט על המידות שלו, ולא יודע מה ה' רוצה ממנו, כל פעם שהוא פוגש אפשרות לעשות משהו טוב - שיעשה.

זה מזכך את הכלים, ואחר כך הוא יכול לראות את האור הנכון. מה זה לעבוד לשמה? לשם שמיים, שאדם הוא לא חי בשביל עצמו, זאת אומרת התיקון של האדם יהיה שהאדם חי בשביל הקב"ה, הוא רוצה לעשות נחת רוח לקב"ה.

כמו ילד שרוצה לשמח את האבא שלו. לא בשביל עצמו. זה נקרא עבודה לשם שמיים. כשאדם דואג מה טוב להקב"ה. הוא רוצה שנעשה ככה? בוא נעשה ככה. רוצה אחרת? בוא נעשה אחרת. זו עבודה בלי אינטרסים, זו דרגה גבוהה, לא כל יום כל אחד מגיע לזה, אבל זו המטרה.

הדרך היא להגיע בהדרגתיות לזה שהאדם חי בשביל המטרות השמימיות ולא בשביל המטרות האגואיסטיות היחידות שיש לו. ותוך כדי כך שאדם מוסר את עצמו למטרות הנשגבות של הקדושה, כך הוא גם כן מקבל את התפקיד האלוקי שלו. לכל יהודי יש תפקיד אלוקי, תפקיד רוחני חשוב. חוץ מהתפקידים המעשיים שיש לנו כל יום, לעבוד, לאכול, להתפרנס, לחנך, להביא ילדים. האישיות שלנו, מה שאנחנו מכירים באופן יומיומי זה רק קצה הקרחון של האישיות האמיתית בכלל שהאישיות האמיתית באה מהנשמה.

הנשמה בגלל הבחירות המוטעות שלנו, בדרך כלל לא מצליחה להעביר את הכוחות שלה לנפש. יש גוף, נפש, רוח, נשמה, חיה ויחידה אלו דרגות של כלים. אדם זה אל רק כלי אחד. אלו כלים שהצטברו בצורה פלאית יחד.

בדרך כלל אנחנו במציאות היומיומית שלנו מכירים רק את הנפש, אם מכירים. יש כאלה שאומרים שלא. מה שאנחנו חושבים ומרגישים זה הכל חלקים של הנפש. את האור של הנשמה ואת הכוחות מהנשמה לא כל אחד זוכה לקבל, בגלל שיש מסכים.

בכל פעם שאדם עושה טעות, שוב חלק שלו הולך לחושך ואז הוא לא יכול להיות קשור, כמו שהוציאו אותנו מהארץ לגלות אז היינו בחוץ לארץ יש איזו בעיה. ככה גם באופן נפשי האדם בעצם לא מכיר את האישיות שלו, לא מכיר את כוחו.

יש אנשים שמשוכנעים שהם רעים. לפעמים הם אנשים טובים ביותר, וגם לא יודעים מזה בכלל. לפעמים קורה ככה, יש אנשים שחושבים שהם מצד הדין יש להם דינים, הם תוקפניים, אגרסיביים, כעסניים, קשים, קשוחים, בכלל לא יודעים שיש להם חלק אחר לגמרי חוץ מזה. יכול להיות שגם את זה יש להם, אבל הם בעלי חסד גדולים ובעלי אהבה ומסירות וטוב לב שהם לא יודעים עליהם, שזה סתום ונסתר מהם. בדרך כלל יהודי מורכב מהרבה מאד תכונות טובות. רק שלא תמיד זה הוא, לא רק שאחרים לא ידועים את זה, גם הוא עצמו לא יודע מה האפשרויות שלו, זה מה שהוא צריך לגלות ולפתח.

עבודת נפש יש לה שני כיוונים. לגלות לפתח את החלק החיובי, ולתקן את החלק המעוות השלילי, להעלות אותו. זאת אומרת להשתמש בחלק השלילי לצורך חיובי. זה מה שכתוב בחז"ל לעבוד את ה' עם שני היצרים.

היצר הטוב והיצר הרע. אם ה' שם לנו בפנים כזה נחש, כזה יצר רע בפנים, ואנחנו אומרים שכל מה שה' עושה זה טוב, סימן שיש לזה תפקיד טוב רק שאנחנו עוד לא מבינים איך לעשות את זה, מה לעשות עם זה.

אבל יש בזה תפקיד. זה החלק הזה של עבודת נפש שאנחנו לומדים, מנסים ללמוד. עכשיו חלק קצת מעשי, אשאל אתכם שאלה: איזה חלק טוב יכול להיות בעצבות? בשביל מה יש עצבות בתוך הנפש של האדם? אני רוצה שתחשבו על זה כמה דקות.....

באופן כללי בדרך כלל כשאדם עצוב הוא עצוב. לא טוב לו מזה. חוץ מאנשים שיש להם לפעמים הנאה מזה. מטרה של העצבות היא כמו סימן, כמו "פיוז". כשאדם עצוב זה כאילו שהפיוז קפץ, זה סימן שפה משהו לא הולך כשורה.

כמו שבמכוניות החדשות מתי שמשהו לא בסדר באוטו, נדלק איזה אור אדום. עצבות זה אור אדום. העצבות מראה שהנפש באיזה מקום מצטערת. יש פה משהו שהוא לא המזון שלה. המצב הרגיל של היהודי זה מצב של שמחה.

האדם הבריא הרגיל צריך להיות שמח תמיד. אומרים "מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד". אז זה מצב של חיות. מצב של עצבות זה הסתלקות האורות. זה לא תכונה שקיימת בנפש של האדם, זה מצב שקיים בנפש של האדם.

והעצבות זה כשיש חושך בפנים. החושך הזה תלוי מה שעושים איתו. או שנכנסים יותר לחושך ואז זה כבר דיכאון, ואדם סובל יכול להגיע עד למחלה. חולים בדיכאון יכולים להגיע למצבים מאד קשים.

העצבות זה סימן שמשהו לא בסדר. אדם באיזה מקום עשה טעות בבחירה שלו והנפש שלו הסתלקה ממנו. הניצוץ האלוקי הלך ממנו והוא צריך לעשות חושבים חזרה. מה לעשות? מה אני עושה עם עצמי? זה חלק חיובי.

זאת אומרת העצבות במינוח הנכון ובזמן הנכון זה עוזר לבן אדם להתפתח, להשתנות, לשים לב. באופן טבעי כשלא עובדים ככה מתמכרים וזה הורס את האדם. הכל ניסיון שיש לאדם בנפש או בגוף יש חלק שזה מה' וכל מה שקורה במציאות זה בהסכמת הקב"ה אם לא, לא היה קורה. מצד שני יש את היצר, אז כל מה שקורה במציאות זה גם בהסכמת היצר, בגלל שה' נותן לו את התפקיד הזה שצריך לבדוק את האנשים ולנסות אותם כל

הזמן. תמיד שאדם נמצא בניסיון צריך לשאול מה היצר רוצה ממני, מה ה' רוצה ממני, באיזה חלק שלילי היצר רוצה להכניס אותי, לאיזה מבוך, לאיזה סכנה, לאיזה בעיה כי זה בעצם תמיד הרצון של היצר.

מצד ה', איך ה' רוצה שדרך זה נתפתח? איזה תיקון ה' רוצה שאני אעשה בעקבות הלחץ הזה שבא עלי. אם מתייחסים לדוגמא של עצבות, אדם ברגע שנכנס לעצבות יש לו מסלול של בדיקות שצריך לעשות.

כמו אחד שכואבת לו הבטן ולא הולך לו הכאב בטן, אז הוא הולך ועושה בדיקות בקופת חולים, עד שמגלים מה יש לו בטן, למה זה כואב לו. העצבות זה מן כאב כזה בנפש, שאדם צריך לעשות בדיקות מה קורה למה הוא עצוב.

המצב הטבעי זה שאדם בריא, שלא כואבת לו הבטן. המצב הטבעי בנפש הוא שימחה, זה מראה על קדושה. אם אדם שמח סימן שהנפש שלו מסכימה עם המסלול שהוא הולך בו פחות או יותר.

כל אחד מאיתנו יש לו זמנים של עצבות אף אחד לא מושלם. מי פחות מי יותר. לפי הכמות אדם יכול לדעת כמה דברים א) כמה חבילות יש לו לתקן. פעם ביום עצוב, או פעם בשנה, או פעם בחודש, זה מראה משהו. יש שני דברים יש פרט ויש כלל. יש זמנים של דין ויש זמנים של רחמים. מתי שיש זמנים של דין נכנסים לעצבות ביותר קלות, כעס לעצבנות, לכל מיני דברים מהכיוון השלילי. בזמנים של רחמים באופן טבעי לאדם יותר טוב.

למשל ראש השנה זה יום הדין. אז עושים דין על כל אחד והשמים מדקדקים ובודקים כל אחד איפה נמצא ומה הוא עושה אז זה לא זמן של רחמים. יום כיפור זה יום של כפרה שמכפרים. זמן של רחמים.

אומרים שיום כיפור זה היום היחידי שהיצר לא מקטר, לא יכול לקטר, לא נותנים לו. זה בכיוון אחר, זה כדי שאדם יעשה איזה תיקון כדי שיזכו אותו אבל יש זמן של רחמים. אז נניח אחד שעשה כל מיני שטויות במשך השנה, וביום כיפור דווקא הוא מתענה ומצטער, זה דווקא זמן מסוגל זה עת רצון, ואז בשמים בגלל שהצטער יחסית למה שהוא עשה אז מכפרים לו, עוזרים לו הלאה.

הכניסה של השבת ומוצאי שבת זה זמן של דין. בכלל אחרי השקיעה עד חצות זה זמן של דין. כך מובא בקבלה. אז מי שרגיש לזה, מי שקשור עם זה - הוא מרגיש. אני לא מדבר על בהנהגה הכללית איך שה' מנהיג באופן כללי באופן אישי. באופן אישי גם במוצאי שבת בעצם אדם שעושה עבודת נפש לא צריך להיות עצוב.

זה שזה זמן של דין ומסתלקת נשמה יתרה זה לא אומר שאדם כבר מוצדק שיהיה עצוב. באופן טבעי שאדם לא יודע אז הוא ככה, אבל זה לא המצב המתוקן. אנחנו יודעים שבמוצאי שבת דוד המלך עשה את הסעודה מלווה מלכה. ויש בזה שתי דרגות. קודם כל זה זמן שיש הסתלקות של האור של השבת ושל הנשמה היתרה אז אדם מרגיש באופן טבעי עצוב. השאלה היא מה אדם עושה עם זה. דוד המלך שעבד עבודת נפש רצינית, וגם דאג לעזור ליהודים האחרים שיגיעו לתיקון שלהם, תיקן את הסעודה מלווה מלכה שעושים במוצאי שבת, מה מלווים את המלכה.

המלכה זו השבת. דוד המלך הוא הדגם של עבודת הנפש. אם יש אחד שסבל בבריאה זה הוא. אני לא יודע אם קראתם בתנ"ך את הסיפורים עליו, הוא סבל כל החיים שלו מאז שהוא נולד, כל הזמן היו לו צרות.

גם כשהפך להיות מלך, הבן שלו, אבשלום, רצה להרוג אותו, כל הזמן אנשים בגדו בו והוא כל הזמן היה מסור וכל הזמן סבל. הוא כתב את התהילים. ואם אתם קוראים את התהילים לא צריך יותר הסברים, כבר רואים שם שהאדם הזה סבל הרבה מאד.

אז את כל הסבל הוא הפך להתעלות, ובמוצאי שבת שבאופן טבעי בן אדם באמת נכנס לעצבות, דוד המלך דווקא עשה סעודה שנוהגים שם לשיר ולנגן ולשמוח ולאכול. אז זו תגובה. זו תגובה כדי שאדם יוכל להתגבר לא תמיד עבודה נפש זה רק בנפש לפעמים אדם עושה איזה מעשה וזה משפיע עליו.

העניין של העצבות מוצאי שבת גם בא מהחטא של אדם הראשון שבעצם הוא חטא ביום שישי לפני שבת. ואז השבת ביקשה שיתנו לו עוד את השבת שיעבור בתוך גן עדן. ובמוצאי שבת זרקו אותו מהגן עדן.

אז הרושם הזה נשאר. אני התחלתי קצת להסביר את התייחסות שלנו בקשר לעצבות, אז דבר ראשון כשאדם מקבל עצבות הוא צריך לפשפש במעשיו לא רק במעשיו גם במחשבות שלו וגם ברגשות שלו.

יעשה בדיקה כללית מה הוא עשה מה יכול להיות שעשה לא בסדר, לפי מה שהוא מבין. יש אחד שמבין יותר יש אחד שמבין פחות. גם את העצבות שולחים בהתאם למה שהוא מבין, לא ישלחו לו משהו שהוא לא יכול לעמוד בו.

אז האדם מחפש, הוא בטח מצא פה ושם נקודות, הכל אי אפשר לתקן בבת אחת, אז הוא יאמר לקב"ה תשמע אני אשתדל מה שאני יכול אני אשתדל לעשות. אם הוא רואה שהוא פגע במישהו, למשל, ציער מישהו אז הוא מבקש סליחה מהבן אדם הזה, ומנסה לעשות תיקון מעשי לפגם שהוא מצא. אחרי שהאדם מפשפש במעשיו ומקבל על עצמו לשנות את זה אפילו שהוא יודע שהוא ייכשל עוד פעם אבל הוא מנסה ברצון טוב, אז כל עצבות נוספת שיש לו זה כבר מצד היצר.

מה שהוא אומר. היצר מכניס לנו תחושות, לא תמיד כל תחושה שהוא נותן לנו אנחנו צריכים להשלים עמה. זה מה שרבי נחמן אומר בעניין הזה. שאפילו אדם עושה שטויות העיקר שיהיה שמח, יתחיל לרקוד, יתחיל לקפוץ זה לא משנה, ישמע איזה מוסיקה. העיקר לצאת מהמצב הזה. לכל המצבי נפש יש דרגות איך לטפל בהם. יש כל מיני דרכים לטפל במצבים בנפש, יש להתעלם מזה. אדם למשל עצוב הוא לא שם לב לזה כל כך, לא נכנס פנימה לבדוק למה הוא עצוב, ה' ירחם כבר.

נצא לטייל קצת נראה איזה חברים, זה יעבוד לי, זה בדרך כלל הפתרון היומיומי הפשוט. לפעמים זה עוזר. לפעמים אדם הולך לפגוש איזה חבר שהוא טיפוס חיובי כזה שמח כבר מדליק אותו זה מצוין, גם כן טיפול בעצבות.

זה לא מתקן את השורש של הבעיה, אבל זה טיפול כמו אחד כואב לו הראש או שהוא הולך ובודק או שהוא לוקח אקמול וניגמר הסיפור. גם אקמול לפעמים זה טוב. זה מאפשר לבן אדם שיתפקד. זה לא בהכרח מטפל בבעיה.

אולי אחרי שהשפעת האקמול נגמרת זאת אומרת אחרי שהוא כבר הלך עם החבר הזה ושמח, והכל טוב ויפה, הוא חוזר הביתה ועוד פעם תופסת אותו עצבות וזה בדרך כלל מה שקורה. אם העצבות באה באופן מיוחד מהשמיים בכדי לרמוז לאדם על משהו, אם הוא מתעלם לא בהכרח שיוותרו לו על זה, וזה יחזור.

אז האדם צריך להגיע לעשות תיקון לזה. בחרתי בעצבות, עצבות זה מצב די קשה. די מסובך. היום הרבה אנשים עצובים. לא תמיד מראים ככה בדרך כלל אדם מראה שהוא נחמד וחייכן ושמח והוא מצליח והכל יפה אבל בפנים כל אחד יודע שזה לא תמיד ככה כמו שזה נראה. יש מצבים שאדם כן שמח, ויש הרבה מצבים שאדם לא שמח. המציאות שלנו די מסובכת ויש לנו מספיק מצבים שאדם נכנס לעצבות, אז אמרתי הסימן של העצבות זה שאדם פגם באיזה שהוא מקום.

או במחשבה או ברגש או במעשה או בדיבור, עשה משהו לא כשורה. אז הוא צריך לבדוק. אחרי שהוא בודק ומצטער רגע אחד, ואומר טוב ננסה לעשות אחרת, כל ההישארות של עצבות מהרגע הזה שהוא כבר החליט להיות חיובי והלאה, זה כבר רק כוונתו של היצר שרוצה להפיל את הבן אדם שייכנס לדיכאון, ויהיה יותר גרוע ממה שהיה קודם. אחרי שאדם עשה כבר את התיקון הזה וקיבל על עצמו להשתנות הוא צריך לגרש את זה בכוח. להגיד ליצר שלו תלך מפה, תפוס מישהו אחר, עזוב אותי בשקט.

עבודת השורש

מערת המכפלה. פרשת יתרו. יש נקודה חשובה מאד בעבודת הנפש שזו בעצם הנקודה שתביא את השינוי הפרטי ואת השינוי הכללי בעם ישראל. זו עבודה שתביא את התיקון הסופי בעזרת השם. עד שלא נוגעים בנקודה הזאת בעצם הכל בגדר אור מקיף סביב סביב. הנקודה הזאת היא להגיע לשורש של כל בעיה. בעצם עד שאדם לא מגיע בפנים בתוך הנפש שלו לשורש של הפגמים שלו הוא לא יכול לתקן אותם באופן סופי. הוא יכול רק להימנע אולי מליפול, הוא יכול אולי לעצור את הנפילות באמצע, הוא יכול אולי לצאת מהנפילות מהר אבל הוא לא יכול לתקן את השורש של הפגם.

בשביל להגיע לתיקון של השורש של הפגם צריך לגלות את השורש, מה הנקודה ההתחלתית של הפגם הזה מאיפה זה בא. ואז צריך להיות שינוי מהנקודה הזאת, שינוי מהותי. למשל, אדם שנתון בידי איזה שהיא תאוה, יכול להתאפק, הוא יכול לעבוד עם התאוה הזאת את השם לנסות שזו תהיה תאוה לשם שמיים.

יכולים להיות כל מיני דברים. אבל אם הוא רוצה באמת להרוס את הכוח של התאוה שהתאוה לא תתעורר בו אלא הוא יצטרך לעורר את התאוה אם הוא ירצה, זאת אומרת שתהיה לו שליטה מלאה בתאוה הזאת. הוא צריך להגיע לשורש של התאוה. בכל נקודה של פגם שיש ליהודי יש שם כמה פגמים של בחירה נפשית שהוא בחר לא נכון. יש שם כמה אינפורמציות מורכבות מטוב ורע. שהוא סוגד להם ומאמין להם.

לכן זה מפעיל את המידה הזו והמידה הזו חוזרת על עצמה. ורק מתי שהוא יגיע לאותן הנקודות שמרכיבות את האינפורמציה המעורבת טוב ורע שיש לו ביסוד של המידה הזאת וישנה אותן ויכניס שם את האינפורמציה הנכונה ויוציא את ההשקפה המוטעית שיש לו בפנים בקשר לאותן הנקודות ההתחלתיות, אז ורק אז הוא יכול להרוס את המידה הזו, מהיסוד, שלא תחזור. אדרבא, אם הוא ירצה אחר כך להשתמש בזה הוא יצטרך לעורר את זה מעצמו. בלי להגיע לשורש אין תיקון. אז בואו נבדוק כמה פעמים בכמה מידות בכמה דמיונות ובכמה השקפות הגענו לשורש של העניין, אז ניבהל לראות שבדרך כלל לא מגיעים לשורש.

בשביל להגיע לשורש יש בדרך בדוקה מסודרת ופשוטה. בדרך כלל כשיהודי באה לו איזו שהיא מחשבה, או מתעוררת אצלו איזו שהיא מידה, או מתעורר אצלו איזה שהוא רצון לא כשר, או אפילו כשר אבל כשהוא יודע שזו תאוה והוא צריך להשתלט עליה, בדרך כלל יהודי נבהל מזה.

בואו נגיד כך, אם יהודי שומר מצוות מרגיש פתאום בפנים כפירה הוא נבהל מזה. בדרך כלל הוא בורח מזה. באה לו נקודה של כפירה הוא מסיח את דעתו מהר מזה. אז מתפלל לה' או הולך לצדיק שיברך אותו, או לומד תורה, או עושה מצוות או עושה משהו, להילחם בזה חזיתית נבהל.

אם יהודי מתעוררת אצלו איזו שהיא תאוה אפילו כשרה שהוא ידוע שצריך להתגבר עליה והוא לא ידוע איך להתגבר אז הוא בורח. הוא פוחד, הנפש האלוקית נבהלת מכל נקודה של פגם. זה מה שנקרא יראת החטא. במקרים מסוימים גם יראת העונש. כשיהודי פוחד לחטוא אז פשוט הוא בורח. הוא צועק ומבקש מה' שיעזור לו הוא לא מתמודד הוא לא מגיע לשורש. הסוד שבשביל להגיע לשורש של כל מידה ושל כל דמיון ושל כל אפשרות של נפילה זה קודם כל לא לפחד.

כשמופיעה אותה מידה אותה נקודה לא טובה לא לברוח ממנה. לעמוד ולהתבונן בה ולהתחיל ולהתבונן מאיפה היא באה. זה לא אומר ליפול, זה אומר להגיד ליצר רק רגע, עוד מאד אני אפול אבל קודם אני רוצה לראות אותך מאיפה אתה באת. ולאן אתה הולך. ואז אדם צריך להתבונן. למשל, אם באה לו נקודה של תאוה הוא צריך להתבונן מה השורש של התאוה הזו. כלפי מעלה וכלפי מטה זאת אומרת מאיפה זה בא מלמעלה מה השורש העליון של זה.

ואיך התאוה הזו מושרשת אצלו בפנים. איזה יסודות מוטעים הצליחו להשריש את התאוה בתוך הנפש שלו. אולי קיבל חינוך למשל שגלידה זה דבר מאד טוב מאד טעים שאי אפשר בלי גלידה שמי שאוכל גלידה הוא מאושר.

שזה הכרחי לבריאות. כל מיני דברים מכל מיני דמיונות שיכול להיות שהשרישו לו בחינוך ובאמת כשמופיעה התאוה ומתלבשת בכיוון של גלידה הוא כבר חייב לקנות גלידה. מכסימום הוא יכלו להתאפק לא לקנות גלידה, אבל בפנים יש לו את הצורך.

הצורך הזה מתעורר. אנחנו ידועים שאנשים שסובלים מתאוות של אכילה מפותחות וממשקל יתר לא סתם יש להם הרגשה שהם צריכים לאכול. הם צריכים לאכול עכשיו סטייק מסוים, או איזה סוג של פשטידה מסוימת. או איזו עוגה של שוקולד. דברים ספציפיים. יש לזה שורש אלוקי מלמעלה, אבל יש לזה גם שורש טבעי של קליפה שהוטבעה בתוך האדם במשך השנים והוא סוגד ומאמין לזה. החלק השורשי מלמעלה הוא חלק מהתוכנית האלוקית של תיקון הניצוצות שמתעורר מלמעלה.

ההתעוררות הזו באה מלמעלה, אבל למה אדם נתפס בזה ונופל במקום לתקן רק את הניצוץ בלי להיכנס לתאוה הזו, ולמה זה מתעורר אצל האדם בצורה של טבע, למה זה מתלבש בטבע, זה כי אדם באיזה שהוא מקום הדביק את הנפש שלו בכמה הנחות יסוד מוטעות ושם הוא תפוס עד שלא יהרוס אותן אחת אחת, זאת אומרת, עד שהוא לא יחקור ויבין למה הוא נמשך לגלידה ולמה הוא חושב שגלידה זה דבר בריא.

האם זה נכון או לא, והאם זה הכרחי, והאם אי אפשר בלי גלידה וכל הדברים האלה. עד שלא יהרוס אחת אחת את הנקודות האלה שמשעבדות אותו לאותה התאוה לגלידה הוא לא יוכל לצאת מהתאוה הזו.

ואז כשהוא הורס את החלק הזה שנתפס בנפש שלו לטבע ולקליפה, זה נקרא שהוא הגיע לשורש התחתון שם הוא הרס את האחיזה של היצר בתוך הנפש שלו. זו בחינה של "ליבי חלל בקרבי" (תהילים ק"ט, כ"ב), כשהוא משנה את הנוסחאות הפנימיות שהוא מאמין להם.

זו עבודת הנפש היסודית שיכולה למנוע שבכלל לא תהיה לו יותר שום תאוה לגלידה. עד שלא מגיעים לזה זה יחזור. ואם אדם מגיע לכך שהוא מגיע לשורש בעצם לא יתעורר גם מלמעלה יותר אותו צורך של התאוה בגלל שזה סימן שהוא תיקן את הניצוץ, הוא הוציא את הניצוצות הרי אמרנו שניצוצות זה חלקי נפש שנדבקו בתוך הקליפה כתוצאה של בחירה מוטעית בעבר.

זאת אומרת שבעבר הציעו לו גלידה והוא בחר בזה. הנפש שלו נדבקה בגלידה אז מלמעלה מעוררים את התאוה לגלידה בשביל שיוכל לראות את הניצוצות לאהבת ה'. זו העבודה הנוספת, זה השורש כלפי מעלה.

זאת אומרת שאנחנו יודעים שהתאוה השורש שלה זה אהבת ה'. אהבה בדרך כלל אנחנו שמים לב רק לכיוון הזה כלפי מעלה ולא מטפלים בשורש למטה איך זה נתפס למטה ואז אדם כל פעם שבא לו לאכול גלידה יכול להיות שיתפלל ויהפוך את זה לאהבת ה'.

אבל התאוה מתעוררת כל פעם וזה בגלל שהנפש תפוסה למטה. ובעצם הוא לא הופך ומתקן ומוציא את הנפש שלו מהקליפה אלא רק במקרה הכי טוב לא נופל עוד פעם. ומדמיין לעצמו שהוא הופך את זה למשהו, אז הנקודה היסודית הזו היא נקודה של להגיע לשורש.

כמו שאנחנו יודעים מהמילה שורש שקוראים אותה מימין ומשמאל אותו הדבר. ש' ר' ש' זה התהליך שאני מסביר לכם שהנפש נקשרת על ידי הנחות יסוד מוטעות ואקסיומות נפשיות לא נכונות מעורבות בטוב וברע והיא נתפסת בקליפה.

ובה אנחנו צריכים לעשות תיקון וכך לשחרר את הנפש. זה הסוד של העבודה, להגיע לשורש. אמרנו בשלב הראשון לא להיבהל מהניסיון, לחקור למעלה מה התוכנית הזו אומרת מה זה העונג הזה שאני מחפש, מה השורש שלו מאיפה הוא בא.

אז אנחנו ניראה שזה בא מאהבת ה'. זה בא מעולם החסד והרחמים. וכלפי מטה לבדוק איפה הנפש שלנו נתפסה. איפה התיקון שאנחנו צריכים לשחרר אותו. זו מבחינת פדיון שבויים. זו מצוות פדיון שבויים הפנימית.

העבודה הזו עבדו גם האבות וגם כל הצדיקים בכל הדורות. הצדיקים הגדולים עבדו את ה' ככה בצורה שורשית. באופן כללי התיקון של הדור שלנו הוא להגיע לשורש המחלוקת. מחלוקת בפנים מחלוקת בחוץ.

וזה הסוד של אליהו הנביא שבעזרת השם יבוא להשיב "לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם" (מלאכי, ג', כד). זאת אומרת הוא יטפל בשורש של המחלוקת. יפעיל את הנוסחה הנכונה איך ליישב מחלוקות בתוך עם ישראל וזו הכנה למשיח. זה בעצם מביא את הגאולה כמו שכתוב ששנאת חינוס החריבה את בית המקדש ואהבת חינוס שתבוא תבנה אותו, ותביא את הגאולה. העבודה הזו של אליהו הנביא היא עבודה שמבוססת על גבורה שבחסד כמו שהיה אצל רבי עקיבא.

אנחנו יודעים שאצל רבי עקיבא 24 אלף תלמידים נהרגו כי לא נהגו כבוד זה בזה שוב פעם הנקודה של המחלוקת. בעצם לא תוקן עדיין העניין הזה. זו עבודה שיכולה להביא את הגאולה. זו עבודה שאדם יפעל משורש של חסד בתקיפות של גבורה ויחזור שוב פעם לחסד. וזה רמוז במילה שורש ש'רש' זאת אומרת חסד גבורה באמצע וחסד שוב פעם. כמו שרמוז בשמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד. זה שוב פעם אותו תהליך. ה' זה רחמים אלוקינו זה דין ה' אחד. אנחנו יודעים שרבי עקיבא נפטר ב"אחד" של קריאת שמע.

זאת אומרת זו העבודה שהיה צריך לעשות. כנראה שהוא לא הצליח עם התלמידים ובגלל זה הם נהרגו. וכשהוא נהרג זה היה התיקון שהיה צריך להביא לנו. התיקון של שורש תיקון המחלוקת. זה עניין שאיחוד.

הוא אמר שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד ואז הוא נפטר. והוא אמר שהוא היה מצטער על זה כל החיים שלו. זאת אומרת הוא ניסה להגיע לעניין הזה וכנראה שלא הצליח. אולי הצליח בעצמו בשביל זה הוא מת על קידוש ה' ואיחד את ה'.

אבל כלפי חוץ, זאת אומרת לתלמידים שלו, זה לא אמר מספיק. אנחנו יודעים שזה בעצם הפגם של הדור שלנו. זה פגם קשה מאד. שם יש את עבודת הנפש להגיע לשורש של המחלוקת וליישב את המחלוקת.

כשהרצון הפנימי הוא רצון של חסד ואהבה שורפת זה מקבל תוקף וגבורה על ידי הגבורה בצורה חזקה מאד שבאה בעצם לפוצץ את הקליפה של האדם שעומד ממולך. על ידי שאתה עם אהבה חזקה ובתקיפות של קדושה חודר בו ואחר כך מביא אותו שוב פעם לאהבה, בלי הגבורה, כך אתה מצליח לחדור אל הקליפה שלו להתקשר עם הנשמה שלו ולהוציא בתוקף בחזרה את הנשמה שלו מהקליפה ולהיות קשור איתו.

בעצם בכל נקודה שאנחנו מרגישים מחלוקת עם מישהו אחר יש לנו שם תיקון שאנחנו צריכים לעשות כדי להגיע לשורש מבחינת "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" (דברים ו', ד'), ה' אלוקינו ה' אחד.

לקחת שמע ישראל זה הקשר עם ישראל. להגיד לשני שמע אתה ישראל אני ישראל לא יכולים להיות בפירוד. ה' זה בא אצלי מהרחמים מחסד. אלוקינו, אני שובר את הקליפה שלך וחודר בך בכוח עם אהבה שורפת בפנים זה אלוקינו ויש לנו שם האלוקים שלנו זה אלוקים משותף שלך ושלי שנינו אותו הדבר, תדע לך שאם אני לא מטפל במחלוקת שיש לי אתך לא רק אתה בדין גם אני בדין זה אלוקינו, יש את הדין בינינו.

ה' אחד. עכשיו אני שוב הפעם מבחינת אהבה, מבחינת חסד שרוף איתך ואנחנו הופכים להיות אחד. זה כבר לא שמע ישראל אנחנו הופכים להיות אחד. ממליכים את ה' בכל המקומות. זו בעצם עבודה שצריך לעשות : טיפול אישי יסודי בעניין שמחלוקת וזה מוציא את כל הניצוצות, זה משחרר את השעבוד שלנו לקליפה.

זה שובר את הקליפה שלי וזה שובר את הקליפה שלך. זו ההתגברות על ידי מידת החסד דרך הגבורה למציאות של חסד אינסופית. זו עבודה שורשית. עבודה להגיע לשורש בתיקון הכללי של הדור שלנו שזה תיקון של המחלוקת.

מה שרואים על קבר האבות צריכים להתפלל על שלושת השלבים האלה. אנחנו יודעים שזה אברהם יצחק ויעקב. אברהם היה חסד. יצחק היה גבורה. יעקב היה רחמים. אנחנו יודעים שהראשון שקרא קריאת שמע זה יעקב אבינו כשהוא היה נפטר מן העולם.

אז הטיפול במחלוקת צריך לבוא מהבחינה הזאת של ההשתלשלות : חסד, גבורה, ורחמים במידת האמת. מידת האמת זאת אומרת לדעת שמה שאני חולק עליך ואתה חולק עלי יש לך חלק שאתה צודק ולי יש חלק שאני צודק.

וכל אחד צריך לתקן את החלק שהוא טועה בו. זה הסוד של תיקון המחלוקת, של התוכחה. מה שאנחנו עושים זה מתקן באופן יסודי את המחלוקת בין שני אנשים וזה מבוסס על העניין הזה שלא לפחד מהניסיון.

זו עבודת השורש. כשיש איזו מחלוקת בין שתי נשמות באיזו שהיא נקודה, בדרך כלל זה גורם לפירוד. אנחנו בתוקף לא נותנים שיהיה פירוד. בשביל זה צריך אדם שלישי שהוא בבחינת קו אמצעי שהוא יוכל לברר את הטוב שבכל אחד ואת הרע שבכל אחד.

להוציא את הרע ולהשאיר את הטוב ואז לחבר את הכל וזה הופך להיות אחדות חזקה. זה הסוד שאנשים שעוברים תיקון מחלוקת, שזו התוכחה ההדדית הזו, נוצרת ביניהם אחר כך אחדות הכי גדולה. זו נקודה של כוח. וזה מוציא את כל הנשמות שלנו מתוך השליטה של הקליפה וזה עבודה שאנחנו בעצם נצטרך לעשות באופן אישי עם עצמנו ובאופן משפחתי ובאופן כללי עם כל עם ישראל. זו הצורה יחידה להוציא את העם מהגלות. וזה נעשה על ידי התקיפות של הקו האמצעי. שהוא בחינת יוסף שהוא היסוד האמצעי בין ספירת "הוד" לבין ספירת "נצח". וכך יכול להשפיע על המלכות וזה עניין שיבוא קודם כל אליהו הנביא שהוא קשור עם יוסף הצדיק כמו שאנחנו יודעים שאלהו הוא פנחס הוא מזרעו של יוסף ולכן הוא יבוא לפני שיבוא משיח בן דוד.

וזו העבודה שהוא צריך לעשות. ובאופן קבוצתי. זו עבודה שאנחנו צריכים לעשות כדי להגיע לשורש של המחלוקת, כלומר לשבור את הנוסחה הבסיסית שהיצר יונק ממנה והיא הנוסחה של המחלוקת. חוץ מזה יש את עבודת השורש הכללית, כמו שהסברתי לכם. זהו כשבאים לעבוד צריך לבקש על שתי הבחינות האלה. זה עניין שאפשר ללמוד אותו על עבודת הנפש העתידה לבוא שזה בבחינת "שמע ישראל" כשביקש יעקב לגלות את הקץ, אז ה' הופיע והוא בירך את האחים ואז הוא אמר "שמע ישראל".

מה הוא ביקש לגלות את הקץ. יש מי שמבקש לגלות את הקץ ובמקום זה הוא אומר "שמע ישראל"? כלומר, הוא בא לגלות את הקץ. מזה אנחנו מבינים איך יבוא הקץ, על ידי עבודת הנפש הזאת של שמע ישראל שאמרנו קודם.

בעיה של יוסף שהוא היסוד גם כן קשור עם המבנה של שמע ישראל. של חסד גבורה חסד: במצווה פרו ורבו קודם זה חסד זו התעוררות של אהבה, מתלבש בגבורה ואחר כך שוב פעם חסד בזמן של השפעה של הזרע.

למה פרעה איך שיוסף פירש לו את החלומות מייד הוא קיבל את זה? קודם באו החרטומים פירשו לו ולא קיבל אותם. מה ראה ביוסף? או שיוסף צודק או שלא צודק. מאיפה הוא ידוע מראש כבר שזה יהיה כך ועשה אותו כבר משנה למלך ונתן לו את הכל? זה היה מאד מעניין.

חשבתי שפרעה הוא הרגיש בזה שיוסף ידע איך לטפל במחלוקת. כשמחברים את שני ההפכים שזה התיקון של המחלוקת, זה בא באלוקות מלמעלה אז יורד שפע. בדרך כלל למה השפע נסתם כשיש מחלוקת? למה כתוב "לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום" (סוף עוקצין) זאת אומרת שבשביל שיהיה שפע צריך שיהיה תיקון המחלוקת.

תיקון המחלוקת אי אפשר לעשות אלא אם מחברים שני הפכים. בחלום של פרעה היה שני הפכים, הפרות השמנות אחר כך הפרות הרזות. כשהרזות אוכלות את השמנות באופן הגיוני השמנות צריכות לאכול את הרזות כמו שהחזקים בטבע הם משתלטים על החלשים, ושם היה בדיוק הפוך.

החלשים השתלטו ואכלו את השמנים. אז היו שם שתי הבחינות. חיבור של נושא הפכים, הוא אמר ששני החלומות הם חלום אחד, והזכיר את שם אלוקים, שלא לוקים הפתרונים. אחר כך רואים את העניין הזה מעל הטבע, שהרזים אוכלים את השמנים. אז פרעה ראה, שיש ביוסף את הכוח לאחד את שני ההפכים ולהביא לזה קשר עם אלוקות. דבר שבהכרח מוריד שפע. ודבר שבהכרח החרטומים לא יכלו לעשות כי הם היו בתוך הטבע. ואז הוא הבין שהפתרון נכון.

מאיפה אנחנו יודעים שיוסף היה מומחה בעניינים של המחלוקת? מהדרך שהוא טיפל באחים שלו. הרי לכאורה אם היו תופסים אחד מאיתנו ומכניסים אותנו לבור, ומוכרים אותנו לעבדים, לא עלינו, על לא עוול בכפינו, ואחר כך היינו הופכים להיות מלכים במקום אחר, אז לא בהכרח שהיינו מרחמים על האחים. אנחנו רואים שהוא מצד אחד הקפיד עליהם וייסר אותם מצד שני ריחם עליהם. הוא התייסר לא יכל להתאפק אפילו. הביא אותם שיעשו תשובה. כל הייסורים שהביא עליהם, זה היה בשביל שיעשו תשובה על מה שהם עשו.

להוציא את הניצוצות שהם הכניסו בקליפות במעשה שעשו ומכרו אותנו. שלמרות שהוא היה מנוגד להם והם מנוגדים לו, הוא השתמש בגבורה שנבעה מחסד. זאת אומרת שהמקור היה חסד גבורה, ובסוף שוב פעם חסד שהוא התאחד איתם.

לפי הפירוש שנתנו על העניין של הטיפול במחלוקת. מה שהוא עשה איתם שייסר אותם, זה היה מצד החסד כי הוא רצה להחזיר אותם בתשובה. אחר כך הוא השתמש בגבורה בכל העניין הזה ובסוף הוא התאחד איתם.

זה החסד. והאחים עד הרגע האחרון לא יכלו להאמין בזה. פחדו שאחרי שיעקב אבינו הלך, שהוא יתנקם בהם. זאת אומרת שהם עשו תשובה אבל לא מחקו מה שהיה להם בפנים. עשו תשובה בחוץ כזה.

לא מספיק עשו תשובה. אולי זאת הסיבה שמשום זה נגרמה גלות השעבוד. אולי אם התשובה היתה מושלמת, והאחדות עם יוסף היתה אמיתית ולא מתוך פחד אז אולי היה נמנע השעבוד בקליפות. אנחנו יודעים שבמצרים שררה מחלוקת כל הזמן בין פרעה לבין העם, שפרעה לא רצה לשבר את עם ישראל ולכן רצו להוריד אותו מכיסאו. לכאורה אם פרעה היה כמו אליל הוא היה נחשב למשהו גדול שם איך הם העיזו לעשות דבר כזה? הרי פרעה העיד על עצמו שעשה את היאור, וייחסו לו כוחות של מכשף גדול. אז חשבתי שככה זה בעולם הפירוד. אין נאמנות, אין אחדות, ואם יש אחדות זו אחדות של אינטרס. כשאתה לא באינטרס שלי אפילו תהא הכי גדול האינטרס קודם לכל. אנחנו רואים גם את התופעה ההפוכה כשפרעה רצה לרדוף אחרי עם ישראל, העם המצרי לא רצה לרדוף רק בעבור כסף.

השכל הנכון

השכל הנכון להבדיל מהשכל הלא נכון. צריך לדעת שרוב הבעיות של בני האדם נובעות בעיקר מחוסר שכל נכון. שכל נכון פירושו, שכל המסוגל לקלוט מצב במהירות ולבחור בין הברירות השונות את הדרך הנכונה, בה לבחור. זאת אומרת שהשכל הנכון, זה כלי שדרכו אפשר לבחור את הבחירה הנכונה, השכל הלא נכון זהו שכל שהופך את העיקר לטפל ואת הטפל לעיקר. זה שכל שמטשטש את הנתונים השונים של המצב ולא מאפשר לבן אדם להבין את מכלול הבעיה על כל פרטיה וכלליה.

השכל הלא נכון הוא שכל שמוליך את האדם לחשוב על דבר מסוים שיכול להיות שבעיקרו הוא נכון, אבל בהמשך זה מוליך אותו לחשוב דבר לא נכון, ואדם בוחר בדבר הנכון והלא נכון ביחד. או שהשכל הלא נכון מטעה אותו לחשוב על דבר פרטי כשהוא צריך להסתכל על כל הכללים. או לחשוב על דבר כללי כשהוא צריך להסתכל דווקא על פרט מסוים. השכל הנכון פירושו שיקול דעת, דעת נכונה. דעת נכונה אפשר להשיג על ידי בהירות. כשאדם לא מתקן את המידות שלו השליליות הם משפיעות על יכולת השיפוט שלו.

יכולת השיפוט שלו מטושטשת על ידי רגשות, על ידי התעוררות המידות, על ידי הרגלי חשיבה לא נכונים. השכל הנכון הוא שכל אלוקי שמתבסס על החוקים האלוקיים בהם ה' מנהיג את העולם ואת כל חוקי הטבע.

השכל הלא נכון זהו שכל שהוא מורכב בהרבה מרכיבים טבעיים. מהנחות יסוד ומכללי חשיבה טבעיים שניזונים מכל מיני הנחות יסוד של כפירה ושלא מתחשבים בחוקיות של השגחה עליונה. זאת אומרת שהשכל הנכון זה לא שכל משוכלל, שכל טבעי משוכלל, אלא זהו שכל אלוקי שנובע מעבודת נפש ממושכת וקשר מתמיד עם המסרים השמימיים שאדם מקבל במשך החיים שלו במשך המציאות.

כל אדם שנפגש בניסיון כלשהו הוא מקבל סוגי מידע שונים. ואז בעצם מתחילים לפעול שתי מערכות. מערכת של השכל הטבעי המצומצם הלא מדויק והמערכת של השכל האלוקי הבהיר המדויק.

בכל אדם מתנוצץ השכל הנכון מידי פעם אבל בגלל חוסר עבודת נפש אדם לא רגיש מספיק לדעת להרגיש את הסימנים הנכונים שהשם מכניס לו בתוך המחשבה, ונוטה להחליט לפי ניסיון שלו או לפי הרגלים שלו או לפי אינטרסים שלו, לפי הדמיון שלו ולא משתמש בסימנים באותו שה' נותן בתוך החשיבה.

"ה' פוקח עיוררים" (תהילים קמ"ו, ח). ה' כל הזמן נותן לאדם רמזים בתוך הרגש בתוך המחשבה איך להיחלץ מהמייצרים ואיך לבחור. האדם נגרר אחרי הרגשות שלו. למשל, פגשתי לא מזמן אשה שמתלוננת על זה שהבעל שלה לא אוהב אותה. היא מאד אוהבת אותו מאד משתדלת והוא לא אוהב אותה. ויש בעיה של שלום בית של הרבה שנים. כשהעצם הוא מתכנן באיזה שלב להתגרש ממנה. כשנכנסתי לפרטים, התחלתי לבדוק, אז היה ברור שכל מה שהיא משתדלת לעשות בכוונה טובה במירכאות זה סותר לגמרי את כל הצרכים הנפשיים של בעלה.

זאת אומרת שהיא רוצה להעניק לו כל מיני דברים שבדיוק את אותם הדברים הוא לא צריך. ומה שהוא צריך היא לא מעניקה לו. לא בכמות ולא באיכות שהוא צריך. אז מה הדוגמא פה של שכל לא נכון. שאם היא באמת כל כך רוצה שהוא יאהב אותה, אז היא הייתה צריכה להיות מספיק בהכנעה ובביטול להבין מה הוא אוהב ולהתנהג איתו בהתאם ואז הוא היה מאד אוהב אותה. אז אם הנחת היסוד שלה הייתה שהיא רוצה לרכוש את החיבה שלו היתה צריכה לפעול בהתאם להנחת יסוד שלה. וזה נקרא שיש לה שכל נכון,

שכל נכון גם מבחינה טיבעית. זאת אומרת שכשאדם רוצה להשיג משהו הוא צריך להשתמש בדרך הכי נכונה בשביל להשיג את זה ולא הדרך הפוכה. אם היא רצתה להשיג את האהבה שלו היא היתה צריכה להתנהג בהתאם, לכבוש את המידות הלא טובות שלה ולתת את הצרכים הנפשיים המתאימים לבעל.

והיא עשתה בדיוק הפוך. היא בכלל לא חשבה שהיא עושה הפוך, היא חשבה שעושה נכון היא לא מבינה למה הוא לא אוהב אותה. היא כל כך משתדלת זה ממש פלא לראות איך היא משתדלת בדיוק במקום הלא נכון בצורה הלא נכונה ובנושא הלא נכון. בדיוק הפוך מהצרכים שלו. זה נובע מאטימות מסוימת שאדם עסוק בעצמו ולא בבעיה שקיימת בחוץ השלב הראשון של שכל נכון זה לנטרל את האינטרסים של הבן האדם את הנטיות, את ההרגלים, את המידות.

בלי הנטרול הזה שאדם מנטרל כשהוא פשוט מקשיב באוזן הפנימית שלו או ובאוזן החיצונית שלו הוא לא יכול להגיע לעולם לשכל הנכון. אם אדם לא קולט את הבעיה שעומדת בפניו בצורה מדויקת על כל פרטיה ודקדוקיה הוא לא יכול לעולם לתת פתרון נכון.

מה מפריע לו לקליטה הפנימית? אותן המידות אותם ההרגלים שהוא לא תיקן ושמטשטשים את השיפוט שלו. השלב הראשון של השכל הנכון זוהי קליטה נכונה של הפרטים השונים והכללים השונים של הבעיה.

זה מקביל למה שאנחנו לומדים לבחינת החכמה "איזהו חכם? הרואה את הנולד." (תמיד ל"ב וראה אבות ב' י'). הוא פשוט פותח את העיניים ואת האוזניים ורואה ומקשיב, עוד לא מכניס את האינטרס שלו ולא את הכעס שלו ולא מה יצא לו מזה ומה לא יצא לו מזה. הוא קודם כל קולט את כל הפרטים של הבעיה בלי שום הנחות יסוד, בלי שום אסוציאציות, בלי שום זיכרונות, בלי שום דבר. לקלוט את הדברים כמו שהם, כמה שיותר מתאים למקור.

השלב הראשון של השכל הנכון זה ההקשבה נכונה, זה ביטול, זה חכמה - כוח מה, ביטול. אדם מבטל את עצמו וקולט את הנתונים. אחרי שאדם קיבל את כל הנתונים רק אז יש את השלב של הבינה.

שזה השלב של החקירה לרוחב ולעומק של כל המרכיבים. זה עוד לפני השלב של הדעת, בשלב של הבינה האדם צריך להמשיך להיות בביטול. השלב של הבינה הוא שלב של ביטול מאד מאד מעניין, מאד מורכב ועדין. אדם צריך מצד אחד להפעיל את השכל שלו הטבעי, לחקור ולנסות להקיש דבר מתוך דבר, להשוות ולמיין את הפרטים השונים של הבעיה. מצד שני צריך להמשיך להיות מקושר למעלה מבחינת אמונה, קשור במחשבה שלו כל הזמן עם ה'.

אז הוא יכול ככה לנטרל את האישיות שלו. כאשר רוצה לקלוט בעיה, בין אם זו בעיה פנימית שלו או בעיה חיצונית, הוא צריך לנטרל כל הזמן את האישיות. לא להתלהב ולא להתייאש ולא לרצות שום דבר.

רק לקלוט את הפרטים כמו שהם. אחרי שאדם מתמקד במישור הזה של הבינה הנכונה ומתחיל לנתח ולהשוות, למיין ולבדוק ונמצא בביטול, זאת אומרת שלא איכפת לו מה יהיה הפתרון של הבעיה, לאיזה כיוון זה ילך, אלא רק איכפת לו לעשות רצון ה' שזהו בעצם השכל הנכון. אדם צריך להמשיך ולהתבונן. זו בחינה בינה, מבחינת הסתכלות ובדיקה, ולהיות קשור למעלה מבחינת אמונה.

הדעת - זאת הבחירה הנכונה, שהוא יבחר מכל הפרטים שהוא ניתח קודם. אחרי שהוא ניתח את כל הפרטים הוא צריך להפסיק לחשוב, להפסיק להשתמש לגמרי עם השכל הטבעי שלו, ורק להישאר קשור עם ה'.

הדעת - זה בחינת קשר, "והאדם ידע את חוה אשתו", רק להיות קשור עם השם, כשכל הפרטים וכל הבעיה עומדים רק ברקע. הבעיה לא עומדת בתוך השכל שלו. הוא לא מפעיל את השכל, הוא רק מפעיל את הקשר שלו עם ה', את הלב את האמונה. סוגר את עיניו ומתבונן פנימה ומחכה. בלי לנסות לחשוב ולהכריע מה נכון ומה לא נכון. אז מופיע בתוך הנפש שלו המסר שה' נותן לו, האות שבא להאיר לאדם את הדרך הנכונה. "הבוטח בה' חסד יסובבנו".

הוא גורם לכך שיתעורר החסד העליון, ויקבל בתוך המחשבה שלו איזו הרגשה, איזו תחושה איזו הארה לכיוון מסוים. זה נקרא שהוא קיבל התחלה של השכל נכון, קיבל הארה מסוימת איך לבחור ואיך לנהוג.

גם שם אדם צריך להיות זהיר מאד, שלא יהיה לו דמיונות שהוא קיבל איזו תשובה, והתשובה בכלל לא מתאימה. אחרי שהוא השיג תשובה, התשובה הזאת כשלעצמה מתחילה להיות שוב פעם השלב הראשון של חכמה.

זאת אומרת, הסדרה הראשונה היתה חכמה-בינה-דעת. גם הסדרה הזאת, אחרי שהוא קיבל את ההרגשה הזו בכיוון הנכון שצריך ללכת, היא שוב הפעם מתחילה להיות התהליך של חכמה-בינה-דעת, תהליך נוסף.

ואז מהתחושה הזאת הוא שוב פעם צריך להיכנס לביטול ולקשר. אם הוא רואה שזה נמשך, והוא מרגיש שהתחושה הזו גוברת, שזה נראה לו נכון, אז הוא צריך להשתמש שוב בבחינת המידה. התשובה הזו שהוא קיבל, עליו לפרט אותה, ולהעמיק בה לאורך, לרוחב ולעומק. עליו להשתמש בשכל הטבעי שלו ולמייין, להשוות ולפסול או לחייב, אחרי המשא והמתן הפנימי הזה, שוב פעם צריך להיות בקשר עם ה' ואז להחליט ולבחור. אז הוא מקבל את הדעת הנכונה. זה אחרי הסיבוב השני של חכמה-בינה-דעת.

לא מספיק הסיבוב הראשון, כי הסיבוב הראשון היה רק על מנת להוציא את התחושה הראשונית, את הכתית למאור', את הטיפה הראשונה של המידע, שהוא צריך בשביל לפתור את הבעיה. אז האדם יכול להיות בטוח, באחוזים הולכים וגוברים, בהתאם לעבודת הנפש שלו ולזיכוכ הפנימי שלו, שהשכל שהוא קיבל - זה שכל נכון.

זהו בעצם התהליך של השכל הנכון. ככה אדם יכול להגיע לבהירות מרבית ולהחליט נכון, לפתור נכון את הבעיות שלו, ובהמשך גם את הבעיות של הזולת. אם אדם לא עובד בתהליך הכפול הזה של חכמה-בינה-דעת, אז קרוב לוודאי שהשכל שלו יהיה מטושטש, לא יהיה זך מספיק, ויבחר בצורה לא נכונה.

השכל הנכון זה לא שכל מדעי. הוא לא שכל שניזון מאסוציאציות, זיכרונות וניסיונות קודמים. החלק של השימוש בניסיונות וזיכרונות, מופיע רק בסיבוב השני של חכמה-בינה-דעת, בשלב של הבינה.

שם הוא צריך להשתמש במידע שיש לו, ולא בשלב הראשוני. בדרך כלל, הטעות היסודית, שאנשים עושים שעוד בשלב קליטת הנתונים הם משתמשים בכל מאגר המידע שקיים. המתאים והלא מתאים, בלי מיון מספיק ובלי סבלנות.

הם אל משתמשים במידת הסבלנות, במידת הביטול ובמידת הקשר האמונה. לכן הם כבר קולטים את הנתונים בצורה מסולפת לגמרי ומעורבת. יש להם מעורבות, והם לא יכולים להיות מספיק מנוטרלים, לנטרל את האישיות ואת הרצונות, בשביל לקלוט את הדברים נכון.

אם האדם היה מנסה לפתור כל בעיה שהוא פוגש בדרך הזו של חכמה-בינה-דעת כפולה, היה מגיע בסופו של דבר, לבהירות גבוהה מאד, כך שבתשעים ושמונה אחוז של המקרים היה יודע כיצד לבחור נכון.

כמובן שזה דורש ליווי של עבודת נפש על המידות שלו. כאן נכנס מושג של אמונת חכמים, של שימוש של תלמיד חכם. לאחר שאדם הפעיל את המנגנון הזה של חכמה-בינה-דעת כפולה, והגיע למסקנה, אז לפני שהוא בוחר סופית, זאת אומרת אחרי שהוא בחר ולפני שהוא פועל לפי הבחירה שלו, אז הוא צריך לגשת לאדם, שיש לו בהירות, לחכם, לצדיק שפיתח את הבהירות המחשבתית הזאת, שיש לו שכל נכון, בדוק ומנוסה ולשאול את עצתו. ואז להשוות את התוצאה שהוא הגיע אליה - לתוצאה, שהצדיק אומר. זאת בתנאי שמערכת הקשרים שלו עם הצדיק מאפשרת את זאת. אם יש פער בין התשובה שהוא הגיע אליה לבין התשובה שהצדיק הגיע, אז אליו לנסות להבין באיזה שלב במנגנון הזה הוא טעה.

כך הוא יכול לפתח אחר כך מערכת של ביקורת ורגישות, לדעת איפה היצר הטעה אותו. כיון שכל המערכת הזאת של חכמה-בינה-דעת כפולה, היא אמורה כל הזמן להיות מנוטרלת מן היצר, שמנסה לשלוח מחשבות כוזבות ורגשות כוזבים, ולהפריע לאדם בתהליך העקבי של הבדיקה של המציאות. בדוגמא שהבאנו מקודם, אם אותה אשה היתה פועלת לפי העצה הזאת, היא היתה חוסכת הרבה שנים של סבל לה ולבעלה. היא היתה קולטת מיד מה באמת הצרכים האמיתיים שלו, וכיצד לספק אותם.

כך היתה משיגה את המטרה האמיתית שהיתה לה, שיהיה לה בית, ושתמצא חן בעיני בעלה. וכך בכל התחומים. בכל ניסיון שאדם פוגש, עליו לבדוק קודם כל את הכללים של הניסיון. את הקווים הכלליים, ואחר כך להיכנס לפרטים, בצורה של ספירלה. זאת אומרת, כמו שאנחנו מציירים עיגול גדול שהולך ומצטמצם כלפי פנים. כל סיבוב העיגול הפנימי הולך ומצטמצם עד שמגיע לנקודה. ככה אדם צריך לבדוק את הבעיות ואת הניסיונות שהוא מקבל.

לא להיכנס ישר לפרטים, או לפרטים שמושכים. בכלל שלפעמים הם מושכים מצד היצר, ואז אדם מבסס את המערכת המחשבתית שלו על פרט מסוים, שמושך את תשומת ליבו, ואז הוא לא יכול להפעיל את כל המערכת בצורה הנכונה.

הוא נמשך לשם, היצר מנטרל אותו והאדם נופל. בעצם כל המלחמה בין היצר לבין הקדושה, היא על מערכת בחירה. אם אנחנו היינו משכללים את מערכת הבחירה על ידי שכל נכון, שפועל בצורה כזאת כמו שתוארה, אז העולם הפנימי שלנו והעולם החיצוני לנו היו נראים אחרת לגמרי.

בעצם אנחנו יודעים לפי עקרונות חז"ל, שהיצר יכול לקבל כוח רק על ידי זה שהוא מחטיא, רחמנא לצלן. איך הוא יכול להחטיא? רק על ידי שמכניס באדם רוח שטות, רוח השטות הזאת מושכת את האדם להתמקד בה.

זאת אומרת, שהאדם, בגלל המידות שלו, נמשך לאיזו שהיא נטייה, והנטייה מושכת את השכל שלו. והשכל שלו כבר פועל בתוך הנטייה, והוא לא בן חורין. הוא לא חופשי, הוא לא בודק את הכל. הוא נכנס למסלול אחד, לכיוון שהיצר רוצה, ושם כבר היצר מפעיל לו את ההיגיון ואת הזיכרון ואת הניסיון ואת כל מערכת ההצדקות.

האדם מחליט משהו הפוך לגמרי ממה שהיה רוצה. זה נובע מכך שלא הפעיל את המערכת הבדיקתית שלו בצורה של ספירלה.

אלא נמשך לפרט אחד. הפרט הזה משך אותו, וכך היצר הכניס אותו כבר למלכודת, כמו שאדם בודק חפץ חשוד או שדה מוקשים הוא הולך בזהירות, בודק ימינה שמאלה, קדימה

אחורה, לא נגרר מייד לכיוון מסוים, בודק את כל האפשרויות. הוא מכניס את המערכת הרגשית שלו לקרירות מכסימלית. האדם לא מפריד מספיק בין הרגש לבין השכל, ואז נוצר השכל הלא נכון.

כשיש הפרדה הזאת, אז יש אפשרות להפעיל את המערכת של חכמה-בינה-דעת, ולהגיע לשכל הנכון. אז אדם צריך לבדוק את הבעיה בקרבה ובריחוק, ולא לתת שהיצר יתפוס אותו ויכניס אותו למסלול מסוים לפי הנטייה או האינטרס שלו. זהו הסוד של המחלוקת. כל המחלוקות שקיימות בעולם נובעות מחוסר שכל נכון, מהשכל הלא נכון. כמו שכתוב על מחלוקת קורח: "קורח, שפיקח היה, מה ראה לשטות זו?". קורח היה אחד מגדולי ישראל, תלמיד חכם. היו לו השגות. היתה לו רוח הקודש, איך הוא הכניס עצמו למחלוקת? רק בגלל שהמערכת של שכל נכון לא פעלה, בגלל שלא היה לו את הביטול, את העבודה על המידות.

כל פרט נוסף במציאות, זאת אומרת בזה שהסנהדרין השתכנעו ללכת איתו, וכל אחד שעודד אותו בכיוון שהוא הלך, שהוא בחר, הכניס אותו למלכודת יותר גדולה ויותר גדולה, עד שאיבד את עולמו.

הוא לא היה יכול להיות מנותק ומנוטרל מהאינטרס האישי. אותו פרינציפ פעל במפולת של אחאב מלך ישראל. לכתחילה הוא התכוון לשם שמיים ובשלב מסוים החליט שעם ישראל לא צריך לעלות לירושלים, ולא צריכים לשמוע בקולו של השם.

הוא פחד על חייו, והקים שני עגלים: הגיע לעבודה זרה. היצר הצליח למשוך אותו במסלול המצומצם לכיוון שהיצר רצה. זאת אומרת, שאחאב הפעיל את המערכת של השכל הטבעי המתובל במידות, ולא הפעיל את המערכת של חכמה-בינה-דעת כפולה של השכל הנכון. ולכן בחר לא נכון.

תרגיל: על כל אחד לנסות להשתמש בכלים שפורטו. ולהלביש אותם על איזה שהיא בעיה שהוא מתלבט בה. חשוב מאד קודם כל להתמקד בבעיה פשוטה, יומיומית ואחר כך בבעיות רוחניות קשות יותר. כשאדם מרגיל את עצמו להשתמש בשכל הנכון בבעיות היומיומיות, יקל עליו מאוחר יותר להשתמש במערכת הזו לבדיקה של בעיות רוחניות, עמוקות יותר.

העונג

הנושא שרצינו לדבר היום זה הנושא של התענוג, אנחנו יודעים, שמערכת התיקונים שעם ישראל צריך לתקן מאז צאת אדם וחוה, היא מערכת של תיקונים שבאים לתקן את הפגם שהם עשו. המצב שהיה בגן עדן לפני החטא, היה מצב שהיה להם אפשרות להתענג על ה', לאכול מכל עצי גן עדן, חוץ מעץ הדעת.

זאת אומרת, שהיתה להם אפשרות לקבל עונג מכל הדברים, עונג לכל הצרכים שלהם, מבלי לחטוא במסגרת של הקדושה. רק העונג של עץ הדעת טוב ורע היה אסור להם. הניסיון שהועמדו בו היה בעצם ניסיון של התאפקות, שהיו צריכים להתאפק בגלל שכך ה' ביקש. אנחנו יודעים שאם היו מתאפקים עד שבת, אז בשבת היה מותר להם לאכול גם מעץ הדעת. היות שהתאוה התגברה ולא עמדו בניסיון, המצב שנוצר הוא שהחלק הקדושתני החלק הנשמתי של אדם וחוה נישבה בקליפות. כמו שאנחנו יודעים שמובא בקבלה. באופן נפשי המצב הוא, שהחלק הקדושתני שרוי בתוך העונג. בעצם, כל ניסיונות שהאדם מתנסה בהם במשך החיים שלו, הם ניסיונות של עונג. היצר מציג עונג חריף ומידי שהוא מקובל במערכת של הדמיון..

אדם מרגיש צורך לעונג מכל מיני סוגים: עונג פיזי, עונג נפשי, עונג שכלי. והיצר כל הזמן מציע את העונג הזה, את הסיפוק של העונג הזה, ומערכת שלמה של ניסיונות. ובעצם הנפש נמצאת במרכז, וסביבה גרעין חזק מאד של עונג שמושך אותה לכל הכיוונים. מערכת המצוות, באה לאפשר לאדם להתענג בצורה של קדושה. כמו שהיה בן עדן לפני חטא האדם הראשון, זהו בדיוק התיקון של החטא הזה. הפיתוי שהיצר מפתה את האדם, זהו פיתוי מבוסס על עונג.

בכל סוגי המידות: הכעס, האכזריות, העצלנות, העצבות, התאוות, הכפירה, ישנו עונג סמוי חזק וחריף שהנפש לש האדם מאד מתאוה לו. מתאוה, לא בגלל שהוא עונג אמיתי, אלא בגלל שהוא עונג שלא דורש התאפקות ולא דורש מאמץ של עבודה ולא דורש שום התחייבות, אלא הוא עונג שלכאורה נראה אינסופי- ובעצם זהו שקר. כיוון שהעונג האינסופי, הוא הניתן על ידי ה'. כי העונג החומרי, העונג הבהמי, הוא עונג מוגבל. מוגבל פירושו, שהעונג הבהמי מביא סיפוק רגעי בלבד. ולאחר שהצורך קיבל את סיפוקו, שוב מתעורר אצל האדם החיפוש החדש אחרי סיפוק נוסף.

זאת אומרת, הסיפוק הטבעי-חומרי, הבהמי, הוא לא פותר את הבעיה בשורשה,, אלא זהו טיפול זמני ורגעי. ובכל אופן, אם האדם מספק את צרכיו בצורה של קדושה, אז אפילו אם הוא לא בדרגה גבוהה אלא רק שומר תורה ומצוות בצורה יסודית, הוא נמנע מלעשות עבירות, אז העונג מחומרי שהוא מקבל לא הורס אות בקלות.

זה גורם אצלו מערכת של הסתר-פנים, ולטווח ארוך, זה יכול להביא לו מכאובים נפשיים ופיזיים, בגלל שבכל אופן, כל הכוחות שיש לאדם הם לא רק בשביל לשמור מצוות, אלא בשביל ללוות את הנפש בעזרת המצוות, עם העבודה הנפשית של העידון הפנימי של האדם, של השליטה המלאה בכל המכשולים הפנימיים והחיצוניים.

היהודי יכול להגיע למצב של בן חורין. כשהוא מצליח לעבוד על העונג הבהמי, לעדן אותו ולעבוד את ה' עם העונג הזה, הוא בעצם משתחרר מהתחבולות של היצר הרע. הוא בן חורין. הוא שולט על היצר, ולא היצר שולט בו.

היצר לא יכול לתפוס אותו בשום דבר. בגלל שהאדם יודע מה המקור של העונג- שזהו הקב"ה- במקום לעבוד את התוצאות, אתה עובד את השורש. ולכן הוא קשור, ולכן יש לו סיפוק אלוקי. ולכן, לא צריך את הסיפוק שהיצר מציע. כי היצר מציע סיפוק, ואחרי קבלת

הסיפוק הוא בעצם שובה את הנפש של האדם. גם כשהסיפוק הוא בקדושה. למשל, אם אדם אוכל איזה מאכל, עוגה כשרה ומברך עליה, לכאורה אין ליצר מקום לתפוס את האדם הזה. אבל אם אדם אוכל את העוגה רק בגלל התאוה ולא בשביל עבודת ה', נפש של האדם נקשרת לעוגה. היא לא נקשרת לאהבת ה' שזה השורש של הטעם הטעים של העוגה, אלא נקשרת לעוגה עצמה.

ולכן אותה הנפש תהיה כבולה לתעותועים של היצר, ובפעם הבאה שהיא תפגוש בעוגה-שוב פעם תרצה להיגרר אחריה. כשלעצמו, זה לא דבר כל כך חמור. הבעיה היא שמלחמה ביצר היא מלחמה כוללת, כמו מלחמה בין מדינות.

אי אפשר להזניח שום חזית. אדם לא יכול להרשות לעצמו להיות מאה אחוז בסדר בכמה תחומים, וכמה תחומים מסוימים להשאיר אותם פתוחים. גם בתחומים שמבחינת ההלכה מותר לו, כגון אוכל כשר ומברכים עליו, אם הנפש לא עובדת ונלחמת בשביל להתענג רק על השם ולא על החומר, אז בעצם היא משאירה פירצה ליצר שיקטרג ויכנס דרכה, ולאט לאט יתפוס את כל האישיות של האדם בלי שהאדם ירגיש בכך.

זאת הסיבה, שהעבודה צריכה להיות עבודה שלמה. את עבודת-נפש שהיתה ליעקב אבינו, שהיה בבחינת "מבריח מן הקצה אל הקצה" (שמות כ"ו, כ"ח). לא השאיר שום פתח שדרכו היצר יכול להיכנס.

וזאת עבודה שאנחנו צריכים להשתדל לעשות, על מנת לצאת ממצב של גלות למצב של גאולה. גלות של הנשמה, הגלות הפרטית, והגלות הכללית של כל עם ישראל. בעצם, האפשרות שלנו לצאת מהגלות היא רק להתגבר על הצורך לקבלת העונג דרך הטבע- הצורך בדרגה יותר נמוכה של קבלת העונג דרך הקליפה, דרך הבהמיות- ולפתוח את הכלים שלנו הנפשיים, בשביל לקבל את העונג ישירות מה'.

כמו שנאמר: להתענג על ה'. ברגע שאדם מתענג על ה'- הוא משתחרר מהכבלים של הטבע. זה מה שנאמר, שבן אדם שעושה תשובה מאהבה, אז הזדונות שלו הופכים להיות זכויות. זאת אומרת שהוא, דווקא דרך הבהמיות שבו, עובד את ה' ולא עובד את היצר.

ולכן היצר לא יכול לתפוס אותו. היצר מציע לאדם פיתויים, וכשהאדם מתפתה ולוקח אותם, אז הוא כבר כבול בידיים שלו. אם אדם עובד את ה' גם בצרכים הבהמיים שלו, כמו שנאמר: "בהמות הייתי עמך", אז היצר כבר לא יכול לתפוס את האדם בשום מקום.

כך האדם צריך, בכל עת שמרגיש צורך לאיזה שהוא עונג או סיפוק של הגאווה או סיפוק של הכבוד, או של העצלות, או של תאוות- או כל סוג שהוא של סיפוק. על האדם להתרכז במהות של העונג, במה שמסתתר מאחורי העונג, בתחושה של העונג, ולהבין שהתחושה והסיפוק של ההרגשה הטובה שהעונג הזה מביא, בעצם ה' עושה את זה, ולא הטבע ולא היצר ולא החומריות. זהו קשר חזק שה' קושר עם האדם דרך הטבע, וזה נוצר בגלל ההסתר פנים שנוצר בגלל חטא אדם וחווה. לעתיד לבוא- יהיה העונג באופן גלוי, מה שכתוב, ש"צדיקים יושבים ועטרותיהם על ראשיהם ונהנין מזיו השכינה" (ברכות י"ז עמ' א').

"היום לעשותם ומחר לקבל שכרם" (ערובין כ"ב עמ' א'): זאת אומרת, שהיום אדם צריך לא רק לשמור את המצוות, אלא להישמר מלקבל עונג דרך הקליפה ודרך הטבע, ולכן הוא יוכל להגיע למצב של לקבל את העונג ישירות מה', שזהו החלק השני של הפסוק ו"מחר לקבל שכרם".

אדם צריך להתרכז בתחושות הפנימיות שלו שמתעוררות- כמו רעב, כמו חשק לישון, כמו חשק ליהנות- ודרכם להרגיש את ההשתוקקות לה'. "צמאה לך נפשי. כמה לך בשרי" (תהילים ס"ג, ב'). זאת העבודה שבעצם מביאה את האדם לדרגה של צדיק.

כתוב שאין עשיו נופל אלא בידיהם של בני רחל: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו"(עובדיה א', י"ח וראה רש"י בראשית ל', כ"ה).

מה המיוחד ביוסף הצדיק שהוא יכול דווקא להפוך את בית עשיו לקש? יוסף הצדיק, התנסה בניסיון של שמירת הברית עם אשת פוטיפר. הניסיון הזה הפך אותו לצדיק. הוא התנסה בלחץ של פיתוי של עונג ובאמצע התגבר, ונראתה לו דמות דיוקנו של אביו ולא נפל בניסיון מה זה דווקא דמות דיוקנו של אביו? -דמות דיוקנו של אביו, "אביו" זה אביו שבשמים, כלומר הקדוש ברוך הוא, אז מה היא "דמות דיוקנו"? הכוונה היא לניצוץ האלוקי המסתתר בתוך הטבע, כתוצאה מהפגם של האדם הראשון, ושהוא המקור של העונג, ולא הטבע עצמו.

עניין ראיית דמות דיוקנו של אביו, זאת אומרת שהוא העלה את העונג לשורש האמיתי שלו. כשהוא בא לעשות את מעשיו ואת צרכיו, כמו שאומרים המפרשים, הוא פתאום ראה שבעצם הסיפוק לא בא מהטבע, אלא הוא נובע מניצוץ אלוקי שנמצא שבוי בתוך הטבע. ואז, במקום ליפול בתוך התענוג הטבעי- הוא התקשר עם ה'. כשהבין את העניין הזה, אז הוא הוציא את הניצוץ מהטבע וקבל את העונג האלוקי האמיתי. בעצם כל הניסיונות שיש לאדם, הם ניסיונות שבהם הוא צריך לדחות את העונג, או לעבוד את ה' עם העונג החומרי, הרגעי, המצומצם, הבהמי, וכך לבטל את האישיות שלו הבהמית, ורק אז הוא יוכל להגיע לאישיות האלוקית שלו.

לכל אדם יש אישיות טבעית ואישיות אלוקית. האישיות האלוקית היא נעלמת, היא נסתרת. אפשר לפתח אותה ואפשר לגלות אותה, ואפשר להביא אותה לידי שליטה רק כשאדם מתגבר על החלק הבהמי. ההתגברות על החלק הבהמי היא ניסיון של עונג. או לדחות את העונג או להעלות אותו לשורשו: להפוך אותו לאהבת ה'. הצדיק בדרגה גבוהה, לא רק שלא מפחד מהפיתויים של היצר, אלא שהוא יכול בכל רגע להרגיש עונג פיזי חריף. הוא לא פוחד ליפול איתו, ולהפך, הוא מעלה אותו. כמו שנאמר: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". בגלל שהצדיק הוא בבחינת מזבח, כל עונג, כל צורך של עונג שיש לו, הוא הופך אותו לרעב נפשי לקדוש ברוך הוא.

אז אם סיפוק העונג בוער בגופו או בנפשו, אז הוא הופך את זה מיד לאהבת ה' באותו הלהט. ועל ידי כל ניסיון כזה כשהתאוה מתגברת אצל הצדיק, על ידי כך שמעלה את התאוה לשורשה- מוציא נשמות עשוקות מתוך העונג השבוי בקליפות. אלו הן נשמות, הקשורות עם שורש נשמתו של הצדיק. כל האפשרות שלנו להגיע למצב של חרות, של סוף של שיעבוד מלכויות, הוא שנוכל להתמודד עם הנקודה הזאת של העונג הבהמי שמושך את האדם.

אם האדם לא יעבוד על זה באופן יסודי ויבין מה הוא השורש של כל עונג שהוא זקוק לגופו ולנפשו וינסה כל פעם להעלות את התענוגות לשורש האלוקי שלהם-לא יוכל לעולם להיות בן חורין היצר יכול לתת לאדם לתקן מידה אחת או שתיים או יותר, אבל הוא לא ייתן לו להתפטר מהצורך שלו בסיפוקים של תענוגים חומריים למיניהם.

תמיד ישאיר פתח של איזה שהוא עונג מסוים, האדם לא יוותר. אז ישנם אנשים שאין להם למשל תאוות אכילה, אבל יש להם עונג להשתלט על הזולת. אז בעונג הזה שיש להם, שנובע מהגאוה וגם מרגשי נחיתות, שם היצר לא ייתן להם.

היצר לפעמים מוכן לוותר לאדם בכמה נקודות, כדי שיוכל לתפוס אותו ביזו שהיא נקודה מוסתרת יותר. אבל על האדם שרוצה לתקן את עצמו באופן יסודי, לחקור את כל הדרישות של עונג שיש לו בגוף או בנפש.

להקים תחנה של מכס, על כל דרישה ודרישה שיש לו, לבדוק מה מותר ומה אסור. ועל מה שמותר לשלם מס, כלומר לשים פיקוח נפשי על כל מקורות העונג שלו ולבדוק בהם: האם הוא נמצא בדרגה האמיתית שצריך להגיע אליה, או שהוא מושך אותו לכיוון הבהמי, לכיוון החומרי.

ואז הוא בעצם, שולט על כל הצינורות שמספקים לאדם את העונג, וכשהוא מעלה אותם, הוא הופך להיות בן חורין. היצר לא יכול לתפוס אותו יותר. כמו שנאמר: "ולבי חלל בקירביי" (תהילים ק"ט, כ"ב), כשדוד המלך הגיע להיות מופשט ומשוחרר מהצורך לסיפוק בהמי של עינוגים.

אדם למשל כשמרגיש רעב, הוא צריך קודם כל, בשלב ראשון, להרגיש את הרעב חזק בתוך הבטן. בשלב שני הוא צריך להגיד לעצמו, שהרעב הזה שהוא מרגיש זהו בעצם חיסרון של הקירבה אל ה'. להגיד: 'ריבונו של עולם, הנה הרעב שיש לי בבטן אני רוצה שתהפוך את זה לאהבת ה', לאהבתך.

אני רוצה להיות קשור איתך'. בעצם כל הצרכים של האדם באים כדי שהאדם יתעורר לקשר עם ה'. כמו תינוק שכשהוא צריך משהו, בוכה, ואז האמא באה ומחליפה לו, או באה ומאכילה אותו, או באה ומרגיעה אותו מחבקת אותו. כך הצרכים שבאדם. יש להם בדיוק אותו התפקיד. האדם מתעורר דרכם להיות קשור עם ה'. האדם צריך לחקור ולדייק בכל צורך שלו בפרטי פרטים, ולבקש מהשם שיספק לו את זה ישירות ולא דרך הטבע. שהרצונות האלה יהפכו להיות צינורות של קשר עם ה'. לאחר שאדם מגיש לשלב הזה שהוא חש באון חד וברור איך הצרכים האלה קושרים אותו עם ה', איך דרכם הוא מתפלל לה', איך כל איבר ואיבר בגופו מתקשר לרצון להידבק בה'.

אחר כך הוא יכול כבר לספק במסגרת של קדושה את הצרכים שלו. אם זה לאכול או לישון וכדומה. בגלל שהוא כבר עשה כלי לקשר האלוקי. רק לאחר שעשה את הכלי הזה אם הוא יספק את הצרכים שלו אז הצרכים לא יגשימו אותו, לא ינתקו אותו, הוא לא יהפוך להיות שבוי בתוך הקליפה.

גם בזמן סיפוק הצורך למשל אכילה, אדם צריך להרגיש שהטעם המסוים בפה ואחר כך התחושה לש השובע שיש בקיבה, זו בעצם שפע שה' נותן לו. זוהי בעצם דרך שה' מדבר איתו. זה קשר הדוק שהאדם יצר עם הקדוש ברוך הוא.

כך הוא מעלה את כל הרצונות, את כל הסיפוק, לשורש של האהבה העליונה של הקשר העליון. וכך הוא הופך להיות צינור שדרכו הבריאה מקבלת את תיקונה. זאת אומרת שהבריאה מקבלת את המשמעות האלוקית שצריכה לקבל.

מובא בחז"ל: "כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם" (מנחות ק"י, עמ' א'). כמו שכתוב: "ונשלמה פרים שפתינו" (הושע י"ד, ג'). זאת אומרת כשאדם מקריב את הצורך שלו בעונג והופך את זה לקשר עם ה', זה עולה לו כאילו שהקריב קורבן.

קורבן מלשון קירבה, אדם מתקרב לה'. כמו שהיום אי אפשר להקריב קורבנות כי בית המקדש לא עומד על תלו, ואדם שעוסק בנפש ובפה שלו בתורת העולה מעלה עליו הכתוב כאילו שהקריב עולה, כך אדם שמתעורר אצלו צורך לעונג, ועם העונג הזה הוא מחפש את ה' ומתקשר עם ה' ונזקק לה' - מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב קרבן.

זאת אומרת, כאילו תיקן את החומר והעלה אותו לשורש האלוקי, שזוהי המטרה של הקורבן. כך אדם בנפש שלו, כשמתעורר אצלו הצורך לעונג ועם זה הוא מתקשר לה', ומעלה את העונג שלו בדרגה רוחנית-אז מסתלקת ממנו התאוה הבהמית לעונג זה. הרגע הקריטי של התרגיל הזה, זוהי ההתגברות ברגעים הראשונים. ברגע שכבר אדם מתחיל

לחוש את הרצון לאכול עוגה, עליו לחוש את התפילה דרך הקיבה, דרך הבטן, דרך הפה דרך כל הרצון הזה לאכול את העוגה.

הוא מתפלל דרך זה לה', אז בעצם הוא יוצר כזה קשר עמוק וחזק עם ה', והוא מקבל אור וכוח ועוצמה שהוא כבר לא נזקק בכלל לעוגה. זהו העיקרון של "נשלמה פרים שפתינו" שדרך הקשר הזה שאדם יוצר, הוא לא זקוק כבר לסיפוק הצורך הבהמי שהתחיל את הקשר, שעורר את הצורך הזה. כמעט שלא נעשית העבודה הזאת, של לעבוד את ה' עם שני יצרים דרך העינוגים של העולם הזה. אם לא נעלה אותם לשור, לא נוכל להוציא את אותן הנשמות, אותם הניצוצות, הנמצאות שבויות בתוך עולם הטבע, בתוך העונג שמעניק היצר, ואז לא נוכל להשתחרר ולהגיע לתהליך של גאולה, אלא אם כן הגאולה תבוא מהתעוררות דלעילא, ולא דרך עבודת האדם.

כמו שנאמר, שהגאולה הראשונה והגאולה האחרונה תבאנה באותה הדרך, כמו שבמצרים נגאלנו על ידי נשים צדקניות- אנחנו כך עתידים להיגאל. ומה היו מעשיהן של נשים צדקניות? שעודדו את הבעלים להתעורר לפרו ורבו כדי להתחזק ולא להשמיד את העם, כך שיהיה את הכוח לצאת מהשיעבוד לחופשי.

חשבת, שבעצם הם השתמשו בדיוק בדבר הזה: הם עוררו את העונג, את הרצון של העונג של המצווה הזאת, ובגלל שעשו את זה לשם שמים בשביל שהעם יתחזק ויוכל לצאת ממצרים, בשביל שלא יאבד עם ישראל, אז הם העלו את העונג של המצווה הזאת לדרגה כל כך גבוהה, שהם הוציאו את כל הניצוצות מהגלות.

לכן אפשר להבין, למה ה' הסכים שהמראות האלה שהשתמשו בהן הנשים במצרים, יהיו לנוי בבית המקדש. כי לכאורה זה דבר שלא שייך, זה דבר שבצניעות, מה שייך לקשט עם זה את בית המקדש? -אלא בעצם, אותן התחבולות שהנשים עשו בגלות מצרים בשביל לעורר את הבעלים, ושדרכן הגיעו לגאולה, על ידן הן בעצם בנו את בית המקדש.

אותה עבודת הנפש שהם עשו, שהפכו את המצווה של פרו ורבו למצווה לשם שמיים, זהו בדיוק מה שנתן את הכוח לצאת משעבוד מצרים. מצרים היתה ארץ העונג של הקליפה, שנישבו בה הניצוצות שיצאו מהאדם הראשון.

ברגע שהנשים גרמו לכך שיהיה עונג לשם שמיים, אז בעצם הצליחו להוציא את העם ממצרים וגם להביא אותם לארץ, כשהתוצאה הסופית לכך היתה בניית בית המקדש. ולכן ה' השתמש במראות שלהן, בתור נוי בתוך בית המקדש.

אולי זה הסוד שמסתתר מאחורי האות והמופת, שדווקא דרכו ה' נתן למשה לבוא לשכנע את היהודים ולהבהיל את פרעה לשלוח את העם, וזהו האות של הנחש, של המטה שהפך להיות נחש. מהנחש הפך שוב להיות מטה, והמטה הזה אכל את המטות של החרטומים. אז פה יש את התהליך שתיארנו מקודם: המטה שזרק הפך להיות נחש. זהו בעצם מטה אלוקים. כוח אלוקי שזרק לטבע, לאדמה, לארץ הופך להיות נחש! זה העונג של היצר. ואז משה רבינו נס מפניו.

לאחר מכן כשמשה רבינו אחז בנחש-זאת אומרת, התגבר על העונג הגשמי שבתוך הטבע- הנחש הפך להיות שוב פעם מטה. כלומר, הוא העלה את העונג שהיה שבוי בקליפה, לשורש האלוקי. לכן, כך התחדש לי, שכשהמצרים הפכו את הנחש למטה, דווקא המטה אכל את המטות.

זאת אומרת, אחרי שהעלו את הניצוץ האלוקי מהנחש למטה, יכלו להתגבר על הנחשים של הטבע, של החרטומים, ולא לפני כן. כי לכאורה היה צריך להיות, שהנחש של אהרון ומשה יאכל את הנחשים של המצרים. אבל אנחנו יודעים שזה לא כך, אלא שהמטה אכל אותם. זאת אומרת, רק אחרי שהעלו את העונג לדרגה האלוקית-זה אכל את הכוח של הקליפה,

של העונג של הטבע. אנחנו יודעים שהנחש היה הראשון שפיתה את חוה לעונג המדומה של התענוגות של הטבע.

זאת אומרת שבאופן תיאורטי, אם היה מצב שיכולנו להרגיש את ההתעוררות של התאוות ושל הרצון לקבל עונג, באמצע, אחרי שכבר הרצון של התאוה מתגבר ומשתלט, היינו יכולים במכה אחת להפוך את זה לאהבת ה'.

היינו בעצם גורמים לכך, שכל הניצוצות ששבויים בקליפה יצאו מהקליפה, והיינו מגיעים ממצב של גאולה אישית לגאולה כללית. כמובן שאדם אסור לו בדרגה נמוכה, להתעסק בהעלאת ניצוצות בדרך כזו מסוכנת, בגלל שהוא עשוי ליפול בתוך התאוה, ליפול בתוך העונג המדומה, ולא לתקן אלא להרוס יותר.

אבל לאדם שכבר עובד הרבה עבודת נפש ויודע שיש ביכולתו להתגבר באמצע-זוהי דרך שאפשר להוציא בעצם את כל הניצוצות ששבויים בקליפה. וזה הסוד של קריעת ים סוף. אולי זה הסוד של קריעת ים סוף, שהיהודים הלכו בתוך הים ביבשה, והמצרים נפלו בתוך הים.

אנחנו יודעים, שמים הם מקור של כל תענוג. אז זה שהיהודים הלכו בתוך הים ביבשה, זאת אומרת שהם הלכו בתוך הים, בתוך התענוג, אבל הם הפכו את התענוג לא לתענוג של טבע אלא לתענוג אלוקי.

הם לא היו צריכים את הסיפוק הטבעי של העונג, ולכן הם הלכו התוך הים ביבשה והים לא בלע אותם, זאת אומרת, שלא היה לטבע שליטה עליהם. לא כן המצרים. אנחנו יודעים שהם נכנסו לתוך הים, כי הסוסים של פרעה נגררו בתאוה גדולה לתוך הים- כמו שאנחנו יודעים שהסוס מלא זימה-אז טבעו בתוך הים, דווקא בתוך הים.

דווקא בתוך המקור של העונג, שזאת הקליפה שהיתה שולטת במצרים, שם הם טבעו והגיעו לסופם. ולא עם ישראל. עם ישראל הגיע לתיקון של העונג, והלכו בתוך הים ביבשה. הסוד של המכות שהיו במצרים: אנחנו יודעים שעונג זה לשון נגע. ה' נתן עשר מכות, שהיו בצורה של נגעים. זאת אומרת, של מטרד שהולך וטורד את הציבור, שהולך ומדביק אחד מהשני, שהולך ומתפשט בכל הציבור. כך בעצם היה טבע הפנימי של כל המכות. היה טבע של נגעים, של שחין, של ערוב, של דם, כינים.

אלו כולן תופעות טבעיות בסדר גודל קטן שהולך ומתפשט כמו נגע בכל העם. אולי זה בא, בשביל לשבור את הקליפה של העונג שהיתה במצרים. אולי זהו הסוד שחרטומי פרעה ראו, שמושיען של ישראל עתיד ללקות במים, וגזרו להשליך ליאור כל ילד שנולד. אנחנו יודעים מהקבלה, שמשם רבינו היה תיקון של נוח, ונוח לא יתפלל על רשעי הדור. כיוון שהיו רשעי הדור, לקו במים, ומשה עלה לתיבה וניצול מהמים. במצרים משה הוא התיקון של נוח, היה צריך ללקות במים.

אבל בגלל שעם ישראל עבד על העניין של התענוג כנראה, ולא רצה ליהנות מהטבע, ותמיד היו לו את הכיסופים של הדבקות בהי-פקוד פקדתי זה גם לשון של קשר, של התעברות, של הריון. ודווקא יוסף הצדיק, מסר את הסוד שהוא בבחינת יסוד, מהבחינה של תיקון הברית, "פקוד פקדתי", לכן התינוקות שהושלכו ליאור-הם דווקא שקיבלו עונג מעל לטבע, עונג של דבש וחלב תחת לשונם.

ה' שמר אותם, ולא ניזוקו. העניין שמשם רבינו לקה במים, הוא דווקא שהעם היתה לו תאוה, ולא היו בדרגה הנכונה להתאפק כמו בזמן של נוח, להבדיל, שם הדור שלו השחית את דרכו, ולא היו מוכנים ללכת לקבל את העונג בדרך של קדושה, ולכן נוח לא התפלל ולכן הוא נדרש לגנאי על זה שלא התפלל על רשעי דורו.

התיקון שלו, שזה תיקון של משה, היה צריך להביא את העם לדרך הנכונה של הקבלה של עונג דרך הקדושה. אלו הם בעצם, כל הניסיונות שהיו לעם ישראל במדבר: זכרנו את השומים ואת הבצלים ואת האבטיחים, ושהתאוו תאוה של בשר.

כל הניסיונות היו, להפוך את העונג שבטבע לעונג אלוקי. עובדה, שכשחששו שמשה רבינו לא חוזר, הם שוב פעם רצו את ההרגשה של העונג דרך הטבע. זהו בעצם חטא העגל, שאנחנו יודעים שנוצר מהסמל שהיה על ארונו של יוסף, שהיו חרוטים בו: "עלה שור". זהו בעצם עניין הברית, שזהו עניין העונג. שאם הוא לא הולך בקדושה, הוא הופך להיות טבע, הופך להיות תאוה של עבודה זרה, תאוה של קליפה. עם ישראל בכל השלבים במדבר, נכשל בכל המצבים האלה שהטבע דרש את התאוה שלהם, וזאת למרות שהיה להם את המן.

למרות שהיה להם גילוי פנים מהקדוש ברוך הוא. אולי בעצם, זה מה שגרם בסופו של דבר שמשה רבינו לקה במים ולא הצליח להיכנס לארץ, למרות שהוא כל כך התאוה לתקן את המצוות: לערוך את התיקונים ולקיים את המצוות התלויות בארץ, שהן דווקא יכלו להביא אותו לדרגה של תיקון נצחי, לו ולעם ישראל. אנחנו יודעים, שזו בעצם הסיבה לכך שנחרב בית המקדש הראשון. היו אז שלושת העבירות, שמקורן הוא דווקא בעניין של תאוה ועונג. בית המקדש השני, מקור העבירה שגרמה להחרבתו היתה שנאת חנם. זה דווקא מצד הדין. לא מצד האהבה. ולכן כנראה, בית ראשון ובית שני-כשהעם לא הגיע לתיקון הנכון, לא מבחינת אהבת ה' ולא מבחינת יראת ה' נחרבו. לעומת זה הבית שלישי עתיד להיבנות.

הוא יהיה קיים לנצח. שזו בחינת יעקב אבינו, שזה תיקון של אהבה ויראה. זה הקו האמצעי, שזהו בעצם תיקון של האדם הראשון. אנחנו יודעים שיעקב אבינו תיקן את האדם הראשון, את חטא עץ הדעת, שהוא בעצם החטא של קבלת העונג בצורה מלובשת בתוך הטבע, ולא על מנת לעבוד את ה' ולהתענג על ה'.

האגואיזם

הנושא של האגואיזם, חשוב מאוד לכל אדם, ומהווה מרכז החיים של כל אדם. מה טוב בזה, מה רע בזה? האם זה רק רע, או יש בזה משהו טוב? אנחנו יודעים שכל מה שהשם ברא, הוא ברא לתכלית טובה.

מצד שני, אנחנו רואים שאנשים אגואיסטים זה לא טוב. מה זה אגואיסט? אגואיסט הוא אחד שדואג לעצמו כל הזמן, רק לעצמו, בכל התחומים. אם אנחנו נהייה אמיתיים קצת, ונתבונן בתוך הנפש שלנו, היסוד הזה של האגואיזם, קיים אצל כולם.

מצד שני, האם האדם צריך לא להיות אגואיסט, כי אגואיזם זה גם דבר רע. וצריך לבטל את זה לחלוטין? אדם שאין בו מן האהבה העצמית, הופך להיות באיזשהו מקום לא יעיל, לא יעיל לעצמו, ולא יעיל לסביבה.

יכול להיות גם שייכנס לדיכאון, ולא יהיה לו שום טעם בחיים. זאת השאלה הראשונה. למה טוב האגואיזם, ובאיזה מידה זה טוב. השאלה השנייה: האם זה דבר שצריך להפוך אותו לדבר אחר, או שצריך לבטל אותו? אם זה דבר רע, אולי מסתתר מאחרי זה דבר טוב, שאפשר לפתח.

אנחנו יודעים שכל דבר שהקדוש ברוך הוא ברא בעולם הזה, טעון תיקון. העולם שלנו הוא עולם לא מושלם, והתפקיד של האדם הוא לתקן את הסביבה, ואת עצמו. ביסוד הזה של אגואיזם, יש הרבה סודות.

בעצם, כל תורת הקבלה מתעסקת בזה. אנשים לא כל כך יודעים, אבל השם קבלה זה מלשון לקבל: לקבל לעצמו, זה היסוד של הרצון של האדם, לדאוג לעצמו. יש ציווי: "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" (דברים ד' ט"ו).

יש דיון בהלכה, מה קורה אם שני אנשים הולכים במדבר, ויש מים להחיות רק אחד מהם, והוא מתלבט לתת את זה לחברו, או לקחת את זה לעצמו, פסק ההלכה הוא לקחת לעצמו. מצד שני אומרים: "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא י"ט י"ח), אז איפה הגבולות? הרבה אנשים מודעים לשאלות האלה, ומתעמקים בהם, יש להם הרבה שאלות ספציפיות: איפה הם בתוך המערכת, איך הם צריכים להתקיים, עד איפה אשה צריכה להתבטל בפני הבעל, עד איפה אשה צריכה לדאוג לעצמה.

הלוואי והיה פשוט להגיד נוסחה כללית, זה היה מסדר הרבה בעיות אבל זה לא פשוט בכלל. לפעמים בא אדם עם איזושהי תלונה, ואני אומר לו: אתה צודק, בטח שאתה צודק, אתה צריך לדרוש את זה ולעמוד על העמדה שלך.

לפעמים בא אדם אחר עם תלונה דומה, במצב אחר, ואני אומר לו: תשמע, אתה רשע, איך אתה עושה דבר כזה! אם שני אלה היו נפגשים, היו חושבים או שאני שחקן, או שיש לי מצבי רוח ואני משנה את האמת. אבל זה פשוט תלוי בנסיבה ובמצב, לפעמים אדם נמצא במצב שצריך לדאוג לעצמו, ואם הוא לא ידאג לעצמו בצורה אגואיסטית ביותר הוא בסכנה, והוא צריך כן לדאוג לעצמו. לפעמים, אדם כבר נמצא בדרגה אחרת של תיקון, ונדרש ממנו לעבוד, לא להיות כל כך אגואיסט, ולהשתנות.

הדור שלנו, הוא דור שדי דואג שהאדם ידאג לעצמו. מצד שני אנחנו רואים שכמה שהאדם יותר אגואיסט- יותר רע לו: רע לו בסביבה, רע לו עם עצמו. כל הזמן הוא מחפש את עצמו, רוצה לממש את עצמו, וכל פעם הוא מתאכזב.

הוא תולה את זה בכל מיני סיבות, באנשים שהוא נמצא איתם, או שהוא בעצמו לא יודע למה, וממשיך לחפש. מה האדם מחפש? -מחפש את עצמו, מחפש את התפקיד שלו, מחפש את ההתחברות.

בעצם, מה שאדם מחפש זו ההתחברות. נשמת האדם היא 'חלק אלוק ממעל', חלק אלוקי בתוך הגוף. הגוף הוא חומרי, החומר נפרד מהרוח, שניהם אינם היינו-הך. האדם מתחיל לסבול, הוא יודע שיש בו בפנים כל מיני אפשרויות שהוא צריך להגיע אליהם, הוא רואה שעולם כל כך מתוחכם, לא יכול להיות שזה נדרש סתם.

הוא צריך למצוא, וגם מכריחים אותו למצוא, נקודה איתה יוכל להתחבר עם הפנימיות שלו. לכן רואים הרבה נערות, ואולי נערים, שבגיל ההתבגרות כל היום מסתכלים בראי, לראות את עצמם, וזה ברור שזה לא רק בשביל היופי, הם מחפשים, מי זה שם בתוכם. מעניין שלפי ההלכה, אסור למשל לגבר להסתכל בראי, אלא לצורך שלא יהיה חילול השם, שלא ייצא מוזנח החוצה. יוסף הצדים, שהיה מייפה את עצמו, ומסלסל בשערותיו, נענש על זה. מצד שני, האדם הוא כל הזמן בחיפוש הזה, לא יעזור כלום.

גם אדם פשוט, שלא מבין ברוחניות, בבית החרושת שבו הוא עובד ליד המכונה האפורה, הוא מחפש את עצמו. בכל מצב מובן, ופחות מובן. יש מצבים שאדם פתאום מרגיש שמהו התחבר אצלו בפנים, ומתחברת יחד עם זה שמחה, זה אות מסוים, שהאדם אולי בדרך הנכונה של החיפוש שלו.

נחזור לרעיון הראשוני, הרעיון של אגואיזם. מה זה אגואיזם? לפי הקבלה, אגואיזם זה הרצון לקבל, שהאדם רוצה לקבל. כל הגוף שלנו כולו, הוא רצון לקבל, החלק האלוקי שבנו הוא הרצון להשפיע, ויש התחברות בין הרצון לקבל לבין הצורך להשפיע.

כששני המושגים האלה מתחברים, יש כמה אפשרויות: האדם שמקבל בשביל לקבל, האגואיסט שמקבל בשביל עצמו. או שהאדם מקבל בשביל להשפיע, מקבל דברים, אבל לא רק לעצו אלא כדי לתת מעצמו.

יש אדם שנותן בשביל לקבל, אינטרסנט, נותן מעצמו, מוכן לעשות, אבל רק בתמורה שיקבל בחזרה. יש לתת בשביל לתת, וזו דרגה של הקדוש ברוך הוא, זו לא דרגה של האדם, האדם לא יכול לתת בשביל לתת, כי אין לו מה לתת. ההתחברות של הגוף והנשמה, היא התחברות של הרצון לקבל עם הרצון להשפיע. המצב המתוקן של היהודי הוא, לקבל בשביל להשפיע, לא 'לא לקבל' אלא לקבל בשביל לתת. זה נקרא "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא י"ט י"ח).

האדם צריך לאהוב את עצמו, ולאהוב את האחרים, בדרגה שהוא אוהב את עצמו-הוא אוהב את זולתו. לא שהאדם לא צריך לאהוב את עצמו, האדם שלא אוהב את עצמו, לא יכול לאהוב אף אחד, לא יכול לאהוב אחרים, וגם לא יכול לאהוב את הקדוש ברוך הוא-לא יכול בכלל להתפתח.

בהתחלה, כשהאדם נולד, זהו ה"רצון לקבל" הגדול ביותר, המצב שהוא אוהב את עצמו ביותר. עכשיו יש שלבים. הגוף לא שואל אותנו אם אנחנו רוצים להישאר בגיל 10 או בגיל 30, לגוף יש את התהליכים שלו, והאדם- מראהו משתנה במשך החיים.

השאלה היא, כמה האדם מתבגר בנפש שלו. הבדיקה הכי מדויקת לראות כמה האדם מתבגר בנפש שלו, היא מידת האגואיזם שלו, ואיך הוא משתמש בה. אם האדם מאוד אגואיסט- סימן שהוא ילדותי מבחינת הרוחניות שבו, הוא דואג לצרכים שלו, כמו תינוק שדואג לאוכל ולקבל את החום, ולא מעניין אותו אם האמא עייפה, רוצה לתת, או לא רוצה לתת.

הוא בוכה וזהו זה. באמצע הלילה, באמצע היום, אפילו לא מודע למה שהוא עושה, רק לקחת. אם ילד לא בוכה, זו טרגדיה, כי איך הוא יאכל, איך הוא יתפתח. ה"רצון לקבל" ההתחלתי, הוא דבר טוב, בגיל המתאים זה דבר טוב.

מגיל 13 שזה גיל מצוות, האדם מקבל מלמעלה את הרצון להשפיע, ואז זה מתחבר. השאלה איך זה יתחבר, מה יגבר על מה. האם יגבר הרצון לקבל, או יגבר הרצון להשפיע? הוא ישפיע כאינטרסנט, או ייקח הכל לעצמו כמו רשע, או שהאדם יהי צדיק. מה זה צדיק? צדיק מקבל על מנת לתת. המצב הזה הוא מצב נהדר. חושבים שצדיק זה אחד שעצור באיזה חדר, לומד תורה, לא יוצא, לא נושם, לא צריך לעבוד ולא צריך להיות במגע עם העולם, זה בכלל לא נכון.

הבחינה האמיתית של הצדיק, היא שיש בו "רצון לקבל" עצום, אבל הרצון לקבל שלו הוא זך, הוא לא רוצה לקבל בשבילו, אלא כדי להשפיע. מהבחינה הזו, צדיק יכול להידמות לקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב, שאדם צריך להדמות לשם.

איך אפשר להידמות לשם? האדם הוא אדם בסך הכל. אלא צריך להידמות למידות של הקדוש ברוך הוא. הקדוש ברוך הוא כל הזמן משפיע, אפילו שאנחנו לא מכירים שהוא קיים- הוא משפיע, הוא מחייה אותנו, ממית אותנו, מגדל אותנו, נותן את הכל, לטובים, לרעים, לכולם.

בחינת צדיק, הוא כזה שלוקח הרבה, בצורה אין סופית הוא כל הזמן בהתפתחות נוספת, מרגיש התחייבות להגיע לשיא של היכולת שלו, בכל התחומים, וזה לא רק בתחום של לימוד, גם בתחום של מעשה ובתחומים אחרים- כשכל ההתפתחות הזו שלו היא בשביל להשפיע.

בצורה הזאת הוא נדמה לשם, ומקבל כוחות מלמעלה. אם האדם היה מבטל את ה"רצון לקבל" שלו, הוא היה פוגע ברצון להשפיע. זו נקודת מבחן עדינה מאוד. כמוכן, שתמיד יש את הכוח השלילי של האדם, שיכול להפוך את זה, הוא יכול להיות מאוד גדול ופתאום להפוך את זה, הוא יכול להיות מאוד גדול ופתאום להפוך להיות רשע, להתחיל לקחת לעצמו.

זו הסיבה שאנשים גדולים בעם ישראל, נפלו מהמדרגה שלהם כמו למשל אחיתופל. אחיתופל היה יועץ של דוד המלך, היה אדם גדול, חכם, גם בהלכה וגם החכמה, בכל הדברים, באיזשהו שלב הוא התחיל לדאוג לעצמו בשביל עצמו.

הוא רצה שדוד המלך ימות, והוא ייקח את התפקיד שלו להיות מלך, תפקיד שלא היה שייך לו. ההבדל בין צדיק ורשע בנקודה הזו, הוא מוגבל לתנאים שייכים לקבלה שלו. למשל, אחיתופל רצה לקבל הרבה, וזה היה טוב מאוד בתור יועץ, התפקיד שלו לא היה להיות מלך.

אחיתופל התחיל לקנא, רצה להיות מלך- ושם הוא סטה. האדם צריך להכיר את הכוחות שלו, את התפקידים שלו לפתח אותם עד השיא האפשרי, ומעבר לשיא האפשרי- אבל תמיד הדגש לא על עצמו, זה לא בשבילו, אלא בשביל השם.

כמוכן שזה מסוכן. ככל שהאדם גדל, יש את התופעה של "וישנן ישורון ויבעט". זאת אומרת, כשאדם מתחיל לקבל הרבה, כלי-קבלה שלו מתרחבים, והוא רוצה יותר ויותר. השאלה היא: האם גם כלי- ההשפעה שלו מתרחבים.

חז"ל אומרים, שאם מרובה חכמתו של האדם ממעשיו, חכמתו לא מתקיימת, ואם מעשיו מרובים מחכמתו, חכמתו מתקיימת. זאת אומרת, שככל שהאדם הופך להיות יותר גדול בחכמה, הוא הופך להיות יותר שולט בבריא. כמה שאדם יש בו יותר חכמה מבחינה רוחנית, אז הוא מתחיל להיות שליט מבחינה רוחנית, ולהרבות במעשים. מעשים, זה לא דווקא מעשים ממשיים, אלא השפעה אם באיזשהו מקום הקבלה הופכת להיות מטרה, ולא ההשפעה באמת, כמו זו של הקדוש ברוך הוא על עם ישראל- אז אדם נופל.

זה לא אומר שהוא נופל ולא יכול לקום. הוא יכול בפירוש לקום אז זה כבר מתרחש בדרגות הגבוהות. בדרגות שלנו, אם אנחנו נתבונן בלי לשחד את עצמנו, נראה שאנחנו לא כל כך טובים, נראה בפנימיות שלנו, שהדרגה שלנו היא אחרת לגמרי, בעצם האדם הרגיל, חי בשביל עצמו קודם כל.

הוא בבחינת תינוק, אף אחד לא בא בטענות כמובן, אנחנו רק בודקים את הדרגות, ואיך אדם יכול לתפקד יותר טוב. אדם שדואג לעצמו הוא בבחינת תינוק. זה תלוי עד איזה שלב זה נמשך: אם התינוק הזה פתאום הוא כבר סבא-הוא כבר לא יכול להיות תינוק יותר. הרי הוא צריך להשפיע מעצמו, התהליך המציאותי שלו דורש ממנו התחשבות בילדים, בנכדים, לתת דוגמא, כל מיני דברים. אם אז האדם עוד צריך לקבל לעצמו, והוא כבר לא תינוק, אז אולי הוא לא רשע מהבחינה הזו שהוא לא עושה במזיד- אך הוא נשאר אדם שלא התפתח. לא בהכרח שהוא עושה את מעשיו בכוונה זו או אחרת, אלא בבדיקה יסודית של המציאות שלו- אז האדם הזה, שהוא בעת ובעונה גם תינוק וגם מבוגר, יש לו אחרים תחת סמכותו, במקרים מסוימים הוא יכול להיות רשע, זאת אומרת: להזיק לאחרים.

אם ניקח בחשבון שבהתאם לגיל, אדם גם מתפתח בתפקידו, לא דווקא במשפחה, אלא גם מחוץ, יכול להיות שהוא מנהל, יכול להיות שיש לו הרבה פועלים תחת הידיים שלו, כחילוף להיות שמתפקידו לחרוץ גורלות של אנשים, תלוי מה הצינור שהתפתח אצלו.

יש לו אחריות רצינית, איך הוא עושה את זה. אנחנו, אם נסתכל, נראה את התופעות המכוערות שיש תמיד, של אנשי ציבור מושחתים, שעשו כל מיני דברים שלא כשורה. ואז רואים שהבחינה הזו, הבחינה הזו אומרת, אדם רצה לקבל, והפר את המאזן שבין שהרצון לקבל על מנת להשפיע, ואז הוא הפך להיות "לתת בשביל לקבל ולקבל בשביל לקבל".

כשאדם נופל כמה שהוא יותר גדול, הרבה אחרים נופלים איתו. זה כמו פירמידה. אז יש לנו איזו אחריות רצינית, בכל מחשבה, בכל רגש, בכל דיבור, כל מעשה שאנחנו עושים. אנחנו יכולים להפוך להיות כלי להשראת השכינה, זאת אומרת, האדם, לפי היהדות, יכול להפוך להיות צינור של שפע אלוקי, צינור בשביל עצמו לפעמים, וגם בשביל אחרים. כשאדם הופל להיות "מרכבה לשכינה", זאת אומרת שהוא צינור בהתגלות של ה' בעולם הזה. זו הסיבה, שלמשל צדיקים מברכים, והברכה מתקיימת. מי נתן להם את הכוח הזה? יש בחז"ל עניין של: "צדיק גוזר- והקב"ה מקיים", "הקב"ה גוזר- וצדיק מבטלה" (מועד קטן ט"ז ע"ב). יש לצדיק כוח, צדיק הוא בן אדם-זה לא שהוא הפסיק להיות בן אדם- אבל כל המהות שלו, וכל החלקים של הנשמה והגוף שלו, הם בשביל ה', לעשות נחת רוח לקדוש ברוך הוא, הם לא בשביל עצמו.

כל אדם צריך לדעת, שיכול להגיע לדרגות הכי גבוהות, כל אחד, כתוב בחז"ל: "ועמד כולם צדיקים" (ישעיהו ס' כא), כל יהודי יש בו את הנתונים. זה מה שנקרא: "עם סגולה", סגולה, מלשון מסוגל, שיכולים להגיע לנתינה הזו של השראת השכינה.

השראת השכינה לא יכולה להתקיים -זאת אומרת: הגילוי של ה', לא יכול להתבצע תוך המציאות של האדם, שזה מה שאנחנו קוראים: השראת השכינה בתוך האדם - אלא אם כן האדם הוא זך, אדם זך, הכוונה: שמקבל בשביל להשקיע, ולא לוקח לעצמו. כמובן שאם האדם מקבל בשביל להשפיע, אז הקדוש ברוך הוא דואג לקיום של הכלי שלו. ממילא, אם למשל צריך כסף- אז הוא דואג לו לכסף, אם הוא צריך אוכל- יש לו. זה לא שהוא לא לוקח לעצמו דבר, אלא הוא לוקח את המינימום.

מסופר על רבי חנינה בן דוסא, שכל העולם התקיים בזכותו, והוא הסתפק לצורכו האישי, בקב חרובים מערב שבת לערב שבת. כל השפע בעולם ירד בזכות עבודתו, והוא הסתפק במינימום.

המצב המציאותי של האדם היום, מראה שהוא בדרגה של אגואיזם גבוה מאוד, זה כולל שכבות לא קטנות של האוכלוסיה. אם אנחנו נבדוק כיום את המצב נמצא, שהאגואיזם היא הדרגה ההתחלתית, המתפתחת עד לדרגות של רשעות, בה האדם מוכן אפילו להזיק לאחרים.

אני דיברתי קודם, על מצב שאדם מזיק בלי שהוא מתכוון, רק בגלל שהוא לא התפתח. זה נקרא בחז"ל מצב של אנוס. זאת אומרת: שהאדם לא גורם רע בכוונה. האדם לא פיתח את היכולת האמיתית שלו, הוא הזיק, גם אם הוא לא יודע.

מזה יש דרגה שאדם מזיק מתוך ידיעה שהוא מזיק, מתוך כוונה, וזה כבר נקרא כמובן רשעות. אנחנו בדרך כלל מסתובבים בסביבות הדבר הזה, וזה לא המצב הנכון, לא המצב המתחייב, גם בזמן שלנו, שזה זמן של הסתר-פנים, כשהשם לא מתגלה כל יום בעולם באופן גלוי אלא רק בהשתלשלויות בתוך הטבע, דווקא עכשיו שייך שאדם ישאף להגיע למצב של הצדיק, למצב הגבוה.

ויש סיוע, כתוב: "הבא לטהר מסייעין לו", "הבא לטמא-פותחין לו" (גמ' סוטה), זה כל ההבדל בין "סיוע" לבין "פתח", שפותחים. סיוע זה שנותנים לך ממש סיוע, עוזרים לך. פתח, רק מאפשרים לך, לא עוזרים לך להיטמא: מאפשרים לך, לא מונעים ממך. ככה זה העולם, בצורה שהשם ברא אותו. האפשרות להגיע לדרגות הגבוהות, זה יכול להביא את הבן-אדם להשגות אחרות לגמרי מהשגות הרגילות. לא דווקא שבהכרח יתגלו לו סודות ויראה מלאכים ויתחיל לרחף, אלא המציאות הנפשית, המציאות הרוחנית שלו, המציאותית, התפקודית, היומיומית, היא אחרת לגמרי.

כל הכוחות שלו הם מכיוון אחר לגמרי, כל שיקולי-הדעת שלו הם אחרים. זו הסיבה שכשרואים אדם צדיק, ומתייעצים אתו על איזו שאלה-מקבלים תשובה, איזושהי עיצה שקולה, נכונה, שיכולה להביא את האדם להתפתחות הגבוהה שלו, במקום להביא אותו להידרדרות.

האדם שנמצא בבחינת צדיק, חושב בצורה אחרת לגמרי, במושגים אחרים. זו לא הדרך הרגילה שאדם חי בה. זאת אומרת, הוא לא אגואיסט, המציאות שלו זה לא אגואיזם, הוא צדיק. צדיק בהסוואה-זה סיפור אחר, לא נעים, אבל אם אדם באמת בדרגה האמיתית של צדיקות - הוא לא מבחינת אגואיסט, ולכן הוא גם לא מבחינת מעורב, מסובב חוטים לכל מיני כיוונים, בשביל עצמו. אפילו אם אדם כזה טועה, נניח מהשמיים מסדרים את זה שהוא לא טועה. זאת אומרת, השם עוזר, השפם משנה ושומר ומפתח, את כל האפשרויות, האדם הרגיל, איך הוא יכול להגיע לדרגות כאלה? פשוט צריך להתחיל.

האדם תמיד מחפש כל מיני טכניקות, שיטות, תרגילים או דרכים אחרות, הדריים האלו מסייעים לאדם, להגיע במשהו לשליטה עצמית. אבל להביא אותו למציאות רוחנית אמיתית זה לא מספיק. האפשרות שהאדם יתפתח ממצב של רשעות ורצון לקבל לעצמו, לרצון לקבל על מנת להשפיע, זה מותנה בכמה גורמים:

(א) אדם צריך להיות אמיתי, זאת אומרת לא לרמות את עצמו. לא לחשוב שהוא צדיק, אם הוא עוד לא במצב הזה.

(ב) צריך לקבל הדרכה. לפעמים מספיק הדרכה כללית, ולפעמים-אם אדם רוצה ללכת באמת עד הסוף עם המצב שלו- צריך הדרכה מדויקת, אישית. אם אין- צריך להגיע למסירות נפש.

מסירות נפש, זאת אומרת שאדם עושה בכל הכוח שלו, איזשהו מעשה, איזשהו תפקיד, איזשהו ביטוי, לא דווקא ממה שהוא חושב שזה טוב, אלא ממה שאומרים לו שזה שייך למציאות שלו, או למציאות של הכלל.

זאת אומרת, שאם אנחנו היינו מחוברים היום, אם עם ישראל היה מחובר, כל בן-אדם, ברגע שנולד, או אחרי גיל מסוים בבית ספר אומרים לו: תשמע חביב, יש לך תפקיד, ויש לך כוחות, תיגש בבקשה למכון להדרכה רוחנית, ותקבל שם תכנית מה אתה צריך לעשות, מה את יכול לתרום. אז הכל היה נראה אחרת. באמת זה נראה אחרת. מי שזכה לדבר כזה, יודע שזה אחרית, גם הקצב הוא אחר, הכל אחר. וזה המצב שיהיה בעזרת השם, אבל לזה צריך להגיע. האפשרות הזו שכל יהודי יתפתח מהמצב הגס שבו של הרצון לקבל בשביל עצמו, לדאגות שיש לו רק לקיומו וקיום משפחתו, וקיום אנשי שלומו, למצב של מציאות של קיום בשביל להשפיע פירושו, לא רק לתת פיזית צדקה או עזרה, אלא כל המציאות שלו זו מציאות של השפעה אלוקית.

לא לפי מה שהוא מדמיין, אלא לפי המטרות האמיתיות שצריכות להיות, לפי הכללים של התורה, לפי חז"ל, ושאר שיקולים- אז היה העולם נראה אחרת, זאת אומרת, כל יהודי היה יכול להיות איזו תחנת-כוח.

כל אחד היה מרגיש שאין לו שום בעיה. סימן ראשון של קדושה, של מה שאנחנו קוראים עולם של קדושה, זו שמחה, זאת אומרת, השכר הראשון שהשם נותן לאדם שלוקח על מנת להשפיע, זו שמחה תמידית, פנימית, המתבטאת לפעמים גם באופן חיצוני.

אם אדם רוצה לדעת כמה הוא רשע, או כמה שהוא צדיק, שיבדוק כמה הוא עצוב וכמה תלונות יש לו. אם הוא רואה שאין לו תלונות, סימן שהוא בדרך הנכונה. אם הוא רואה שהוא ממורמר, מלא תלונות- סימן שהוא רוצה לקחת לעצמו.

כמובן שאדם צריך, הרצון הבסיסי של הרדם לקחת לעצמו הוא רצון אמיתי, השאלה: מה הוא יעשה עם זה? בשביל מה הוא לוקח לעצמו. זו נוסחה פשוטה מאוד, שיכולה לעזור לאדם לראות אם סטה מהדרך, או באם הוא בדרך הנכונה.

אם הוא "משמח" את השם, או שהוא "מעציב" את השם. כתוב שפמליה שלמעלה נותנים כוח לפמליה של מטה, זה עם ישראל, "פמליה של מעלה", זה הקדוש ברוך הוא עם נשמות הצדיקים והמלאכים.

אם אנחנו שמחים- גם השם שמח, אם אנחנו עצובים-סימן שיש לנו טרוניות על עצמנו, על הקדוש ברוך הוא, סימן שמה שצריך להתפתח, לא מתפתח. כמו שרואים תינוקות: הם תמיד שמחים, מלבד כשהם חולים! תינוק בריא תמיד שמח, תמיד נותן את עצמו, מחייך.

אם רק תאפשר לו מבחינה פיזית והתפתחותית לחייך, הוא כל היום מחייך, בעיניו יש אור כל הזמן. למה? מצד שני, התינוק אגואיסט, כל הזמן הוא לוקח. אבל בשלב ההתפתחות שלו, זה שייך לקחת, בלי לקחת הוא לא יגדל בשלבים הבאים זה מעניין מאד: אני לא יודע אם אתם התבוננתם בכיוון הזה, לראות ילדים, שבתור תינוקות היו מוארים מאוד מהשמחה, עיניים יפות כאלה, ואחרי איזשהו גיל- האור מתחיל לרדת, וכשהוא מגיע לגיל מסוים, כבר רואים את החושך של המבוגר, קצת פחות, ולאט לאט זה הולך, זה ממש הסתלקות השכינה, רואים איך האור הטוב הולך.

הסוד הפנימי של זה, שהוא מתחיל לזייף, שהוא פעוט- אז הוא לוקח, הוא תמים, הוא חייב לקחת. אחר כך נדרש ממנו להתחיל לעבוד. בעצם, מאיזה גיל צריך לדרוש מילד לעבוד? לפי חז"ל, יש מצוות שמגיל 3 כבר מחנכים את הילדים.

כמובן שעד גיל 13, הוא צריך להיות מחונך. אנחנו יודעים שבמציאות היום-יומית, אדם מגיל קטן מאוד כבר מתחיל להתקלקל. בעצם ברגע שילד מתחיל לגנוב לחברו את הצעצועים, ומתחיל לא לרצות לוותר, ורוצה רק לקחת את הגלידה בשביל עצמו, ולא מחנכים אותו, באותה מידה שלא מחנכים אותו, באותה מידה הוא מתמכר לרצון הזה להשתלט על הכל, שהכל בשבילו, ככה האור מתחיל להסתלק.

יש ילדים שרואים אותם מוארים עוד בגיל מבוגר, אפילו עד גיל 12,13, הסיוע שיש להם באמת טוב מאוד, והם נותנים. אם נבדוק את זה: ילדים שנותנים את עצמם, יש בהם תמימות, הם לא ערמומיים.

לתת בשביל לקבל, זה סוד של הערמומיות. מה זה אדם ערמומי? שיושב ומתכנן: היום אני אעשה לו טובה, מחר אני אדרוש פי ארבע, ככה זה הולך. כמה שאדם תמים יותר, יש בו יותר אור. האור הזה, זה לא רק משהו חיצוני או משהו גשמי, או מציאות של קשר, למעלה. אחרי זה כמה שאדם מתחיל להתקלקל- הקשר מתנתק, האור כבר איננו. הסיבה לכך, היא טובת האדם בעצם. כיוון שאם אדם היה מקבל את הכל כמו תינוק, לא היה לו אפשרות לעשות עם עצמו כלום, היה מחובר כל הזמן. מסופר בחז"ל, בזמן שהתינוק בבטן אמו, לומד את כל התורה. וברגע הלידה בא מלאך ונותן לתינוק מכה, ומשכיח את הכל. זה מעניין: מצד אחד מלמדים אותו, מצד שני משכיחים לו. אם כבר לימדו אותו- שישאירו לו את זה, מה צריך עוד פעם לטרוח וללמוד? מלמדים את זה, זאת התוכנה, כמו מחשב, אחר כך משכיחים לו את זה, כדי שהוא עצמו ילך ויטרח, ויחפש את הקודש ברוך הוא, יחפש את הדרך איך להגיע אליו, ואז זה יבוא ממנו.

אבל התהליך הזה, לא בהכרח צריך לקחת 90 שנה כדי שהאדם יתעורר. זה לא תהליך שחייב לקחת הרבה זמן, זה לא תהליך שצריך לסכן את העם. זאת אומרת, אם אנו בגיל מסוים מתחילים להבין קצת, היינו מתחילים לקבל מושגים, שאדם צריך לטפס, ואדם צריך להתגבר, וצריך לוותר וצריך לעזור לשני, ככה וכך- יכול להיות שההסתלקות האור לא היתה כל כך הרסנית שאז בגיל 60 מגיעים למצב שקשה להסתכל עליו, אלא אנשים בגיל 60 היו עולים בכוח, משמחה, ויכולת לעשות. מה שקורה לנו היום, זה מצב טראגי מאוד.

אם נסתכל על הילדים, הנוער והאנשים המתבגרים, מבחינת החושך, הוא חושך על פני תהום, חושך קשה, בל להסתכל על המעשים. אלה שיתחילו להסתכל על המעשים של האדם, רק להסתכל על הפנים שלו איך הוא נראה ואיך הוא מדבר, ומה מוליך אותו, באיזה כיוון הוא הולך, האם באמת הוא הפך את הרצון לקבל על מנת להשפיע, או שהוא תינוק גיל 60, בגיל 40 - לא רוצה להגיד לכם מה התוצאות של הבדיקה, תבדקו בעצמכם מה קורה.

אבל זה לא מעודד, זה באמת לא השיא שאנחנו יכולים להגיע. צריכים להתבונן בדבר הזה, ולהלחם. האפשרות לאדם להשתנות -קצת רמזתי קודם- זה לא תלוי בתרגילים, וזה לא תלוי בהוקוס פוקוס- זה תלוי בעבודה, אדם צריך לעבוד על עצמו.

אנחנו קוראים לזה עבודת נפש אדם צריך להתאמץ, מאמץ זה מאפשר כלי, כלי-קבלה. אם אדם מתאמץ וקשה לו והוא לא מוותר וממשיך-אז הוא מתחיל להתקדם. בכל תחום, לא משנה, אפילו ברשעות, אם אדם מתאמץ, השם מצליח בידו, זה סוד פשוט שלא שמים לב כל כך.

אם אדם מוסר את עצמו למשהו, אפילו בשביל לגנוב בנק, אז יש לו הצלחה. כתוב על זה שהגנבים מתפללים לשם שהם יצליחו, ובאמת השם נותן להם. עובדה שהם מצליחים, אז בהתמסרות, (אל תספרו את זה לגנבים!) שאדם "הבוטח בשם חסד יסובנו".

אדם כזה שהולך לגנוב, והוא בוטח בשם שישמור עליו- יש לו חסד, השם נותן לו, מתחשב. יש בחירה, יש הרבה דברים שקשה לתפוס אותם ברגע הראשון, הדברים פתוחים. אמרנו, הבא להיטמא, פותחים לו.

פותחים לו את הכספת שייקח, זה כתוב כך. יש לנו אפשרות לעשות פה הרבה דברים, בעולם הזה, אפשר להפוך את כל הדברים הרעים לדברים טובים, אפשר להפוך את כל

הטבעים הטובים לרעים גם כן. אדם יכול לעשות עם עצמו מה שהוא רוצה. זה עוד סוד, שאדם חושב שמי יודע מה הוא צריך לעשות, איפה לנסוע, על איזה הר להגיע, בשביל להתחיל לשנות את עצמו. ה' אומר: זה לא רחוק, זה לא מעבר היס, זה בתוך הלב שלך. לא צריך לרוץ לשום מקום, רק תתאמץ ותעשה קצת. בכל מה שאדם משקיע יש תוצאות. אם הוא מתחיל להשקיע לשם שמיים, זאת אומרת לא לרצון לקבל בשביל עצמו, אלא בשביל לעשות נחת רוח- אז השפעה שלו הולכת ומתרחבת, הרבה יותר חזק, יש בו סייעתא דשמייה, מקצרים לו את הדרך בכל התחומים, הכל נפתח. אחד צריך למצוא עבודה, לוקח לו 100 שנה. הוא מתחיל לחפש עבודה בשביל שהוא חושב, איפה הוא יוכל לשמח כמה יהודים- ישר יהיה לו עבודה, ככה זה הולך. יש תהליכים. אם האדם מתחבר, וזה נקרא התחברות.

התחברות זה לא רק כל הזמן לחשוב על השם, להתפלל בכוונה, הוא לא יכול כל הזמן לחשוב על השם- והוא כל הזמן חושב על עצמו בעצם, לא חושב על השם. אלא התחברות זו המציאות של האדם, המהות שלו ולאיזה כיוון-שם צריך להיות השינוי. אנחנו רואים אנשים שבזמן מועט מאד, התפתחו בצורה גדולה מאוד, וזו תוצאה מההתחברות הזאת, המהותית, שמתחברים עם הקדושה, ומשקיעים את כל הכוח שלהם באופן זה, זאת אומרת, לא בשביל עצמם.

ואם זה בשביל עצמם, אז זה רק בתור לקבל על מנת להשקיע. אנחנו יכולים לסכם, שהאגואיזם של האדם זה חלק בלתי נמנע, זה חלק שמפתח את האדם, אבל השאלה עד איזה גיל זה נמשך. ואם אדם לא מחבר אחר כך את הרצון להשפיע עם זה, ומתחיל לתת מעצמו- הוא מתחיל להיות במצב של סכנה, שיכול לדרדר אותו לרשעות ומסכנות. כתוב בחז"ל, שרשעים מלאים בחרטות. מעניין, מה? אם אדם יש לו חרטה-אז הוא מתחרט, הוא כבר נהיה צדיק. אבל יש מצב כמואחד ששוחה בים, הוא חושב שמתי שהוא ירצה לצאת מהים, הוא רק יתחיל לשחות לכוון החוף, הוא כבר יוצא-זה לא כך, לפעמים אדם שוחה, הוא לא יכול לצאת, נתפס, הים מושך אותו פנימה, כמה שהוא יתאמץ זה לא עוזר לו לצאת.

במצב הזה, הרוחני, של האגואיזם של האדם, אנחנו כמו בים. תמיד על גבול הסכנה, אם כבר עברנו את הגליים, או לא, אם אפשר לחזור, או אי אפשר לחזור. אם אדם לא שם לב לזה, לאט לאט, יכול להיות שהוא כבר בכלל לא יכול לצאת, הוא חושב שהוא יכול לצאת. זו המציאות של "רשעים מלאים בחרטות" (שבט מוסר, פ' כ"ה בשם חז"ל). מלאים בחרטות, בגל שאדם שמתחרט, מספיק שהוא מתחרט פעם אחת והוא משתנה, גמרנו. הם- "מלאים", אצלם זה בפנים, הם לא יכולים להתפטר מזה.

כי במציאות, הם לא יכולים להשתנות. הם מלאים, וזה ממלא אותם, המציאות של החרטות. אז טוב לאדם להתעורר שעה אחת קודם ולבדוק כל בוקר, כל יום, באמצע היום, את מה שהוא עושה, למי שהוא עושה, את מי הוא עובד. לפעמים הבוס אומר: תשמע, אתה יודע, זה בא עכשיו לחנות, תגנוב ממנו כמה גרמים, לא נורא. יכול להיות שאדם מאוד אוהב את הבוס שלו, אז הוא גונב ממנו כמה גרמים, מה יכול להיות. כולם עושים, אז גם הוא עושה.

אדם כזה צריך לחשוב פתאום, רגע, למה הוא עושה, למי הוא עושה, זו דוגמה אולי טיפשית, אבל יש הרבה דוגמאות כאלה שאדם בחיים שלו נסחב לעשות טובה, הוא לא חושב על כל התוצאות של מה שהוא עושה, לאן זה מוביל אותו, לאן זה יוביל את האחרים, איך הפרצוף האמיתי שלו נראה.

אדם לא עושה שום דין וחשבון, זורם במציאות. הוא חושב שאולי אפילו עושה משהו טוב. צריך הרבה בדיקה. כאשר אדם בודק ובודק, לאט לאט הוא מתחיל להגיע לזיכוכ. ולאט לאט הוא מתחיל להבין את המציאות שלו, וגם את המציאויות האחרות.

איפה נכון, איפה לא נכון, ואיפה צריך להתעקש או לא צריך להתעקש. אם רק את זה נזכור, אז כבר נהייה מבסוטים. לתת זה תמיד טוב, וזה שאדם נותן, הוא מתרגל ומרגיל את עצמו והולך ופותח את עצמו, ואז פותחים לו. לתת-זו הדרך הראשונה לצאת מהמייצר. אחר כך, יש עוד הרבה מה לעבור, כמובן. יש לנו שותף שלא נותן לנו לתת: היצר בתוך האדם, זה לא כל כך פשוט כמו שזה נשמע- אבל קודם כל לעשות את הבדיקה הזו באמת, לראות, להכיר, אדם צריך להכיר את עצמו קודם כל, איפה הוא תפוס, זו כבר התחלה. אחר כך להתחיל להלחם, זה גם משהו, אפילו שהוא נכשל, אחר כך להתחיל לצאת מכישלון, כמה שיותר מהר, ולאט לאט לראות שיש שינוי עצום. אם אדם מתאמץ, הדרך הזאת היא סלולה וידועה.

אדם יכול להפוך את כל מציאות הפנימית שלו, וזה לא משנה איזה צער יש לו. זאת אומרת, איזה צרות עושים לו, כמה קשה לו, המציאות של השמחה והאמונה והכוח הפנימי, לא הולכת לפי הצרות שיש לאדם.

יש הרבה אנשים עם המון צרות, והם שמחים, יש אנשים בלי צרות בכלל, והם עצובים. זה תלוי בזכות הפנימית של האדם, איך הוא מתייחס. אם הוא שמח בהצעות, סימן שהוא שמח עם השם, הוא קשור איתו, הוא מקבל לעצמו מה שהשם נותן לו.

זו נתינה עצומה, הוא לא נותן לאף אחד, הוא רק נותן לשם. ברגע שאדם מתחיל עם התלונות, וזה לא נראה לו, ופה לא מוצא חן בעיניו וכו', במיוחד רוב התלונות של אנשים הן על עצמם. מה הם לא קיבלו, ולמה לא נתנו להם, לא כבדו אותם, לא נתנו להם את המשרה, לא נתנו להם את הכסף, לא נתנו להם את השידוך שם רצו, כל מיני דברים.

בדרך כלל, התלונות שאני שומע מרוב האנשים הן תלונות על עצמם, זאת אומרת, על מה שלהם חסר. זה אגואיזם טהור, אלו לא תלונות: למה עם ישראל סובל. השאלות של הכלל, הן כבר מחוץ להם. שאלות על עצמם, זה המצב, אבל זה לא נושא שאנחנו צריכים לשאול, צריכים להתחיל לעבוד על זה. בעזרת השם יצא, המצב של הגאולה הוא יהי מצב שאנחנו נקבל על מנת להשפיע באופן מוחלט, זהו הסוד של תחיית המתים.

מה פתאום השם צריך תחיית המתים? אם העולם הבא זה עולם שאין בו שתייה ואין בו אכילה שמצריך גוף, כי חיי הנשמות, ממילא הנשמות חיות ולא מתות, אז מה המושג הזה של תחיית המתים? זו אמונה טפלה? ולומדים בקבלה, המושג הזה שקודם כל "המתים יקומו במומם", זאת אומרת, האדם יקום בתחיית המתים עם ה"רצון לקבל" שלו, לעצמו, עוד לא מתוקן.

ואחר כך, בהתאם למה שהוא הספיק לעשות בעולם הזה, השם יתקן אותם, את המומים. זאת אומרת להפוך את הרצון לקבל על מנת להשפיע, כדי לקבל את ההנאה האלוקית אדם צריך רצון לקבל. בלי רצון בן אדם בכלל לא יכול לעשות כלום. השם ברא את העולם בשביל להטיב עם הנבראים. אם האדם לא רוצה שהשם ייטיב לו, זאת אומרת לא רוצה לקחת לעצמו, הוא לא עושה נחת רוח לשם.

נחת רוח זה שהוא ייקח- אבל הוא ייקח בשביל לתת, שזו השפעה נכונה, בשביל זה ברא את הגוף, שהגוף זה הרצון לקבל לעצמו, ואז הגוף יהיה מתוקן. יהיה רצון לקבל על מנת להשפיע ואלו הם חיי נצח, זהו הסוף של כל הבריאה, של התיקון.

זה יהיה לעתיד לבוא. אבל בשביל זה צריך להכין כלים. הצרה שאנחנו לא יודעים את זה, לא יודעים, אז לא מקיימים. אז תתחילו להכין כלים. יש סוגים של נתינה:

1. קודם כל האדם צריך לתת לעצמו, כן, לתת לעצמו, לא לקבל לעצמו, לתת לעצמו. זה שונה, האדם צריך לקבל בשביל לתת לעצמו, זאת אומרת צריך לעבוד על האפשרות הזו שהוא מוכן לתת, לאפשר לעצו התפתחות, זו הנתונה הכי גדולה של האדם, שמאפשר לעצמו את האפשרות הזו שיוכל להתפתח.

גם בעבודה בחוץ, וגם במשפחה, וגם בנפש שלו. החשוב ביותר לאדם זו הנפש, העולם החיצוני זה רק שדה, כמו שאדם עובד, אבל כל מה שעובר עליו זה בנפש שלו בעצם, בסופו של דבר. המציאות קיימת, זה משפיע עליו, אדם צריך לאפשר לעצמו קודם כל את ההתפתחות הזו, להגיד, תשמע, אני רוצה להתפתח, לא להישאר במצב הזה, כבר ההתחלה של נתינה לעצמו.

2. צריך לחפש את המקום הנכון איך להתפתח, שזו התפתחות של קדושה, ולא התפתחות של קליפה. אם אדם מתפתח, ואז יש לאגו שלו סיפוק-הוא עוד פעם נופל. אם מתחיל להתפתח בשביל להשפיע, אז מתחיל לצמות, זו הנתונה הראשונה שאדם נותן לעצמו. למשל דאגות: זו עבודה, אי אפשר הכל ביום אחד. אנחנו נלמד, אבל הדאגות שיש באדם למשל, הדאגה היא עשב שוטה, יש לדאגה תפקיד, זה אור אדום שמתעורר אצל אדם על איזשהו נושא שצריך טיפול, שצריך לטפל. ובדר, נוסף לטיפול שצריך לטפל, צריך להפסיק לדאוג. גמרנו, עשה את שלו. גם ביקש וגם עשה מעשה בהתאם, מספיק. צריך לזרוק את זה, אדם לא מאפשר שזה יקרה לו ככה, הוא מאפשר כל הזמן לדאוג, הוא חי בדאגות שהרבה פעמים, לפי ניסיון, בכלל אין להם שום קשר למציאות.

זה בסוף בכלל יוצא בכיוון אחר, וזה בכלל יוצא יותר טוב ממה שחשבתי, או שבכלל לא היה צורך, האדם הזה לא חשב להזיק לי, כל הזמן דאגתי שהוא יזיק לי, הוא לא מזי בכלל, הוא נחמד- הרבה מהדאגות האלה, אלו עשבים שוטים שלא נותנים לאדם בכלל להתפתח, כמו שהעשבים האלה לוקחים את האוכל והגרעינים הטובים מתים.

אז להתחיל, התחלת ההשפעה שאדם צריך להשפיע על עצמו, להתחיל להוציא מעצמו את הדאגות, אחרי שהוא עשה מה שצריך לעשות, בגדר מה שהוא יכול לעשות, זה יאפשר לגרעין של האמונה שבפנים, להתפתח. לכל אחד יש אמונה, אין אף אחד שהוא כופר. אין מציאות כזאת, לא יכולה להיות מציאות כזו. האמונה מוסתרת ומכוסה, הרבה טונות של כל מיני פסולת, ואז אדם חי בלי אמונה, אין אף אחד שהוא כופר.

אין מציאות כזאת, לא יכולה להיות מציאות כזו. האמונה מוסתרת ומכוסה, הרבה טונות של כל מיני פסולת, ואז אדם חי בלי אמונה, הרבה פעמים שמעתי "הלוואי והייתי מאמין, היה לי טוב", זה לא כך, האמונה נמצאת, רק צריך לחפור, להוציא אותה לאור.

זו ההשפעה קודם כל שאדם מתחיל להשפיע על עצמו, הוא רוצה לתת לעצו את האפשרות להתפתח בצורה בריאה, להיות בריא בנפשו, בריא בגופו. אחר כך יש, (וזה רק ראשי פרקים מה שאני מדבר, כמובן), נתינה בחוץ, בכסף, בגוף, שאדם עוזר לשני. יש אפשרות להשפיע על ידי תפילה, להתפלל בשביל אחרים, לחשוב מחשבות טובות על אחרים, לדבר דברים טובים על אחרים, ולהתחיל ללמוד מה השם רוצה מהעולם שלו, בשביל מה הוא ברא את העולם.

ואם יש דבר כזה, אם יש הסברים, שזה באמת כל תורת הקבלה, החסידות, וכל ספרי המחשבה שנכתבו, אם אדם מתבונן בזה, הוא מתחיל לראות שיש באמת תפקיד, העולם הוא לא סתם תוהו ובוהו, יש תכלית שצריך להגשים.

אדם צריך להתחיל לחשוב, איך אני יכול לעשות את "המשהו" בשביל השם, בעולם הזה, פה. את החלק השייך לי, אדם מתחיל לעשות גם נחת לשם. יש הרבה מה לעשות, אפילו אם אדם בתוך הבית, לבד, לא יוצא משם, 100 שנה, הוא יכול להשפיע, וכל מציאות של קבלה,

הוא צריך להגיד: "עכשיו אכלתי -בשביל מה אכלתי? רק בשביל שנעים לי? זה כבר טוב, אולי נעים לי, ואני רגוע ולא אצעק על אשתי". זה נקרא לאכול בשביל להשפיע. אפשר רק לאכול בגלל שנעים לי, כי אני רוצה להתפנק. בסדר, תדע שאתה מתפנק. פעם אחת תאכל בשביל שיהיה לך כוח לחייך לאבא שלך כשהוא בא. שלא תהייה עייף, זה נקרא להשפיע. השפעה זה בכל התחומים, לפעמים אדם בא לעבודה, אין לו בכלל מצב רוח, אבל הוא יודע שהחבר שלו בצרה, והוא מתאמץ ומחייך אליו, מעודד אותו. עושה חסד, חסד נפשי, זו גם השפעה, זה גם חשוב.

לפעמים לא לעשות כלום, רק לשמוע מישהו אחר שמדבר, זה חסד הכי גדול. פעם פגשתי אדם מבוגר, אני לא רוצה להגיד את הגיל שלו, אבל מבוגר מאוד, לבד, גלמוד, מעל לגיל 70, הוא אמר: אני רוצה לפגוש אותך כמה פעמים, רק לספר לך את הסיפור של החיים שלי, רק בשביל זה, אתה מוכן, יש לך סבלנות? רק זה: כל פעם לספר לך עוד פעם. אמרתי בסדר, מה אכפת לי? לשמוע אותו, לשמוע מישהו אחר, זה לא משנה. הוא באמת בא כמה פעמים, וסיפר וניתח את מצבו, ומפה לשם הוא גם שאל משהו, אבל באופן כללי זה מה שהוא רצה, זה גם כן טוב, גם זה השפעה.

סוד התפקיד

הרבה אנשים שבאים לשוחח רוצים לדעת מה מתפקיד שלהם בחיים. ה' ברא עולם כזה משונה, נתן לאדם את הגוף, את הנפש וכל מיני כוחות ובנה לו מסלול, אבל האדם את התפקיד האמיתי שלו הוא לא יודע, ז"א את זה הוא לא גילה, למה ה' לא מגלה לאדם את התפקיד שאותו הוא צריך לעשות? סתם הוא בנה בני אדם כדי שיסתובבו בעולם ולא יעשו משהו מסוים?

מילא אם התורה לא היתה עוסקת בזה, יש הרבה נושאים שאנחנו לא יודעים-אז לא יודעים, אבל התורה עוסקת בזה, לפי הקבלה, לכל אדם יש תפקיד המיוחד לו בתיקון של חטא האדם הראשון, אם כך, היו צריכים לגלות לנו, למה לא מגלים לנו? מה זה בכלל העניין הזה של תפקיד, למשל היס מה היה התפקיד, להגיע לפה בזמן, או להסתובב בכל מיני מקומות, יש כמה סוגים של תפקידים, כמה דרגות בתפקידים, סיפר לי פעם מישהו מארגנטינה שהיה שם במחתרת, שבמחתרת בכל חוליה היו שלושה אנשים, כל אחד מכיר רק שני, וזהו המחתרת מונה אלפים או מאות אלפים, אבל כל אחד מכיר לא יותר משניים, אלא אם כן הוא כבר בדרגה גבוהה, אם הוא אחד מהחשובים, הוא מכיר יותר.

במשך הזמן מכירים יותר. לפעמים היה נדהם שבפגישות של כמה חוליות, פתאום היה רואה את בן דוד שלו, חבר שלו מהילדות, הוא בכלל לא ידע שהם קשורים לאותו עניין. האפשרות להכיר יותר את האנשים או את המטרות, אפילו את המטרות לא ידעו ולא מי עומד בראש המחתרת.

לא ידעו בדיוק למה צריכים לתפוס את האדם הזה ולשבור לו את הראש. אמרו להם והם עשו וסמכו שהכוון הוא הכוון הנכון. ז"א שכמעט לא היו להם ידיעות, רק ידיעה מציאותית, משימה מה הוא צריך לעשות. יש שם מטרה וצריכים להשיג אותה. כך באותו הסגנון באופן רוחני. האדם באופן רוחני לא מכיר את אלה שצריכים להיות איתו במשימות שלו, והוא לא מכיר את אלה שעומדים בראש והוא לא יודע יותר מהמטרה המציאותית שהוא צריך להשיג באותו הזמן, אלא אם כן הוא מתעלה בדרגות ואז כבר אחראי על יותר אנשים ובהכרח הוא צריך להכיר ולדעת ולראות ונותנים לו ידיעות וכלים נוספים. הרבה פעמים כשהאדם לא יודע משהו רוחני, אם היה מתבונן במציאות הרגילה הטבעית היה מצליח לדלות הרבה סודות על ההנהגה של הבורא. בגלל שהמציאות הגשמית היומיומית של האנשים- היא השתלשלות של המציאות הרוחנית, איך שהחוקים הרוחניים הנסתרים פועלים ככה פועלים החוקים במציאות.

למשל, אם האדם היה מתבונן על גוף האדם כתוב בקבלה שגוף האדם עומד על כל הסודות של הבריאה, של כל העולמות לא רק בעולם הזה. המדע עוסק יותר בטכניקה של הגוף, לא במובן הרוחני של הגוף, לא יודעים בדיוק למה צריך איבר כזה ולא אחר, פעם היו מורידים את השקדים למי שהיה כאב גרון והיום לא מורידים, אומרים שיש לזה תפקיד להגנה בגוף, פעם הורידו את זה, ויש עוד כל מיני דברים שלא מכירים, פתאום מגלים אותם ויודעים למה זה טוב.

עם כל האמצעים והכספים והמאמצים-כל פעם מגלים משהו קטן. עיקר המנגנונים החשובים, לא יודעים איך הם פועלים, לעומת זה מי שמתבונן באופן רוחני במציאות הגשמית, יכול לגלות הרבה חוקים, הדוגמה הזו שהבאתי של המחתרת, זו דוגמה שמשקפת את המציאות הרוחנית בקשר לתפקידים הרוחניים של האנשים, זו הסיבה שהאנשים לא יודעים את התפקיד האמיתי שלהם, הם לא יודעים בגלל שאם הם ידעו אז יש חלקים שהם

יקלקלו, רק אדם שחי לשם שמים, כלומר, שחי לפי התכנית שהקדוש ברוך הוא רוצה שהאדם יחיה ומוסר את עצמו לתוכנית הזו, אז מתחילים לגלות לו כל מני כוחות, דרכים, ותפקידים שהוא צריך, לפני כן לא מגלים לו יש שאלה מעניינת, במסגרת שאני פוגש אנשים, הגיע זוג שנשואים כבר עשרים שנה, והאישה פתאום שואלת אם הזיווג שלה, או לא הזיווג שלה, כבר הביאה כמה ילדים איתו, זה כל החיים איתו, לא יום יומיים ביחד, פתאום היא לא יודעת אם היא צריכה להישאר, או לעזוב אותו, לא שיש איזה שהיא בעיה מיוחדת, אלא שפתאום היא לא יודעת אם זה הזיווג או לא הזיווג.

זה משונה, חבר לכל החיים, פתאום אתה שואל אם זה שייך לך או לא שייך לך, באמת זה משונה, אבל זה נכון, מבחינה רוחנית עמוקה זה נכון. יכול להיות שאדם נמצא עם זיווג שהוא לא הזיווג שלו, יכול להיות שיש לאדם כמה זיווגים, והוא בחר דווקא באחד שהוא לא הקרוב ביותר ששייך לו, אז זו לא שאלה סתמית, זו שאלה שאמנם האישה לא יודעת מה היא שואלת, אבל זה משהו עמוק. אז איזה תכונות צריך שיהיה לאדם, או באיזה שלב הוא צריך להיות כדי שיגלו לו מהשמייים באיזה שהיא דרך מה הוא צריך לעשות? המציאות היומיומית מכריחה אותנו להחליט הרבה החלטות בכל התחומים, אלפי בחירות והחלטות ליום, כשאנחנו יודעים שאפילו החלטות קטנות, הן גורליות.

דבר הכי קטן, זה דבר גורלי, לדוגמא אדם רוצה לעבור מדירה לדירה,, אפילו באותו רחוב, זה יכול לשנות לו המון דברים בחיים, פתאום יהיה לו איזה שכן רע שיעשה לו בעיות, או דווקא ימצא מישהו שיתחבר ויביא לו כל מיני ישועות.

בקבלה מדברים לדוגמא, שלעבור דירה זה מהלך דומה לגלגול נשמות, זה כאילו אדם עובר גלגול חדש, כך מובא בזוהר, אז אפילו דברים קטנים שאדם עושה, וכל החיים זה חיבור של דברים קטנים.

אז מה השם רוצה? איך הוא מכניס אותנו למציאות מסובכת, שחל הזמן אנחנו צריכים להחליט דברים, מילא אדם מחליט על עצמו, זה פחות נורא, כי אם הוא טועה אז הוא סובל מזה. אבל בדרך כלל אדם באיזה שהוא גיל מתחיל כבר להחליט בשביל הילדים שלו, בשבי ל כל מיני דברים, שואלים אותו מה הוא חושב על זה, הוא צריך לבחור, אז יש הרבה דברים שאדם צריך להחליט ולבחור, ואין לו את הכלים לדעת באמת מה נכון.

בלבול הזה, וההסתר פנים הזה מכוון מלמעלה כדי שאדם יגיע למציאות של בחירה עם אחריות, וזה לא נכון שאין לאדם את הכלים לדעת איך לבחור, יש לאדם את הכלים לדעת איך לבחור, אבל יש לו שני דרגות של כלים.

יש לאדם את השכל, הרגש והאינטואיציה הטבעיים, ויש כלים מעל הטבע שבאים אחר כך, אז מה האדם אשם אם הוא רק בטבע, מה הוא אשם? אומרים בחז"ל: "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות". (סוטה ג' עמ' א'). אז מה הוא אשם נכנס בו רוח שטות, אז איך יכולים להאשים אותו? אז איפה המציאות של שכר ועונש, בחז"ל אומרים שהוא אשם שהוא נתן לרוח שטות להיכנס, הוא יכול למנוע את זה, בזה היתה לו בחירה.

האדם שרוצה לדעת מה התפקיד האלוקי שלו, מה התפקיד האמיתי, העמוק. בכלים היומיומיים שלו לא יכול לדעת, זה מידע חסוי, כמו אחד שעובר בית ספר יסודי ותיכון, מגיע לצבא יש עליו תיק עם כל מיני נתונים, שהוא בכלל לא יודע מה כתוב שם, אסור לו לדעת.

במשרד החינוך יודעים אם הוא תלמיד טוב, או רע, אם הוא עשה בעיות, או לא עשה בעיות, כל אחד יש לו תיקים בכל מיני משרדים, והוא לא יודע מה כתוב שם. כך אדם יש לו כל מיני דברים בנפש שהוא לא יודע מה לעשות.

מצד אחד זה טוב. זה נותן פרנסה להרבה כאלה שפותחים בקפה, בקלפים כל מיני כאלה שרואים כל מיני דברים. אבל לצערנו, או לשמחתנו רוב האנשים האלה שרואים לא רואים שום דבר. בדרך כלל רק רואים את הכסף. זה רואים טוב. בשביל להגיע למצב הזה שאדם באמת ידע מה שקורה איתו, ה' שם לנו מלכודת. שזה לא יתאפשר. זו אולי נקודת החרב המתהפכת ששומרת שלא מאפשרת להגיע לארץ החיים. למה? מתי ה' שם את להט החרב המתהפכת של מאפשרת להגיע לארץ החיים? אחרי שאדם אכל מעץ הדעת. מעץ הדעת טוב ורע. זאת אומרת שאחרי שאדם מתחיל לפעול עם האופי שלו, עם הטבע שלו הלא מתוקן, זו סכנה. למה הוא שם את החרב, שלא יגיע לאכול מהעץ הזה? שהוא יחיה לעד והוא לא יהי מקולקל. קודם כל צריכים להגיע לתיקון ואחרי שמגיעים לתיקון, אפשר להתקרב לעץ החיים. ואדם יכול אז לדעת מה הוא צריך לעשות בחיים שלו. כי אחרת, אם הוא יגיע במצב המקולקל, הוא גם יקלקל את התפקיד האלוקים שלו. כשמתחילים לדבר על תפקיד אלוקי יש אחריות גדולה מאד. ראיתי בזוהר שכתוב שאם ראשי העם הם בסדר אז הדור בסדר והכל הולך כמו שצריך. ואם ראשי העם לא בסדר, אז כל הדור סובל. אנחנו יודעים למשל מאחאב מלך ישראל, מירבעם בן נבט, מלכים שהיו בישראל.

וכשהם חטאו, הם החטיאו את הרבים. זאת אומרת שהיתה להם השפעה שלילית. אחריות שלילית מאד. לעומת זה אנחנו יודעים למשל משה רבינו היה עבד נאמן. אם אנחנו נסתכל בטבע במערכת הפוליטית שיש בכל מקום, מתי מתחילה להיות בעיה עם מנהיג? מתי שהוא מתחיל להשתמש בעמדה שלו לאינטרסים האישיים שלו.

אנחנו יודעים באמריקה כמה פעמים הנשיא הסתבך עם כל מיני דברים בכל מיני מקומות. זאת אומרת כשאדם נמצא ויושב על איזה שהוא צינור ראשי, מתחיל לקחת לו תקציבים, מתחיל לקחת לו אפשרויות לעצמו ולצרכים שלו.

זאת אומרת שהוא מועל באמון של הציבור. ככה זה באופן מציאותי וככה זה באופן רוחני. בדיוק אותו הדבר. זאת אומרת שאנשים שיושבים מבחינת השורשים של הנשמות של העם הם מצד אחד צינורות ראשיים של השפע שצריך לעבור לכל עם ישראל, מצד שני הם בניסיון קשה.

כמו אדם שיושב ליד הצלחת תמיד יש לו נטייה לקחת לו משהו. האפשרות שהאדם יגיע לתפקיד האלוקים שלו תלויה בזה שיהיה נקי כפיים. כמו שאנחנו יודעים באחת ההלכות שמדברות על הסנהדרין, מי יכול להיות חבר בסנהדרין.

סנהדרין זה היה בית הדין הגדול של כל האומה, שעל פי הסנהדרין היה נקבע כל דבר גם החיים וגם המוות של הפרט ושל הכלל, ובין השאר שונאי בצע, לא רק אחד ששונא כסף אלא שונא בצע, משנאה, קשה למצוא כזה ששונא בצע, אבל זו תכונה שבא מתיקון כשאדם לא לוקח שפע לעצמו, זו האפשרות שהוא יוכל לנהל קהילה, חצי עולם, עולם, כמו שהיו מלכים שניהלו בצורה מתוקנת, ואז יש ברכה לעולם. כל יהודי יש בו קוד, צופן, איזו מין תוכנה מוסתרת מה צריכה להיות ההשפעה שלו הכללית ולכל יהודי יש השפעה כללית על המציאות, כתוב בספרים שאדם צריך לראות על עצמו שהוא מכריע את הכף, שכל העולם יש בו חצי זכויות וחצי חובות, עוונות, ומה שהוא יעשה עכשיו יקבע לאן העולם יתפתח, אם יהיו תוהו ובוהו, או שינצלו, כלומר יש על כל פרט ההשפעה על הכלל. זה ברור שאם שלושים אנשים מחליטים שכל פעם שבא חשק לכעוס-לא לכעוס, זה משפיע על הסביבה, מתחיל להיות שינוי, או כשמחליטים הפוך להזיק, זה כוח של הציבור, הצופן הפנימי הזה מוסתר כדי שאדם לא יגיע לפני הזמן לזה, עיקר האסונות שקרו לעם ישראל במשך כל הדורות, מאז שעם ישראל נוצר, נובע מאותם נשמות שהתקדמו לפני הזמן, הגיעו לתפקיד

שהם לא היו שמורות, לא היו בערנות מספקת, לא היו באחריות המתאימה, ואז הם פגעו בכל העם, לדוגמא מחלוקת קורח שחלק על משה רבינו במדבר, אז הוא יהיה עשיר מופלג, היתה לו השפעה על כל העם, אבל הוא לא היה מתוקן, הוא דאג לכסף שלו, לכבוד שלו, לאינטרסים שלו, וכמעט הביא חורבן שלם, או המרגלים שבאו לארץ, והסתכלו על הארץ לא בצורה מתוקנת אלא הוציאו דיבה רעה, כלומר הם חזרו למשה רבינו ואמרו לו דברים לפי האינטרסים הטבעיים שלהם ולא לפי המטרה האלוקית, הם גרמו לחורבן שלם, דור המדבר, כך שהאפשרות שאדם יגלה את התפקיד שלו במציאות תלויה בנקיות הפנימי שלו, בכמה הוא חי בשביל האינטרסים שלו, או בשביל האינטרסים של הקדוש ברוך הוא.

כמה שאדם מתחיל לחיות יותר לכיוון שהוא רוצה את כל כוחותיו למסור לשם, אז מתחילים לגלות לו דברים, וגם מתחילים לגלות לו את החברים בחוליה, כלומר מי הנשמות שקשורות איתו בעולם הזה, מי החברים שמתאימים לו, מי המורים שיכולים לעזור לו, וגם מראים לו את הנשמות שקשורות איתו שלא בעולם הזה, נשמות של צדיקים, נשמות של האבות הקדושים, והאדם מתחיל לא לבזבז את הזמן.

עד הרגע שאדם במצב שמגלה את התפקיד האלוקי שלו, החיים שלו הם חיים של מילוי, אדם אחד שהזמין 'שטריימלי' ויש לו ראש גדול, להזמין כובע כזה עם כל הזנבות מהחיה הזו שעושים את זה, יקר מאוד, מה עושים? ממלאים את זה, חלק אמיתי, חלק ממולא, כדי שהמחיר לא יהיה כל כך יקר, המציאות של אדם הי כזו, בזמן שהוא בטבע כשעוד לא מכיר את עצמו, החיים שלו הם כמו מילוי כזה של הכובע מסביב, לא שאין לזה תחליף, יש לזה תחליף, אבל זה רק מילוי.

אם הוא מתעלה ומתעדן הוא כבר מקבל את החלק השני של הכובע, הזנבות האמיתיים, היקרים. האדם צריך להשתדל בכיוון הזה, אין אחד שלא רוצה תפקידים, במיוחד יהודים, כל אחד רוצה כיסא, החיפוש הזה אחרי השורש של האדם הוא בעצם מטרת החיים, החיפוש לכשעצמו הוא לא המטרה, להגיע למציאה, זו המטרה.

ואז אנחנו מגיעים לעניין של סוד ההצלחה, יש נקודה חשובה מאוד שאנשים לא יודעים, כל אחד רוצה להצליח, כל אלה שנכנסים אלי לחדר בדרך כלל מתלוננים שבאיזשהו תחום לא מוצלח, או שיש בעיות פרנסה, או שיש בעיות עם זיווג, או שיש בעיות עם עבודה, לא משנה מה, משהו לא בסדר, לכל אחד יש כמה סעיפים כאלה שהם לא בסדר, ששם לא יכולים להצליח, מצד שני אנחנו רואים אנשים שהצליחו בכל מה שעשו לדוגמא יוסף הצדיק, עליו כתוב שכל מה שהוא עשה, השם הצליח בידו, יעקב אבינו כתוב שכל מה שהוא עשה לא רק שהשם הצליח לו, אלא גם הצליח לגויים, ללבן הארמי, בזכות יעקב אפילו הרשע הזה התברך.

בכלל אנחנו רואים שבמקרה של יוסף פרעה היה הנהנה העיקרי מיוסף, נתן לו לשלוט, רק שמן על זה שהוא המלך באופן רשמי, ויוסף ניהל לו את כל הממלכה שלו, הביא לו כסף, זהב, שליטה על כל העולם, כלומר בזכות הצדיק יורד הרבה שפע.

האדם צריך לדעת שסוד ההצלחה בא רק אחרי שמגלים את התפקיד, עובדה שלפני כן יוסף לא הצליח כל כך, רצה להוכיח את האחים שלו והסתבך, הלך לבקר את האחים שלו הכניסו אותו לבור, מכרו אותו, היה לו רק סבל, רק כשהוא הגיע למצרים נהיה פתאום גדול, התחיל להצליח במה שהוא עושה, כי שם במצרים באמת היה התפקיד שלו, כשהוא ראה את האחים שלו וגילה להם שהוא יוסף, הוא אמר להם שהשם שלח אותו למחיה, "כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם" (בראשית מ"ה, ה') כלור הוא הראה לו את התפקיד, אז הוא הצליח.

סוד ההצלחה של האדם תלוי באם הוא מחובר עם התוכנית האלוקית שלו, אם הוא מחובר אז ככה או אחרת, או היום או בעוד שבועיים הוא יגיע למטרה שלו, זה הסוד של האנשים שמה שעושים הם מצליחים, שהם עלו על המסלול, או ביודעין, לפעמים אדם יש לו כשרונות, הוא חושב שהכשרונות האלה זה רק בשביל האגו שלו, בשביל הכסף שלו, לתועלת האישית, והוא מפתח את הכשרונות.

הכשרונות רומזות על התפקיד של האדם, מפני שבשלב ראשון הכשרונות יכולות להרוס אותו מבחינה נישמתית, הוא יכול להצליח בחיי היום יום, הוא יכול להתפתח בתחום שהוא נמשך אליו. אבל אם הוא לא עושה את זה לשם לשמים, דווקא דרך המקצוע שלו הוא ייהרס באופן רוחני, אנחנו מכירים את המציאות הזו של אנשים שמצליחים מאוד בתחום שלהם אחד נהיה פרופסור, אחד נהיה דוקטור, ואחר כך אי אפשר בכלל לדבר איתם, הם נכנסים לגאווה, הם נכנסים לניתוק, אפילו מגיעים לדרגות של רשעות ואכזריות, הרבה פעמים המשפחה נהרסת, כל מיני דברים נהרסים וזה לא מובן, כל כך הצליח למה שייהרס, אם טוב אז שיהיה טוב באמת.

המסלול של ההצלחה כשהיא לא מחוברת עם המטרה האלוקית האמיתית מביא את האדם לחורבן, לאבדון. החושים שאנחנו חייבים לפתח כי זה חלק מהכלים שהשם נתן לאדם כדי להשפיע בבריאה, זה חלק מהכלים שהוא קיבל מלידה, צריכים להיות מכוונים לכיוון שיתאים למטרה האלוקית, ואז הכל זורם, ואז הכל על חשבון בעל הבית, כמו מלך שיש לו פקיד נאמן, אז הוא נותן לו תקציב, עזרה, כל מה שהוא צריך.

לפעמים אדם שאין לו קשר ישיר עם הקדושה אבל הוא מפתח איזה שהוא חוש פנימי שלו לשם שמיים, בתמימות, אז הוא מצליח מאוד והוא גם שמור, לדוגמא יש אנשים שיש להם כשרון לרפא, כשרון לשכך כאבים, והם פיתחו את זה מתוך חסד, באמת הם אוהבים את הבריות ורוצים לעזור להם, אולי אחר כך גם מתלווה לזה גם גאווה, אבל הלכתחילה שלהם היה בשביל הכסף, בלי לדעת הרבה חכמות, תפקידים, אלוקות, וכל זה אז השם שולח להם ברכה, ואם הברכה לא באה בדור שלהם, הילדים שלהם יקבלו פתאום הרבה כסף, הנכדים יש תמיד איזו השתלשלות.

לפעמים אדם עושה הרבה דברים לשם שמיים, ולא מקבל שום תמורה גשמית, אז הוא אומר בשביל מה אם תראה איך שצדיק ורע לו, אבל זה לא כך, לפעמים לא נותנים לאדם את השפע כדי לשמור עליו שלא יתקלקל.

מסופר על חנוך שהשם לקח אותו כלומר הוא לא מת מיתה טבעית, אלא השם לקח אותו אצלו, אז מובא על זה בזורה שהוא לקח אותו בהיותו צדיק, כי הוא ידע שהוא אמור להתקלקל בעתיד, הוא ראה את הרגע הנכון ולקח אותו, לפני שיתקלקל, אז אדם בשכל הפשוט שלו אף פעם לא יכול לדעת למה לא הולך לו, זה מאוד מעניין כשרואים אנשים עם כל מיני בעיות ואני שואל, מה אתה חושב למה זה קורה לך הדבר הזה? יש כל מיני רמות של הסברים, כל ההסברים בדרך כלל הם לא לעניין, אדם לא רואה מה שקורה איתו, כי לא מאפשרים לו לראות, אלא אם כן הוא מתאמץ מאוד.

היום היתה אצלי אישה שדי ראתה מה קורה, השאלות שלה היו מאוד מדויקות ואתה ראתה שהנה היא יודעת, היא על המסלול הפנימי שלה, היא שואלת את השאלות הנכונות שאם אתה הולך איתה עוד כמה שלבים, היא ממש תתפתח בכיוון הנכון, יש מעטים כאלה, רוב המקרים של האנשים בכלל לא יודעים מה קורה להם, בכלל לא יודעים מה המסלול שלהם, מה הכוחות שלהם, לא יודעים שום דבר, וההסברים שנותנים גם כן משונים מאוד, כל אחד לפי הדמיון של עצמו, יש כאלה שאומרים שזו עין הרע, יש כאלה שאומרים שסגרו

להם את המזל, קיללו אותם, הרבה כישוף, זה חוץ לעניין, אבל אפילו אם יש כישוף, כתוב בחז"ל שיש, השאלה היא כמה אדם עשה את הכישוף בעצמו, כמה הוא הורס.

במציאות של קדושה, כשאדם חי בקדושה, אף כוח רע לא יכול להזיק לו, כמו בלעם שניסה לקלל את עם ישראל ולא הצליח, הוא ברוך אותם, אדם בהסתר הפנימי שלו רחוק מאוד מלדעת מה הוא צריך לעשות, השלב הראשון כדי שאדם יגיע לבהירות, שתהיה לו השקפה בהירה, אדם צריך להגיע להיות אמיתי. זה השלב הראשון של התיקון, שאדם ידע מה המצב שלו מבחינת המידות, אם הוא קמצן שידע שהוא קמצן, אם הוא כעסן שידע שהוא כעסן, אם הוא פחדן שידע שהוא פחדן, כל המידות, לא לרמות את עצמו, אולי לרמות אחרים כדי שלא ירגישו בקלקול שלו, אבל את עצמו אסור לו לרמות, אז זו התחלת התיקון, כשאדם מגיע לבחינה האמיתית הזו, מה היצר עושה?

ושם עיקר הבעיה, היצר הרע של האדם שלא רוצה לאפשר לו להתפתח ולתקן, אז הוא לא רוצה לתת לאדם שיודה, אם תשימו לב מה שקורה באמצע ויכוח עם חברה, או משהו כזה, ואומרים לה משהו חריף, אחר כך הולכים הביתה ממשיכים להצדיק, כן אני צודקת אמרתי לה את זה וצעקתי, זה מגיע לה, מה לעשות, האדם מצדיק את עצמו, ואיזה קול פנימי אומר לו, תשמע אתה הגזמת, זה לא היה מגיע, אתה הרסת אותה, זה לא היה נכון, אבל בפנים הוא ממשיך להצדיק יש מין מנגנון כזה שאדם כל הזמן מצדיק את עצמו, למרות שמצד שני הוא מרגיש שהוא לא בסדר.

אם הוא שומע בקול ההצטדקויות שלו אז הוא נשאר בזה, ואפילו מדרדר, כי נפגמת אצלו מידת האמת, ואם אדם מודה לפני עצמו ולפי הקדוש ברוך הוא שהוא טעה, אז נו טעית, בסדר כל אחד טועה, אפשר לשנות.

זו הנקודה הראשונה של התיקון שאדם צריך להגיע כדי שתהיה לו בכלל את האפשרות להגיע לבהירות על המצב הפנימי שלו. דוד המלך שהוא מזרעו של יהודה, זו היתה התכונה שלו, יהודה כשתפשו אותו בעניין של תמר, הוא הודה בלל שהוא הודה הוא זכה שמהזרע שלו יהיה משיחים, מלכות בית דוד, מעניין מאוד, כתוב בהלכה, מה קורה אם מלך מישראל לא בסדר, מותר לדון אותו, או לא לדון אותו? אז אומרים שמלכי בית דוד מותר לדון אותם, מלכים אחרים שלא באו מבית דוד אסור לבית דין לדון אותם, שואלים מה ההפליה הזו, למה דווקא בית דוד כן מותר, אז מסבירים שהם נכנעים, יש להם הכנעה למלכי בית דוד, והמלכים האחרים לא ככה, בגלל שאין להם הכנעה אם ידונו אותם יכולה להתהוות תקלה על ידיהם, כך כתוב ברמב"ם (הלכות מלכים ג', ז').

כלומר יש אצלם את מידת ההכנעה, ואת העניין שמכירים בטעות, וזה יפה מאוד. בדרך כלל אותנו בדור שלנו המסכן מחנכים להיות צודקים, ולא להודות, זה לא יפה להודות בטעות שלך, לפעמים מודים כדי לעשות רושם שאתה בכל אופן נאור, אבל השאלה באמת היא עד איפה הדם פיתח את זה, אז זה השלב הראשון של התיקון, להגיע למידה הזו של הודאה, אדם מודה על הבעיות שלו או על הטעויות שלו, זה הבסיס של מידת האמת, השלב הבא שיתחיל לתקן את הדברים, אחרי שאדם מגיע למצב של שליטה על המידות שלו פחות או יותר, של עצוב, לא מקנא, לא מתייאש ולא מתאכזר, מתעצל וכו' אז מתחילים לגלות לו דברים על הנשמה שלו, דברים על התפקידים שלו, חז"ל קוראים לזה שהוא זוכה לעיבור עיבור נשמה. עיבור מלשון עובר, זה תהליך רוחני שנשמה של איזה שהוא צדיק אחר מתלבש בנשמה של האדם הרגיל, ומעלה אותו בדרגה, ואז יכולות להיות כל מיני סיעתא דשמיא, עזרה מהשמים בכל מיני סוגים של הצלחה, זה סוד ההצלחה, אם אדם רוצה לדעת ההצלחה הכללית שלו, תשימו לב יש שני סוגי הצלחה, יש הצלחה שהורסת את האדם, יש הצלחה שבונה את האדם, ההצלחה האמיתית מתאפשרת כשהוא מתקן את

עצמו, והוא נמצא במצב של תיקון אמיתי, ואז גם יתגלה התפקיד האמיתי שלו, ואם הוא הולך על התפקיד האמיתי שלו ומשקיע את כוחותיו אז יש את ההצלחה האמיתית. הצלחה אמיתית לא פוגעת בשום תחום, היא מעלה את האדם מכל הכיוונים, וגם אם יש לו קשיים, גם אם יש לו חלילה צרות או מכאובים הם מעלים אותו עוד, כלומר אז האדם מגיע למצב בו כל הגורמים מסייעים לו, גם צער, כאב, צמצום, וגם המסכנות מסייעים לו בתפקיד שלו. כשבדרך כלל בהצלחה הטבעית של האדם, המקומית כל העולם מפריע לו, לדוגמא אם הוא מצליח בחנות שלו מוכר טוב, אז יש לו בעיה עם השותף, אם לא עם השותף, עם מס הכנסה, אם לא עם מס הכנסה אז חנות ממול בדיוק פתחו, תמיד מפריעים לו, והפרעות האלה הורסים אותו, זה לא מסייע לו להתפתח.

זה מאוד חשוב החלק הזה של התפקיד שמטריד את האנשים, זו לא רק סקרנות, זה בעצם המפתח להשפעה הנכונה בכל החיים, מפתח לכל החיים, זה חייב להטריד את האדם. היו כאלה ששאלו אותי מה צריכים את החיפושים האלה, תן לשכוח מזה, תן לחיות, אני אמרתי להם, לא יעזור לכם כלום, לא תוכלו לחיות, זה יטריד אתכם וירדוף אתכם, עבר זמן ובאמת זה היה כך, נשמה שכבר מגיעה למצב של חיפוש שממש מטריד, זה סימן שמהשמים מרחמים על האדם ורוצים להביא אותו להתפתחות אמיתית, ואז אי אפשר לברוח מזה.

יש זמנים, הזמן שלנו הוא זמן רגיש, הדור שלנו הוא דור אחרון, אנחנו קרבים לסוף התיקון, ואז הבחירה של הנשמה להסתובב, להשתגע ולבזבז את הזמן היא פחות מתאפשרת יותר לוחצים את האדם להביא אותו בסופו של דבר לנקודה שהוא יצטרך להתעורר, זו הסיבה הפנימית של הדורות האלה של בעלי תשובה, ואחרים שמחפשים שמלמעלה לא מאפשרים לנשמות להירדם, זה סיוע חשוב, מצד שני זה כמובן מלחיץ.

זו הסיבה שאדם לא מוצא פורקן בחיי החומר, כמה שהוא מחפש תענוגים אף פעם לא מספיק לו, תמיד חסר לו, תמיד זה מתקלקל לו, בנסיעה לפה פעמיים טעינו בדרך ונכנסנו ללונה פארק כזה, ומהכביש שומעים צעקות איומות, חשבתי מה אומרות לי הצעקות האלה, אז זה הדבר הזה, שאדם כאילו הולך ליהנות אז הוא צועק, אין לו הנאה, יש לו פחד יש לו לחץ, יחד עם העונג המדומה הזה, יש לו את הכאב הלא מדומה, וזה ככה בא יחד כדי שאדם לא יישאר כל החיים שלו בלונה פארק, כדי שיחפש ויתעורר.

יש תפקיד כללי ויש תפקיד פרטי, ויש כאלה שגומרים את התפקיד הפרטי אז יש להם רק תפקיד כללי, ויש סדר גודל, אחד התפקיד הכללי שלו זה עשר אנשים שהוא קשור איתם, צריך לעזור להם, ואחד יש לו מאה, ואחד יש לו שלושת אלפים, זה תלוי בנשמה, אבל כל אחד יש לו תפקיד כללי, עצם המציאות של היהודי זה כלל ופרט יחד, יהודי לא יכול לחיות לבד, בשום אופן אין אפשרות כזו להתקיים לבד, עובדה שבחוץ לארץ, בכל מקום, רואים יהודי מרגישים משהו, אפילו אנשים לא דתיים בכלל מרגישים מין קשר מיוחד, וזה לא רק מסורת,

זה קשר בנשמות, וזה מחייב, רק שהיצר לא מעוניין, הוא עושה פירוד כדי שלא יהיה כוח, העניין של המניין, שצריך עשרה יהודים כדי להתפלל, זה לא רק תקנה חברתית כדי שהבית כנסת ימשיך להתקיים, ויהיה מספיק כסף לנקות ולסדר, מספיק תורמים, זה משהו מהותי, כתוב שבעשרה השכינה שורה, אפילו בחמישה השכינה שורה (אבות ג' ו') כלומר שיש התגלות של השם, וכשאנחנו יודעים שכל יהודי זה 'חלק אלוק ממעלי יש בו חלק אלוקי, אז עשרה כאלה מספיקים כדי לעשות כלי להתגלות השם.

מסופר למה אסור לגדל כלבים, באיזה שהוא ישוב היה, לא זוכר את המספר המדויק של היהודים, מספר היהודים באותו ישוב גרם לגילוי שכינה רציני מאד, והמספר היה מדויק,

היתה אישה אחת בהריון, העובר שהיה בבטן שלה, ברחם נחשב כיהודי שמשלים את המספר של היהודים, ואז השכינה היתה שם, היה גילוי של השכינה, האישה בהריון הלכה באיזו חצר, קפץ עליה איזה כלב, וברגע שהכלב נבח, האישה אפילה, העובר הזה כבר לא נחשב, ואז היתה הסתלקות שכינה. כך שיש משמעות לכל אחד, זו הסיבה למשל שדתיים מביאים, בלי עין הרע, הרבה ילדים, זה ריבוי של כוח של קדושה.

הגאווה

יש מידות בתוך האדם שהמידה משפיעה בכיוון אחד ברור. למשל, תאוה: אדם שיש לו תאוות אכילה, הוא פשוט אוכל, נמשך לאוכל טעים וכל מיני דברים. ויש מידות שמשפיעות באופן כללי בכל מיני כיוונים ביחד, ומעוררות עוד כל מיני מידות.

תאוות אכילה מעוררת תאוות אכילה. אדם אוכל, והוא רגוע עד שיהיה לו עוד פעם חשק? זה פשוט כזה. הגאווה זו אחת המידות שמשפיעה על כל הדברים. השורש של הגאווה הוא בחטא האדם הראשון, שזו הסיבה של החטא, והנפילה הראשונה באה בגלל גאווה.

היום אנחנו צריכים לתקן את החטא הזה. יהודים צרכים לתקן את העניין הזה, אנחנו מתקנים את החטא של האדם הראשון, אז גם בגאווה יש לנו את החלק לתקן. איך רואים שם את הגאווה? שהנחש אמר "והייתם כאלוקים יודעי טוב ורע" (בראשית ג' ה'). איך הנחש פיתה את חווה? הוא אמר שאם תאכלו מהעץ אז תהיו כמו אלוקים תדעו טוב ורע, וזה מאד משך אותה להיות כמו אלוקים.

יש בזה קינאה ויש בזה בעיקר גאווה. היא רצתה להיות כמו אלוקים הי אכלה ונפלה. מה שהנחש אמר באופן פשוט זה מה שהיה שם. אם אנחנו בודקים את זה מבחינת המידות, הנחש אמר שתהיו כאלוקים יודעי טוב ורע. היא רצתה להיות כמו אלוקים משהו גדול כזה, היא אכלה וזו גאווה.

עכשיו לנו יש את התיקון הזה של הגאווה. הגאווה היא מין צורך בסיסי שיש לאדם להרגיש את העצמי שלו, ה"אני" שלו-זה מחויב המציאות. אדם חייב שתהיה לו גאווה, מה הוא עושה עם הגאווה זה סיפור אחר.

מאיפה זה בא? מה השורש של הגאווה? השם הוא השורש הראשוני. בקבלה כתוב שהשם ברא את האדם כי הוא רצה להיטיב עמו לתת לו שפע, לתת לו כל מיני דברים. אבל אדם שנותנים לו בלי שהוא עשה דבר בשביל זה הוא מתבייש.

השם אמר שהוא יעשה משהו שיהיה לו זכות ואז הוא יקבל. אז זהו השורש של הגאווה משמה זה בא. שאדם עושה משהו ובזכות זה הוא מקבל. מה זה בזכות הוא מקבל? אם הוא עשה משהו אז הוא מקבל משם זה בא.

זאת אומרת שזה לא טעות של בית החרושת שיש לנו גאווה זה לא משהו פסול ומחלה קשה שקיבלנו, זה מלכתחילה מעצם הבריאה של האדם זו גאווה. זה הכלי, הכלי מרגיש שהוא צריך לעשות משהו וזה מכוון בכוונה שמו לו את זה.

קודם כל אין אדם שאין לו גאווה. כל תינוק שנולד יש לו גאווה. אם לא היתה לו גאווה הוא לא היה אוכל מאמא שלו בכלל הוא לא היה עושה שום דבר. אם אין גאווה האדם לא עושה כלום. לא יכול לעשות שום דבר, כי מה פתאום שהוא יאכל או שהוא ידבר, או שהוא יחשוב או שיעשה משהוא? כשאנחנו מדברים על ביטול זה שימוש נכון של הגאווה.

לתת לגאווה את המקום הנכון. וקלקול לעומת זה לתת לה את המקום הלא נכון. זאת אומרת שאת הגאווה אי אפשר לבטל. צריך לדעת איך לעבוד עם זה. עכשיו הגאווה הזאת זו הרגשה שאני חשוב שאני חכם, שאני משהו, מישהו.

כל אחד לפי מה שיש לו. שאני יפה, שאני מוצלח, שאני צדיק, שיש לי כוח, שיש לי חושים, כל אחד לפי הדמיון הטוב עליו. יש את הכלי של הגאווה, הכלי קיים. עצם העובדה שהאדם הוא בן אדם והוא מחויב לעשות דברים, זה הכלי בשביל הגאווה. ויש את השפע של הגאווה שזהו הסיפוק. הסיפוק הזה זה לא מהקדושה, הכלי זה מהקדושה. השם עשה את הכלי, אך למלא את הרצון של הכלי זו כבר בעיה של האדם זה לא רצון השם. בדרך כלל הקב"ה

נתן לנו דחפים למשל את הדחף לאכול בשביל שנתקיים כי אם אדם לא אוכל לא יוכל להתקיים.

הדחף של גאווה זה לא בשביל שאדם ימלא את הדחף הזה, זאת הטעות. כל דחף שיש לאדם זה כלי שהשם עשה לו כדי שהוא יעשה את הפעולות לקבל את הסיפוק של זה. עכשיו אצל הגויים יש טומאה, כי הכלי שואף לקבל את כל הסיפוק שהוא יכול. כמה שיותר סיפוק. אני זוכר שהיינו ילדים אמרו: "בשביל מה חיים?" "בשביל ליהנות!". ככה חנכו אותנו בחוץ לארץ. בשביל מה אתה חי? בשביל ליהנות. יש סיפור על רבי לוי יצחק מברדיצ'ב שהלך עם אדם אחד באיזה רחוב בלילה, במקום שהיהודים היו עובדים בסבלות והיו עניים כאלה ולא היה להם איפה לישון וישנו ברחוב.

והיו גם גויים שעבדו באותו מקום וגם הם ישנו ברחוב. הלך רבי לוי יצחק מברדיצ'ב באיזה לילה קר מאד, באמצע הלילה והעיר איזה גוי אחד ואמר לו: 'תשמע יש לי פה כוסית וודקה בא תשתה'.

לקח הגוי ושתה. והיה שמח. הלך ליהודי ואמר לו בפשטות: 'בוא תתעורר יש לי פה וודקה בשבילך' אז אמר היהודי: 'רגע צריך ליטול ידיים'. אז נטל ידיים ברך ושתה. היהודי חיפש זכות בכדי ליהנות, אמר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב לקב"ה: 'אתה רואה איזה עם יש לך איזה הבדל בין זה לזה?'.

בקדושה יש תמיד מקום לסיפוק. לכל סוג של סיפוק, למשל אדם אוהב יין ויש חוש כזה, נותנים לו לשתות יין בקידוש. להיות שיכור אסור אבל לשתות בקידוש מותר. אדם יש לו צורך בבית, במשפחה, נותנים לו את זה אבל לא בכל תנאי.

יש מושג של טהרת המשפחה יש כל מיני דינים שצריך לשמור. זאת אומרת שהדרישה של הקדושה היא לקבל שפע רק בצורה מתוקנת, רק איך שהשם מרשה. הדחף של האדם מטבעו הוא דחף כללי.

בלתי מוגדר. אדם למשל שיש לו חשק לאכול-יש לו חשק לאכול הכל. כל דבר טעים הוא יכניס לפה שלו. אבל בגלל שהשם לא מרשה לאכול אסור הוא לא יאכל. כלומר כל דחף שיש ליהודי זהו דחף שכולל גם את החלק הלא מתוקן של הבריאה ושם הוא צריך לעבוד על עצמו, להגביל את עצמו.

כל אלה הם דברים ידועים. אדם יכול לקבל את הסיפוק לצרכים שלו בקדושה ולשם שמיים. יש הבדל בין קדושה לבין לשם שמיים. קדושה בדרגה נמוכה זאת אומרת שיהודי לא עושה עבירות. הוא אוכל רק אוכל כשר. אך זה עוד לא אומר שהוא אוכל את האוכל הזה בשביל לעבוד את השם. יכול להיות שהוא אוכל רק בשביל התאוה שלו. זו לא עבירה זו כבר דרגה של קדושה. אלא שהמטרה של היהודי היא לא להישאר בקדושה זו, אלא לחיות לשם שמיים.

שכל מה שהוא עושה בחייו זה יהיה בשביל לעבוד את השם. אנחנו מכוונים "ממלכת כוהנים וגוי קדוש" (שמות י"ט ו'). זאת אומרת יש לנו עבודה. ואם האדם לא עושה בכל התחומים מה שה' רוצה שהוא יעשה, אז אנחנו לא מקיימים את יעודנו מרוחני.

השם לא רצה שאנחנו נהיה עם של מקיימי הלכה וזהו זה. השם רצה שהעם יעבוד אותו עם כל הכוח שלו. עם כל הנפש שלו, עם שני היצרים ככתוב: "בכל לבבך" (ברכות ג"ד עמוד א'). בתוך הדחף הכללי, דהיינו בשני היצרים. האדם פועל כך. הוא עושה אבחנה מה מותר ומה אסור. ובמותר גם כן. הוא יכול לעשות למלא את הסיפוק שלו בצורה אגואיסטית, רק בשביל ההנאה שלו או לשם שמיים. הדחף הזה של הגאווה, שאני חשוב ואני גדול" בא מהקב"ה והוא חיוני.

אבל הסיפוק הזה של הגאווה הוא אסור. אסורה התחושה שיש כלי שדורש את ההרגשה של העצמיות בכל מה שהאדם עושה. אדם יכול להיכנס לגאווה מדבר הכי פשוט, מכל דמיון אפשרי.

מכוח מחשבה יפה. יש את הדחף הזה לקבל כל מזמן סיפוק. אדם רוצה לדעת על הנפש שלו, על הנשמה שלו, על הגלגולים שלו על הכוחות שלו- זה ה"אני". ה"אני" הוא הרצון לדעת הכל על עצמי, וזהו הדחף.

השאלה היא אם האדם נותן לזה סיפוק או אינו נותן לזה סיפוק? אסור לאדם בקדושה לתת סיפוק לגאווה שלו זהו דחף שאסור לנו למלא. זה מה שקשה. הדחפים האחרים יש להם איזה מקום ביהדות.

אך לגבי הגאווה: "אל תבואני רגל גאווה" (תהילים ל"ו ב) כתוב שאין השם יכול לדור עם האדם אם הוא בגאווה. זה דחף קשה מאד. אם הוא מספק אותו הוא עובר עבירה. אם כך: מי יהיה מעוניין שהאדם כן יספק את הדחף הזה? -היצר.

הוא עובד בחריצות על הנושא הזה. נשאלת השאלה מדוע השם מתאכזר, מדוע הוא רוצה שנהיה כל הזמן בלחץ? רוצים להיות "גדולים" וזה אי אפשר, וזה האסור. השם רוצה שאנחנו נעבוד עם הגאווה ונשתמש בזה לדברים חיוביים, לשם שמים.

עלינו לעבוד את השם עם הגאווה ככתוב "ויגבה ליבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב' י"ז ו'). בכדי לבטל את הגאווה צריך לדעת איך לטפל בה. פעם אחת אחרי שעשיתי משהו טוב ונכנסתי לגאווה מזה. אז מה? שלא תעשה טוב בגלל שאתה נכנס לגאווה? לאדם יש עץ יפה מאד אבל יש בפנים תולעת אז הוא זורק את כל העץ? לא הוא לוקח את העץ ומשתמש בו וזורק את התולעת. אז זה בעצם הבריור, הגאווה באה מ"אני". ההפך של "אני" זה אין, זה הביטול. אין ואני זה אותן האותיות, איני. האין במובן של אין סוף, והאני במובן של "אני עשיתי". הגאווה היא כמו דבק או צבע המלכלך את הרגלים, ובכל פעם שהאדם רוצה להגיע לייעודו החיובי, הוא מבין שעליו להתנקות והוא לא יודע איך.

ישנם כמה סוגים שונים של טיפולים בגאווה. טיפול ראשון אפשרי זה להתעלם מזה. להתעלם מהגאווה. לא לשים לב לצפצף. למשל אתה עושה איזה מצווה ואתה חושב איזו מצווה חשובה עשית כמה שאתה צדיק איזה מצווה חשובה עשית, כמה אתה חשוב. תראה מה שעשית. לא לשים לב לזה. כמו אווירון שחולף אי שם. בתאוות של אוכל, יש אחד ששם את המאכל בצד והוא מתאפק. אך ישנה דרגה רוחנית גבוהה יותר. יש אדם כשהוא אוכל ומרגיש את הטעם של המאכל, הוא מעלה במחשבתו את מקורו של מאכל זה שהוא השם.

לפעמים האדם משתמש בתאוות האכילה אך ורק כחומר דלק לעשיית מצווה אחרת. גם זה הוא תיקון. לפעמים היצר מעוניין שאנחנו מאד נשים לב לעניין ונהיה תפוסים בדבר. ולכן לפעמים לצפצף על הגאווה ולא לשים לב אליה בכלל.

לפעמים היצר הרע אומר לאדם תראה כמה אתה מוצלח תראה מה שעשית. אז ישנו טיפול יותר קרבי בגאווה. כל פעם שהיצר כך פונה, להגיד לו 'לך מפה אני לא רוצה ממך שום דבר, אני מוותר על המתנה שאתה נותן לי הגאווה, אני רוצה שמחה רק מהשם, אפשר ברגע זה לפנות לשם ולבקש שיסלק מעליך את הגאווה הבאה לתפוס אותך ולהפיל אותך.

שתי האפשרויות האחרונות מביאות את האדם להתקשרות למעלה. ומבטלות את השפעת היצר עליו. יש טיפול בגאווה על ידי מידת האמת. כשאדם מתבונן שבעצם הוא לא שווה דבר, שאינו יכול לעשות דבר אלא ממה שהשם נותן לו, אז על מה הוא מתגאה? כל הספרים מדברים על כך.

הטיפוליים היותר עמוקים של ההתבוננות בגאווה לתקן הנפש הם אינם כבר טיפולים של שכל אלא זוהי התבוננות בשורש הגאווה שבנפש. ישנן שתי אפשרויות בקשר למידות בכלל. לתקן אותן או לא לתת להן להשפיע בכלל.

לא לתת להשפיע זאת אומרת יכול להיות שאני גאוותן וכעסן וכי אבל אני לא נותן שזה ישפיע עלי, בכיוון של נפילה. יש לי את הכעס בפנים אבל אני לא משתמש בו, כמו איזה בגד שיש לי בארון ואני לא משתמש בו.

יש אפשרות להשתמש במידה לשם שמים. לכעוס רק מתי שיש איזו משימה חשובה שאדם צריך לכעוס. קשה למצוא כאלה דברים אבל לפעמים יש ואז הוא משתמש ורק שאסור לאדם לרמות את עצמו ולא לחשוב לחינם שהוא כועס לשם שמים. השימוש במידות השליליות לשם שמים זה מסוכן, גם לאדם וגם לסביבה. כי הסביבה לא תבין מה שהוא עושה והאדם יכול ליפול בזה. אבל יש לפעמים שאין ברירה ואדם חייב לעשות משהו. כמו להשתלט על מישהו לשם שמים.

יש אחד שהוא חולה סכרת וכל היום הוא רוצה לאכול דברים שאסור לו. אז אשתו משתלטת עליו. היא אוסרת עליו לאכול ממתקים. ישנו חלק של הגאווה שלא פיתחנו. ההשפעה של הגאווה על בן האדם דומה לגז הממלא את כל הלל החדר. הי אינה תופסת אותו בכיוון מסוים אחד. הגאווה יכולה להשפיע איפה שעל האדם להחליט החלטות לא נכונות. למשל אדם יכול להחליט פתאום שהוא אתלט לרוץ מרחקים גדולים ואז יכולה בריאותו להיפגע.

הגאווה מתלבשת לא רק בחלק של הגבהות אלא גם בחלק של העצבות, העצבות זו גם כן גאווה, אני חושב שאני צריך להיות משהו אחר ולא יצא לי אז אני עצוב. הצבות זה מראה שהבן אדם חושב על עצמו משהו גדול באיזה שהוא תחום, אבל לא יצא לו אז הוא מסכן. זו לא שפלות, זהו צד אחר של הגאווה. האנשים שנמצאים בביטול הם תמיד שמחים אף פעם הם לא עצובים. אם אתה רוצה לדעת אם בן אדם בקדושה או לא, צריך לראות אם הוא שמח או אם הוא עצוב.

ברגע שיש עצבות סימן שהוא בגאווה הוא לא יודע מזה אבל ככה זה. ישנה עוד דרך. אי אפשר לעשות הצגות בי סוף. השאלה אם אתה רואה את אדם פעם בחודש ואז הוא מאד שמח אבל כל יום הוא בוכה אחרי שאתה הולך, אז זאת לא שמחה אלא העמדת פנים שהיא הצד האחר של הגאווה.

עכשיו ישנה אפשרות שהאדם בכלל לא יתעסק עם עצמו. הטיפול הכי מוצלח בגאווה זה למסור את עצמו לכלל, כל שום קשר עם עצמו. כל להתעסק עם עצמו. אם האדם כל הזמן עסוק בשביל ה' ובשביל האחרים אז הוא פחות חושב על עצמו.

גם שמה יכולה לתפוס אותו הגאווה. אבל אם הוא מתאמץ מאד אם הוא חרוץ מאד בנושא הזה אין לו כבר כוח לגאווה. זה כבר לא משכנע. למשל צדיק אין לו גאווה אבל נניח אם היתה, לא היה לו זמן להתעסק עם זה.

הוא כזה שבור מכל הצרות של כולם יש לו זמן לחשוב על הגאווה שלו כמה הוא גדול, כמה הוא זה. אני לא אמרתי שאי אפשר לתקן. אני אמרתי להשתמש עם זה נכון. התיקון של הגאווה זה יהיה רק לעתיד לבוא.

כשיהיה גילוי פנים שהי' יתגלה בעתיד אנחנו ניראה שכל מה שקורה זה ממנו אז לא יהיה לנו גאווה. אבל כל עוד שאנחנו לא רואים את ה' והאדם חושב שהוא מזיז את היד בגלל שכך הוא מחליט. בזה כבר יש את הצל של הגאווה. מספרים שלאחר שנפטר המגיד ממזריטיש רצו תלמידיו לדעת מי האדמו"ר הבא, מי הרבי. אז הוא מסר להם סימן תלכו תחפשו בין כל הגדולים אם יש מישהו שאומר שאין לול עצה לגאווה אז הוא יהי הרבי. זה

הסימן. אז הם הלכו מאד לשני ובסוף הגיעו לזה שאמר אין לי שום עצה אני לא יודע שום עצה לגאווה ועשו אותו רבי. וזה היה רבי אלימלך מליזינסק. כל זמן שהאדם בתוך הגוף יש לו את היסוד הזה שכל פעם הוא יכול להתעורר, הוא יכול להלחם בזה הוא יכול ליפול בזה.

אז הצדיק זה לא בן אדם שאין לו מידות קשות, אלא בן אדם שיש לו מידות קשות, אבל הוא לא נותן שהמידות יפילו אותו, והוא עובד את ה' עם זה. זה המהות שאליה אנו צריכים לנסות להגיע. לא שלא תהיה גאווה.

אלא שזה לא יפיל אותי שזה לא ישפיע עלי. שזה לא יקבע לי את החיים. שאני לא אחליט החלטות בשביל הגאווה שלי. אז הנתינה במרץ כלפי חוץ זה יכול להפחית את הסיכויים ליפול לתוך הגאווה. זוהי תיאוריה.

עכשיו תרגיל: כל אחד צריך להכיר איזה גאוות יש לו. אם הוא כבר יודע איפה היצר תופס אותו אז צריך שעכשיו יגיד לו תלך מפה. מספרים, על הרב זושא שעשו אותו רב גדול באיזה מקום וחיכו לו שם כמאה אלף אנשים בתחנת הרכבת, ביקש רבי זושא רק דבר אחד.

שיסדרו לו חדר קטן ליד הרכבת כשהוא מגיע. ירד מהרכבת וכולם מחכים לו לצדיק הגדול הוא נכנס לתוך החדר הזה, ונשאר שם איזה רבע שעה. התלמידים שלו הלכו להציץ לראות מה הוא עושה.

שמעו אותו אומר לעצמו: זושא, כמה שאתה גדול. אתה גדול הדור, אתה צדיק, אתה קדוש. התחיל לתת לעצמו כל מיני מחמאות. ואחר כך יצא. התלמידים חשבו שהוא השתגע. ושאלו אותו למעשיו.

השיב להם, ידעתי שבשעה שאבוא לכאן כל אחד יעשה לי כבוד שאני גדול הדור, ושאני צדיק, עשיתי עת זה לעצמי עכשיו היצר לא יכול להפיל אותי. נתתי לעצמי את מה שצריך ועכשיו אני בביטול.

זה הסיפור. אז הנה אנחנו רואים אחד מגדולי העולם שעבד על הגאווה שלו כל הזמן. תרגיל: כל יום בבוקר לפני שהולכים לעבודה ויוצאים החוצה, לתת לעצמך מחמאות. זה אחד מהשקרים הגדולים של העולם, שאנשים חושבים שהם שווים משהו.

בעצם אף אחד לא שווה שום דבר. כל אחד רוצה שיתנו לו מחמאות ושיהיה גדול וחשוב אבל האמת שאף אחד לא שלם אף אחד לא שווה כלום בזכות עצמו. כל אחד מרמה ורוצה להרגיש את ההרגשה הזאת בלב, גל של חום כזה של גאווה.

האדם מסתובב כל הזמן סביב עצמו: אני, אני, אני. יש עוד סיפור על שני האחים זושא ונועם אלימלך: אחד מהאחים יצא לגלות לעשות סיבובים בערים ועיירות ולאחר שנה של גלות, הוא חוזר. הוא דופק בדלת, לאחיו שיפתח לו. זושא דופק ודופק, אחיו שאל אותו: מי זה שם? וזושא עונה "אני". אלימלך לא פותח לו, ואומר: "אני" תלך מפה, אם זה "אני" אז תלך מפה. תעשה עוד סיבוב.

הם ניסו כל מיני דברים. החסידים היו מתגלגלים ברחוב. כשהיו גומרים שעור תורה היו מתגלגלים כדי להוציא את הגאווה מעצמם. ועוד כל מיני סיפורים. האחים היו אוספים ומקבצים כספים לכל מיני מצוות.

עכשיו התרגיל הפשוט הראשון, זה לזהות באיזה תחומים היצר הזה נותן לכם מחמאות. כל אחד שיעשה את התרגיל הזה. ואז תראו שאצל כולנו יש אותו הדבר זה מצחיק, שלכולם יש אותם השטויות.

וכל אחד מצפה שהשני יגיד לו כל מיני דברים על אותם הדברים, וזה היצר צוחק על כולם ממש. יש גם פטנט או שתיים וזה עובד על כולם. וזה גורם לגלות השכינה. הגאווה זו מידה הגורמת לזה שהי' יסלק את השכינה ולא ירצה להיות איתנו חייו.

אחד סיפר לי בדיחה שבאוניברסיטה הפרופסור בא לתת הרצאה אז בא איזה תלמיד ושאל איפה אפשר לשים טייפ. המרצה אמר לו בסוף. אחרי שני שעורים ראו כולם שאפשר לשים טייפ, אז שמו טייפים. בשיעור השלישי גם הפרופסור שם טייפ והלך וגמרנו. העיקר עכשיו שצריך לזהות את התחומים. אז עכשיו אנחנו נעשה את התרגיל הזה. זה לא רק תרגיל. הטיפול הזה שרב זושא עשה שם, שנתן מחמאות לעצמו זה עוזר. זה טיפול אמיתי. זה לא רק סיפור יפה. אז צריך כל יום, שלש פעמים ביום, שאדם יתפוס לו כמה דקות ויתן לעצמו מחמאה. על כל התחומים של הגאווה כמה שהוא גדול וכמה שהוא חכם. כן תנסו.

בכלל לא מסוכן אחרי כמה זמן כבר ימאס לו יבוא לו החשק להקיא. אדם לא צריך להתעסק עם עצמו בכלל. אתם עכשיו מערבבים כל מיני דברים תעשו רק מה שאני אומר לכם. עכשיו תיקחו תתבוננו על כמה תחומים שיש לכם גאווה ואחר כך תתנו לעצמכם הרבה מאד מחמאות על זה בשקט בלי שאף אחד שומע.

ותראו מה שזה עושה. אנחנו נעשה פה עכשיו כמה תרגילים אבל התרגיל הראשון קודם כל תיקחו את התחומים שהיצר עובד לכם על הגאווה ותזהו אותם, ואחר כך תנסו לחוש אם גם אחרים מזהים סוג גאווה זה בכם.

מהתרגיל הזה אנחנו לומדים שהאדם לא רק שיש לו גאווה על חלקים מסוימים באישיותו ומעשיו, אלא שיש לו גם תחושה שאחרים יודעים על זה, והוא מצפה מכל אחד למחמאה על כך. הגאווה מנפחת את האדם ובסיפוקה אין שום דבר חיובי.

הכוח שסיפוק זה נותן הוא לא כוח אמיתי, אלא רק מרומם את האדם מעל מצב שלדיכאון אפשרי. פולחן האישיות, שהוא סוג של גאווה מוגזמת, נחשב על פי ההלכה לסוג של עבודה זרה. לדוגמא: פולחן פרעה במצרים, או העובדה שנבוכדנצר רצה להקריב קורבנות לדניאל הנביא שמחכמתו התפעל. על פי הקבלה, בפנימיות האדם ישנו מלאך טוב ומלאך רע, ושנים דברים חיוביים ושלייליים. האדם מוצג כמי שבוחר בצד השלילי או בצד החיובי. ועל כך מוטלת עליו האחריות. אם יש לאדם תכונות חיוביות, זה לא הוא שעשה את התכונות האלה.

אז למה שתהיה לו גאווה על כך? הרי הי' זיכה אותו, ריחם עליו, ונתן לו עזרה. אדם לבד לא עושה שום דבר. המצב האנושי בטבע הוא מצב די אומלל אפוא. אדם מצפה כל הזמן, שמשהו ייתן לו סיפוק, או שלפחות ייתן סיפוק לעצמו, כי אם לא אדם שלא מעריך את עצמו או מוערך על ידי אחרים, שרוי לרוב בדיכאון.

זהו התהליך הנפשי הפנימי של האדם שאותו אנו רואים כעבודה זרה. זו לא עבודת הי', זה בכלל לא יהדות. מי שעובד את הי' בכלל לא מתעסק עם עצמו. אפילו צדיק שנופל לא מפתח רגשות אשמה אלא עומד בתהליך דתי הנקרא תשובה.

התשובה היא חשבון נפש הלוקח בחשבון את רצון הי' המופעל על האדם בכדי להביא אותו לתיקון. להביא את האדם לכך שלא יתעסק עם עצמו, לא לטוב ולא לרע. שיתעסק עם הי' ועם אנשים אחרים שצריך לעזור להם. זוהי בעצם העבודה לשם שמים: "שבטך ומשענתך המה ינחמוני" (תהילים כג, ד') וזה התיקון. אנשים המתחילים לעבוד עבודת נפש מתחילים בפעילות לטובת הכלל. המלחמה ביצר דרך המסלול של התמסרות לכלל יש לה בקבלה כמה דרגות:

א. יש לקבל על מנת לקבל. ב. יש לתת על מנת לתת. ג. יש לקבל על מנת לתת. ד. יש לתת על מנת לקבל. לתת בשביל לתת זהו התיקון של האדם. במילים אחרות הנתנה היא הצינור

לקבלה. כוחותיו השכליים של האדם, חושיו, ותחושותיו הרגשיות, נתנו לאדם על מנת לתת.

למה הדבר נמשל אחרי מאה ועשרים שנה? לאדם המסיים את המילואים ועליו להחזיר את הציוד. כאשר נגיע למעלה. ישאלו אותנו איזה מעשים פעלנו בעולם לחסד ושלא לחסד. באופן ציורי, ישאלו את האדם איך השתמש ברגליו, בלבו, ובשאר חלקי הוויתו כדי לשרת את הכלל.

על האדם מוטלת החובה לנסות לקדש את עצמו. זאת אומרת, להשתמש בכל מה שיש לו לשם שמיים. לעשות נחת רוח לה'. זוהי השמחה היחידה שהאדם צריך לפתח במצב הקיומי הקשה אולי, של חיו.

הדרגה הטובה ביותר של השמחה היינו אומרים, זו שמחה של מצווה. האדם מרגיש שה' זיכה אותו להיות שלית. שהוא יכול לעזור למשהו, שיצא מזה משהו טוב. האדם צריך לעשות הפרדה בין השמחה לבין הגאווה.

היצר כל כך לא רוצה שנהיה שמחים. שתמיד כשיש שמחה באדם, מיד נכנסת בו גאווה, לכן צריך האדם להפוך את השמחה, לא על עצמו, אלא על הזכות שה' זיכה אותו. וכך לעורר אצל עצמו את אהבת ה'. "אתה נתת לי כוח לעשות את המצווה הזו! אני שמח, באמת עשיתי משהו טוב ברוך השם". ההתקשרות של האדם כלפי מעלה וההתבטלות השמחה ממעשיו הטובים, נקראת לא לגנוב את השכר לעצמו.

עשיית המצווה היא אפוא, כוח מיוחד שה' מזכה את האדם בו. האדם שמח וקשור עם ה', ואינו קשור עם עצמו, ועל ידי כך הוא הופך את האני שלו ל"אין". זה הביטול הנכון. לכן כשמישהו נמצא בביטול, הוא כל הזמן שמח.

האדם שהשמחה מעוררת אצלו גאווה, אומרים עליו שאור המצווה מסתלק ממנו. במילים אחרות, כש"הכלי מחזיק טובה לעצמו, יש קטרוג, והאור מסתלק. כשאדם מצליח לא לאהוב את עצמו על מעשיו, אלא את ה', היצר לא מצליח להפיל אותו, ואז "צדיקים ילכו מחיל אל חיל".

כלומר, האדם הוא כל הזמן בשמחה, וכל הזמן מתפתח, ויכול להוסיף ולעשות, הרעיון לקוח במקורו, ממסורת שהיתה קיימת בבית המקדש, שהיתה בו לשכת צדקה בסתר, אנשים עשירים היו נכנסים ושמים כסף מחד, ועניים היו נכנסים ולוקחים מה שצריכים מאידך.

מעשיו של האדם היו מבוססים על אחדות ואמון. אותו דבר אנחנו, אם נלמד לא לתת מחמאות שקריות, ולא לנפח את האגו של האדם, נוכל לשמור אחד על השני, ולא נכנס לדברים לא מהוגנים. לאדם העושה מעשה חסד מספיק להגיד "תזכה למצוות". על קברו של אדם שנפטר רצוי לא לכתוב תארים גדולים. להוציא מקרה שהאדם הוא מגדולי ישראל. וזאת כי על כל מחמאה מוגזמת יש קטרוג.

מיד עודים דין מן השמים ובודקים את האדם כדי שלא ייקח כבוד לעצמו, ולא יגזרו עליו דברים לא טובים. מצד אחד צריך האדם לומר לעצמו "קטונתי". ומאידך, אדם ששבור בהגזמה ובחסר אונים יש להוציאו משברונו.

מחמאה בכלל זה דבר בעייתי, כי היא יכולה להכניס את האדם לגאווה, ללפעמים הצדיק נותן מחמאה כדי לבדוק את האדם. לפעמים זוהי תוכחה סמויה כדי שיתקן את מעשיו. כמו ילד שנותנים לו סוכריה.

כתוב בחז"ל שאדם צריך להשתמש בימן ובשמאל, כלומר בחסד ובגבורה. זאת אומרת שהאדם צריך את שני הדברים כאחד, גם את הקרבה, וגם את הנזיפה. אנחנו רואים

שאברהם אבינו הלך רק לכיוון החסד, ויצא ממנו ישמעאל, יצחק הלך רק בגבורה, ויצא ממנו עשו.
יעקב אבינו השתמש בשניהם, ויצאו ממנו כולם בנים צדיקים. מה שממחיש שהכלל שהזכרנו גדול מאד. נפש האדם בנויה כך שהיא זקוקה, גם למחמאה, וגם לתוכחה באיזון.

סוד הרגשות

הנושא היום הוא הרגשות. הרגשות זה האויב הכי גדול של האדם. מצד אחד, אנחנו רואים שהאדם כל הזמן מחפש רגשות, כל אחד רוצה להרגיש, הולכים לטייל, לראות איזה נוף - רוצים להרגיש, פוגשים איזה חבר - רוצים להרגיש, פוגשים איזה שידוך - רוצים להרגיש, נכנסים לאיזה מקום - מרגישים מה האווירה במקום.

אדם כל הזמן מרגיש. אנשים קרים, לא הולך להם טוב בחיים, מהבחינה של היחסים עם הסביבה, ראיתי הרבה אנשים שהאופי שלהם הבסיסי, הוא אופי קר, ובדרך כלל בני הזוג מתלוננים על זה, סובלים מזה.

אולי לתפקידים מסוימים, מיוחדים זה טוב, אדם שצריך לעבור הרבה לחצים, אם הוא אדם קר שלא מתרגש מכל דבר, הוא יכול לחשוב בשקט, ולהכריע דברים בזמן הנכון. אז מה שלילי ומה חיובי בעניין של הרגשות? הדור שלנו טיפח מאוד את הרגשות, ופיתח מעט את החכמה האמיתית.

האדם, כשהוא נולד אין בו חכמה, יש בו יכולת לחכמה, יש בו כמות מסוימת של שכל שהוא מקבל. חכמה זה כלי שאפשר דרכו לקבל אין סוף חכמה, כמו שאומר הפסוק "תן לחכם ויחכם עוד" (משלי ט' ט') אפשר להוסיף לא רק ידיעות, השכל קולט ידיעות ומנתח אותן, החכמה זה 'יש מאין', זה בא מלמעלה.

את החכמה לא מפתחים, אם האדם מאוד מתאמץ, מחפש מעצמו, יכול להיות שפה ושם הוא יוכל על ידי ספרים, או אנשים חכמים, לפתח משהו, וגם כן ספק אם זו חכמה אמיתית. החכמה האמיתית זו חכמה אלוקית, שבאה מלמעלה. חכמה שמתקשרת עם המטרות של השם, זאת אומרת אם בא אדם וכואבות לו השיניים, אומרים לוף אולי עשו לך עין הרע. זו כסילות, קודם שיעשה טיפול שורש, ינקה את השן, ויסתום אותה.

אם היא עדיין כואבת לו, אז נחשוב על כישוף. קודם כל צריך לחשוב על רופא שיניים, כי זו הבעיה המציאותית. בכל המקרים שיש לאדם בחירה בחיים שלו, הוא יכול להשתמש או בטיפשות או בשכל הפשוט, בחכמה האמיתית.

הרגש מתפתח לבד. ברגע שאדם נולד - הוא מרגיש, נותנים לו מכות- הוא מרגיש, נותנים לו נשיקה - הוא מרגיש, כל דבר הוא מרגיש, הוא לא צריך להתאמץ בשביל זה, וזו הבעיה, בטבע האדם בדרך כלל יש עצלות נפשית, וזה מאפשר לרגשות שלו להתפתח הרבה, בעצם כל ההוויה שלו בחיים היא בשביל להרגיש דברים, והחלק של החכמה, שצריך מאמץ לא מתפתח, נשאר, והאדם חושב שאולי זה יתפתח לאט.

והרגשות הן הקובעות לאדם את החיים, רוב האנשים שאני פוגש, שבאים להתייעץ על בעיה, מתברר שבשלב מסוים, איזה רגש תפש אותם, ודרש מהם ביצוע בכיוון הרגש הזה, יכול להיות שזה בכלל לא רגש אמיתי, והאדם עצמו לא יכול להזדהות, כי הוא תפוש בזה, והאדם לא מתייעץ, לא חושב, או לא מספר לחבר. הוא הולך ברגש שלו, יכול להיות שיהרוס את כל החיים שלו בלי לשים לב בכלל, בגלל הרגש הזה, החיים שלו, החיים של אחרים. לפעמים יש רגשות שהאדם הולך בהם ומצליח. האדם צריך ללמוד לבחון את הרגשות.

זה לא שצריך לוותר על הרגשות, אלא שצריך לדעת למיין אותן, מה בא מכל צד. יש רגשות חיוביים, שיכולים לפתח את האדם, ולהעלות אותו, רגשות שבאים מלמעלה, רגש של אור, רגש של התעלות, שמחה.

ויש רגשות שבאים להרוס את האדם. למשל אדם שנמצא בעצבות, כל אחד יודע שזה לא טוב, אם אדם עצוב לפחות הוא יודע שמהו פה לא בסדר. הוא עצוב, הרגש ברור, יש כאלה

שגם בזה הם יכולים ללכת לאיבוד, אבל לפחות הם יודעים שיש להם את הבעיה, הבעיה ברורה. הם עצובים.

יש רגשות אחרים נסתרים, ויותר עדינים, עם הרבה עצמה, עדין אבל עם הרבה כוח, ואדם לא מודע לזה, אחד הרגשות שמתפתח בקלות, בלי שאדם ירגיש, הוא רגש שנאה או רגש אהבה, למישהו, למשהו.

האפשרות של האדם לבדוק את הרגשות שלו, ולהיזהר ממלכודות של הרגש, תלויה בכמה גורמים בסיסיים. הרעיון הראשון הוא שאם אדם שומר מצוות, אפילו בדרגה של מעשים בלבד, בלי שום התפתחות רוחנית מיוחדת, רק שומר את המצוות כמו שהן, זה שומר אותו כבר באופן אוטומטי מחלק מסוים של רגשות, לא בהכרח, עצם המצוות המעשיות שומרים על האדם, שלא יעשה שטויות. לדוגמא, אסור להתייחד עם אשה בחדר, אם אדם לא מתייחד הוא לא בא לידי הרהורים, ואז יכול להיות שלא יבוא לידי עבירה. הוא שמור, האשה שמורה. כל הלכות ייחוד וצניעות שומרות על האדם ועל הסביבה, כשהאדם מקיים אותם.

אדם יכול לא לשמור, אבל אם האדם נזהר, המצוות הם גדרות ששומרים עליו. למשל הוא לא יחשוב על אשת איש כי זה אסור. זה נכנס למחשבה, הוא מרגיש שזה לא בסדר, ואז הוא זורק את זה.

במסגרת הזו של המצוות, הוא שומר מבחינה מסוימת על הדבר הזה, כמובן שזה לא מספיק, יש רגשות מורכבים ועדינים יותר שהם לא כל כך בוטים, כמו העניין של אהבה אסורה. ושם האדם צריך יותר כושר אבחון.

כושר האבחון של הרגשות בא מהתבוננות, האדם לומד איך להתבונן על הנפש שלו דרך לימוד פנימיות התורה, הוא יודע שהשם מנהל את העולם, איזה דברים הוא מזרים, ואיזה ניסיונות הוא עובר, הוא קונה דעת, וכשלאדם יש דעת אמיתית,

הוא ישר מזהה רגש שבא ולמה הוא מופיע: זה ניסיון כזה וכזה, ואני צריך להיזהר שלא להיגרר אחריו, יהיה בסדר. ואז הוא הולך אחרי זה, וזה בסדר. יוסף הצדיק, כל מה שהוא עשה השם הצליח בידו, בגלל שהוא ידע לזהות את הרגשות, ידע לפתור חלומות, כמובן שהוא היה בדרגה אחרת, לא בדרגה שאנחנו כיום, אבל זה אותו דגם. אדם צריך להכיר, לפעמים הוא לא יודע מה שקורה לו, ולפעמים יש כמה סוגי רגשות שמתלבשים עליו, וגורמים לו מעשים קשים, החלטות קשות, אם אנחנו נבדוק היום אחוז הגירושין שיש, הוא מזעזע.

אני לא יודע באופן סטטיסטי, אבל באופן מציאותי, אחוז גבוה מאוד כמעט כל זוג, או כל כמה זוגות הם מתגרשים ככה. רוב הבעיות זה בעיה של חוסר שליטה ורגש. זה כל הסוד. זאת אומרת, יכול להיות שבן אדם במשך 20 שנה הוא נוי עם אשתו, יש לו כבר ילדים גדולים, הוא עשה כל החיים שלו, ברוך השם רגילים, והכל טוב ויפה, יום אחד בהיר בא לו איזשהו רגש, ככה של, היא לא עשתה לו בדיוק את האוכל כמו שהוא רצה, או אני לא יודע מה, אז הוא מתחיל לשנוא אותה, אז כשהוא כבר כועס עליה, בגלל האוכל, אז כבר פתאום האף שלה לא בדיוק כמו שהוא רוצה, ולמחרת בכלל היא כבר לא שווה בתור בן אדם, אחרי זה הוא כבר בכלל לא יכול לסבול אותה, וגמרנו.

מתגרשים. ככה זה הולך, זה לא מוגזם. אדם צריך לפתח בתוך הפנימיות שלו את הידיעות והאבחון של הרגשות השונים. קודם כל להכיר אותם. כשהרגש תופס את האדם זה כמו ענן. אדם צריך לדעת שברגע שהוא בתוך הרגש, אם הרגש תפס אותו אז הוא תפוס.

זה מכסה על כל האישיות שלו זה תופס מהלב לכיוון הגרון והפנים. ואז הדבר הראשון שאדם צריך לעשות הוא לסלק את הרגש בכוח, כשאדם תפוס ברגש הוא לא יכול לבדוק

מה המקור של הרגש, האם הרגש הזה נכון, בונה, או הורס, אלא קודם כל צריך לדחות את זה בכוח.

אם האדם עצמו לא יכול לעשות כלום, הוא צריך לצעוק להשם, לבקש. ריבונו של עולם, תשמע, עכשיו אני מרגיש את הדבר הזה, תוציא את זה ממני. יש אנשים שצעקו והרגש לא הלך מהם, אז סימן שלא צעקו נכון.

כמובן שהקדוש ברוך הוא לא זקוק שאנשים יצעקו עליו, או שיבקשו ממנו שיעזור אלא כתוב "אני השם לא שיניתי" (מלאכי ג' ו') זאת אומרת שהשם נותן כל הזמן שפע, ונותן טוב לאנשים, אלא שהכלים של אנשים סגורים, אז הם לא יכולים לקבל.

מה שרק צריך לעשות, ברגע שרוצים להתפטר מאיזשהו רגש שמעיק ותופס, זה פשוט לבקש מהשם הרבה פעמים, פעם אחר פעם אחר פעם, כמו אוטומט כזה, שחוזר על הדבר שלו, לא יכול להפסיק את ההרגל שיש לו.

אם אדם מבקש ומבקש ומבקש, ככה בחן, השם משחרר לו את זה, מוציא לו. לפעמים אדם חושב שמספיק שהוא יחשוב על זה, ואפילו לא מבטא את זה - זה לא מספיק בכלל. לפעמים הוא מבטא את זה פעם, פעמיים, 10 פעמים, ואומר השם לא שמע לי. זה לא מספיק, מי שביקש עשר פעם ולא נענה, אולי הוא צריך לבקש אלף פעמים, ככל שאדם מבקש יותר, זה חודר אצלו יותר. הרצון האמיתי שלו מתעורר יותר. ואז הכוח שלו, של הנשמה עובר אליו, ואז יש לו כוח בתוך הנפש שלו לצעוק, זאת אומרת כשהשם עוזר לאדם, הוא עוזר לו דרך כלים, דרך איזו השתלשלות, הוא לא סתם מחדיר בו רגש אם אדם מכין כלים, מרחיב אותם, ומבקש בביטחון הולך וגובר שהשם יעזור לו, ומתאמץ- השם עוזר לו, והקושי עובר.

כמו שכתוב על משה רבינו שרצה להיכנס לארץ, וביקש מהשם, התחנן אל השם, להיכנס לארץ, לא מספיק שמשה רבינו בקש פעם אחת? הרי לפעמים מספיק שהיה אומר מילה, אפילו בלי שאמר השם שמע לו ורצה לעשות רצונו, מה הוא צריך כל כך הרה לבקש, עד שהשם אמר לו "הניחה לי" תעזוב, אם אתה תמשיך עוד בקשה אחת, אני חייב לתת לך את זה, זאת אומרת שיש אסמכתא מהחומש שהשיטה הזו פועלת.

אם אדם מתעקש ומבקש בהתלהבות בנושא מסוים, מגיע איזשהו שלב בו השם חייב להתייחס. לא יכול להגיד לא. במקרה של משה רבינו זה לא היה רק עניין של משה רבינו עצמו, אלא בגלל גזירה ובגלל שלום עם ישראל, לכן השם לא נתן לו אבל אם משה היה ממשיך בעוד בקשה אחת הוא היה חייב לתת לו.

אחד הכינויים של השם זה רחמן, אב הרחמן, כשילד מתחיל לנדנד לאבא, תקנה לי ארטיק, תקנה לי, עוד פעם ועוד פעם, אפילו שהאבא לא רוצה, ושזה מקלקל את השיניים, ושזה לא שבת, ולא שייך, וזה הרגל לא טוב, אם הילד ממשיך בבקשות בסוף הוא קונה לו. לא יכול לעמוד בזה. על אחת כמה וכמה הקדוש ברוך הוא. אז זו הדרך להשתחרר מרגש שתופס את האדם, להתעקש, להתחיל לבקש ולבקש ולבקש, ולהתעקש. יכול להיות ששעה שלמה הוא צריך לבקש. כל פעם בצורה אחרת, או אפילו בצורה החוזרת על עצמה אוטומטית, לא משנה. הדרך שאדם מתחיל לבקש מתעוררת אצלו בנפש את כל היסודות יסוד העפר, יסוד המים, יסוד האש, יסוד הרוח.

האדם צריך לרכז את הכוח שלו, כמו שבטבע האש מתלהטת מהרוח, ונכבית מהמים ומעפר, האדם צריך לשלב את יסוד הרוח עם יסוד האש, ולהתלהט בבקשה שלו. איך האדם יודע לעשות דבר כזה? אם האדם מתבונן בנפש שלו הוא רואה שמה ששיך ליסוד האש זה הכוח שיש באדם, יסוד הרוח זו ההתעלות שיש באדם, וביחד, כשזה כבר ביחד, הבקשה בוקעת.

האדם מתחיל לבקש ומתעקש, במיוחד אם הוא רוצה להתנקות מהרגשה לא טובה, אז אין שום סיבה שהשם ימשיך להעיק עליו בדבר זה. זה השלב הראשון, זאת אומרת שאת הרגש הקשה, שתופס את האדם כמו ענן, אדם צריך להוציא על ידי תפילה עקשנית, והתנגדות עקשנית של הנפש שלו לרגש הזה. אם הוא תפוס בעצבות, הוא צריך ממש לכעוס על העצבות, להשתמש בכעס נגד העצבות. אם הוא ברגש של שנאה, לכעוס על השנאה שלו. הכעס זה עצמה אדירה שיכולה לשמש להוצאת כל מיני דברים לא טובים מהנפש. כשאדם מבולבל, או מטושטש, הוא יכול להוציא את הכל בכעס, שזה יסוד האש, נגד העפר, שזו עצבות, המסכנות. אחרי שאדם יתמיד כמה וכמה דקות בתפילה הזו, החזקה, הרגש נמס, לא נשאר. באופן מהותי, הוא לקח רגש טבעי שלילי, והעלה אותו לתפילה, השתמש בזה כמקור בשביל להתפלל להשם, הוא תיקן את הרגש בשורש שלו, והרגש מסתלק. זה טיפול ברגש על ידי רגש. זה עדיין לא הופך את האדם לשמור, הרגש יכול אולי לחזור אולי לא, בהפוגה הזו שיש באדם אחרי שהוא סילק את הרגש הרע מעצמו, הוא צריך להפעיל את החכמה שבו.

מה שנקרא 'מוח שליט על הלב' אדם צריך להתחיל להפעיל את השכל: רגע, למה אני מרגיש כך, מה זה הרגש הזה, מאיפה הוא תופס אותי, מה קרה לי? שאלות יסוד, שאדם צריך לשאול. מה המהות של הרגש הזה, לאיפה זה מוליך אותי, ובמיוחד השאלה העיקרית והגורלית בשביל לדעת את המהות של הרגש, מאיפה הוא נובע, מה לעשות איתו, לאן הרגש הזה מוליך אותי, ומה התוצאה של הרגש הזה.

והאדם רואה אם הרגש הזה מוליך אותו למעשים לא שפויים, שיכולים להביא לתוצאות מצערות, הוא מבין שהרגש הזה הוא ממש מהיצר, מיצר הרע, שבא להרוס אותו, ומשתמש ברגש. אם האדם מסתכל על הרגש הזה, ורואה שהוא מביא אותו להתעלות, אז כנראה שהוא בכוון טוב.

מעניין שאותיות רגש זה אותיות גרש, צריך לגרש. אברהם אבינו גירש את הגר וישמעאל, שרה אמרה לו, גרש אותם. וזה בדיוק מה שקורה בנפש, אדם צריך לגרש את האמה, מה זה אמה? כתוב שאמה זו, 'שפחה שירשה את גבירתה' הנפש הבהמית שיורשת את המקור, את הנשמה האלוקית.

זה צריך להיות הפוך, שהגבירה הנשמה תשלוט ולא הנפש הבהמית, הרגש זה חלק מהנפש הבהמית, האדם צריך לגרש את זה, להוציא את זה בכוח, לא לתת לזה חיות, לא להזדהות עם זה, ולא לפתח את זה.

כשאברהם אבינו שלח אותם, הוא נתן להם רק מים ועוד משהו מינימאלי למדבר, גרש אותם, שלח אותם לגמרי, למרות שהיה לו קשה, כתוב שזה לא דבר קל לגרש את הרגש, אז ברגע שאדם כבר מרגיש שהרגש עזב אותו, לפחות לכמה שניות, זה קטע שאדם צריך לנצל בכדי להשליט מיד את החכמה.

איך משליטים את החכמה? אדם צריך להתחיל לשאול שאלות, ולחפש מה התיקון שהשם שולח לו ברגש הזה, למשל אם מישהו הרגיז אותי, למה הוא הרגיז אותי, מה גרים לי להתרגז, אולי מה שהאדם הזה אמר לי, זה באמת פגם שיש בי, שאני לא רוצה להכיר ולכן זה מרגש אותי? זה לא אולי, זה בטוח. בדרך כלל כשאדם מתרגז על משהו, זה כי יש אצלו את הפגם, והוא לא רוצה להכיר בזה, הוא לא רוצה לשנות את זה, זה הסוד של הרוגז. אחרי שאדם גירש את הרגש, הוא שואל למה הרגשתי ככה, בא לו התשובה שהאדם השני לא בסדר, הוא פגע בי, הוא אמר לי, אז האדם צריך להגיד: אה, אולי נבדוק מה שהוא אמר, אולי יש בזה משהו מן האמת, יכול להיות שהצורה שהוא אמר היא לא טובה, אבל יכול להיות שהתוכן נכון.

אז אם אדם רואה את זה, ומתקן את מה שיש לו, ומקב על עצמו לתקן, הרגש עוזב אותו לגמרי. הרגשות היחידים שאדם צריך לטפח הם הרגשות החיוביים. כשאדם מפתח רגש חיובי, תמיד הוא זה שמרוויח, זה נשמע טיפשי אבל זה לא טיפשי.

מה שאדם זורע זה מה שהוא קוצר. אם האדם כל הזמן זורע רגשות חיוביים של אהבה, אמונה, בטחון, שמחה, זה חוזר עליו, אם הוא מפתח רגשות קשים של ייאוש, אכזריות, בחירה, או עצבות, זה חוזר אליו.

גלגל חוזר בעולם. מה שאדם מפזר זה מה שהוא נושם. זה מה שצריכים ללמוד. היתה אצלי אישה שנפתחו עיניה, פתאום גילתה אחרי הרבה שנים שהבעל שלה זה לא זה. ברוך השם הבעל היה שם וזכיתי להכיר אותו.

בעל מאוד נחמד, הלוואי על כל אחד. אולי היא קראה איזו נובלה או כתבה בעיתון ששינתה לה את הרגשות שלה, פתאום גילתה שזה לא זה שאלתי מה את רוצה? "רוצה להתגרש", זהו. אשה בת 50, זו לא ילדה.

מה תעשי? "אני לא חושבת שום דבר, אני רוצה מרחבים" זהו. שאלתי, בגיל שלך איפה תלכי? מה יהיה? -הוא באמת בחור טוב, אבל אני לא יכולה לסבול, גמרנו, פתחתי את העיניים. אז זו דוגמה קלאסית של הרגש, איך הרגש תפס את האשה בגיל 50, וזהו זה. גמרנו. היא לא חושבת שום דבר. רק מרחבים. אנשים שנמצאים בדרגה רוחנית נבחנים על ידי זה שהרגש קיים, אבל הם משתמשים בזה בצורה אחרת לגמרי, רק כמכשיר לאיסוף אינפורמציה. למשל כשיושבים מול אדם, האדם מעורר איזה שהן תחושות שליליות או חיוביות, וזה מלמד אותי עליו משהו.

זה מלמד אותי על עצמי, מה אצלי לא בסדר, זה פשוט חילופי אינפורמציה. אני לא שונא את האדם השני בגלל שהאף שלו חום וזה עושה לי רע, אלא פשוט לומד שזה המצב שלו, זה המצב פה, וזה מה שצריך לתקן, זה הולך לכיוון של תיקון, הרגש משמש את הצדיק להגיע לתיקון, ולהביא את האחרים לתיקון.

זה לא ביטול, אל א זה שימוש של הרגש בצורה נכונה. והאדם זוכה להיות דבוק במטרה האלוקית. בעצם הבלבול של האנשים זה שהם חיים בלי שום מטרה אמיתית, זה סוד הכישלון של כל הזוגות, היום שיש בעולם כל כך הרבה גירושין, זה בא משום שאין מטרה אמיתית בחיים, אין מטרה. ואם אין מטרה קשה לסבול אחד את השני. בצבא למשל, כשצריכים להלחם באיזה קרב, אז כבר לא חשוב אם הוא אשכנזי או ספרדי או שמן או רזה, הוא זה שאתך בקרב, אתה שמח שיש לך חבר לידך, והוא נלחם אתך וזהו, אין שום בעיות.

אז בזמן של מלחמה יש הרבה אחדות, כולם נותנים את הכל, לא אכפת להם כלום, העיקר שאתה יהודי, אנחנו נינצל ביחד, ונעשה מה שצריך. רגשות של אהבה והתמסרות, נגמר הקרב, מתחיל עוד פעם הבלגאן, בגלל שבזמן המלחמה יש מטרה עיקרית, שמאחדת את האנשים.

היום יש תופעה, בחברה שלנו, של ניגוד המטרות, פעם היו מטרות של בניית המדינה, כל החורבן שקורה בקיבוצים היום בא מזה שפעם היו מטרות, והיום המטרות תפלות. מטרות של פינוק, מי ייסע קודם לחו"ל, או מי יקבל משרה יותר נעימה, למי יתנו יותר כבוד. פעם היו מטרות של פיקוח נפש, איך יהיה מספיק אוכל לכולם, איך נוכל להישמר מהשונאים, וזה ייחד את כולם. גם בתור זוג, גם בין בנינים להורים, כשיש מטרה רוחנית אמיתית, זה מאחד את הכל, ואז יכולים לסבול הרבה, ושמחים, לא חשוב מה ואיך, אדם שמח.

התופעה הזו של רגש שתופס את האדם נובעת מחוסר מטרות אלוקיות אמיתיות. אדם חי בגלל שהוא חי, אין לו ברירה, הוא נושם, הוא צריך לאכול, אז הוא חי. מכיוון כזה כל רגש יכול לתפוס, ולהרוס אותו בשניות.

יכול להשכיח 50 שנה, להיות נשוי, לתת את הנשמה שלו, ורגע אחד הוא או אשתו, לא משנה מי, תופס אותו איזה רגש שינפתחו לו העיניים, וזה כבר גומר את כל החיים. בלי שום מחשבה, זה כבר סגור. אדם צריך בכדי שהרגשות לא יטלטלו, ויהרסו אותו להתבונן ולקבוע לעצמו מטרות, בשביל מה הוא חי, מה הוא יכול לתרום. תמיד כשיש לאדם אחריות על איזה נושא, הוא מוסר את עצמו על זה יותר ממישהו שאין לו אחריות בעניין.

הוא מוכן לשמור על זה, הוא יוותר פחות מהר. למשל, שני שותפים, כשיש ביניהם עסקה של כסף, העסק הולך טוב, הם לא על כל ריב קטן יפרקו את השותפות, לפחות לא בשלבים הראשונים לא יפרקו כל כך מהר, יהיו מוכנים לסלוח, יש כסף באמצע, יש איזה מטרה שמקשרת, חשובה יותר, אז אומנם הרגש תופס, אבל לא עד כדי כך שיכול להרוס.

היום המצב הוא שאנשים שחיים בלי מטרה, בלי יעדים, אין להם על מה להתאמץ, אין להם בשביל מה להבליג, אז קשה להם לסבול כל דבר. אם המטרה של אדם זה ליהנות, אז כל מי שהדמיון שלי אומר לי שהוא מפריע לי ליהנות, אני כבר לא יכול לסבול אותו, זה פשוט אבסורד.

אני עכשיו רוצה ליהנות, וליהנות, ויש פה אנשים שמפריעים לי לנוח, אז אני צריך לשנוא את כולם, לזרוק את כולם בגלל שמפריעים לי ליהנות. אם המטרה של האדם היא רק הנאה אגואיסטית, שאין בה שום תוכן, ואין בה שום כיוון, הוא לא יכול ליהנות.

זה הסוד של העצבנות של היום. אנשים על כל דבר הכי קטן, יכולים להרוג, לא חושבים אולי יש איזו סיבה, אולי האדם הזה מתנהג ככה מפני שקרה לו משהו, אולי הוא לא אשם בכלל. הרגש משתלב בכל התחומים.

התבוננות-משיכת השפע

משה קרא לבצלאל, הוא זכה לבנות את המשכן. כתוב במדרש תנחומא שהשם מלא אותו ואת כל אלה שהיו עוסקים במלאכת המשכן- השם מילא אותם ברוח חכמה. תן לחכם ויחכם עוד. ז"א שהשם נותן חכמה למי שיש בו כבר חכמה, מי שעושה כלי לחכמה- מקבל חכמה.

כמו שלמה המלך - בחלום הוא בקש חכמה. החכמה באה מלמעלה, האדם מושך מלמעלה, זה לא שיש לאדם מכשיר בראש ששם יש את החכמה, אלא זה נכנס בכלים של הנפש, ע"י ביטול. תן לחכם ויחכם עוד- זה פועל בכל תכונות הנפש.

ז"א מי שבעל חסד- יהיה יותר בעל חסד, אם יש לו את הכלי הוא יכול למשוך את הכוח לעשות חסד. כך אפשר למשוך את כל הסוגים של הכוחות. המצב של הסתר הפנים, שלאדם יש כוחות מצומצמים זה נובע מגלות השכינה, ומהעוונות המפרידים בין האדם לבין השם. איך האדם יכול להוציא את המסכים? הרבה אנשים בדורנו התאמצו ומתאמצים ועושים תשובה. משנים את אורח החיים, אורח מחשבה, במסירות נפש, והופכים להיות תלמידי חכמים- אבל הם משתכללים בתוך הטבע, לא ניכר שהם מושכים כוחות מעל לטבע.

אם קודם הוא היה מהנדס- עכשיו הוא לומד טוב גמרא, אבל אין הבדל בעניין של המסכים, עדיין יש מסכים המפרידים, הוא לא הופך להיות כמו בצלאל- מלא רוח חכמה מעל לטבע, השאלה היא למה זה כך? ואיך האדם יכול למשוך מלמעלה את הכוחות אליו? כתוב השוכן בתוך טומאתם- כלומר, שהשם מוכן להשרות את השכינה שלו אפילו בתוך הטומאה באדם, אם טומאה הותרה בציבור, אפילו למצב שבו אנחנו נמצאים.

מדוע זה לא נעשה?- זה בגלל שהאנשים לא יודעים לעשות את כלי הנפש הנכונים כדי למשוך את הכוחות. זה לא בגלל שלא מאפשרים להם מהשמים -ברגע שהאדם עושה תשובה-ברצינות- השם סולח לו, נפתחים הצינורות, אלא שהאדם לא מרגיש את זה ולא מושך דרך זה את הכוחות שהוא צריך: את החכמה, את הבינה את השכל הנכון, את כל החלקים שהאדם צריך, את ההתחדשות.

בעבודת הנפש הנכונה- האדם יכול למשוך את הכל, גם גילוי פנים- רק הבעיה היא שלא משקיעים בכוון הזה. כמו הסיפור על המצורעים, במחנה ארם, האוכל היה מוכן הכל היה מלא ואף אחד לא ידע, כך השפע מוכן למעלה, וכמה משונים, "מצורעים", יודעים שזה נמצא ויודעים איך למשוך את זה.

האחרים לא יודעים מזה דבר. האפשרות הזו קיימת ואפשר להוציא אפילו בהקפה. קל וחומר, אם האדם מבקש חכמה כדי לעבוד את השם, לשם שמיים, איך יכול להיות שהשם לא ייתן לו חכמה? האדם חושב, איך יכול להיות שהשם ייתן לו חכמה? -אבל האמת היא איך יכול להיות שהשם לא ייתן לו חכמה? השם לא יכול לתת לאדם בבת אחת, משום שתהיה שבירת הכלים, והוא עלול להשתמש בצורה הלא נכונה.

האדם צריך לעשות כלי מתמיד כדי למשוך את הכוחות בהתמדה כדי למשוך את הכוחות הגבוהים, מעבר לאשיות והכוח הפשוט שלו. איך עושים את זה? ע"י התבוננות. בשם הויה. האדם יכול לזכות ע"י ההתבוננות בשם הויה- להרבה גילויים להתחדשות, ולהרבה כוחות. יש שני מצבים בהתבוננות, כשהאדם מצייר את השם הויה מול עיניו: יש שתי אפשרויות: או שהוא מצליח לנטרל את המחשבות ורק חושב על שם השם. או שהוא רואה את האותיות בעיניים סגורות ומסתכל בהם כמו אדם ער, או שהוא רואה את האותיות ומתחיל להירדם עם האותיות, כלומר תשומת הלב עוזבת את האותיות.

האותיות נשארות מצוירות, אבל האדם לאט לאט, כמו בחלום, הזמן הזה שהאדם מתחיל להירדם- זה הזמן של הגילוי. הזמן שהאדם מחזיק את האותיות ומסתכל עליהן כמו אחד שמסתכל על שלט זהו שלב של ריכוז, אולי זה מביא טהרה וקשר, אבל השלב של משיכת הגילוי הוא דווקא ההסתכלות של העיניים הסגורות בתוך העיניים הסגורות.

ז"א יש את הסגירה הראשונה שהאדם סוגר ומתבונן באותיות, ויש עוד סגירה פנימית. בלי לרכז את הכוחות שלו אלא להפך, הוא נותן לנפש שלו שתתחיל להתעלות, מפקיר את הנפש שלו לשם. אז הגאווה שלו נחלשת ומתחילים להיכנס כל מיני גילויים וחידושים. כמו שמובא בספרים, רב הנביאים היה להם גילויים בחזיון בחלום הלילה ולא במצב של ערנות. הם היו נכנסים למצב של התפשטות הגשמיות לא היו בהכרה והיו כאלה שקבלו בחלום, כמו יוסף.

במצב הזה כשהאדם מתבונן בשם הויה- והוא מרגיש שהנפש שלו מתעלה מבפנים בצורה של הפקרות פנימית הוא יכול לבקש מהשם מה שהוא צריך, הוא כביכול מתחיל להתרחק ולהירדם, הוא מחזיק באותיות של שם הויה-ובין התרדמה לבין ההחזקה של האותיות- הוא יכול לבקש חכמה, גבורה, מה שהוא צריך.

יש אפשרות שהוא יקבל את זה. יש עוד צורה של התבוננות בשם הויה שהאדם מעורר את עצמו "עד שתחפץ". בערנות מלאה עם עיניים סגורות, הוא מתחיל דרך האותיות להתקשר עם השם, ופשוט לבקש לאהוב אותו, להיות קשור, מאפשר בקשה והנה אחרי הבקשה הוא מאפשר את ההרגשה שהנה נכנסה בו אהבת השם, שהשם קשור איתו יותר, אם האדם מתמיד הוא פותח את הצינורות של הנפש שלו והוא יכול לפתח את ההרגשה של אהבת השם.

דרך הצדיקים שעבדו על התכונות שהאדם רוצה למשוך, אם האדם מתבונן בצדיקים האלה- הוא גם יכול למשוך כך. אם רוצה גבורה- יכול לחשוב על יצחק אבינו. אם הוא רוצה דביקות- יכול לחשוב על דוד המלך אם הוא רוצה התגברות דרך אהבה ועבודה של הברית, יכול לחשוב על יוסף, אם רוצה חסד - יכול לחשוב על אברהם אבינו. מסירות נפש בשביל הכלל- על משה רבינו. כוח ואמוץ להתעורר ולהתעלות מעבר למצב בסביבה- מפנחס הכהן. כל התבוננות תמשוך בהכרח את התכונות האלה. זה עניין המשכן, שכל "אי אשר ידבנו ליבו" - כל איש שהלב שלו רוצה משהו- הוא יכול לתרום לכך שתהיה השראת השכינה.

לפי ההתעוררות האישית של כל אחד, האדם יכול למשוך בפנים את מה שהוא רוצה. זו התרומה, האדם נותן את עצמו. איך יודעים שזו התרומה?-חור נתן את גופו ואת נפשו-ואז בצלאל, הנכד שלו זכה לבנות את הכלים של המשכן, אם האדם נותן את עצמו דווקא איפה שיש אתה התעוררות ואת החשק, וכל אחד יודע מה הוא רוצה להשיק, ומה חסר לו, שם הוא מתקשר עם השם ועם הצדיקים, ומבקש ונותן את עצמו בהפקרות הפנימית- הוא יכול לגרום שתהיה השראת השכינה דרך הנפש שלו, וזה החלק שלו בהקמת המשכן הכללי של עם ישראל.

כל אחד צריך להכיר את הפגמים שלו, ודרך הפגמים שלו לדעת מה לבקש, למה שלמה המלך בקש חכמה? משום שהבין שהוא לא מספיק חכם. הבין שהוא צריך חכמה. צריך להתקשר עם שלמה המלך ולבקש שזכותו נדע מה לבקש, ואז במקום להיכנס לייאוש דרך הפגמים-דרך החסרון שהאדם מגלה בתוכו, זה בדיוק הצינור שדרכו הוא יכול לקבל שפע אם ידע מה למשוך. למשה רבינו היתה חשיבות גדולה מאד בעם ישראל, אבל בהקמת המשכן לכל אחד ואחד יש חלק. אחד עושה את זה והשני עבודה אחרת. גם היום -כל אחד

יכול להתפתח מעל לטבע, כל אחד מקבל השגות בהתאם לצינור שלו וצריך לעורר את זה, זה לא בא לבד.

כתוב אצל הרמח"ל, שהיו שיעורים לנבואה, היו לומדים לכוון שמות ליחד ייחודיים, נשאלת השאלה, אם השם רוצה שהאדם יהיה נביא למה הוא לא עושה אותו נביא מההתחלה? האדם צריך לעשות את הכלי המתאים כדי שהשפע יכנס בתוכו.

כך גם היום אנחנו יכולים להתחיל לעשות כלים ולקבל מלמעלה גילויים, על פרשת השבוע, על החיים, על הכוחות לא בדמיונות- אלא בהתמדה אם האדם פותח את הצינור-הצינור מתחיל להתמלא. זה מה שנקרא תשובה מאהבה. "זדונות נהפכים לזכויות". דרך הפגמים- הוא מקבל שפע. אם האדם כעסן ועובד על עצמו ומשך שלוות נפש- הוא גורים לכך שתהיה בו שלוה ובעם ישראל. תשובה מאהבה היא תשובה עם קשר ולא מפחד.

לדרך הפגם שיש לאדם הוא יכול להתקשר עם השם ולמשוך שפע. הוא הופך את הפגמים שלו שגרמו לו לעשות זדונות לזכויות. כלך צריך להגיע היום. אם האדם יהיה עסוק בכך כמה דקות בכל יום- במשך הזמן הוא יהיה אדם אחר לגמרי, גם עבודת הנפש שלו תהיה אחרת וגם הפעילות שלו, כל הנפש שלו תזדכך, ע"י המשיכה של הכוחות החיוביים מלמעלה, דרך החסרונות ודרך הרצון שיש לאדם.

אם מתחילים בזה -זה נמשך לאט לאט. בד"כ, האנשים מושכים את השפע רק דרך הטבע, לא סומכים על השם, לכן חור מסר את עצמו נגד העגל, כשחשבו שהעגל נותן שפע, לכן הנכד של חור זכה לעשות את המשכן, שהרי המשכן היא המשיכה של השפע מלמעלה ולא מהטבע.

חור מסר את עצמו לא למשוך את השפע מהטבע דרך העבודה הזרה, השם זיכה את הנכד שלו, למשוך שפע מלמעלה. לפי עבודת הנפש של כל אחד צריך לבקש את מה שחסר. מה צריך לעשות אם יחש לאדם בעיה בהתבוננות בשם הויה? אם חסרות לאדם אותיות בשם הויה, זה סימן שבנפש שלו חסר לו את אותו החלק השייך לאותיות.

זה טוב כך האדם יודע מה חסר. יי- אברהם אבינו- חכמה. ה'- יצחק- בינה. וי-יעקב- תפארת. ה'- דוד המלך- מלכות. אם חסרה אות לאדם- שיתבונן איזה אות חסרה לו, ולמה חסרה לו ודרך החסרון של האות, זה הסתר פנים, בחיים שלו יש חלק שהוא גם לא רואה, זה לא בעיה שכלית.

אלא האדם רואה אתה השגחה באופן חלקי. דווקא דרך זה האדם יכול לראות איפה הוא פגום, ודרך זה הוא צריך להתפלל שיצליח לראות. יכול להיות שאצל אדם מסוים הקשר עם השם הוא עם פירורים, הוא לא יכול לסבול אחדות של דברים מנוגדים. באלוקות, יש אחדות של דברים מנוגדים: שחור ולבן אור וחושך ובטבע- או זה או זה. אי אפשר שיהיו שניהם. כשאדם לא יכול לצרף את האותיות- הוא אולי לא לומד תורה לשם שמיים, כתוב שמי שלומד לשם שמיים יכול לצרף שמיים לארץ.

אם הוא לא לומד כך -יש כל מיני מסכים ודברים מסתירים. יש אדם שיש לו התעוררות וזה חולף, לכן הוא צריך להתעקש. צריך לנסות לצייר לפי הסדר: קודם יי ואח"כ את הה', אח"כ את הו' ואח"כ אתהה', ואח"כ את הצירופים.

עד שזה נשאר. אות אחת בודאי שאדם יכול לנסות לצייר ולהחזיק מה שיותר קשה זה שתי אותיות ויותר. קבר יוסף הצדיק יוסף הצדיק היה עם כוח ועצמה של מלך, מלך על מצרים 40 שנה ועל כל העולם כולו. הוא היה דמות מורכבת, גם חכם וגם תמים, לא כל יום עבד הופך להיות מלך. במורכבות של התפקיד- רואים את המורכבת של האישיות שלו. מצד אחד היה עדין נפש, מצד שני היה גיבור בעל עצמה.

בזכות ההשראה האלוקית שהיתה לו האות של שם הויה השייכת לו- זו הויה. זו ההמשכה המקשרת את העליונים עם התחתונים. זו הברית. דרכו יש חיות, דרכו נולדים בריות. כתוב במדרש בפרקי דרבי אליעזר.

כתוב שיעקב חשש לרדת למצרים כי איך הוא יעזוב את ארץ הקדש, וילך לאדמת בני חם. השם אמר לו לא לפחד ושירד. כתוב בחז"ל שאם יעקב אבינו לא היה יורד כך, היה יורד בשלשלאות של ברזל.

כשנודע ליעקב שיוסף במצרים הוא עשה חשבונות אם להישאר בארץ או לרדת, אם הוא היה בגילוי של התוכנית האלוקית- כמובן שהיה צריך לרדת, לפי התכנית האלוקית- היו מורידים אותו בכל מקרה.

כנראה שמבחינה הזו יעקב לא היה מעודכן. אחד התפקידים של יוסף היה לשמור על יעקב אבינו. הוא דאג לכל הצרכים שלו, הוא שאל עליו העוד אבי חי?-הוא קבר אותו. היה קשה ליוסף, כשהפך להיות מלך על כל העולם, לכאורה, אביו היה צריך להיות מלך, מדוע הוא לא נהיה מלך השם קרא לבצלאל, משום שזה התפקיד של בצלאל, ולא אמר למשה לעשות, לכן בפרשה- למרות שיוסף היה הבן של יעקב, יעקב היה בחיר האבות- לא היה שייך עניין המלוכה- אלא ליוסף.

יעקב היה בביטול פשוט, כשבא לפרעה אמר לו שני חיי היו קשים וכו', ז"א היה שפל מאד. יוסף, היה מהות אחרת מהאחים, הוא כאילו התנקם בהם, אבל הוא לא התנקם - הוא כיפר להם, היה לו קשה היה לו קשה להתאפק.

האחים פחדו שהוא יתנקם בהם אחרי מות יעקב. לא רואים שיוסף התנגד למכירה. ליוסף היתה התכנית "כי האלוקים שלחני למחיה"- ויעקב לא ידע. כשהודיעו ליעקב על יוסף הוא לא ידע אם כדאי לו או לא, כלומר הוא לא היה מודע למה שהשם תכנן.. צריך להתפלל להגיע לאיזון של המידות. יוסף שלט על עצמו ועל הסביבה, למרות כל הסבל שעבר, הוא נשאר נקי זך ורגיש, נאמן, לכן הוא אחד המשיחים. השני סבל הרבה ונשאר נקי ונאמן - הוא דוד המלך. הוא סבל קשה מאד. גם הוא יהיה משיח. הלחץ מביא לידי התעלות, דווקא אלה שסבלו והסתבכו וקבלו מכות לכל הכיוונים- גם אצל דוד מלך האחים שלו לא רצו אותו. גם כשמשחו אותו למלך לא התייחסו לזה, הוא המשיך לעבוד עם הצאן.

גם הוא נשלח להציל את עם ישראל מגלית, מפלישתים. דומה למצב עם יוסף, האחים לא רצו אותו והוא הציל אח"כ את כולם. רק דמויות כאלה שעוברות כל כך הרבה סבל ונשארים נאמנים לרעיון האלוקי לרוחניות הטהורה, אין כאלה הרבה דמויות, לכן הם יכולים להיות כלי לגילוי השם.

הוא היה משנה למלך 40 שנה ואח"כ הוא היה מלך 40 שנה על כל העולם. הוא פרנס את כל העולם. צריכים לבקש את הטהרה הזו, שנזכה גם אנחנו לזכות ולנאמנות והעקביות ומסירות הנפש בגוף ובנפש, כמו שזכו יוסף ודוד המלך, עבדו את השם לשם שמיים. צריך לבקש שכל השפע שאנחנו מושכים יהיה בשביל לעבוד את השם ולא בשביל עצמו. בזכות יוסף הצדיק.

סוד ההצלחה

הנושא שרציתי לדבר אתכם היום, זה הנושא של איך האדם מכוון מחשבות רוחניות לעולם המעשה. ושהמחשבות שלו יצאו לפועל, ויצליח במשימות שהוא מעמיד לעצמו. קודם כל ברור שהאדם שאין לו מטרות רוחניות בחיים, הוא במצב קשה, בעשייה הפנימית.

מצב של חוסר מטרות רוחניות הוא מצב שאנחנו קוראים לו גלות הנשמה. זאת אומרת כשהנשמה של האדם נמצאת, אבל הקשר שלו עם הנפש שלו, עם הגוף שלו, הוא קשר חסוי, שהנשמה נמצאת בתוך האדם, באופן פעיל, אז האדם פורח, רואים את זה בפנים, רואים את זה במעשים, רואים את זה במציאות שלו.

בעצם כל יהודי יכול להגיע למצב הזה, שהנשמה שלו תעזור לו. מסופר על הבעל שם טוב, שהוא היה לומד תורה עם הנשמה שלו, וזה מעניין מאד, אם כבר הזכרנו מסופר שהדרגות הגבוהות שאליהן הוא הגיע, לא היו בזכות התורה שהוא למד, ולא בזכות התפילה שהתפלל, אלא בזכות הדבקות שהיתה לו באותיות, באותיות של לשון הקודש.

מהדביקות שלו בשמות, באותיות, הוא התעלה. זה מעניין מאד. בד"כ אנחנו לא יודעים איזו נשמה יש לנו, יתרה או לא יתרה, רק אם מישוהו יש לו גילוי או מגלים לו, או צדיק אחר אומר לו, או מגלים לו בכל דרך אחרת מבחוץ, אז הוא יכול להגיע לגילוי הנשמה שלו.

אפילו אם יגידו לו, יגלו לו איזו נשמה יש לו, מה זה כבר מועיל לו. החלק הרוחני בדרך כלל אצל אדם רגיל הוא בדרגה נמוכה. גם אנשים שיש להם התעוררות בחיפוש, הרבה פעמים זה נשאר בחיפוש אינטלקטואלי או חיפוש רגשי, זה לא מגיע לדרגה הנכונה. חז"ל אומרים: "סוף מעשה במחשבה תחילה" אנחנו יודעים לפי ספרי הקבלה, שהקדוש ברוך הוא מספיק שחושב משהו, שהדבר הזה כבר קיים. לא צריך לעשות שום דבר נוסף, מספיקה המחשבה.

זאת אומרת שכל הנשמות של עם ישראל אפילו אותן נשמות שהתרחקו במשך הדורות מהקשר שלהם עם השם, בסוף הטיפול, שאנחנו קוראים לו השלב של הגאולה, ביאת המשיח, הנשמות האלה יחזרו להיות בקשר, כולן, גם בינן לבין עצמן, כל הנשמות, וגם עם הקדוש ברוך הוא יהיה קשר גלוי. אז הנקודה הזו שה' חושב, והדבר מתקיים, ה' חושב מחשבות "לבלתי ידח ממנו נידח" (שמואל ב' י"ד) כלומר ההתקרבות המחודשת של הנשמות. אינה תלויה כל כך תלוי במעשים. זאת אומרת שהאדם מצידו מחוייב לבחור, הוא נותן על זה דין וחשבון, איך הוא בוחר, אבל מצד הקדוש ברוך הוא, הוא מארגן את הדברים שבטוב או ברע, בקל או בקשה, הנשמות האלה בסוף יתקבצו מחדש, וגם יתחברו ביניהן, וגם יתחברו עם ה'.

המצב הגבוה של דביקות הוא מצב של המחשבה והמעשה מכוונים. לומדים בקבלה שהאור "אין-סוף ברוך-הוא", שזאת הארה מעצמותו יתברך שמו, כל התכנית של כל המעשים והמקרים מתחילת בריאת העולמות, דרך קלקול העולמות ועד תיקונם, הכל כלול במחשבת הבריאה כי לא קיים מושג הזמן ברוחניות.

כמובן שזה לא כל כך פשוט לראות את זה, אבל לסבר את האוזן לפחות, כמו שבתוך תוכנה יש את כל האפשרות של המחשב. שאחר כך מזרימים אליו. למעשה זה הולך מנקודה לנקודה, כמו בתוכנית.

כך אצל הקדוש ברוך הוא, הצירוף של המחשבה והמעשים הוא צירוף קל. יש חיבור. אם אנחנו נסתכל במציאות של כל אדם אנחנו נראה שאין צירוף ממחשבה למעשה. ואם יש, אז יש בכל מיני דרגות, אנשים הרגילים חושבים משהו אומרים משהו אחר ועושים משהו שלישי.

אין קביעות. גם כשמגיעים לאיזושהי מסקנה נכונה, מרגישים חזק שהמסקנה הזו נכונה, שהתכנית הזו נכונה, ויש להוציא אותה לפועל, ועובדים אפילו בכיוון, שזה כבר התקדמות. זאת אומרת שקודם כל אדם משיג את ההשגה.

ואחר כך הוא מאמת אותה, והוא מבין שהוא צריך ללכת על פיה, אחר כך הוא מתכנן באופן מעשי איך להגיע למטרה שהוא שם לעצמו. אחר כך הוא כבר הולך באופן מעשי איך להגיע למטרה שהוא שם לעצמו.

אחר כך הוא כבר הולך באופן מעשי, הרי ארבעה שלבים שהוא כבר עשה. עם כל זה הרבה פעמים לא מגיע לתוצאה. ישנם דברים שתלויים בו, ושי דברים שאינם תלויים בו. אדם מתכנן לו עכשיו לבנות בניין רב קומות, אז יש הרבה מאוד סיבות שיכולות למנוע ממנו להגיע לסוף. יכול להיות שיש לו את התכנון, ואת הרעיון היפה, ואת הכסף, אבל מה, העירייה לא מאפשרת שמה לבנות. הוא לא יכול לבנות. יכול להיות שיש את הכל, גם את הרשיון של העיריה אבל פתאום מצב הרוח שלו ואינו מתאים לדבר, או שהוא נהייה חולה או משהו אחר, וזה לא יוצא לפועל.

פה יש נקודה עדינה, שאדם תמיד צריך לשאול אם ה' רוצה את מה שהוא עושה או לא רוצה, אנחנו יודעים שבמעשים של קיין והבל, אז שניהם הביאו קורבנות, וה' לקח את הקורבנות של הבל, ולא את של קיין. כתוב בחז"ל שקיין פחות התאמץ, הוא לא הביא את הקורבנות המובחרים. ישנו שלב שאדם חושב משהו, ולא יכול להביא את זה בסופו של דבר למעשה. לעומת זאת, אנחנו רואים שיש כאלה בבריאה, שחושבים משהו והולכים עם זה עד הסוף, ומצליחים.

מה ההבדל בין אחד לשני? האם זה עניין של מזל, זה משהו פטליסטי כזה, או שיש איזה חלק שאדם כן יכול לקבוע הדבר. אנחנו יודעים, לפי חז"ל, שבעצם זה לא רק עניין של מזל, אלא יש עניין של בחירה.

האפשרות שאדם יצליח, ברוב הדברים שהוא עושה, זה תלוי איך שהוא מכוון, אל המטרה אלוקית, יש לכל יהודי חלק פרטי וחלק כללי. אם המחשבות שהוא חושב אותן באמת הולכות בכיוון של התכנית הכללית, בלשון חולין אנחנו קוראים לזה תכנית מתאר של ערים, של איזה עיר, או משהו כזה, אם פה מתוכנן שיהיה גן ציבורי, אם אני רוצה לעשות גן ציבורי יגידו לי אדוני אתה יכול, אם לא אז מצטערים, לא פה.

זאת אומרת שאדם צריך להכיר את התכנית האלוקית, ואם הוא הולך עם התכנית הזו, ואם זה משתלב עם התכנית הזו, אז מובטחת לו הצלחה, במה שהוא עושה. זה הסוד, אם האדם הולך רק לפי הבניין שלו או לפי הרצון שלו, מה שהוא עושה.

זה הסוד, אם האדם הולך רק לפי הבניין שלו או לפי הרצון שלו, מה שהוא חושב שזה טוב, או שזה יוצא שזה טוב, והרבה מקרים יוצא שזה לא יוצא בכלל לפועל. הבחינה הזו שמכוונת את המחשבה למעשה, זה בבחינת היסוד.

צדיק יסוד עולם. אנחנו יודעים שיש התחברות בין הקדוש ברוך הוא לבין כנסת ישראל, "ישיש עליך אלוקיך כמשוש חתן על כלה." אני חושב שכמו ההתחברות בין חתן וכלה, ככה יש התחברות בין הקדוש ברוך הוא לבין כנסת ישראל, ההתחברות הזאת נעשית באמצעות היסוד.

כמו שהתחברות בין חתן וכלה גם היא נעשית על ידי היסוד. כך המחשבה מתקשרת עד למעשה, כמו שבגוף האדם יודעים שטיפות הזרע של הזכר באות מהמוח, עוברות תהליכים, עד שהן מגיעות לאשה, ואז יש תולדה, אז יש הצלחה. גם באופן מעשי, כל המעשים שאנחנו עושים, קוראים לזה בקבלה כל מיני זיווגים, כל מיני התקשרויות. גם האדם מקשר בין המוח שלו למעשים שלו.

אם ההתקשרות היא לשם שמיים, זאת אומרת שהבן אדם, אפילו שהוא לא יודע, כי רוב האנשים לא יודעים מה התכנית, בקשר לתכניות בעירייה, אז כל אחד יכול ללכת ולראות, אך תכניות אלווקיות- לא בהכרח שכל אחד יכול לראות, יש כללים. אם אדם משתדל לפני שמיים, אז רוב הדברים שהוא יעשה מהשמיים יכוונו אותו. זה שאדם עושה בתוך הנפש שלו כלי, שהוא רוצה לשרת את השם, כמו שכתוב, שהמלאכים אומרים: "איה מקום כבודו להעריצו" (קדושה של תפילת מוסף של שבת), זאת אומרת שיש התעוררות מצידם להעריץ את השם.

אז אם אדם עושה בתוך הנפש שלו הכנה שהוא רוצה לחיות את החיים האלה, להיות שליח טוב של הקדוש ברוך הוא, ולהביא את הרצון העליון למעשה, הרי בתוך המציאות אדם יש לו שליחות. יש לאדם בחירה: הוא יכול להשפיע בסביבה הוא יכול לא להשפיע בכלל יש בחירה ויש לו שליחות על כל צעד ושעל, אז אם הוא מחבר את הפנימיות שלו, ומבקש מהקדוש ברוך הוא שיהפוך אותו להיות צינור שלו, וכלי שרת נאמן שלו, אז הקדוש ברוך הוא יתחיל לשים לו רעיונות בכיוון הנכון, לפי מה שהוא כבר מתכנן.

כמו האדם שיש לו פרוטקציה בעירייה ואומר לו תראה, אתה יודע, עוד לא רשמנו את זה בתכנית, אבל אנחנו רוצים ברחוב הזה לעשות כביש גדול, אל תקנה פה את השטח, לא כדאי לך, תפסיד את הכסף.

מי שמתחיל לכוון את המהות של החיים שלו עם הרצון העליון, אז השם מתחיל לתת לו את המחשבות הנכונות, אנחנו קוראים לזה השכל הנכון המתכון, ברגע הנכון אדם מקבל את המחשבה הנכונה ואז מה שהוא עושה, הוא מצליח, כי הוא כבר בתוך התכנית, נכנס בכיוון הנכון.

אבל בדרך כלל, באופן טבעי הוא הולך לפי הגאווה שלו, לפי התאוה שלו, לפי הטבעים שבו, אם הוא שונא מישהו אז הוא כבר בשביל להתנקם בו, מוכן ממש לעשות מאמצים רציניים, אני שמעתי על אחד, שכדי לחסום לשני את החלון, היה מוכן לבנות בנין עם שתי קומות רק בשביל שלשני לא יהיה לו אויר.

לאדם שהולך ככה, בטבע, מידי פעם תהיה לו הצלחה, כי בגלל המצב של הסתר פנים, הי מנהל את העולם לא בצורה גלויה, ולא בצדק גלוי, לפי השכל שלנו. חייב להיות מצב של טשטוש מכוון, שגם הרשע, שעושה בשביל להציק, גם הוא יצליח, גם לו תהיה איזו הצלחה. אני לא מדבר על הצלחות מקומיות, וגם לפעמים פה ושם מקבל הצלחה בזכות איזה סבא שהיה לו, שעשה דווקא מעשים טובים, היו משלמים לנכד שלו את מעשים שסבא שלו עשה, אולי בגלגול אחר הוא עשה דברים טובים הוא אולי הבין שהוא עכשיו רשע, אבל עוד כמה שעות הוא כבר לא יהיה רשע, יש כל מיני שיקולים, אבל באופן מהותי, הצלחה של המעשים של האדם, תלויה בהתקרבות שלו לתכנית מלמעלה.

ככל שהאדם ישתדל לעבוד את השם בכל שלב, במשך היום, לחשוב מה יכול לעשות נחת רוח לקדוש ברוך הוא, אפילו שלא יודע שום דבר, אז מזרימים לו מלמעלה מחשבות ורעיונות. אם אדם מספיק רגיש לזהות אותם ולראות אותם, ומתחיל לנסות אותם הלכה למעשה, אז בסופו של דבר הוא רואה שאה, זה קצר של חוט ובסופו של דבר זה פועל. זאת הסיבה הפנימית שאנשים הצדיקים, יש להם ניסים, כל פעם או קורים להם ניסים, אלו קורים לאנשים שבאים אליהם ניסים, כיוון שהם חיים לא בשביל עצמם, ומשתדלים בכל הערכים שלהם לחשוב על הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא נותן להם בהשראה את התהליכים הנכונים, וכשהם זורמים בתוך זה, אז מתברכים, הם מתברכים וגם האחרים, כמו לבן הארמי שהוא היה ערמומי ורשע, הוא התברך בזכות יעקב אבינו, במציאות כשהצדיק מתברך איתו מתברכים כל המציאות שקשורה איתו.

אז הסוף של ההצלחה, שאדם יכול להצליח בעולם המעשה, הוא בהתחברות הפנימית שלו עם התכנית מלמעלה. למשל לפני שנה אנחנו לא היינו חולמים שהיום יהיה לנו בית כנסת, זכינו לקנות איזה שטח, והי' שלח את הרעיון הנכון, לשפץ את זה, אתמול היתה חתונה שם, אז היתה שמחה עצומה, כשראו שמה שחשבנו במוח, רואים את זה במציאות.

זה מביא הרבה אור, המציאות הזאת. אני חושב שאם אנשים היו מחוברים עם ה', אז כל הזמן היה להם כאלה דברים, וכל רגע היו צריכים לתכנן חדשה ומעשה חדש. יש לנו דבר יקר מאד, שזה הזמן, הזמן יקר ביותר, אדם יכול לבזבז את הזמן על שטויות, כל החיים שלו על שטויות, יכול את המציאות של המהות שלו לפתח שכל הזמן שלו היה זמן מהותי, וכל הזמן יהיה קשור, ותהייה לו השפעה הולכת וגוברת על כל המציאות, ויהיה כל יום תכניות כאלה שתכנן לפני שנה, פתאום רואה את זה מול העיניים שלו.

זה נראה כל יום בחוש. זה פשוט דברים בדוקים, אם אדם הולך ככה- ה' נותן לו את הכל בצורה מדהימה, פותח לו, עם קשיים לפעמים, עם הסתבכויות כי זה חייב להיות, אבל בסופו של דבר, מה שאדם עושה, השם מצליח דרכו.

חשבתי דווקא על נעניין הזה של החתונה, הרי בחתונה צריכים לשבור כוס, וזה לזכר חורבן בית המקדש, "אם אשכחך ירושלים, תשכח ימיני, תדבק לשוני לחיכי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי".

זה הפסוק שעם ישראל אומר כבר 2000 שנה. חשבתי "תדבק לשוני לחיכי, וימיני", היד שמשפיעה לא תוכל להשפיע, זאת אומרת שהאדם על מה הוא משפיע: או שהוא משפיע בדיבור או שהוא משפיע בידיים שלו, עושה דברים.

אז אם האדם לא מעלה את ירושלים על ראש שמחתו, זאת אומרת שהתכנית האלוקית לא בראש, הראש שלו, אלא רק השמחה שלו, האגואיזם שלו, הדמיון שלו מה שנהייה לו, אז בעצם הוא לא יכול להשפיע.

היד שלו לא יכולה לפעול, והלשון שלו לא יכולה לפעול, השפעה אחת. ואם האדם מעלה את ירושלים על ראש שמחתו, זאת אומרת שהוא בונה את עצמו בשביל הקדוש ברוך הוא, בשביל הבנייה של בית הקדש, של הקדושה של מלכות שמיים, אז ימינו פועלת, ולשונו פועלת, הוא יכול לעשות הכל. מעניין, שהיה השבוע משהו, ככה, לפני הרבה שנים למדתי באיזה מקום. ורציתי לחזור לשם, לתת איזה הרצאה.

ולא העזתי אף פעם לעשות שום דבר מעשי בכיוון הזה, אבל חשבתי וזה היה חשוב, מפני שאותו זמן שאני הייתי שם, אני חיפשתי דברים של איכות רוחנית, ואף אחד במקום לא יכול להעניק לי את זה, תמיד חשבתי, חבל, אם אותם האנשים שמה יכלו להדריך אותי נכון, באותו זמן, הייתי פורח, הייתי מרוויח, חבל על כל השנים, עד שהגענו לאיזושהי דרך, אז ככה חשבתי, אבל לא חשבתי לעשות שום דבר.

השבוע פתאום מתקשרים אלי שמה, דווקא אלי יש הרבה רבנים שיכולים לתת הרצאות, מבקשים שאבוא לתת הרצאות לבחורים שהיו באותו גיל שאני הייתי, כשהייתי שם, ומה שאני רוצה, זה מקום שלא נותנים להרצות, אז ככה זה היה מעניין מאוד, איך שהי' גלגל את זה.

וככה דברים מהסוג הזה רואים כל הזמן, שאם אדם משתדל, לא בשביל הכבוד שלו, ולא בשביל הגאווה שלו, ולא בשביל הפינוק שלו ולא בשביל איזשהו רווח נפשי רגשי, מחשבתי, אלא הוא עושה עת הכל באמת בשביל השם, אז השם פותח לו את הכל, איפה שהוא ירצה, מה שירצה, ה' ייתן לו.

זה הסוד שהקדוש ברוך הוא בחר בדוד המלך. דוד המלך זה זכויות המלכות. שאין להם עצמם כלום. כך כתוב. אם אתם מסתכלים במסכת ברכות, בגמרא, יש הבדל בין מלכי

אומות העולם, לבין מלך ישראל, מה ההבדל? שמלכי אומות העולם עסוקים בכל מיני עינוגים, וכל מיני דברים, ועל דוד המלך כתוב שהיה פוסק בענייני טהרה לעם. זאת אומרת הוא היה מתעסק במשהו מעשי, אז ככה דוד המלך, עשה כל דבר לא לעצמו. למשל שאול המלך שכמו שאנחנו יודעים- להרוג אותנו, והיתה לו הזדמנות להרוג את שאול-הוא לא נגע בו. לפי כל הכללים היה מותר, "הבא להורגך, השכם להורגו". ובכל המציאות שלו לא היתה לו מציאות של עשייה לצורך עצמו בצורה אגואיסטית. אם היתה לו דאגה אז הדאגה לשם שמיים. או שהוא נשבע לשם, הוא...

מה שהוא אמר, מה זה, השם אין לובית, וארון הקודש יושב לו בתוך האוהל... ואני יושב לי בארמון, אז הוא הזדעזע מזה, ואז הוא החליט להקים את בית המקדש, זאת אומרת, אז השם נתן לו את הרעיון להקים את בית המקדש, זאת אומרת, אז השם נתן לו את הרעיון להקים את בית המקדש, אז מה, הרעיון הזה לא היה ידוע קודם? למה הוא לא עשה את זה מקודם? הוא כיוון את עצמו לעשות נחת רוח לשם, השם הכניס לו את הרעיון הזה בפנים, אז הוא פלט את כל הדברים המעשיים, איפה זה בדיוק ואיך צריך להיות, והוא התחיל להקים את היסודות, והשם לא נתן לו לגמור את בית המקדש, לבנות אותו ממש, אלא רק היסודות. והוא אמר לו שבית המקדש יבנה אותו שלמה המלך. הבן שלו מדוע, בגלל שהידיים של דוד המלך היו מלאות בדם, כשהוא נלחם הרבה מלחמות. אבל אנחנו יודעים שהמלחמות שהוא נלחם, זה לא היה מלחמות בפני עצמו, אלא זה היה לשם שמיים. למה בכל אופן השם לא נתן לו? אלא נתן את זה לשלמה, ואני חושב שפשוט אנחנו יודעים, כתוב בזוהר ובכל מיני מקומות, שהמלך שלמה זה המלך השלום שלו, המלך שלמה, הכוונה הקדוש ברוך הוא.

שלמה המלך הוא הגיע לדרגה מאד גבוהה של הסתכלות כוללת על כל הבריאה, אולי יותר מהדרגה של דוד המלך. חוץ מזה שהיה חכם מכל אדם. היתה בו הסתכלות כוללת, שהוא יכל לעשות את כל מה שהוא רצה, והשם נתן לו את הכל, בלי שיהיה צורך אפילו לשפוך דם. זה מעניין. זה מעלה מהמצב של דוד המלך, שלמרות שעשה לשם שמיים, היה צריך לשפוך דם. כתוב בחז"ל שלא טוב לצדיק אם מישהו נענש בגללו, אפילו אם מגיע לו, אפילו אם הוא רשע, זה לא טוב, צריך שהצדיק יוכל לתקן אותו בלי שייענש האדם השני, אז דוד המלך התנסה במציאות, בכל מיני דרכים קשות, שלמה המלך הצליח בכלל לא הגיע לשפיעות דמים, זה מעלה גדולה מאוד.

לא זה רק שהוא עשה שלום עם כל העולם, "ותשקוט הארץ 40 שנה". זאת אומרת שהוא הצליח להעלות את הבריאה מעבר לניגודים החריפים שיש. תארו לעצמכם היום, עלולים לעשות שלום עם עצמו...

בפנים יש לו מלחמה, הרבה יותר קשה מאשר בחוץ. אחר כך צריך לעשות שלום עם הבני בית שלו, עם אשתו, עם הילדים שלו, אחר כך צריך לעשות שלום, ברור עם הקדוש ברוך הוא, צריכים לעשות שלום אחר כך עם העבודה, עם הבוס, עם כולם, אחר כך לעשות שלום עם השכנים, ואחר כך שלום עם עוד כמה אנשים, אם אחרי כל זה יעשה שלום, ויעשה שלום עם כל עם ישראל, אני חושב שגם לא תהייה מלחמה עם הגויים, כבר לא תהייה מלחמה עם הערבים, בגלל שאם הקדושה מחוזקת באחדות, אין שום כוח בעולם שיכול להזיק, כמו בזמן של שלמה מהלך, שכל העמים נהרו לראות את בית המקדש.

כל העמים רצו לשמוע מחכמתו. כתוב בחז"ל שהוא הגיע כמעט לשליטה גמורה בכל הבנייה, גם וגם חיות, וכל העולם, אז אצל שלמה המלך היתה בחירה הזו של ההתחרות של המחשבה עם מעשה, בדרגה יותר גבוהה מההתחרות של דוד המלך, שזה הוא הצליח לבנו את בית המקדש, כך אני חושב, ודוד המלך לא הצליח, בגלל שבמצב שהתיקון האמיתי,

הסופי של העולם, אז זה מצב של שלום, מה כתוב על ימות המשיח, שיבוא אליהו הנביא, לעשות שלום.

בסוף התיקון צריך להיות שלום, ושלמה המלך, הוא עסק בזה, זאת אומרת שהוא כמעט הביא את הגאולה, הוא כמעט היה בדרגה כזו של שלמות פנימית, שהשפיע על השלמות בתוך הבריאה, שגרם לזה שכבר לא יהיה סכסוכים ומלחמות ושינוי, אלא כולם יתאגדו לעבוד את השם. אנחנו יודעים שאפילו גויים הביאו מלבנון, ועזרו לו בבניה של בית המקדש, כולם התפעלו התפעלות גדולה מאוד. בסוף הוא נפל. איך הוא נפל, למה הוא נפל? כתוב שהוא עבר על כמה דברי תורה.

הרבה לו נשים, וסוסים, וזהב, ופה היתה הטעות שלו, שהוא חשב שהוא יכול להגיע לדרגה כזאת, שאפילו אם הוא יעבור על כמה דברים מהתורה, בכל אופן הוא יחזיק מעמד, ואי אפשר, מבחינת הדביקות, שלו בה', כתוצאה ממנה היה שלום בכל הארץ ככתוב: "ותשקוט הארץ 40 שנה" אז שהוא עבר על הדברים האלה, הוא קלקל את השלום.

הוא היה כל כך מושלם, שלא היה אפשרות לקטרג עליו ולמצוא איזה פגם ולהפיל אותו, אבל אחרי שהוא כבר עבר על דברי תורה, אז הוא יכול לקטרג עליו, שמשהו לא בסדר, ואז הוא נפל, ואז האפשרות שלו להשפיע הלכה, ואנחנו יודעים שאחריו התפלגה הממלכה, למלכות ישראל, למלכות יהודה, זה לא רק פילוג פוליטי או איזה פילוג מקרי, זה לא רק פילוג פוליטי או איזה פילוג מקרי, זה כאב עמוק מאוד, הדבר הזה, אנחנו סובלים מזה עד היום, על הפילוג הזה, בין ממלכת יהודה וממלכת ישראל.

ובעצם זה הביא את העניין של הקרע בעם, בין דתיים לחילוניים, בעצם ממלכת ישראל התקלקלה מבחינה דתית הרבה יותר מהר ממלכת יהודה. שם הביאו מהר לעבודה זרה, ולכל מיני תופעות.

אנחנו יודעים לפי הזוהר, שהנשמות בעצם מתגלגלות כל הזמן, נשמות כל הזמן מתגלגלות, יכול להיות שמהזמן ההוא, אנחנו עוד מתגלגלים ולא מתקנים מה שצריך. עובדה שכתוב שדור שלא נבנה בו בית המקדש, כאילו נחרב בו.

אותו דור. אז... היתה מאד גדולה, ועד אין לה תיקון מספיק. התיקון צריך לבוא באמת על ידי שני המשיחים, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. משיח בן יוסף הוא שייך לחלק של ממלכת ישראל, משיח בן דוד לממלכת יהודה, כי זה צריכים לבוא ביחד, שני המשיחים, כל אחד יתקן חלק אחר, משלים לשני, וביחד תהייה אחדות.

שם גם, זה עניין של חיבור של מחשבה אל מעשה, של קדושה עם חולין, של חיי הפרט עם חיי הכלל. של רוחניות עם חומריות. מאז שהתפלגו הממלכות, לא הצלחנו בתור כלל, להגיע לכיוון של הקדושה והשגה האלוקית עם המעשה, פרטים כן הגיעו, קבוצות בתוך העם הגיעו, אבל העם ככולו לא, או שאדם רוחני כל היום יושב בישיבה ולומד, או שהוא אדם מעשי, לא מעניין אותו בכלל שום דבר בחלק האלוקי, הוא מנותק וזהו זה. אז צריך להגיע איזשהו שלב של התחברות, אולי יהיו פרטים שכל היום ישבו וילמדו, אבל הם לא יהיו מנותקים מהאחים שלהם, שלא יושבים ולומדים, תהיה שלמות, בזכות הלומדים יהיה אור לאלה שעובדים. בזכות העובדים יהיה אור בכוח, אלה שלומדים. זו האחדות הכללית שצריכה להיות, ואז כשכל הנשמות בקשר, כל חלק נהנה מהחלק שהשני נותן. כל אחד יש איזה צינור שהוא מייצג בבריאה, ואז אחד משקה את השני, אחד מחזק את השני.

היום בגלל החושך, וחוסר העבודה של העם, אז אחד הורג את השני, זה אחדות של... זה נקרא, זאת אומרת אחדות של הצד הרע, אנחנו מתאחדים בשביל לעשות רע אחד לשני, זאת אומרת אחד מזיק לשני, השני מזיק לו חזרה, או מזיק למישהו אחר, אם הוא נדבק

ברע שלו הולך ועושה רע למישהו אחר, צריכה להיות בחינה של אחדות, שכל עם ישראל, זאת אומרת כל נשמה, כל אחד בתפקיד שלו יאיר לשני, ייתן לשני כוח. כתוב על זה בנביאים, שבימות המשיח: לא יצטרכו להגיד אחד לשני דברי תורה, כי כל אחד בלב שלו ימלא, יפתחו כל הצינורות הרוחניים אצל כל אחד. לעבודה הזאת צריך להגיע מהדברים הכי פשוטים.

והשלב הראשוני הוא שאדם כל יום צריך לעשות חשבון: איזה השגות רוחניות היו לו, והאם הוא הצליח להביא אותו למעשה, אם לא הצליח, מדוע לא הצליח, האם זה דברים שתלויים בו, והאם זה דברים שתלויים באחרים, או אם זה דברים שלא מתאימים לתכנית מלמעלה, אז אולי בגלל זה הוא לא מצליח.

אני חושב, אני בטוח, שאם האדם שואל את עצמו את השלוש שאלות האלה כל יום, במשך לא הרבה זמן, משך חודש, חודשיים, יתחיל לקבל בהירות על מה שקורה לו. לא צריך ללכת לאף אחד, לשאול אותו עיצות, בגלל שהוא יתחיל לקבל את השכל נכון, הוא יראה מה תלוי בו, ומה לא תלוי בו.

למשל באים הרבה אנשים להתייעץ, ואמרים לא הולך לי... בטח עשו לי עין רעה. מי שעושה כישוף, מי שעושה זה. זה יכול להיות, הכל יכול להיות, יש מציאות של רוע רוחני אבל פה צריך לבדוק אולי אתה לא בסדר, אצלך, אולי אתה חמוץ פנים, כל מי שמכירים לך אתה בכלל לא מתייחס כמו שצריך, אולי אתה לא בא לבוש כמו שצריך אולי אתה לא מאמין בכלל, אולי אתה שלילי, כלומר, מהדרגות הנמוכות של המעשה, עד הדרגות הגבוהות של אמונה, אולי משהו שם פגום.

אחרי שתתרגל לזה, אחשוב, אולי מי שצריך לבוא אולי זה מישהו אחר, אולי במקביל אתה יכול לחשוב ולעשות סגולות, אבל תמיד צריך לחשוב, אולי זה לא רצונו של ה' בעניין, אז מי אנחנו שנדע מה רצונו של ה', אבל אנחנו שנדע מה רצונו שלה', אבל אנחנו באמתך כלו. מצד שני העולם, אז אם בשבילי נברא העולם, סימן שאני חשוב, לא זה לא תיאוריה מודרנית, זה כתוב בחז"ל, בשבילי נברא העולם. זאת אומרת שמבחינת האחריות שלי על החיים שלי ההתייחסות שלי למה שקורה לי, אני צריך לראות את עצמי במרכז, לפחות לאישיות שלי אני במרכז, אני מרכז לעצמי אני אחראי לעצמי כלפי שמייים, זאת אומרת, השם בטח ובטח אם ברא אותי דואג לי, אם יש לו איזה כוונות מה אני צריך לעשות, הוא בטח רואה כד, היה רוצה שאני אתפוס את הכוונות שלו, אני יודע שיש לו כוונות, אז בטח ובטוח נותן איזה רמזים, לא יכול להיות שלא נותן שום רמז לבן אדם, אם הדרך הנכונה.

אם אדם רוצה, אז איך יכול להיות שהוא לא מראה לו... איפה לגור, איפה לעבוד, מה לעשות, דברים יומיומיים... אנחנו יכולים לעשות ניסיון, אדם צריך, למשל שאלה ספציפית, לעבוד אצל פלוני או לא לעבוד אצלו.

בטוח שאם אדם ישאל את זה, ויחכה לראות איזה מחשבות מופיעות לו במוח, בין כל המחשבות המטשטשות למיניהן, יופיע איזשהו נקודה שבאמת, תופיע במאה אחוז, רק שזה מופע יחד עם עוד כמה, אז למה שהוא שולח את זה ככה, כי הוא רוצה שהעולם יתאמץ, יעשה בירור, וידמה דבר לדבר, ויבדוק מה נכון ומה לא נכון ידע.

אם זה אמיתי או שזה דמיון, איפה אני תפוס מבחינת הרגש, השכל שלי לא פועל טוב אולי אני לא רוצה לעמוד אצלו, כי אני שונא אותו, אבל אולי בעצם צריך להישאר ולאהוב אותו, אז אני אעשה את התיקון, אז בהתחלה אדם לא יודע מימינו ומשמאלו מה השם רוצה ממנו ואפילו שאלה פשוטה כזאת, כמו לעבוד אצל פלוני או לא, הוא מקבל עשר תשובות בתוך המוח שלו, הוא לא יודע מה לעשות.

אם הוא עוד הולך להתייעץ, יכול להיות שכל יועץ יגיד לו משהו אחר, ובכלל יהיה שמח. אבל במשך הזמן, אם הוא מתפלל ומבקש מהשם שיכוון אותו לדרך הנכונה, הוא יכוון אותו לדרך הנכונה. אישה אחת כתבה תיאור ספרותי, אל איזשהו תהליך של קשר בין הים ובין החוף לבין הרמה, ושם היא עשתה את המשל שכאילו הים והאדמה, הוא צריך להשקות את האדמה, וסיפור כזה, וטוב, הבעל לא רוצה, לא רוצה לא להשקות את הרמה, ולא רוצה כלום, אז היא לא ידעה אם להתעקש או לא להתעקש.

הלכה, פתחה ספר תנ"ך, שאלה את השם, תעזור לי, תשמע, לא ידעה מה לעשות, ויצא הפסוק, הפסוק הזה של התחלה הים לא רוצה להשקות את הרמה אבל בסוף כן, ממש ציטוט מדויק, ז הפלא, תנ"ך, אז רואים שהקדוש ברוך הוא הראה לה.

עכשיו, זה סתם, אולי זה סתם, אנחנו יודעים שמקרה כזה זה יותר מדי מדויק, לפחות זה מעורר את האדם לחשוב, אולי כן כדאי לחכות, אולי אם היא תתעקש הוא כן ירצה אותה. הבעל שם טוב כתוב, שכשהיה מישהו בא אליו, לא היתה לו בהירות ממה להגיד לו היה פותח זוהר, פותח חומש, ומה שהיה יוצא היה יוצא.

יש ספרים שיש להם סגולה כזו מלכתחילה, לדבר הזה, ואני חושב שאתי שאדם באמת חי לשם שמיים, אז השם מתחיל להראות לו דרך הספרים, ממש דווקא מדהימים. אם אתם תנסו אז בטח בהתחלה תתבלבלו במשך הזמן הזה ייצא מדויק, לפעמים זה ממש מדהים איך שזה יוצא מדויק. זה לא פלא, כתוב היה בזמן בית המקדש אורים ותומים, היו באים לשאול על הדברים הכלל על עם ישראל, אם לצאת למלחמה או לא, כל מיני דברים מהסוג הזה. ואז האורים ותומים היו עונים. אנחנו יודעים גם שהיה צריך להיות לכהן רוח הקודש. זאת אומרת, האורים ותומים היו מצביעים על האותיות שבחושן, אז היו מקבלים שם איזה משפט, אבל היה צריך להיות כהן, שיהיה רוח הקודש, שיפרש את המשפט נכון. זאת אומרת שזה לא היה כל כך פשוט, אז עכשיו הקדוש ברוך הוא החליט שהאורים ותומים לא יהיו בידים שלנו ואין לנו בית המקדש, אז מה, הוא עזב אותנו לאנחות? אם הזמן של הבית, שהיה גלוי פנים, היה את הדבר הזה, ואז אנחנו היינו בדרגה מאוד קשה, כי השם היה מתגלה ועם ישראל הרד בה' הרבה פעמים.

היום השם לא כל כך מתגלה, מעל הטבע וככה, אז אם אדם מורד יכולים לבוא לזכותו שאולי הוא לא מאמין, אולי אין התעוררות, אולי לא נראה לו. אבל אז היה גילוי פנים רציני, ה' היה עושה ניסים כל הזמן, גם בתוך בית המקדש, זאת אומרת שבדרגה הקשה שלהם, דרגה גבוהה מצד אחד, מצד ההשגה אם הם מרדו הם נפלו חזק, אז עם כל הרשעות שהיתה שם, זה נקרא רשעות בזדון עי אדם יודע אם הוא מורד, בכל אופן, היה עוד אורים ותומים שהיו עונים.

אז היום אנחנו, מבחינת תינוקות שנשבו, זאת אומרת, זה רוב הנשמות בעם ישראל היום לא יודעות שום דבר ביהדות. 90 אחוז של עם ישראל בכלל לא דתי, לא יודע בכלל מה זה בית מקדש, לא שמע על הקדוש ברוך הוא יש חלק שבכלל התבוללו לגמרי חלק גדול, אז אנחנו תוהים איך יכול להיות, אז בזמן ההוא, היה גילוי פנים, בזמן שלנו יש הסתר כזה גדול אין לנו אורים, אין לנו תומים, אין לנו כלום.

אז השם עזב אתו סתם, להבדיל אבא שיש לו בן שהוא טמבל, הוא עושה משהו לא בסדר, ויש לו בן שהוא חכם ובכוונה עושה לא בסדר, אז למי הוא יעזור יותר, את מי הוא יעניש יותר, זה ברור שהילד החכם מגיע לו יותר, מפני שהוא יודע שהוא לא בסדר, והוא עושה זאת בכוונה.

השני הוא לא מבין. זה המצב שלנו אנחנו לא יודעים, לא שמענו ולא יודעים. אז איך יכול להיות שהשם השאיר אותנו בלי אורים ובלי תומים, ובלי כלום, אז האמת שהשם לא עשה

ככה, אלא שיש לנו אורים ותומים בתוך הנפש, אלא מה, שבשביל להגיע לזה צריך דרגה של טהרה. אדם יזכך את עצמו ויזכה להתחיל לקבל אשראי מלמעלה. כמו שאמרתי, אם אדם שם לב לדברים שקורים לו, במשך חודש, חודשיים, כבר הוא מתחיל לראות שהדברים לא פשוטים, אין הפקרות בעולם, הוא יתחיל ללמוד את החוקיות.

אם אדם יתחיל להתרכז ולבדוק כל נושא וכל שאלה שהוא שואל את השם, תשמע, אני לא יודע לנסוע היום לחיפה או לא לנסוע לחיפה, נותנים לו 4,5 תשובות, כן לנסוע, אל תיסע, לא כדאי, כן כדאי, תבוא מחר, תבוא עוד שבועיים, לא משנה מה, אז אם אדם מתחיל להתבונן בזה, ולבקש שהשם ייתן לו לשם שמיים את הפתרון הנכון, לאט לאט הוא יתחיל להרגיש את התחושות, מה נכון ומהלא נכון, באמת האם השם רוצה או לא רוצה, בחיי יום יום, בכל התחומים, ומה לא נכון, באמת האם השם רוצה או לא רוצה, בחיי יום יום, בכל התחומים, הוא יתחיל לקבל תשובות, תשובות ילכו ויהיו יותר מדויקות.

מה שכתוב בחז"ל, "הרחב פיך ואמלאהו". זאת אומרת שעליו להיות איזה כלי, איזה התאמצות בכיוון שהוא רוצה, והשם נותן לו, ואז גם יכול להיות שהוא יפתח ספר, ובספר הוא יראה כמו האישה הזו, את הפסוק המדויק.

אז האורים ותומים קיימים, והאפשרות שאדם ידע לבחור מה הדרך הנכונה בשביל להגיע לעולם המחשבה שלו, לעולם המעשה, או הצלחה, זה פתוח, צריך לעשות כלי, צריך להתאמץ בנושא הזה...

מאוד לבקש, לעשות לכבודו של השם. אם אדם רוצה לעשות לכבודו, השם גם עושה לכבודו, ואז כל מני מזיקים ומעכבים ומשהים, וכאלה שבדרך כלל מפריעים בטבע, כשאדם רוצה לעשות משהו, אז פתאום צריך אישור של העירייה, ואין את האישור השניאו מישהו מפריע לו משהו אחר, פתאום כל אלה...

ויהיה כביש סלול לכיוון. נזכרתי עכשיו, יש איזה אישה בהריון, בחודש התשיעי, שתהייה בריאה, היא קבע העצמה, נרשמה במקום מסוים ללדת אחר כך הרב שלה אמר לה, תשמעי, שמעתי שהמקום הזה לא טוב, תעברי למקום אחר, יש שם עכשיו הזנחות, לא כדאי.

היא אמרה תשמע, אני כבר בסוף התשיעי, איך אני אלך עכשיו, ככה זה, תלכי לשם. אז היא הלכה לשם, מתוך אמונה, הרב אמר והיא הלכה לבית חולים, אז הגיעה לבית חולים שם, התחילה לדבר עם הפקידה, כשהיא שמעה שהיא בחודש התשיעי היא אמרה לה לא, אז האישה הזאת לא התייאשה, היא היתה שמחה, היתה לה אמונה פשוטה, שאם הרב אמר, השם יעזור לה.

הלכה בתמימות, ואז, במקום להתעקש עם הפקידה, הלכה ואמרה שהיא רוצה ללכת למנהל, הלכה למנהל, המנהל לא היה, היתה אישה אחרת שמה, פקידה בכירה. אז היא סיפרה, זה פשוט מעניין הנס הזה שהיה לה, אז היא מדברת עם האישה, היא חשבה אולי לשקר, אולי להגיד ששכחתי או עברתי, הלכה ואמרה אני נרשמתי לבית חולים זה, והרב שלי אמר ששם זה לא טוב, אני צריכה לבוא לפה, אני בחודש תשיעי וזה מה שיש, אז היא אומרת שהפקידה התחילה לצחוק, גברת אי אפשר, את לא מבינה, זה לא סיבה, זה לא תירוץ, אומרת תראי אין מה לעשות, זה מה שהרב שלי אמר, וגמרנו, תארי לך שאת צריכה ללדת פה, אז היא אומרת שהאישה הזו שישבה שם, והיא אישה חילונית, התחילה לצחוק, וחתמה לה על אישור, כן תבואי ללדת פה.

היא עצמה לא הבינה מה שקרה. רואים, שאדם הולך לפעמים ככה בתמימות ואמיתיות, ובביטול כלפי הסמכות שהוא מאמין בה, שהיא הסמכות הנכונה, אז השם פותח לו באופן הגיוני בכלל לא ייתכן דבר כזה, וזה קרה, בלי פרוטקציה בלי כלום. דוגמאות כאלה יש

הרבה. זה מה שכתוב בחז"ל "הבוטח בהשם חסד יסובבנו". (תהילים לב'). שהחסד מסובב אותו, מסובב אותו מסביבה לסביבה, איפה שצריך להגיע, זה לוקח אותו. מראה לו, אז האנשים שחיים בהשגחה, הם לא הולכים בטוח, האישה הזו לא היתה בטוחה שעכשיו הכל יהיה מאה אחוז, אלא היא האמינה שכך צריך להיות, לא חשבה בכלל מה תהייה התוצאה, היא הלכה בתמימות, והשם פתח לה, אז ככה אנשים משופעים בהשגחה, יש... רוחנית, למשל טוב היום למצב של עם ישראל, לפתוח איזה בית בדיזינגוף, סתם דוגמא, להרצות שם על התורה, אז הם הולכים, עוד לא ראו אותם בדיזינגוף, עוד לא יודעים מאיפה יבוא הכסף, עוד לא יודעים כלום, אבל פתאום, אם המטרה באמת נכונה, ואדם הולך לא בשביל הדברים שלו, אלא בשביל שמיים, טוב לפתוח בית בדיזינגוף, וזה מסתדר, והוא מסדר ככה, וזה זורם.

כך שמתי שהרב מתחיל לחשוב על הכלל, ועל ה', ולא על עצמו, אז השם מתחיל לחשוב עליו. מסופר בחסידות על אחד שהיה הולך לאחד הצדיקים מתלמידי המגיד, או, לרב זושא, או הוא או אחיו, זה שני צדיקים גדולים, היה הולך, מביא לו כסף, ומבקש תברך אותי, שהעסקים ילכו בסדר.

אז הוא היה מברך אותו, וברוך השם הוא הלך ופרת, העסקים שלו הלכו טוב מאוד. יום אחד הוא בא לבית של הצדיק והוא אומר לו, הוא לא נמצא, איפה הצדיק, הוא הלך לרב שלו, או אמר, יש לו רב, כן, אתה לא שמעת, יש לו רב גדול.

אז הוא עשה חשבון, הוא היה סוחר: אם זה הרב הקטן ככה עזר לי בביזנס, אני אלך לרב שלו, וזה ילך יותר טוב. אז הוא עזב את הרב הזה והלך לרב שלו, והוא בירך אותו, והוא התחיל להפסיד כסף, העסק הלך ודעך, עד שהוא כבר נשאר במצב מאוד קשה, איזה תקופה ככה, אז הוא כבר היה שבור לגמרי כבר לא היה לו כסף להגיע למזריטש, אז הוא הלך עוד פעם לרב הזה, אומר לו תשמע, אני חייב לשאול אותך, אני באתי לפה ואתה לא היית, עשיתי חשבון אם אתה כזה טוב שאתה מברך אותי אני מצליח, אלך לרב שלך, יהי עוד יותר מוצלח, הלכתי, קבלתי ברכות והכל הולך הפוך, כל הכסף הלך.

הוא אומר לו, אתה לא מבין, מתי שבאת לפה, לא עשית חשבון אם אני גדול או קטן, השם גם לא עשה חשבון אתך, אתה התחלת לעשות חשבונות איזה רב יותר גדול מה זה, אז גם הוא עושה חשבון, אם מגיע לך או לא מגיע לך, זה הסיפור.

ייסורים מאהבה

גם היום צריך להתנצל על האיחור היום אבל יש לי סיבה מיוחדת שאיחרתי, היום זה יום השנה של אימי, נפטרה בדיוק לפני שנה. אז אולי אם כבר התחלנו בזכותה, אז נעשה שיעור גם כן, בעניין ששייך לעבודה שהיא עשתה, כשהיא היתה חיה.

אמא סבלה ממחלה 10 שנים האחרונות של החיים שלה, ואני חושב שדבר שהיא הצטיינה, זה שהיא קיבלה את הייסורים באהבה. זה הנושא שרציתי לדבר היום. קבלת ייסורים באהבה. היום לא חסר, ברוך השם, הרבה ייסורים, לכל אחד יש ייסורים, בגוף בנפש, במציאות.

אין אחד שטוב לו ושקט לו, מי שיש לו כסף אין לו בריאות, מי שיש לו בריאות חסר לו משהו אחר. כל אחד חסר משהו. אז הבעיה זה לא שחסר, תמיד חייב להיות חסר. כתוב בחז"ל שאדם מת וחצי תאוותו בידו, זאת אומרת, כמה שהוא ישתדל להשיג דברים, תמיד חסר משהו, גם במדע יש את חוק המחסור בכלכלה שתמיד חסר, כמה שרוצים יותר אז חסר עוד כמה דברים, אז השאלה איך מתייחסים לזה, מתי שאדם חסר משהו אז הוא סובל.

השאלה מה המטרה של הסבל, זה רק יביא את האדם שירצה את מה שחסר לו, או שיש מטרה נוספת, אז כמובן שעל השאלה הזאת דנו חכמים, אם נוח לאדם שנברא או לא נוח לאדם שלא נברא, ובסוף הגיעו למסקנה שנוח לאדם שלא נברא.

אבל היות שהוא כבר נברא, אז הוא נברא אין מה לעשות. ברור שהחיים בעולם שלנו הם חיים מורכבים, והרבה פעמים מכאיבים. רוב הזמן אדם בכאבים. השאלה איך להתייחס לזה. יש בגמרא, מסכת ברכות, סיפור על חכם אחד שהיה חולה, באו חכמים אחרים לבקר אותו, שאלו אותו עוברים עליך ייסורים, אמר לא הם ולא שכרם.

אמרו לו תן לי את היד שלך, נתן לו את היד, הקים אותו והיה בריא. הסיפור הזה חוזר על עצמו כמה חכמים, כמה פעמים, בדיוק באותו סגנון, אותה שאלה מופיעה: חביבים עליך ייסורים? והשני עונה "לא הם ולא שכרם". ואז יש שם דיון שלם בגמרא, על העניין של הייסורים, מה זה ייסורים מאהבה מה זה ייסורים מעונש. אז כתוב שם שבן אדם שיש לו ייסורים אז צריך לפשפש במעשיו, לבדוק את המעשים שלו. פשפש ולא מצא, יתלה בביטול תורה.

זאת אומרת, אם אדם באים אליו ייסורים, והוא מחפש איזה דברים רעים הוא עשה, הוא לא מוצא, בסדר, אז הוא צריך לחשוב שאולי ביטל תורה. זאת אומרת לא למד תורה, אולי בגלל זה באו לו ייסורים.

אבל איס תלה בביטול תורה ובכל אופן לא מצא, זאת אומרת גם בדק את עצמו אם הוא למד תורה, והוא כן למד כמיטב יכולתו, אז שידע שזה ייסורים מאהבה, ולא ייסורים של כפרה, שבאים לכפר על משהוא שהוא עשה, אלא זה ייסורים כמו שכתוב שמי שאוהב השם יוכיח.

שהשם את מי שהוא אוהב, הוא מחנך אותו, אז הוא מלחיץ אותו במשהו, כשאדם מתעורר יעשה שינוי בחיים שלו. זה הסיוע של הייסורים מאהבה. מה שאני רציתי לדבר, לא על סוג הייסורים, אלא איך מקבלים את הייסורים.

זה מעניין שהיו חכמים כמו החכמים האלה, שמופיעים בגמרא הזאת, שלא רצו לא הם לא שכרם. זאת אומרת שהשכר של הייסורים כנראה הוא רציני. מצד שני לסבול אותם זה לא כל כך פשוט. אז הם ביקשו שייקחו להם, לא הם ולא שכרם. לעומת זה היו חכמים שכל עבודת נפש שלהם היתה לקבל את הייסורים באהבה. הנה, רבי עקיבא ורבי חנינא בן דוסא,

ועוד כל מיני כאלה, שהם אלעזר, הרב אלעזר, הבן של שמעון בר יוחאי, שהם דווקא עבדו את השם דרך הכאב.

השאלה איך אדם, מה צריך להיות כל כך משונה בראש של אדם, שרוצה את הכאבים. מספרים על הבן של רבי שמעון בר יוחאי, שבלילה היה מבקש מהייסורים שיבואו אליו ייסורים, כל היום הוא היה לומד ועובד כמו שצריך, בלילה הוא ביקש ייסורים, הוא הבין שלפעמים בזכות ייסורים של צדיק, כל הדור זוכה.

לפעמים שולחים ייסורים למישהו והוא נשמה כללית, זאת אומרת הוא נשמה שכוללת את כל הנשמות, הרבה נשמות מעם ישראל בתוכה, בזכות זה שהוא מתייסר, אז אחרים טוב להם. יש הרבה סיפורים כאלה בכל הכתובים.

השאלה איך אדם בכלל יכול לקבל ייסורים מאהבה. ומה זה בכלל הסגנון הזה, אנחנו כל החיים בוכים מייסורים, למשל אדם רעב, זה מייסר אותו, רוצה לאכול. אדם רוצה לנוח, מתייסר אם הוא לא נח, רוצה לנוח צריך לישון.

כל הסוגים של ייסורים, כל המבנה שלנו היום יומי בנוי לזה שנוריד את הייסורים מעצמנו, לא נקבל ייסורים. אז מה המשמעות הזו לקבל ייסורים מאהבה? אני חושב שבפשטות, זה לא בעיה לאהוב מישהו כשהוא מפנק אותך, כשהוא טוב אליך, כשהוא עושה מה שאתה רוצה, שומע מפיד, שהוא מכבד אותך, שהוא נותן לך את הכל, יותר קשה לאהוב מישהו שדווקא אולי הוא לא התנהג כל כך יפה, או לא עשה בדיוק את כל מה שצריך לעשות.

הסוד הזה של לקבל ייסורים מאהבה, זה עבודה בדרגה מאד גבוהה, לעבוד את הקדוש ברוך הוא לשם שמיים. לא לשם מה שיוצא לך מזה, אם טוב לך או לא טוב לך, אם זה משתלם או לא משתלם, אלא ככה השם רוצה שתעבוד אותו, זה מה שהוא שלח לך, ודרך זה אתה צריך לעבוד אותו, אז יש בדבר הזה חכמה רצינית.

בדרך כלל כשאדם סובל ממהו, הוא לא יכול לסבול את זה, הוא זורק את זה. כואב לו הראש, הוא לוקח כדור. כואב לו הלב, הולך אצל מישהו, להוריד את הכאב לב. האנשים האלה, שהגיעו לדרגה הזו של לקבל את הייסורים מאהבה, זה לא שהם אהבו את הייסורים, זה לא הגיוני שאדם יאהב כאב ראש, מי יכול, אלא הם אהבו את השם דרך הייסורים, הם אמרו לו, לא רק מתי שאתה נותן לנו דברים טובים אנחנו מבסוטים ועובדים אותך, אלא אפילו מתי שזה כואב, לא שהם חיפשו לכתחילה את הייסורים האלה, אבל מתי שהופיע, הם התקשרו עם השם דרך הייסורים.

יש פה דבר כזה, שהקדוש ברוך הוא, כתוב שהוא רוצה להיטיב עם נבראיו. אז בשביל מה הוא שולח להם ייסורים, כתוב שכל פעם שהשם רוצה לשלוח שפע, או משהו טוב ליהודי, אז השטן עומד שם ומקטרג, מה פתאום אתה תשלח למשליה פרנסה.

מה, מגיע לו פרנסה, מה פתאום תשלח לדבורה, אני יודע מה, ולא מגיע, אולי לא הגיע הזמן, אולי היא עוד לא מספיק בסדר. וככה בכל תחום, אז על כל שפע שיורד, ואפילו שמחה, לא משנה מה, כל שפע שיורד לעולם, יש לזה....

כי היצר לא רוצה לתת, שהבן אדם יהיה טוב. אז אדם כל פעם שרוצים לתת לו משהו מקטרגים,.... מנסים אותו, כמו הסיפור של איוב שניסו אותו. אם אדם עומד בניסיון אז יורד לו השפע בזכות, כי הוא עמד בניסיון, אבל רוב רובינו לא עומדים בניסיונות, ובכל אופן צריכים שפע, אז מה השם יכול לעשות, אז אם הוא מנסה להתקשר איתנו דרך רחמים, דרך אור דרך שפע, דרך משהו טוב, והדין לא נותן, אז הוא מתייחס אלינו בייסורים.

בעצם כשאדם כואב לו, זה טלפון הוא מקבל, טלפון מלמעלה, כשהשם מדבר איתו דרך הכאב הזה, הוא מתקשר אליו ומעורר אותו. אבל אם אדם לא רוצה לענות לטלפון אז יש לו

בעיה, אז הוא נשאר עם הייסורים, הוא נשאר מנותק, והוא לא לומד והוא לא עושה מה שצריך לעשות עם זה.

אז עבודת השם, קבלת הייסורים באהבה, אדם מתקשר עם המהות של הכאב, לא עם המציאות של הכאב, כמובן שאדם לא יכול לסבול מציאות של כאב, אז הוא מתעלם, הוא מתעלם מהמציאות של הכאב ונקשר עם השורש. השורש זה הסיבה שהשם דרכה שולח לאדם. וכתוב שכל דבר שקורה בבריאה, זה בהשגחה פרטית מדויקת, ככה שמי שקרוב להשם אז לא עלינו, יש בזה רמז מדויק, אם אחד כואב לו הראש... למשל מי שכואב לוח שן, מה אתם חושבים שזה יכול להיות? נכון, בגלל לשון הרע, הוא אכל דברים לא טובים. השוקולד זה רק ההשתלשלות, זה סיבה פיזית. אני מדבר בצחוק. ככה כתוב, ככה חז"ל אומרים, אם אדם כואב לו הראש, ממה זה יכול להיות? מחשבות רעות מחשבות דאגות, כל מיני לחצים.

אחד שכואב לו האוזניים מה זה? שמע משהו נורא, הוא לא שומע מה שהוא צריך לשמוע, אמרו לו להיות ילד טוב, הוא לא שמע. לא אמרתי שדווקא חייב לכאוב האוזניים, אני רק נותן דוגמא, יש עוד סיבות, זה לא הסיבות היחידות.

אדם יכול לכאוב לו השיניים והוא לא דיבר לשון הרע,, יש לזה כל מיני סיבות. אבל רק רציתי לתת דוגמא איך העולם הרוחני מתקשר עם הכאבים הפיזיים. אז החכמים הם יודעים את הסודות. מתי שאדם בא ומספר שכואב לו, אני יודע מה, הגב, אז הוא כבר יודע למה כואב לו הגב, אם אדם לא יודע, אבל החכם יודע, זה חכמה, יש חכמה. כתוב שהשם ברא את האדם בצלמו. כמו שאדם בנוי פה למטה כך העולמות הרוחניים בנויים למעלה, ומה שאדם חש בגוף הגשמי שלו זה השתלשלות של איזה שורש רוחני. שהתפתח מאיזושהי סיבה.

עם היום המדענים, המדע הגיע היום לזה שלא יודעים למה וירוס מסוים תוקף בן אדם, ואת השני הוא לא תוקף, לא גילו את זה עוד. או עד היום הבן אדם היה בסדר, פתאום הוא קיבל חלילה איזה גידול או משהו.

עד לרגע מסוים לא היתה בעיה בכלל, ופתאום הגוף שלו מתחיל להשתולל, לא יודעים את הסיבה, אז איך שאנחנו מבינים את זה, זה סיבה של השגחה פרטית, מאיזושהי סיבה רוחנית, השם מגלגל את הייסורים לבן אדם.

האנשים שעובדים את השם, מקבלים את הייסורים מאהבה, מכל הייסורים הם הופכים להיות אנשים יותר עדינים. הנפש של האדם מתעדנת, ומקבלים הרבה מאד אור, וגם מקבלים השפעה.

גם אפשרות לעזור לאחרים. יש איזה צדיק אחד, קבור בצפת, אני לא יודע אם שמעתם עליו, לייבל בעל הייסורים, וצדיק שסבל הרבה ייסורים, ועד היום אנשים הולכים אליו, שם מתפללים לשם, ומקבלים כל מיני ישועות בזכותו, בזכות הייסורים שהוא עבר.

כך שהבעיה זה לא כמות הייסורים, הבעיה זה איך מתייחסים לזה. אם אדם בועט בייסורים, הייסורים יותר קשים. יש בזה סוד, אם אדם מקבל אותם, ושמו בחלקו אפילו שכואב לו, ומתקשר דרך הייסורים עם הקדוש ברוך הוא הוא הופך את הייסורים הופכים להיות מתוקים. לפעמים גם נהנים. יכול להיות שאם אדם כואב לו הראש, הוא יתחיל לעשות תשובה על דברים שחשב לא טובים, על דברים שעשה לא טובים, או על דאגות מיותרות שיש לו, ומתפלל לשם דרך הכאב, כשהכוונה שלו זה לא להתפטר מהכאב, אלא הוא מוכן לקבל את עצם הכאב, כי כך השם רוצה בהכנעה, או אפילו בדרגה יותר גבוהה הוא מקבל את זה מאהבה, בהבנה, יכול להיות שהכאב ילך.

אפשר לנסות, לא על כאבים קשים, על כאבים קשים תלכו לרופא, אבל על כאבים קלים אפשר לנסות, וזה פועל. יש דבר כזה. אם הזכרתי קודם את אימי עליה השלום, אז זה היה המהות שלה, היא קיבלה ייסורים מאהבה.

הרופאים והצוות, והמשפחה, היא היתה מעודדת אותם, היה לה כוח כזה, היא קיבלה כוח עצום. היא אמרה פעם שהיא שמחה שקיבלה את המחלה הזאת, שעם המחלה הזאת היא יכולה לעשות הרבה תשובה.

מה שרציתי בהמשך של זה לדבר, זה הסוד הפנימי שיש לכל יהודי. לכל יהודי יש כמה סודות. אנחנו רואים כל אחד, לפעמים קשה להסתכל על הפרצופים, מרוב שהפנים של אנשים קפואות וקשות, ומתנכרות.

לא מזמן נסעתי לתל אביב, הסתכלתי לאנשים, זה היה פחד להסתכל, ככה באמצע היום. כזה חושך, כזה קור, זה משהו מפחיד. בדרך כלל אני לא מסתובב בציבור אז אני הרבה זמן לא ראיתי כל כך הרבה פרצופים, זה היה מבהיל, אנשים היו ככה, כולם תפוסים ובמצב קשה מאד, אני לא חושב שזה דווקא בעיה של תל אביב, זה בעיה של האנשים. אז חשבתי מה, בכל אופן כתוב שנשמה של יהודי זה חלק אלוקי, בכל יהודי יש חלק אלוקי, אז איפה זה מסתתר שלא רואים את זה, ממש רואים חושך על פני תהום, אנשים אין להם אור על הפנים... לכאורה צריך להיות שמחה, יש כל טוב פה אצלנו, לא חסר שום דבר, יש מסעדות ומקומות לבלות, לבלוט, לא חסר כלום, מה חסר בתל אביב, בירושלים עוד יש תירוצים, אין שום דבר שמה, אבל פה יש כל טוב.

מה שאדם רוצה יש לו. אז מה זה הפרצופים האלה, מה קרה, על מה התייבשו. אולי אסור להגיד ככה, אבל זו המציאות. בכל אופן, אנחנו יודעים, אז יש בתוך כל יהודי נקודות של אור. מופיעים אצלי במשך השבוע כל מיני אנשים עם כל מיני עניינים, תמיד כשבן אדם בא אני מסתכל מה החלק הטוב שבו.

לפעמים קשה למצוא, אבל לכולם יש. הרי זה מוסתר. דווקא האנשים האלה, שהכי רחוקים, ואפורים כאלה, בלי שום הבעה, פתאום כשמתבוננים יותר עמוק רואים שיש אצלם דברים עצומים, רק שזה מצב שהנשמה בגלות.

נשמה צריכה לשכון בתוך האדם, ובמצב כזה, שאדם חי בלי סיבה מיוחדת, רק בשביל לעשות חיים, אז הנשמה מתחילה להתרחק. יש לזה מושג, בטח למדתם, בקבלה, שנקרא "השתנות הצורה" יש דבקות, שאדם נדבק במידות ה', והוא הופך "מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון, אף אתה חנון", זאת אומרת שהאדם מחקה את המידות של הקדוש ברוך הוא, ויש מצב, שאדם מרוב שנהייה חומרי, הוא משנה את הצורה שלו עד שמתרחקת לגמרי מאלוקים, במצב כזה הנשמה מסתלקת.

הנשמה היא חלק אלוק ממעל... לא יכולה לסבול את החושך שבתוך הגוף, והיא יוצאת מהאדם. כל אחד בטוח שיש לו נשמה, ובטח נשמה טובה, אבל לפעמים זה במחסן, הנשמה לא בתוך הבן אדם. זה דומה למה שקרה לבית המקדש.

החודש אנחנו בוכים על חורבן בית המקדש, היה צום יז' בתמוז, זה יום שהתחילו הרבה צרות לעם ישראל, ביניהן צרות שקשורות עם המקדש, אז אנחנו יודעים שהחורבן של בית המקדש, זה נבע מזה, לא רק מעונש, בוא נגיד כך, בית המקדש היה גילוי של הקדוש ברוך הוא, והוא היה מתגלה שם, היה שם ניסים גלויים, אז אם הקדוש ברוך הוא ברח, עזב את בית המקדש, גילוי של השכינה הסתתרה, אז מי סובב, הרי כתוב... זאת אומרת שהשם רוצה להשפיע לנו טוב יותר מאשר אנחנו רוצים לקבל טוב. בגלל שהטוב שלו היא אין סופית, אז אם הוא לא יכול להשפיע, אז לכאורה הוא סובל. כמו שכתוב "כל צרותם לו צר" כל צרה שיש לעם ישראל, הקדוש ברוך הוא צר לו מזה.

אז איזה מין עונש הוא עשה. כתוב בגמרא שבכל לילה השם צועק: "אוי לי שהחרבתי את ביתי והבאתי את בני בין האומות", שואג כאריה כל לילה בחצות. זאת אומרת שהמציאות הזו של הסתר פנים, שהשם לא יכול להתגלות, ולא יכול להשפיע, זה הראשון שזה הולך נגד התכניות שלו, זה הקדוש ברוך הוא. מהתכניות שלו הוא רוצה להיטיב אז איזה מין עונש זה. אז בעצם זה לא עונש. זה חוסר ברירה, אני חושב, שמתי שהקדוש ברוך הוא הרגיש שעם ישראל כל כך מתנכר, אחד אוכל את השני, כמו שהיה שם שנאת חינם, זה פשוט יש השתנות הצורה, חלק אלוקים מסתלק.

כתוב בחז"ל שמתי שאדם כועס, הנשמה יוצאת ממנו. גם זה אותו דבר, כתוב שהכעס זה כמו עבודה זרה. כי האדם ממליך את עצמו הוא הצודק, הוא יודע אז הוא כועס, אז כאילו הוא יותר חשוב מהשם, הוא יותר צודק מההשגחה, אז זה מן עבודה זרה כזאת. אז במציאות הזאת, השכינה הסתלקה, ובית המקדש נחרב. זה לא נחרב כעונש, פשוט נחרב מהשתנות הצורה, שהחלק האלוקי לא יכל לשכון בתוך, כמו שכתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

אדם צריך לעשות מקדש, מה זה העניין הזה של בית המקדש, זה כלי, השם רצה להשרות את השכינה שלו, זאת אומרת את הגילוי שלו, בעולם שלנו, ובשביל זה צריך לאפשר כלי אז יש או השראה על אדונינו שזה מה שהיה בבית המקדש, או השראה באדם, שזה רוח הקודש בנבואה. אז אם אדם עושה כלי, השם יכול להשהות את השכינה, כמו אצל אברהם יצחק ויעקב, שכתוב... הם היו מרכבה לגילוי של השם. אנחנו מרכבה, לצערנו לגילוי של הטיפשות. אנחנו כל הזמן עושים כלים ריקים.

המצב הוא היום, של עם ישראל זה מצב של גלות השכינה ושל גלות הנשמה. זאת אומרת, אותו מצב שרואים ברחוב, כמו שציירתי, זה לא רק איזה משהו ככה שטחי כזה, שפשוט הבן אדם עייף, או לא הלך היום בעבודה, או יש איזה בעיה עם אשתו, אני לא יודע מה, זה מצב מהותי, שהנשמה של האדם לא נמצאת בתוכו, אז היא לא מאירה, והמצב הזה, זה לא עם אדם אחד ועם השני לא.

בזמן של גלות, זה תופעה של כולנו, אלא אם יש אדם צדיק, שעובד על עצמו קשה, אז הוא זוכה שהנשמה חוזרת אליו. המצב של גאולה של משיח מה שאנחנו קוראים לזה, זה מצב שהחלק הגבוה ביותר הרוחני ביותר, שזה היחידה, היא תשרה על האדם הזה שקוראים לו משיח, זאת אומרת שהוא ימשוך את החלק הרוחני ביותר בתוך המציאות החומרית הזו. הלכתחילה של הבריאה של העולם, מה שהשם רצה, זה הוא רצה שיהיה לו... כתוב, זאת אומרת שהקדוש ברוך הוא רצה שיהיה התגלות שלו דווקא בעולם חומרי כזה, חשוך, תחתון כמו שלנו. גילוי בעולם רוחני יש לו כבר, יש את עולם המלאכים, שם אין בכלל יצר הרע, הכל נעשה כפי רצונו ואין שם שום בעיה, אז הוא רצה דווקא שהבחירה שלנו, וההתנהגות שלנו, אנחנו נגרום לגלות שלו.

וההתגלות הזו התחילה עם הצדיקים של עם ישראל, אברהם, יצחק ויעקב. ונמשכה במשך הדורות עם כל הצדיקים והנביאים. אל הדור שלנו שזה דור יתום, יחסית, אז הנשמה הפרטית של האנשים והרוחניות הכללית הולכת ומסתלקת. אולי אפשר להבין את זה דרך הסיפור של אברהם אבינו בסדום ועמורה. כשהוא התווכח שם עם הקדוש ברוך הוא, אולי יש 50 צדיקים, אתם מכירים את זה, אולי יש 40, אולי יש 10, מהזה, מה זה המשא ומתן הזה, מה זה משנה? אז זה כן משנה, כי צריך איזה מינימום של כלים בשביל למשוך את הרחמים, למשוך את הגילוי של השם, ואם המינימום הזה לא קיים, אז פשוט העיר סדום ועמורה נחרבת, אין לה קיום, אין לה אפשרות להיות קיימת, זה נקרא הסתלקות האור.

האור מסתלק והכלי נשאר ריק ונשבר. אז המצב הכללי היום זה המצב של הסתלקות האורות. שאנחנו פוגשים היום יהודי, רואים אותו בתוך הגוף שלו הגשמי, אז לא רואים שום דבר, רואים מעט מאוד.

אם מתבוננים יותר עמוק, אז מתחילים לראות שכל אחד יש סודות ויש סגולות, ויש כוחות אין סופיים. אדם בעצמו לא יודע מה שיש לו, ואם הוא היה מתבונן בפנים, בחלקים הטובים של האופי שלו, היה מתחיל לגלות שיש לו אנרגיה אין סופית, שזה הצינורות שם מלמעלה. ובמציאות שלנו, של ההתייחסות עם עצמנו, קודם כל, זאת צריכה להיות ההתייחסות, שאדם צריך לדעת שכרגע הוא במצב של חושך, סך הכל כלי שבור, אבל הוא יכול להגיע לדעת שכרגע הוא במצב של חושך סך הכל כלי שבור, אבל הוא יכול להגיע למצב של אור גדול, והאור הזה זה צריך לבוא על ידי מעשים טובים, וגם על ידי התבוננות.

אדם יכול להתחיל להתבונן בתוך הנפש שלו פנימה, ולחפש מקרבו איזושהי זכות. אין יהודי שאין לו זכות, שבאיזשהו שלב בחיים שלו עשה איזשהו דבר טוב, כתוב "אפילו הריקנים שבהם, שבעם ישראל, מלאים מצוות כרימון".

כל יהודי יש לו הרבה חלקים, של חסד, של מסירות נפש, של אמונה, של חריצות, של רצון לתת. אז אדם פשוט צריך לקחת את זמנו, לשבת בשקט, ולהתבונן בתוך הנפש שלו, להסתכל איזשהו חלק טוב שיש לו.

בדרך כלל, כשאדם עושה את זה, אז הוא נכנס לגאווה, אני כזה טוב. לב זהב. אז זה טיפשות, בעצם הטוב שיש באדם זה לא מהאדם, זה מתנה מלמעלה, אז אם אדם מתבונן, מוצא מידה טובה בתוך עצמו, הוא צריך להתבונן עוד שלב נוסף, ולשאול מאיפה המידה הזאת באה, מה השורש, מאיפה זה בא. אני אומר שכל מידה שיש לאדם, באופן מהותי זה מתנה מלמעלה. יכול להיות שעל ידי עבודה... שלו הוא הגדיל את זה, הוא הפך להיות עוד יותר טוב, עוד יותר חסיד, עוד יותר מסור, אבל הכוח המהותי שבו, הצינור ההתחלתי זה נתנו את זה במתנה, גם זה בזכות אברהם יצחק ויעקב, את הרחמים ואת האמונה, ואת כל החלקים הטובים.

אז האדם מתחיל להתבונן בחלק הטוב, ומשם הוא צריך להתבונן מאיפה זה בא, ואז הוא מתחיל לראות שבאמת זה לא בא ממנו, גם אם הוא יתבונן בחלק הרע שלו, אז הוא גם יראה שזה לא בא ממנו, זה גם בא מלמעלה. ככה האדם יכול להתחיל להיות בדרגה של עידון פנימי. עידון פנימי של ביטוי שהוא מבין שהוא בסך הכל כלי, הוא לא אישיות נפרדת בפני עצמה. אם הוא יגיע לזה בכוחו, אז כשהוא יראה יהודי אחר, הוא יראה אותו דבר, גם אצל השני יש לו חלקים טובים שהוא קיבל ויש לו חלקים רעים, ואז הוא יוכל למצוא נקודות זכות.

כשאדם מתחיל למצוא אצל השני נקודות זכות, אז מהשמיים רוצים לזכות אותו, בגלל שמי, שכתוב "מתפלל על חברו" אז הוא נהנה תחילה, זאת אומרת אם אני מתפלל בשביל מישהו שיהיה לו כסף, אז קודם כל נותנים לי כסף, לפני שנותנים לשני.

או נותנים לי משהו אחר שאני צריך בגלל הכוונה הטובה, שמתפללים בשביל מישהו אחר, אז השם עוזר לאדם עצו שמתפלל. אז אם אדם מתחיל לחפש נקודות זכות אצל השני, אז השם מתחיל לחפש נקודות זכות אצלו, לפתח, מזכך אותו ומנקה אותו. אם כל אחד היה עושה את זה אחד על השני אז היינו מגיעים למצב שהנשמה היתה שורה עלינו באופן אישי, השכינה היתה שורה על כל עם ישראל, ואז היינו מגיעים לקשר האמיתי שאנחנו צריכים להגיע, עם הקדוש ברוך הוא.

השם עוד פעם יתגלה, וינהל את העולם הזה, הגשמי, באופן גלוי, לא באופן של הסתר פנים. הדרך הזו שהזכרתי בהתחלה, שהיא קיבלה את הייסורים מאהבה, אז זה פותח המון צינורות, לאדם עצמו, וגם לסביבה.

אני לא יודע אם הזדמן לכם, בכל בית חולים יש איזה מישהו שמקבל את המחלה שלו באהבה. בדרך כלל לציבור גדול יש איזה חולה עם רוח יותר חזקה. הוא משפיע על כל הסביבה. היום המצב הוא כזה שאנשים מחפשים מי שייתן להם חיידך. מספיק תגיד לי בוקר טוב יפה, זה כבר מספיק טוב לי מה זה הצורך הזה, איפה זה בא, ולמה כשמישהו עושה פרצוף חמוץ או פרצוף קשה, אנחנו כל כך סובלים מזה. אז זה הקשר שיש בין הנשמות, הפנים של האדם זה לא סתם פנים.

זה מלשון פנים, זה מהפנימיות. אם אדם מחיידך לשני, אז הוא משפיע עליו, נותן לו משהו, נותן לו אהבה, נותן לו אור, אם אדם מסתכל על השני שבור ובוכה ורצוף ומיאוש, שואלים אותו מה קרה לך, מה העניינים, אל תשאל בעבודה הבוס אמר לי איזה מילה או בבית אשתי אמרה לי משהו, מילה אחת קטנה, הבן אדם הרוס לגמרי.

במצב הרגיש הזה, זה נובע מחוסר האור. זאת אומרת, אדם שאצלו הנשמה פועלת באופן פעיל, יחייכו לו, לא יחייכו לו, זה לא מעניין אותו, הוא לא צריך את החסד מאנשים שיתייחסו אליו יפה, כי אם יש לו את הקשר עם השם, יש לו את הקשר למעלה, יש לו את האור מלמעלה, הוא לא זקוק שיחייכו לו ולא שיעזרו לו.

"בזמן שישראל עושין רצונו של מקום. מלאכתן נעשית על ידי אחרים" (ברכות ל"ה עמ' ב') כל שכן צדיק, מלאכתו נעשית על ידי אחרים. באופן פשוט הצדיק לא צריך לעשות דברים, האנשים האחרים מביאים לו מה שהוא צריך. כמו שכתוב שבמדבר המן שירד מהשמיים, לצדיקים הוא היה מגיע ליד הבית, ולפחות צדיקים יותר רחוק, ולרשעים זה היה מגיע רחוק, היו צריכים ללכת ולחפש את זה. לפעמים אדם יש לו עבודה ליד הבית או בתוך הבית, השני צריך לנסוע לעיר אחרת להתפרנס, אחר צריך לנסוע לחו"ל, הפרנסה לא מספיקה לו פה.

זה לא הולך לפי פשוטו של עניין, לפעמים יש תיקונים אחרים. זה לא אומר שתכנסו עכשיו ללחץ, זה לא הסדר שהיה במדבר, היום יש סדר אחר, לפעמים אדם צריך ללכת רחוק כי יש לו שם תיקון, זה לא אומר שהוא רשע, לפעמים זה להפך. כמו שהזכרנו למעלה אדם זוכה מלאכתו נעשית על ידי אחרים. מה זאת אומרת מלאכתו נעשית על ידי אחרים? שהוא לא נזקק לטובות של אחרים, הם עושים את הכל בשבילו, הוא לא צריך את זה, זה המצב של הצדיק. אדם פשוט כל הזמן נזקק לאחרים, או לחיובים. לא רק לחיובים פיזיים, אלא לחיובים נפשיים. אולי צריך להתחיל לחיידך, פשוט לעזור אחד לשני. יש אפשרות להשפיע, לתת כוח לאנשים דרך הנפש, בלי שאנשים בכלל יודעים מזה.

אדם יכול להתפלל כל יום, לבקש בשביל עם ישראל, בלי שעם ישראל יודע זאת. אדרבא, כמה שפחות יודעים, זה יותר טוב. אולי צריך להתחיל להיות צדיקים נסתרים, אולי כל אחד צריך להיות צדיק נסתר כזה, כל יום לחשוב כמה מחשבות טובות על החברים שלו, ועל השונאים שלו, על כולם, ולבקש עליהם רחמים, צריכים הרבה תפילה.

תדעו רק שהמצב קשה מאוד מאוד, וזה לא מצב שחייב להיות כזה, אדם לא חייב לשבת בחושך, זו לא מציאות מהותית שחייבת להיות, אם נתחיל לחשוב מחשבות על חסד, ותפילות של חסד על אחרים, אז הפרצופים של האנשים ברחוב ייראו אחרת, ואם על כל פנייה שאנשים פונים אלינו נגיב בצורה חיובית, אז גם האחרים יתחילו להיות חיוביים.

לאט לאט, אולי לא ביום אחד, אבל במשך הזמן יהיה שינוי. לאט לאט, בכל מקום שתתחיל להתגבש איזו קבוצה של נשים, או גברים, יראו שינוי גדול בחיים של הפרט, גם

בחיים של הקהילה הקטנה שנוצרת, וגם מהקהילה הלאה, זה ישפיע אור מסביב. אלו נקודות של אור. כתוב בחז"ל שכל הכוכבים מראים זכויות של עם ישראל. כמו שהשם אמר לאברהם אבינו להתחיל לתת משהו מעצמו, זאת נקראת מסירות נפש, אם התחלתי את השיעור היום על אמי, אולי אני גם אסיים את השיעור בכמה מילים עליה, כתוב שאם משבחים את הנפטר יש לו עילוי נשמה.

אחרי שהיא נפטרה, באו לישיבה כל מיני אנשים שאני בחיים שלי לא ראיתי. המון אנשים, אנשים שהיא עשרה להם ואף אחד לא ידע, לאו דווקא בכסף, אבל היה להם עם מי לדבר. היא היתה להם אוזן קשבת, הרבה אנשים הרגישו איתה כמו עם אמא. היא לא היתה בשעורים, לא למדה עבודת נפש, זה בא לה באופן טבעי, מהנשמה שלה. אני חושב שצריכים ללמוד מאנשים כאלה ולא חסרים בעם ישראל אנשים מן הסוג הזה, שנותנים באופן טבעי מהטוב לב שלהם.

אני זוכר מאז הילדות, כל אדם שפגשנו, בכל גיל, מיד היא הייתה חושבת מאיזה כיוון צריך לעזור לו, מה הוא צריך. מה הבעיה שלו במה צריך לעזור לו, הרבה לשנים לפני שאני התעסקתי עם בעיות של אנשים.

התכונות האלה קיימות אצל כל היהודים, רק יש כאלה שזכו העלו אותן והלכו עימן, מסרו את עצמם זכו וזיכו. יש כאלה שזה עוד נמצא בהם, אבל הם לא מפתחים את זה. גם החלקים הטובים שיש אצל רובנו בפנים צריך לפתח. האדם צריך לתת את עצמו. היום מחנכים אותנו להיות רעים. אם אתה לא שקרן ולא גנב, ולא מראה לשני מי אתה, אז אתה פראייר, אתה לא בסדר. לא מפתחים את האדם שירצה להיות טוב הם אומרים שהטוב הוא טיפשות.

בעצם הטוב זה אלוקות. זו חכמה. מי שטוב עם האחרים, השם אף פעם לא יעזוב אותו, לא יעזוב אותו בכלל. "לא ימנע טוב להולכים בתמים" (תהילים פ"ד י"ב) צריכים לפתח זאת גם בילדים. היום הנוער מתחנך בצורה נוראית, הדור שלנו התחנך בצורה לא טובה, והתוצאה היא שהנוער הרוס לגמרי.

אתמול נכנסתי לאיזה בית בשכונה שרצו שם לבנות, הראתי למישהו את הבית, נכנסנו לחדר השינה של הילדים. היו שם תמונות כאלה מבהילות, של כל מיני גיבורים מסרטים מפחידים, אפילו אי אפשר לתאר מה זה, טיפוסים כאלה, שרק אם אתה מסתכל על זה בא לך לבכות, וזה מה שהילד פוגש כשהוא מתעורר בבוקר, אחד עם רובה כזה, עם גוף של כוכב אחר, אני לא יודע מי זה, לא מכיר.

ואחר כך היה עוד איזה מישהו שהיה כמו קוף כזה, ממש מפחיד להסתכל, אני חושב שהחינוך של עצמנו, של הילדים, צריך להיות בכיוון הפוך, בכיוון החיובי. זה כולל את התמונות ששמו לילדים והדוגמא שנותנים לילדם, אחרת אנחנו ניראה כמו התמונות האלה שלעל הקיר.

האדם שרוצה להתחיל לעבוד על הייסורין, על האהבה, הוא צריך להתחיל לחשוב שכאב שהוא מרגיש זה מתנה מהשם. השם נותן לו מתנה, האדם בהתחלה צריך לקבל את הכאב שנייה אחת בפנים.

להגיד להשם תודה על שאתה נותן לי את זה, ולחפש מה זה בא ללמד אותנו, פשוט להסתכל, לחשוב, להתבונן שנייה אחת, אפילו רק לשנייה לקבל את הייסורים באהבה, להיכנע, וזה מתחיל לפתח את הנפש של האדם בכיוון הנכון.

אני חושב שמי שצם אתמול בחום שהיה, כשהוא התחיל לאכול אחרי יום שלם של צום, ולשתות, הוא הרגיש כמה שזה דבר חשוב. אדם מזלזל לפעמים, לא מודה על האוכל שיש לו ועל שתייה וכזה חסר זה משהו נורא. אחרי הצום, אדם ממש מרגיש חיות מהאוכל

והשתייה, אז הנה הזדמנות: אדם שעובר צום, שעובר ייסורים, כשהוא מתחיל לאכול, הוא צריך להודות לשם שנתן לו את זה, זה לא מובן מאליו בכלל.

בשעות שבהן האדם לא אוכל, הוא כמו גרוטאה לא יכול לזוז. אז זו הזדמנות להודות. אדם צריך להודות על כל מה שיש לו. על הדברים הכי פשוטים שאדם חושב שהם מובנים מאליהם, אין דבר מובן מאליו בכלל.

יש אנשים שיש להם מיליארדים, ולא יכולים לאכול, רק ביזונדה' מפני שם צריכים לשמור. לא מרגישים בכלל טעם של מאכל. כשהאדם מתחיל להשתנות הוא מקבל את הכאב, אם קשה לו לקבל את הייסורים, זה מראה שהאדם לא מספיק השתנה, אולי הוא השתנה בחלקים שנוח לו לחשוב שהוא השתנה, ולא בחלקים האמיתיים שהוא צריך להשתנות. הכאבים הם לא לחינם. אין דבר בחינם בכלל, לפעמים המצב של האדם הוא מצב של הסתר פנים, שאפילו שהאדם משתדל המצב כל כך קשה, שזה דורש מאמץ נוסף, לא רק המאמץ הראשון של ההשתנות.

כמובן שאדם שמתחיל לפשפש במעשיו לא צריך להיכנס לדיכאון, זה לא מה שהשם רוצה. לפעמים המטרה שבכאב עצמו היא שדווקא שימשך. היה במירוץ, היו שם יתושים שהתחילו לעקוץ, וכולם התלוננו על היתושים, ושמו כל מיני דברים שלא עזרו.

מעניין אם יש יתושים בטח יש בזה איזו השגחה, השם לא סתם שולח יתושים. אם צריך לסבול עקיצות -נסבול כמה עקיצות שצריך ואחר כך כבר לא יעקצו, הם לא יעקצו עד אין סוף. וזה מה שהוא עשה - שום דבר, וכשהיתושים עקצו אותו הוא לא גרש אותם.

הוא אמר שיעקצו אותו מספר פעמים. אחר כך הם לא עקצו אותו ו יותר, כלום כל הזמן סבלו ובו לא נגעו בכלל. אפשר לנסות את זה, תנסו. כתוב שאי אפשר לגעת באדם, אם לא מכריזים עליו מלמעלה.

זאת אומרת שהייסורים הם בחשבו, הם לא סתם באים. ברור שאי אפשר להגיד לשני מה לעשות, בטח לא בנושא כזה. אפשר להציע. ייסורים זה דבר קשה מאוד, לא פשוט. אבל מי שזוכה ומתחיל לעבוד על הכיוון של קבלת ייסורים באהבה, בסוף הוא מפסיק לסבול, פשוט מגיע השלב הזה, הבעיה היא שאנחנו נשברים תמיד באמצע, עושים תרגיל קטן, ואחרי כמה דקות רוצים להרגיש טוב.

אם האדם יום אחד יעשה ניסיון קטן, לא על משהו גדול, חס ושלום, אלא במשהו קטן, וילך עם זה עד הסוף, אז הוא יכול לראות הרבה דברים מעניינים, ככה הוא פשוט נותן צ'אנס להשגחה להתגלות, אבל אם הוא ישר לוקח אקמול או משהו כזה, הוא נכנס לפעולה של ההשגחה בתוך הטבע, והוא לא יכול לקבל את האור מהשם.

כיוון שהוא בחר בטבע. אבל אם האדם קודם בוחר בשם ומתנסה בייסורים, אחר כך נעזר בטבע, אז באותו רווח זמן שהוא כן סבל, וכן התקשר עם השם - מעלה אותו, כל פעם מעלה אותו עוד קצת, עד שמתחיל להיות עולם אחר. אני לא התעסקתי היום עם השאלה הזו של "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו". אלא על החשבונות למה האדם עובר ייסורים, למרות שהוא טוב. אלו לא חשבונות שנתונים בידי האדם. משה רבינו שאל על זה כבר את השאלה.

"הודיעני נא דרכיך" (שמות ל"ג י"ג) והשם אמר לו "חנותי את אשר אחון" את מי שאני רוצה אני מרפא, ומי שרוצה לסבול-סובל. מה שאמרת זה שאם כבר הייסורים באים, אז במקום להתמרד, לסבול ולברוח, אולי יש אפשרות דרכם להתקשר לשם. את החשבונות למה לאדם טוב קורים כל מיני דברים? אי אפשר לדעת, לפעמים יש שיקולים קודמים, לפעמים האדם הזה סובל בשביל עם ישראל, אולי הוא צריך לעורר רחמי שמיים, זה לא הולך ככה, בחשבון פשוט.

אם אנחנו היינו יודעים את כל החשבונות, היינו אנחנו מנהלים את העולם. ובוודאי אם היו שואלים אותנו, היינו עושים עולם בלי ייסורים בכלל. אבל ככה השם עשה, והשם יודע מה שהוא עושה.

גם האדם שמשתדל לעשות טוב גם בתוך הייסורים, השם מרחם עליו, כתוב בזוהר שאדם מקבל אחד ממאה ממה שמגיע לו, אמי ז"ל דווקא לא סבלה ייסורים מהמחלה, היא נפטרה לפני הזמן, היא היתה צריכה לחיות עוד חודשים, לפי הרפואה, הרופאים אמרו שאם היא היתה ממשיכה לחיות את שלושת חודשים האלה היא היתה סובלת מאד, פתאום היא נפטרה.

לכן כתוב שהאדם צריך לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, אם אדם מצליח אז הוא זוכה. יש סיפור על רבי עקיבא, שהלך לאיזה מקום רחוק, לקח לו חמור, נר, תרנגול שיעיר אותו בבקר, תפילין וספרי קודש, הוא נכנס לעיירה ורצה לישון בה, קשר את החמור, האכיל את התרנגול, כשהוא רצה להתחיל ללמוד הוא הדליק את הנר, ופתאום כבה הנר, ומיד אחרי זה הגיע חתול שטרף את התרנגול, ואריה טרף את החמור, רבי עקיבא נשאר בלא כלום, ובכל זאת אמר גם זו לטובה.

מסתבר שבאותו זמן שכל זה קרה לו ביער, באו שודדים לעייר שדדו ורצחו, וחלק לקחו בשבי והוא ניצל. אז הבין רבי עקיבא, שזרקו אותו מהעיירה, והנר כבה כדי שהגנבים לא יראו אותו, התרנגול והחמור נטרפו כדי שלא יעשו רעש, ויגלו אותו, האדם אף פעם לא יודע מה לטובתו.

יש עוד סיפור על רבי יהושע בן לוי שהיה מטייל בעולמות העליונים, כמו שאנחנו מטיילים פה בעולם הזה, הוא ביקש יום אחד ללכת עם אליהו הנביא, לטייל בעולם, לראות, אליהו הנביא אמר לו בשביל מה לך, אם תבוא אתי כל מה שאתה תראה יצער אותך, לא תבין מה שאני עושה ותצטער.

הוא לא היה במדרגה המתאימה להבין את זה. רבי יהושע בן לוי התעקש, ואליהו הנביא הסכים לקחת אותו בתנאי שלא ישאל למה. ברגע שתשאל אנחנו נפרדים. הסכימו והתחילו ללכת, הגיעו לבית של משפחה ענייה, שבקושי היה להם מה לאכול וקיבלו אותם יפה מאד, ונתנו להם את הלחם שלהם, ואת המיטה שלהם, ואת הכל, באמצע הלילה, אליהו הנביא קם, הלך לרפת הרג את הפרה, ואמר ליהושע בן לוי ללכת משם.

מאד כאב לרבי יהושע בן לוי מה פתאום הוא הרג את הפרה, אבל הוא לא שאל, כי היה אסור לו לשאול. המשיכו הלאה, באו לאיזה מקום שהיה שם אדם עשיר שלא קיבל אותם יפה, לא רצה לתת להם לאכול ולא כלום, בלילה אליהו הנביא קם ותוך כמה דקות בנה לו ארמון, משהו מפואר, והלך.

רבי יהושע בן לוי לא שאל למרות שרצה לשאול, בגלל שאליהו היה עשוי לעזוב אותו. המשיכו הלאה, הגיעו לבית כנסת, שהאנשים בה התנהגו מאד לא יפה לאליהו הנביא ולרבי יהושע בן לוי, ואליהו הנביא בירך אותם שכולם יהיו מנהיגים.

יהושע בן לוי לא יכול היה להתאפק יותר, ושאל, לא חשוב שאתה עוזב אותי, אני חייב להבין מה עשית, ולמה, אני לא מבין שום דבר. אליהו הנביא הסביר לו: בבית הראשון שהיינו בו של האנשים העניים, הרגתי להם את הפרה, מפני שנגזרה גזרה על עקרת הבית שתמות, אז הרגתי את הפרה לפני זה והיא כיפרה עליה, כדי שהאשה תמשיך לחיות.

העשיר שקיבל אותנו כל כך לא יפה, בניתי לו ארמון, כי מתחת לארמון, נמצא אוצר, והאיש הזה כבר התחיל לחפור, ואני לא רוצה שהוא ימצא את האוצר, אז עשיתי לו ארמון. והאנשים שלא קיבלו אותנו יפה בירכתי אותם שכולם יהיו מנהיגים, זו בעצם קללה הכי

גדולה, מפני שאם כולם מנהיגים יש תמיד מחלוקת יש תמיד בעיות. זה מה שאליהו הנביא עשה. הדרכים הם לא כמו שאנחנו מבינים.

התאוות

יש כלל גדול בעבודת הנפש שנקרא, "מוח שליט על הלב" מה העניין של מוח שליט על הלב? מוח זה חלק המחשבה, ולב זה חלק הרגשות, המידות. בדרך כלל אם אדם חי בצורה טבעית, כלומר עובד על עצמו מעט, לא הרבה, המידות שלו, החלק השלילי שלו קובע לו את החיים, בכל התחומים. למשל אדם שרגיל בתורה ובמצוות, בחלק הזה אין לו ניסיונות. הוא יודע שצריך לשמור שבת- ושומר שבת. כך זה הולך, הוא רגיל בזה. אבל בדברים אחרים זה לא כל כך ברור. כתוב שאסור לכעוס, אבל כשמרגיזים אותו- הוא כועס. כלומר, כשזה נוגע למידות, לאופי לרגשות, קשה לו להשתלט על זה.

יש אנשים שבאופן טבעי הם אנשים קרים- כלומר השכל שולט על הלב, המידות כאילו קפואות. לעומת זאת ישנם אנשים חמים, שיש בהם הרבה רגש, הם בעלי תכונות שליליות, ותכונות חיוביות, מה משניהם טוב יותר? לכאורה טוב יותר שהשכל שולט. השכל הישר שולט על הרגש חסר היציבות, ולא נותן לו להשתולל.

אך בעצם זה מדויק: העבודה שאדם מקבל מלידה אינה נובעת מעבודתו הוא, יתכן שעשה זאת בגלגול אחר, ובגלגול הנוכחי הוא לא עבד על זה. הוא יחיה בצורה מסודרת. לא יהיו לו הרבה ניסיונות עם אופי כשלו. הוא יהיה טיפוס קר, מסודר, לא יכעס, יהיה חסר תאוות. מצד שני זה לא נותן לו כוח לתקן, והוא יכול להישאר תקוע. לעומת זאת אנשים שיש להם הרבה רגשות ורגישויות, בעלי נטייה לעצבות, לכעס, שיש להם נטייה לתאוות שונות יש בידיהם חומר גלם, ואם עובדים על זה נכון- נראות התוצאות בשטח.

תוך כדי מאמץ הוא מגיע למסקנה שהמחשבה של הקדושה תשלוט על הלב, תעשה סדר, ולא תתרשם מהתהפוכות שבפנים. אך בסופו של דבר הרווח גדול מאד: אדם יכול להגיע מזה לאלוקות, הוא יקבל השגות גדולות בשכל, ברגש, ויתפקד בצורה אחרת לגמרי.

לצדיקים הגדולים היו ניסיונות רבים עד שנעשו צדיקים, זה לא בא להם בקלות. הם לא נולדו מסודרים וחסרי בעיות. אנו רואים שכל הגדולים עברו נפילות רבות ושונות, ואם היה שינוי ממה שנראית לנו הדרך הנכונה- נוצרה מייד בעיה.

משהוא שלא הסתדר עם מה שאנחנו חושבים שצריך להיות, האמת היא שאנחנו לא יודעים מה זה צדיק, כלומר בדרך כלל לא יודעים. הצדיק אינו אדם שהכל מסודר לו במאה אחוז, ושלא יתכן שתהיה לו בעיה.

להפך, הוא יכול ליפול ולעבור ניסיונות שונים, מכיוון שאת הצדיק מנסים הרבה יותר, מכיוון שיש לו יותר יצרים שבהם הוא צריך לטפל, קודם יצרו שלו, ולאחר מכן יצרים של אחרים. היצר אורב כל הזמן וככל שנשמותיהם של הצדיקים מתקדמות- היצר אורב ומחכה להם- הם חומר חשוב, לכן יש להם הרבה ניסיונות.

אדם שיש לו הרבה רגשות, אם הוא ילמד לעבוד עליהם נכון, זה יכול להביא אותו להרבה השגות, להשיג את ההשגות של התורה. בדרגה גבוהה הוא יוכל להגיע לרוח הקודש, חז"ל אמרו חכמי לב, לא אמרו חכמי מוח.

ההבדל בין אדם רגיל לבין אדם שרוצה לעשות עבודת נפש זה שאדם רגיל אומר ככה קרה לי, היום התעצבנתי, היום אני עצוב, היום אני שמח, לעומת זאת, אדם שרוצה לעבוד עבודת נפש אפילו אם הוא לא מצליח, הוא לוקח אחריות ואומר שזה בידי ובידי הקדוש ברוך הוא: אפשר להשתלט על זה, אפשר לשנות.

ייקח שנה, יומיים, עשרה חודשים, אבל יש דרך ואני יכול לעבוד עלזה. כשאדם קובע שהוא משתייך למחנה, אז הוא מתחיל לזרום בכיוון. הוא צריך ללמוד את הכללים במעשה. אם היצר לא ייתן לו פעם, פעמיים, מאה פעם, בסוף הוא יצליח לתת לו מכה.

כשאדם מחליט שהוא רוצה לעבוד את השם, ורוצה לעשות עבודת נפש, מיד מכניסים אותו למסלול אחר, לא מסלול שהיה קודם. המסלול הקודם היה מסלול של טבע, אדם הלך בתלם, לפי הטבע, לפי המצב, נפל- נפל, קם-קם, לא היה משהו מיוחד, ברגע שאדם כבר רוצה להתחיל להתעסק בפנימיות שלו, לשנות את עצמו, להתגבר, אז מהשמים יסתכלו עליו יגידו, אהה, הבחור הזה רוצה קורס השתלמות, בואו נתן לו קורס השתלמות, מתחילים לנסות אותו במסלול מיוחד. ואת זה צריכים לדעת, לפעמים יש אנשים שאף פעם לא כעסו. הם באים להתחיל לעבוד עבודת נפש- ומתחילים לכעוס. אומרים קודם הייתי ילד טוב, לא היו לי בעיות עם אף אחד, עכשיו פתאום אני נהיה כעסן, אז למה זה יועיל לי? ובעצם זה לא כך, שפתאום הוא נהיה כך, זה לא אומר שקודם הוא לא היה כעסן, הוא רק לא הבין ולא הרגיש בזה, הוא לא הכיר בזה, היה אטום ולא שם לב.

או שמהשמים הסתירו לו מרחמים, כי ראו שהוא לא יכול לתקן את זה עכשיו, אז בשביל מה יפילו אותו? אז ריחמו עליו. כשראו שהוא מתקרב לחלק הזה של העבודה, אמרו טוב נזרים את החומר, שיתקן מה שיתקן.

יש לנו הרבה תיקונים. כל יהודי היום במיוחד יש לו תיקונים מגלגולים קודמים, ויש נשמות שמתגלגלות בתוך האדם בלי שהוא יודע. יש עיבורי נשמה, יש כל מיני ניסיונות שאדם צריך לעבור בתדירות גבוהה.

לפעמים הוא צריך לצאת למילואים באיזו שהיא פינה ברמת הגולן, ולא יודע למה, והוא רק צריך ללכת לשם כדי לפגוש מישהו, כדי להגיד איזו ברכה, וזה מתקן משהו שהוא עשה בזמן אחר, או שזה מוציא יהודי אחר מהקליפות.

אי אפשר לדעת, יש הרבה שליחויות. חלק ידוע. אדם מתגלה, הוא פתאום פוגש מיהו, והוא מחזיר אותו בתשובה, אז הוא מבין שזו השליחות. אבל אם הוא לא פוגש, אז הוא לא יודע למה הוא הלך. הרוב מוסתר, חוץ מלפעמים כשזה מתגלה.

ברגע שאדם רוצה להתחיל להתעלות הוא צריך לדעת דבר כזה, הרצון שלו נכון, ההחלטה שרוצה מוח שליט על הלב, היא טובה מאד, איך זה יתבצע, ובאיזה מסלול יריצו אותו, את זה הוא לא יכול לקבוע, הוא לא יודע.

אדם החליט שהוא רוצה לעשות תשובה, רוצה התעוררות. הוא הלך לאיזה מקום. ניסה שם, במקום קדוש, לעשות התעוררות, להתלהב. הוא חושב שזאת הדרך הנכונה. שזה נקרא לעשות תשובה.

לא בטוח שמהשמים זה מה שרוצים. אולי רוצים שהוא יהיה שבור, שהוא לא יצליח. הוא אוכל את הלב על זה. ואי, הלכתי, ניסיתי להתעלות, זה לא הלך. חזרתי. לא היה לי שום דבר ונפילתי עוד בתאוות וכל מיני דברים.

אם אדם רוצה לעשות תשובה, זאת אומרת שהוא מוסר את עצמו בידי הקדוש ברוך הוא. הוא אומר לו- תראה, עשיתי שטויות. אני רוצה להיות בסדר. אבל מה זאת אומרת להיות בסדר, הוא לא יודע. מי יודע מה רוצים ממנו.

אולי דווקא רוצים שהוא ישבר. כתוב: "לב נשבר ונדכא אלוקים לא תבזה". אולי אדם הלך לשם, חלק היתה לו כוונה לשם שמים ולהתעלות, להיות בסדר, חלק אחר אולי גאווה. רוצה לבדוק את עצמו. עכשיו הוא כבר יודע כמה דברים, הוא רוצה לנסות את עצמו לראות אם הוא ימשוך איזה אורות, או תהיה לו איזו הנאה מזה, או איזה קשר, או איזו התלהבות, או איזו התלהטות. מי אמר שזה מה שהשם רוצה.

עצם העבודה לשם שמים שאדם מגיע, זה שבעצם לא אכפת לו בכלל מה הוא מרגיש. טוב לו, לא טוב לו. הוא מחייך, כואב לו הראש, לא כואב לו הראש. הוא נהנה מהמצווה שהוא עושה, הוא לא נהנה.

האדם שעובד לשם שמיים הוא בכלל לא בתמונה. הוא מוציא את עצמו מהתמונה. הוא ימסור את עצמו לשליחויות של הקב"ה. נער שלית. איפה שהשם שולח, הוא הולך. מה שהוא רוצה. יהיה לו אור, יהיה לו.

לא יהיה לו, לא יהיה לו. אנחנו קובעים מה יהיה? לנו יש רק בחירה על יראת שמים. לקבוע שאני רוצה לעבוד את השם. אבל איך הוא יכריח אותי ואיפה הוא ייקח אותי... אדם צריך לדעת שתמיד מה שיש לו בפנים זו השפה שהשם עכשיו מדבר בלב שלי.

זו ההתייחסות האישית שהוא מתייחס אלי. אם יש לי עצבות, הוא שם לי את העצבות. ואם יש לי שמחה, הוא שם את השמחה. אם יש לי חידוש, התחדשות, רעננות, זה בא מהשם. אם יש לי עייפות, זה בא מהשם.

האדם שרוצה לעבוד את השם לשם שמים, צריך להתחיל להכניע את עצמו מה שהשם שם הוא שמח, להיות שמח. 'מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד', הוא משתדל, הוא הולך, הוא עושה. זה טוב ללכת למקום קדוש.

לקברי צדיקים, או לכותל, או לכל מיני מקומות. אבל לא כדי שיצא לי מזה משהו. אם תהיה לי התעוררות, או התעלות, זה בכלל לא בידיים שלי. זה בא מלמעלה. השם ירצה, ייתן לי. לא ירצה, לא ייתן לי.

אם לא ייתן לי, אני אבקש ממנו שאני רוצה לעבוד אותו. לא בשבילי. אדם לא צריך לבקש בשביל עצמו, שהוא יתעלה, שהוא ישתפר, שהוא יהיה בסדר. הוא צריך להגיד -'ריבוננו של עולם, אני רוצה לעשות מה שאתה רוצה שאני אעשה.

איך שאתה רוצה. תעזור לי שאני אגיע לעשות את הרצון שלך'. אם השם רוצה שנהיה תלמידי חכמים - נהיה. אם הוא רוצה שנהיה משהו אחר - נהיה. מה שהוא רוצה. לעשות את הרצון שלו בלבב שלם.

'יתן לי את היכולת תמיד להיות שמח עם מה שיש לי'. שמעתי על הרב זושא שלא היה לו כסף לקנות כיפה. אז הוא לקח אשכולית, קילף את הקליפה, שם על הראש והיה שמח. כאילו שהיתה לו כיפה מי יודע.

צריך ללמוד מזה. הדברים האלה נאמרו לא רק בשביל ללמד טוב על הרב זושא, אלא בשביל שאנחנו נלמד מזה. זה נראה לי מאד חשוב. 'איזהו עשיר השמח בחלקו'. הפירוש הפשוט הוא שאדם שמח במה שיש לו. 'שמח בחלקו' זה שמח בחלקו של הקדוש ברוך הוא גם כן. זה פירוש נוסף. מעוות, אבל נכון לעניין של הנפש. שאדם יהיה שמח בחלקו של הקב"ה. איפה שהוא שם אותו. קראתי בשער הגלגולים של הרב חיים ויטאל.

הוא אומר שיש נשמות גדולות שבכלל אין להן הזדמנות שהן נפלו בקליפות מחטא האדם הראשון, ואין להן בכלל צ'אנס לצאת מהקליפות האלה בעולם הזה. רק שהם יצאו דווקא בגוף טמא.

או של גר צדק. או של בעל תשובה. במקרה של נידה דווקא, וכל מיני דברים. אין להם שום אפשרות אחרת. כמו דוד המלך. כמו אחרים. כמו רבי עקיבא. אם היו לו לוקחים כל בעל תשובה ושואלים אותו תשמע, איך אתה מרגיש מזה שכך נולדת ואיזה עבירות עשית, ועכשיו איך אתה מסתדר עם זה.

כל אחד רוצה לאכול את הלב על זה. חבל שאני לא נולדתי בירושלים עיר הקודש באיזה חידר, היו לי הורים דתיים וחרדים וצדיקים. אבל מי יודע אתה חשבונות בכלל. אולי דווקא שהולידו אותך במקום כזה מעוות ואיך שיצאת, אולי זה לטובה.

הכל לטובה. אנחנו לא יודעים שום דבר. מה שקורה במציאות אנחנו לא יודעים. אחד נראה לו שדווקא זרקו אותו בין הקליפות שם, אולי זה יעלה אותו גבוה יותר. וגם ההפך. לפעמים אדם מזלזל בשני בגלל שהשני בא ממקור בלי יחוס.

אולי זה שהוא בלי יחוס זה כי לא היתה ברירה. היו צריכים לרמות את היצר שיתנו לו לצאת. כך כתוב שם. אם לא היו מאפשרים. היצר היה שמח שהנשמה הזאת יצאה מקולקלת ובטח היא תחטא ונתנו לזה לצאת, בסוף האדם הזה חוזר בתשובה ומחזיר את כולם אחר כך.

זה מושך את האחרים. אנחנו לא יודעים את החשבונות של הקדוש ברוך הוא, מה הוא עושה. כמו שלא יודעים על דבר גדול כזה. יש צדיקים שיודעים, אבל עמך, אנחנו לא יודעים, באופן פשוט.

אסור לנו אף פעם להיכנס לחשבונות. למה? מי ששואל למה קרה כך, למה, המילה 'למה' זו כפירה. אין למה, יש מה שהשם רוצה. אדם צריך תמיד להכניס את עצמו למסלול. לזרום עם הזרם הפנימי והחיצוני שהשם מוליך אותו.

שם, בשער הגלגולים הם מסבירים תהליך על נשמות גדולות שאין להן הזדמנות אחרת לצאת חוץ מכך. במקרים אחרים מה שאנחנו צריכים להבין, אנחנו לא מבינים. וגם אם לא מבינים, צריכים להיות שמחים עם מה שיש.

זו מידת ההסתפקות במה שיש. זה מאד חשוב. שאדם יתעורר להתקרב לקב"ה זה דבר עצום. רק זה הקב"ה רוצה. שאנחנו נתעורר אליו. לא נחפש חוץ מזה. בשביל זה הוא ברא את כל העולמות. אבל מה הוא יזכה אחר כך באופן רוחני, או באופן חומרי, או באופן רגשי, או באופן שכלי, מה הוא ישיג מזה, זה בכלל לא העסק של האדם. מה שהשם רוצה הוא ייתן לו. אם הוא ירצה לתת לו מכה, ייתן לו מכה גם כן. אנחנו בכלל לא יודעים את החשבונות מלמעלה. אנחנו רק צריכים לעשות התערות דלתתא. זאת אומרת פתחו לי פתחו של מחט. מה שהשם נותן, ברוך הבא. נותן הרבה, יופי. לא נותן, גם כן יופי. זה קשה לעשות את זה. אבל לפחות שנדע את הדרך. שנדע מה נכון. אדם שמתקרב לאלוקות, מצד אחד יש לו התעוררות אז הוא כבר מצפה שתהיה לו הענות מלמעלה.

ויתנו לו. לפעמים זה שלא נותנים לו, זו ההיענות מלמעלה. מפני שאם היו נותנים לו, יכול להיות שהוא היה נכנס לגאווה, או לכל מיני דברים אחרים, או לדמיונות, אז לא נותנים לו. נותנים לו קצת לסבול.

לא נורא. רוצים לראות אם הוא יתעורר יותר. או ישבור את הלב. באחת הקסטות הראשונות, שדווקא מתי שאדם קשה לו להתפלל, לפעמים כשאדם עומד להתפלל הוא מרגיש כמו קרש, בכלל לא בא לו לא קשר, לא מחשבה, שום דבר. בקושי הוא יכול להוציא את המילים ולהגיד את התפילה כמו רובוט. דווקא אלו התפילות הכי חשובות. זה הזמן הכי גדול להתאמץ. למה האדם כך תפוס? שיש דינים. למעלה יש דינים שלא נותנים לו להתקרב.

אה, אז אם יש דינים... ואם זה דווקא צמצום, דרך הצמצום מקבלים שפע. אם אדם את הדין הזה הוא מתעקש לשבור, הוא הופך אותו אחר כך לשפע עצום. יכול להיות שדווקא מתי שהוא הכי מיואש ולא נראה לו שיש שום סיכוי, ובתפילה שלו בקושי הוא מוציא צליל מהפה, כאן יכול להיות שאם הוא יתגבר הוא יוריד לא רק לעצמו שפע, לכל הבריאה הוא יוריד שפע.

הוא יכול לקרוע גזירות. דווקא בשביל זה שמים לו מכשולים. בשביל מה יש מכשולים? בשביל מה יש מידת הדין בכלל? כדי שאדם יתגבר על הדינים, שימתיק אותם. להתגבר על עצמו. כך הוא משלים את עצמו, משלים את הבריאה והשכר אחר כך זה בזכות ולא בבזכות פנים.

זה כל העניין. אסור לשכוח את זה. אדם תמיד לומד ואחר כך הולך לתכלס, לשטח, ושוכח את המטרה של הדברים אם אנחנו מאמינים שתורה היא מהשמיים, ומה שכתוב זה נכון, ואנחנו רואים את זה גם בחוש, אז בואו נאמין לזה גם באופן מעשי שזה כך.

שלא שעכשיו פה אני לומד משהו וברחוב, העולם זה משהו אחר. פה יש אמונה. בחוץ אין אמונה. אמונה רק פה בספר. זה לא כך. דווקא כשיש מצב שאדם רוצה ולא יכול, אז שם יש להתעקש. זו עת רצון.

האדם הזה הלך לשם. הוא רצה להתעלות. שום דבר, ההפך, היתה לו נפילה. אפילו יותר מזה, תאוות. תאוה זה דווקא טוב, צריך להביא את זה לאהבת השם. זה לא סותר האחד את השני. זו תוצאה של זה. אדם הולך להתפלל במקום קדוש, פתאום מתחילות התאוות. אוכל, תאוות סיגריה, כל מיני תאוות. במחשבות, לא עלינו, שיש לו כל מיני מחשבות זרות. דווקא זה מראה שהוא עושה פעולה נכונה. בגלל שהוא מתחיל להתעורר, אז השם שולח לו - 'אה, אתה מתעורר, אתה רוצה לתקן עכשיו. אז הנה יש לך אהבה לסיגריה במקום שתהיה אהבה אלי. אז תתקן את זה. דרך האהבה הזאת של הסיגריה תבקש עכשיו רחמים. תדבק בי. אל תדבק בסיגריה. אל תדבק באוכל הטעים הזה. זה מה שהם ענה לך במקום. רק שלא ראית את זה. זה מה שהשם רצה. אדם לא מבין את זה, כי אנחנו לא יודעים באמת. כולנו בהסתר. אדם נשבר.

הוא אומר, באתי, עשיתי מאמץ. היה לי כזה חשק. והנה במה זה נגמר. בנפילה. נפילה ונפילים זה אותו שורש. נפילים זה ענקים. בנפילה אדם יכול להפוך להיות ענק. זו אחת התכונות של עבודת הנפש - איך להתעלות על ידי הנפילות.

זה כמו גל בים. הנפילות זה כמו בים. כשהייתי ילד אני זוכר, בחוץ לארץ איפה שגרתי יש שם אוקיינוסים גבוהים. רואים שם ים. אני זוכר שאמי עליה השלום, ספרה ספור על אדם שהיה בתוך הים עמוק והים סחף אותו פנימה והיה שם איזה יום שלם.

בסוף הוא הגיע לחוף. אמרתי, אמא, איך הוא הגיע לחוף? כל כך הרבה כוח היה לו לצאת משם? קילומטרים הוא היה בפנים. היא אומרת, לא. הוא שחה עם הגלים. הוא לא שחה. הוא רק החזיק את עצמו, זאת אומרת לא לשקוע.

לא נלחם בכלל. וכשהים נכנס לכיוון של היבשה, הגאות, הוא התלבש על הגלים ותפס כל פעם גל והמשיך עד שיצא. בתהליכים של עבודת נפש יש כל הזמן כגלים. אדם צריך לדעת מתי הגל למעלה, מתי למטה. להיתפס ועם זה לצאת, רק שאנחנו לא תופסים את זה. חושבים שמתים שנופלים - זהו. ודווקא כשאדם נופל זה זורק אותו יותר רחוק, הלאה, זה מקדם אותו. זה לא מפיל אותו. לפעמים קצת מתגלגלים אם הגל יותר מדי חזק כל הגוף מתעכב אבל זה מוציא את האדם מהיאווש, מקדם אותו ליבשה, איפה שבטוח. התהליך החשוב הזה הוא לא לקבוע לשם איך שהוא יושיע אותנו. איך שהוא רוצה הוא יושיע אותנו. זו נקודה חשובה מאד לכל הבקשות שלנו, לכל הקשר שלנו, לכל המאמצים שלנו. אדם מנסה.

הוא רוצה. זה טוב. אבל איך זה יתנהל. באיזה מסלול ישימו אותו, זה כבר לא נקבע על יד האדם. זה מהשמים. אדם צריך לדעת שמה שפתאום בא לו, אפילו שנראה לו שלילי, זו תשובה. זו תשובה מהשמים.

הוא בקש משהו. ענו לו. הנה ענו לך. מה אתה רוצה. תעבוד על זה עכשיו. אתה עכשיו רוצה לעבוד על אהבת השם. אולי השם רוצה שתעשה יראת השם? אתה רוצה להיות שמח, אולי אתה צריך להיות שבור.

מה אתה יודע מה השם רוצה ממך. זה שאתה רוצה תשובה זה כבר פותח לך פתח חדש, בלתי מוגבל, שהשם יוליך ותך איך שהוא רוצה. זו התשובה האמיתית. זו עבודה לשם

שמיים. זה צ'אנס, זו הזדמנות. לא שסוגרים אותך. כתוב בספרי חסידות שלפני שאדם הולך לעבודה הוא צריך להגיד את השיר "מזמור לדוד השם רועי לא אחסר". כדי שהוא לא יחשוב שהפרנסה באה ממנו. "שבטך ומשענתך המה ינחמוני". "שבטך ומשענתך"-שניהם זה קשר. דוד המלך לא ביקש שיהיה לו נוח. גם זה וגם זה. תתייחס אלי. מה זה חשוב איך כבר. תן לי אפילו מכה. אסור לאדם לבקש מכה. אבל אם אפילו תתן לי מכה, אני רוצה רק שיהיה לי קשר אתך, דרך המכה.

זה מה שאדם צריך לבקש, זה "שבתני בבית השם כל ימי חיי". רק צריכים לבקש, תמיד אנחנו צריכים לדעת שברגע שאדם רוצה להתקרב, מקרבים אותו. רק מה, הוא לא תמיד מזהה שזו היתה התקרבות.

אבל אם אדם מזהה, הוא תופס את הגל, עד לגל הבא. רק זה היה צריך לעשות. אדם צריך לדעת לבדוק את עצמו. לראות אם יש איזה תיקון שבוטל אצלו. למשל בעל כעס, הוא יודע שהוא צריך לתקן את הכעס.

אדם צריך לבדוק את עצמו. אם יש איזה תכונות מיוחדות ששם הוא תקוע, או איזה חסרונות שיש לו. אחד יש לו בעיות פרנסה. ברור שיש לו תיקון בעניין של הפרנסה. הוא צריך להשתדל יותר, הוא צריך להתפלל יותר.

צריך כל מיני אפשרויות. לעשר, לעשות חסד, לעשות כל מיני עניינים. צריך לתת יותר תשומת לב. למשל אדם שמחכה לשידוך. כבר הגיע הגיל שלו והוא לא קיבל את השידוך. ברור שהוא צריך להשתדל בזה.

מתוך הלכה אדם צריך להשתדל. אבל יחד עם השתדלות אדם צריך לפתח את האמונה שלו. אמונה ובטחון זה לא במקום השתדלות. זה ביחד עם השתדלות. יש אנשים שהם לא מבינים את המושג הזה.

הם מבטלים את ההשתדלות וחיים רק על אמונה, בסוף המצב שלהם עגום. למה? בגלל שמי יכול לחיות באמונה בלבד, רק אנשים בדרגה גבוהה מאד. מספרים על הבעל שם טוב שלא היה לו מה לאכול.

הוא היה דופק בדלת והיה הולך. לא היה מחכה שיתנו לו. פעם אחת הוא דפק באיזו דלת והוא הלך. פתאום בעל הבית יצא וראה שאין אף אחד. ראה שם אחד הולך. אז הוא רץ אחריו. אמר לו - 'מה זה אתך. אתה צריך אוכל?' הוא אמר - 'כן' 'למה דפקת והלכת?' אמר - 'זו ההשתדלות שלי. אני לא צריך לחכות'. 'אני דופק אחר כך אני חושב שאם הוא רוצה הוא יתן לי'. זה היה המצב של הבעל שם טוב אנחנו עוד לא בדרגה הזאת.

זאת אומרת צריכים להתאים את ההשתדלות למצב האמיתי של האמונה של האדם. כמה שאדם נמצא במצב של פחות בטחון, הוא צריך לטרוח. אדם אסור לו לרמות את עצמו. אסור לו לחפש היתרים בשביל חוסר הפעילות. אדם צריך לעשות השתדלות. שאדם יעשה השתדלות מושלמת. בדרך כלל. השתדלות יפה. אבל לא להאמין בהשתדלות. זה בעצם התיקון של חטא הדעת. חטא האדם. "בזיעת אפך תאכל לחם". אדם צריך להאמין. הוא צריך לעשות ולהאמין שזה השם נותן לו. מה זה בא לתקן? זה בא לתקן את זה שהאדם לא האמין בקב"ה. הוא האמין בנחש. שם בגן העדן לא היה לו לעשות שום דבר. לא היתה לו השתדלות. רק להאמין. הוא לא עמד בזה השם אמר לו תתאפק יהיה בסדר. רק אל תקח מהעץ הזה. והוא לא האמין לו. הוא האמין לנחש. הנחש בא וסכסך. אמר לו כל מיני דברים. עכשיו התיקון לזה שאדם יעשה ויאמין שזה לא מהמעשים שלו.

הוא לא האמין בשם והאמין בעצמו. הוא יודע, בטח השם מסדר אותי. אני רוצה להיות כמו אלוקים. אם הנחש אומר בטח הוא צודק. הוא האמין בעצמו במקום להאמין בשם. הוא הלך ועשה מעשה שאסור לו לעשות.

עכשיו אנחנו צריכים לעשות מעשה ולהאמין בשם. זה התיקון. אדם צריך לא להאמין לעצמו. אדם צריך לעשות השתדלות טובה, מוצלחת, אבל להבין שזה לא בגלל שהוא עשה, או בגלל שהבחור הזה יכיר לו בדיוק את השידוך שלו.

או הבחור האחר למה לא הכיר לו. למה זה ולמה... לא להכניס את השכל. אדם עושה מיטב יכולתו. הוא אומר, עכשיו יש עשרה שדכנים, אני אלך אליהם. או יש לי עשרה חברים, אני שואל אותם. בצורה מכוונת.

יצא, יצא. לא יצא, לא יצא. הכירו לי, לא הכירו לי, זה מהשמים כבר. אבל אדם עושה את ההשתדלות, אבל הוא לא מאמין באנשים. השתדלות הוא צריך לעשות. אומרים שיוסף נענש לא על זה שהוא בקש משר המשקים. לא על זה שהוא האמין בזה. שהוא תלה בו. על זה הוא נענש. אם הוא לא היה מבקש שום דבר, יכול להיות שהוא היה נשאר תקוע שם. הוא ביקש אבל זה שהוא תלה בו. שכאילו-אתה חייב להוציא אותי- ולא תלה בשם, זה העניש אותו שיישאר שם שנתיים. אם הוא היה אומר לו- תוציא אותי. תעשה לי טובה והוא לא היה מאמין שהוא זה שמוציא אותו.

היה מאמין בשם, אולי אחרי יום היה מוצאי אותו. כך פעלם קראתי. אני חושב במכתב מאליהו מביאים את זה. אם אני לא טועה. שזו הטעות שהוא עשה. ההשתדלות לא פותרת את האמונה והאמונה לא פותרת השתדלות.

רק לאדם בפנימיות שלו אסור לו להדביק את עצמו אל החומר. אסור לו להדביק את עצמו לאדם, לסיבות. הוא צריך להדביק את הפנימיות שלו לקב"ה. לשם. להשגחה. ולא לטבע. אם מתעוררת באדם תאוה, שבדרך כלל הוא לא רוצה את התאוה הזאת.

אחד שרוצה להתגבר על לאכול ממתקים. פתאום הוא רוצה ללכת להתפלל לשם. או בא לו חשק לאכול ממתקים. זה מראה שהשם רוצה שאדם יעבוד אותו דרך החשק הזה לעבוד את הממתקים. התאוות של האדם הן צינורות של אהבת השם, שדרכם הוא יכול להגיע לקשר עם הקדוש ברוך הוא. לתאוות יש תפקיד של קשר. זה צינור של התעלות. אם לא היה לזה תפקיד כזה חשוב, השם לא היה עושה לנו את התאוות. אדם שכל הזמן רוצה לאכול ממתקים. זה מראה שהשם רוצה שאדם יעבוד אותו דרך החשק הזה לעבוד את הממתקים.

התאוות שלה אדם הן צינורות של אהבת השם, שדרכם הוא יכול להגיע לקשר עם הקדוש ברוך הוא. לתאוות יש תפקיד של קשר. זה צינור של התעלות, אם לא היה לזה תפקיד כזה חשוב, השם לא היה עושה לנו את התאוות.

אדם שכל הזמן רוצה לאכול ממתקים, הוא נכנע, הוא אוכל, או דוחה את עצמו בכוח. כשהוא לא משתמש בתאוה הזאת, תאוה לסיגריה, או משהו כזה, לעבוד את השם, הוא מונע מעצמו ליפול בתאוה אבל הוא לא מתקן את השורש.

זאת אומרת, כל פעם שהשם שולח לו חשק לעשן איזו סיגריה, סימן שהוא רוצה שתהיה קשור איתו. לא שתעשן את הסיגריה. סיגריה משמשת עבורך איזה שהיא גורם של התעוררות בגוף. זה כאילו שהשם לוקח אותך ומנענע אותך.

שתתעורר. הנה. אני רוצה אותך. איפה אתה. במקום שאתה תגיד, הנה אני פה., הנני, אתה מחפש את הסיפוק של התאוה. כשהשם מעורר את האדם דרך תאוה והאדם מספק את התאוה במקום להתעורר להדם, הוא בעצם גורם לזה שהנפש שלו תדבק לתאוה.

לטבע. ויגרום לזה שכל פעם עוד פעם השם יעורר אותו דרך התאוה הזו. עוד פעם, אם הוא לא בוחר נכון, עוד חלק שלו נקשר לתוך הטבע. ככה במשך השנים כל הנפש הולכת ונקשרת. זה נקרא שהניצוץ שלו היה בגלות.

ניצוץ של הנפש שהולך ונשבה בקליפה. מצד היצר הוא מעוניין לשבות את כל הנשמה בקליפה. מצד השם, למה הוא נותן לו עוד פעם לגרות אותנו? הוא רוצה שתתגבר. גם כן טוב להתגבר בצורה של גבורה.

לדחות את התאוה. זה גם מתקן. אולי הוא רוצה שתגיע גם כן לשימוש של התאוה הזו בשביל להתקשר אתו. דרך הגוף. "כל עצמותי תאמרנה". "ותורתך בתוך מעי". שאדם דרך התאוה שלו ינסה להפוך את זה לקשר עם השם.

"צמאה לך נפשי". כשדוד המלך הלך במדבר והיה צמא שם: "ארץ ציה ועייף בלי מים", הוא הרגיש את הצימאון. כמובן שתמיד כשאדם יש לו איזו התעוררות של איזו תאוה יש בזה מטרה מהיצר ויש מטרה של השם.

אמרתי, אם האדם רוצה להתקרב לשם ובדיוק באותו זמן באה לו תאוה, התאוה הטבעית שלו, אלף, זה בשביל ללמד את האדם, הנה, אתה רואה, אתה רוצה אותי, אתה לא רוצה את התאוה. אתה רואה את התאוה הזאת שעכשיו מתעוררת, תזכור, מחר, מחרתיים כשהיא תתעורר, זה לא שאני רוצה שאתה תכנס לתאוה. אני רוצה שתתחבר אלי. אתה באת היום לכותל, רצית לעשות תשובה, באת עם התעוררות, התעורר לך חשק לעשן סיגריות או לאכול ממתקים, או אינני יודע מה, אז הנה, תזהה את זה. אתה רואה את זה, את ההתעוררות הזאת שיש לך עכשיו לדבר הזה שמפיל אותך. כשתהיה לא בכותל, כשתהיה בבית, מחר, מחרתיים, ותהיה לך ההתעוררות הזאת, תזכור שזה לא בשביל זה אני נותן לך את זה. ההתעוררות הזאת זו קריאה שאני קורא לך. אני דווקא כן רוצה אותך. אבל בגלל שאדם לא בדרגה, ויש לאדם תיקונים ויש לו ניצוצות שהוא צריך להוציא, השם מעורר אותנו דרך תאוה. לא דרך הנפש. צדיקים שיש להם אהבת השם בדרגה מזוככת לא צריכים את התאוה.

כבר לפני שהתאוה מתעוררת הם הופכים את זה לאהבת השם. אנשים כמונו, שעוד לא תיקנו את זה, יכולים שני דברים לעשות. או כמו שהזכירו פה, ברגע שיש לו תאוה לסיגריות ישר ללכת ללמוד תורה, או לתת צדקה, או לעשות איזה מצווה.

ואז אחרי כמה פעמים שתתעורר התאוה הזאת, תתעורר אהבת התורה. אהבת הצדקה. לא אהבת הסיגריה, או אהבת הממתקים. זה תיקון אחד. תיקון נוסף אחר, זה פשוט דרך התאוה הזאת, כשמתעוררת התחושה של התאוה בגוף, להרגיש את התחושה ולבקש מהשם שהנה דרך זה אני אהיה קשור אתך.

תהפוך לי את זה לאהבת השם. בלי לעשות פעולה. בלי לברוח מזה. בלי להיבהל מזה. הצימאון הזה שיש לי פה, אני רוצה שזה יהיה לצימאון שלך. זה הופך את הצימאון. במשך הזמן זה מתקן את התאוה לגמרי.

זאת אומרת, אפילו צריך לפרט לשם. הנה, עכשיו אתה רואה אני רוצה סיגריה. אני אוהב את הסיגריה בגלל שזה עושה לי הרגשה טובה בפה ובגרון. אני לא יודע איפה זה עושה הרגש הטוב. באך, בדמיון, אני לא יודע איפה. אני רוצה שתתן לי הרגשה כזאת ממך. זה לא סותר. אחר כך הוא איכול ללכת ללמוד תורה גם כן. אבל שיהיה טיפול יסודי בזה. דווקא דרך התחושה להרגיש את זה. הוא לא יעשן.

אם זו תאוה כשרה, שאדם יכול לאכול איזה סנדוויץ' כשר, אם יש לו את התאוה הזו, אם אחר כך הוא אוכל זה, לא נורא. סיגריה זה משהו לא כל כך בריא. יש תאוות אחרות שהן אסורות בכלל, בטח שלא.

אבל אפילו אם יש לאדם תאוה אסורה, זה סימן שחלק מהנפש שלו תפוס בתוך הקליפה. גם את זה הוא צריך להוציא. הוא צריך לעשות את התאוה האסורה. אבל הוא צריך לפרט לשם. הנה, התאוה הזאת עושה לי את הדברים האלה והאלה.

זה משמח אותי, זה נותן לי תחושות, זה נותן לי, אני לא יודע מה. אתה תתן לי את זה. בלי הגוף. בלי הטבע. בלי הקליפות. בלי שום דבר. ישר ממך. באותו זמן אדם יכול לתת צדקה. הוא יכול ללמוד. אבל שיהפוך את זה. אחרי שאדם כמה פעמים באמצע שזה מתעורר לו עושה כך, היצר כבר לא יעורר לו את זה הרבה פעמים יותר. את התאוה הזאת. בגלל שכל פעם שיש לאדם תאוה והוא מתקשר עם השם, היצר לא מעוניין. אז הוא יעזוב אותו. הוא לא יעורר לו את זה יותר. זה התיקון של העניין. יש הרבה דוגמאות כאלה. שאדם דווקא רוצה להתקרב. הוא רוצה להיות בסדר, והוא דווקא נכשל. הוא דווקא רצה לקום לותיקין, הוא לא הצליח. זה כי באים לעורר אותו. שיעשה את זה לשם שמיים יותר. או בצורה זכה יותר. או דרך כל מיני אמצעים וצינורות שאדם לא יודע. אולי בזה שהוא היום נכשל לקום אז מחר תהיה לו יותר יראת שמים לקום.

אולי בזכות זה שהוא יקום יכול להיות שפתאום יהודי אחר שלא היה מתפלל בכלל בקצה אחר של העולם יתחיל להתפלל. בזכות ההתעוררות הזו שלו. הפילו אותו. אז מה. השם הרי יודע מה שצריך לעשות.

לפעמים יש לו כוונה טובה והוא נופל. הוא לא ידוע למה. אחר כך כשהוא מתאמץ עוד פעם, פתאום הוא גורם לזה שניצוץ אחר שקשור אתו, יצא משם מהקליפה הזו שהוא תפוס בהן "כל ישראל ערבים זה לזה".

אלו לא רעיונות של ספר. שאנחנו מלמדים אותם זה בבית המדרש. כך השם מנהל את העולם. צריך לדעת שזה כך. זה תכלס. זה יום יומי. זה מציאותי. צריך לקחת את זה בחשבון. זה נקרא אמונה פשוטה. שאדם מפתח את זה באופן מעשי.

טיפול בדינים

הנושא שרציתי לדבר היום, זה הנושא של הדינים. "דין" זאת אומרת, שהאדם מקפיד על עצמו ועל האחרים. כתוב, שבתשעה באב נולד משיח. לא נמצא לזה זמן יותר טוב? דווקא בתשעה באב ביום של החורבן? אלא שהדבר הזה הינו דבר מהותי, ולא דבר סתמי, דווקא ביום של החורבן- נולד המשיח.

המציאות של החורבן נמשכת, כפי שאנחנו רואים עד ימים האלה, כמו שחז"ל אומרים: "כל דור שאינו נבנה בימיו, מעלין עליו כאילו הוא החריבו" (ירושלמי, יומא, א' א'). זאת אומרת, שאם בדור שלנו אין בית מקדש על תילו, אנחנו בגדר אותו דור שבגללו נחרב בית המקדש.

זאת אומרת, שבעצם לא תיקנו את הפגמים שגרמו לחורבן בית המקדש. מה זה כל כך מעניין, העניין הזה של חורבן בית המקדש? אולי את הכוהנים זה מעניין, אבל מה זה מעניין את העם? אז כמובן שבית המקדש- חוץ מזה שזה היה מקום קדוש-היה מרכז של הורדת השפע הרוחני והגשמי, בדרך של התגלות אלוקית ברורה לכל הבריאה, הקדוש ברוך הוא התגלה שם כל הזמן. היו שם ניסים גלויים. בכלל, האדם היה הולך לשם, וכמובן הנפש שלו היתה מתעלה ומתרוממת.

כשהיום הולכים לכותל, אני לא חושב שיש יהודי שיכול להיות אדיש. אולי יש כאלה שיותר מתעלים, או פחות, אבל כל אחד מתייחס באיזושהי יראת שמיים למקום.

על אחת כמה וכמה, כשבית המקדש היה קיים, והאדם לא היה בא רק לבקר ולהתפלל, אלא היה צריך גם לבוא ולהביא קורבנות. בעליה לרגל למשל, היו הרבה הלכות של טהרה שהאדם היה צריך לקיים, ולפני שהיה נכנס לשם, היה צריך להכין את עצמו. היום, כשאנחנו רוצים להרגיש קצת טוב, לא יודעים לאן ללכת. והסיבה שהאדם מחפש כל מיני מקומות, שירגיש קצת טוב, או שירווח לנפש שלו- כמו שדיברנו בפעם הקודמת, שאחד הולך למסעדה, ואחד הולך לים, ואחד מחפש איפה שהוא יכול.

כי הנפש של האדם כל הזמן בחיפוש, באי שקט, הנפש יכולה להגיע לשקט, רק כשהיא מתחברת עם השורש. ההתחברות עם השורש זה אך ורק דרך עולם הקדושה, והשיא של עולם הקדושה זה בית המקדש.

שם היתה השראת השכינה, זאת אומרת ששם התגלה הקדוש ברוך הוא. זאת הסיבה שמאז שבית המקדש נחרב אין לנו מנוחה, וכתוב בחז"ל: "כל יום ויום מרובה קללתנו משל חברו" (סוטה מט' ע א').

האדם מרגיש שלא נרגע, מה שהוא רוצה, איפה שהוא הולך-כל הזמן משהו מפריע לו. כל סיפוק הכי מעניין שהוא יכול להשיג, אפילו במקצוע שלו, ואפילו אם יצליח בכל דבר, בעסק, יהיה לו הרבה כסף, ותהיה לו בריאות, ויהיה לו ילדים טובים, והבעל נחמד, והכל מסודר - אף פעם אין לו מנוחה.

הסיבה לזה, זה שעד שאין השראת השכינה, לא יכולה להיות מנוחה. כתוב, שלרשעים יש שלוה בעולם הזה, הם עושים חיים. אז מה אם יש שלוה? זה בכלל לא שייך לעניין הזה, אבל עם ישראל שייך לעניין של השראת השכינה. כך שאם השכינה לא שורה בבית המקדש היא לא שורה בתוך הנפש. האדם לא יכול למצוא מרגוע לעצמו בכלל. אנחנו יודעים, כשאנחנו בלחץ, מתחילים למלמל משהו, לבקש מהשם עזרה - מייד מרגישים טוב. כל אחד שלא ניסה, אז יכול לנסות. לכל צרה שלא תבוא ברגע שהאדם מתחיל לבקש מהשם רחמים, אפילו בצורה אגואיסטית לעצמו- עצם הבקשה כבר מרגיע אותו, זה כבר נותן לו תחושה שהוא לא לבד. מאיפה זה בא? זה בא מזה שעל ידי הדיבור,

האדם עושה כלי להשראת השם הוא מודה בפה שלו- בזה שהוא מתפלל -שהשם קיים, זאת אומרת עושה לו מקום, מפנה לו קצת מקום בעולם הפנימי שלו, בתוך המסכנות שלו והאגואיזם שלו, הוא בוחר בה', שה' נמצא וקיים ויכול לעזור לו. כמו שאומרים: "דרך אמונה בחרתי" אז דרך הבחירה הזו, כשאדם מתחיל למלמל משהו, הוא כבר פותח משהו הרבה יותר גדול מאותו מלמול שמלמל. אדרבא, אותו לחץ שהשם מביא לאדם, זה רק בשביל שיתחיל למלמל, זה לא בשביל הלחץ עצמו.

זה לחץ אמצעי, זו לא המטרה. המטרה היא, שאדם יהיה קשור, והאדם באופן רגיל, יש לו את התהליך של "וישמן ישורון ויבעט". כמה שהוא מקבל יותר טובות ויותר דברים, הוא מתנשא יותר ומתנתק ובוטח. בוטח בסביבה, בוטח בקדוש ברוך הוא - בוטח בכלום. כשהוא לא מתוקן, כמובן, כשהוא מתוקן, אז ככל שהוא גדל הוא רואה את האמת כמו שאמר יעקב: "קטונתי מכל החסדים". מכל החסדים נהייתי קטן יותר, לא יותר גדול. כשהאדם מרגיש את האפסיות שלו, את גדולת השם, כך הוא לא מגיע למצב של התנתקות. המשמעות של בית המקדש, זה לא רק מקום קדוש, או מקום שעושים פולחנים מורכבים ומשוניים, אלא פשוט זה מקום שהיתה מתגלית בו מלכותו של הקדוש ברוך הוא.

היום, היא לא מתגלה באופן גלוי אלא רק באופן נסתר. לפעמים אדם זוכה שיקרה לו איזה נס גלוי כזה, ואז הוא רואה שהדברים לא פשוטים. אבל ברוב המקרים, הניסים משתלשלים דרך הטבע, ואדם לא רואה את ההשגחה.

הסיבה שחז"ל מביאים לחורבן בית המקדש השני, היא שנאת חינוך. ואם אנחנו אומרים, שבדור שלנו עדיין לא נבנה בית המקדש מחדש, סימן שאנחנו לוקים באותה בחינה, לא תיקנו את שנאת החינוך.

כמובן שלא צריכים הרבה הוכחות מדעיות, בשביל להיות שונאים לצערנו, שנאת החינוך חוגגת. השאלה: האם אנחנו עד כדי כך טיפשים? שמצב זה ממשיך ואי אפשר לעצור אותו? מצב בו האדם שונא את עצמו, שונא את החבר שלו? יש כאלה ששונאים גם את עולם הקדושה.

איך קרה שבאותו דור של בית שני שהיה דור של חכמים, והיה בית המקדש, לא היו יכולים להתאפק מלשנוא האחד את השני? בחלק הזה של השנאה הם לא הצליחו להתמודד, ועד היום אנחנו לא מצליחים.

ברגע שנצליח -זו הגאולה. זו התחלת הבנייה של הבית השלישי. באופן פנימי וגם באופן חיצוני. נשאלת השאלה: איך זה פועל, מה השורש של זה, ואיך אפשר לתקן תופעה זו? השנאה היא מצב מתקדם של תאוה לאמת בלי פשרות, ללא מידת חסד, זה עניין של גוונים.

זאת אומרת, שהאדם מרגיש בתוך הנפש שלו הרגשה של אמת פנימית, של צדק, ואצל השני זה לא בסדר. יש מן הרגשה של אמת פנימית, שאדם מרגיש או יודע מהכתובים, שלמשל אסור לדבר לשון הרע, והוא שומע את החבר שלו מדבר לשון הרע. אז הוא כועס עליו, הוא מקפיד עליו, והוא אומר לו, ואם הוא לא אומר לו, הוא חושב עליו דברים. אנחנו יודעים מחז"ל, שאחת הסיבות שאסור בגללה לדבר לשון הרע היא, שלפעמים בשמים לא יודעים על האדם, לא רוצים לקבוע את גור דינו, מגלגלים שפמליה של מטה, זאת אומרת אנחנו, נתעסק בדין שלו.

ואז אנחנו יושבים ומתחילים לדבר על אדם, ודנים אותו לכאן או לכאן, ואז נחתם הדין שלו בשמים שהוא לא בסדר. כתוב שפמליה של מטה, נותנת כוח לפמליה של מעלה. מה שאנחנו עושים פה- משפיע למעלה.

אז ברגע שהאדם מתחיל לחשוב דברים על מישהו אחר, הוא צריך להיות זהיר מאד. היום לפני שנותנים לאדם לנהוג על הכביש במכונית, או להחזיק אקדח, צריך לעבור מבדקים ולקבל רשיונות. אבל לפני שהאדם מתחיל לחשוב, אף אחד לא נותן לו רשיון לחשוב. החשיבה השלילית של האדם, שהיא החלק הפנימי של הדינים, שורש הדינים-הרסנית הרבה יותר מתאונות הדרכים! כשאדם מתרגל לחשוב דברים רעים על אחרים, בהכרח שהוא יזיק לעצמו.

אנחנו מכירים את המושג של עין הרע. הרבה אנשים באים ומספרים לי, שעשו להם עין הרע. בחז"ל מתייחסים ברצינות לנושא הזה, לדוגמא, יוסף הצדיק לא היתה שולטת בו עין הרע. אז סגולה לאדם, כדי שלא תהיה עליו עין הרע, שיגיד שהוא מזרעו של יוסף.

"בן פורת יוסף בן פורת עלי עין"... העניין לא מתחיל בעין הרע, העין לא רעה ולא טובה, זו המחשבה של האדם, והמחשבה באה מהרצון. אצל כל אדם מישראל, יש רצון טוב ורצון רע. כתוב בזוהר שיש לאדם מלאך טוב בפנים, ומלאך רע, ואדם בוחר.

יש לו בחירה ברצון שלו, במחשבה שלו, בדיבורים שלו, במעשים שלו וגם ברגשות שלו. הרצון בבחירה משתלשל בכל. המקור של הדין - הוא דווקא בקדושה. כל ההקפדות שאדם מקפיד על השני, במקור העליון שלהם, שייכות לעולם הקדושה. אנחנו יודעים שהקדוש ברוך הוא, מלכתחילה רצה לברוא את העולם במידת הדין, אחר כך ראה שהעולם לא יכול להתקיים, אז הוא שיתף גם את מידת הרחמים. אבל מלכתחילה, הוא רצה עולם על טהרת הדין. אצל כל אדם במחשבה וברצון שלו, מופיעים קטרוגים על אנשים אחרים. בשורש הדברים, יש מידה של אמת. כי כשהאדם לא בסדר - אז הוא לא בסדר, מה לעשות. כל ישראל ערבים זה לזה, ומשום כך, ברגישות אנחנו קולטים מה לא בסדר אצל השני. יש בזה סוד פנימי, מה שקולטים אצל השני כלא בסדר, גם אצלי לא בסדר, לא רק אצל השני. אם אדם קולט שהחבר שלו קמצן, סימן שאצלו יש איזו קמצנות גם כן. אחרת, הוא בכלל לא היה יכול לקלוט זאת אצל האדם השני.

אם נבדוק, אז יש אצל כולנו הרבה מאוד שליליות ומידות שליליות, יש לכאלה יותר, יש לכאלה פחות. אבל המציאות הרגילה של האדם, זו מציאות של הרבה עוצמה שלילית. עניין הזה של עין הרע, הוא מצב בו האדם נותן למחשבות הרעות שלו להשתלט עליו, מצרף לזה את הרצון הרע שלו, ומכוון את זה על מישהו מאיזושהי סיבה. כמובן שזה לא בהכרח ישפיע. אם האדם השני נמצא במצב של אמונה וביטול, זה לא משפיע, הוא מבטל את זה. אבל אם האדם השני עצמו נמצא במצב רע, מתחילה השפעה שלילית, ויש השפעות בנפש.

כמו שפוגשים אדם צדיק, ישר מקבלים שמחה, התעוררות, תמיכה והרגשה רגועה. פוגשים באדם רשע, אז קולטים את הרע שלו, מרגישים את זה. חז"ל אמרו, שאסור להסתכל בפניו של רשע. זו מצווה להסתכל על פני צדיקים: "והיו עיניך רואות את מוריד" (ישעיהו ל' כ') מביא את האדם יראת שמים, ואהבת השם. בחיי היום יום, כשהבורא מכניס בתוך הנפש שלנו הקפדות על מישהו אחר, הכוונה שלו היא שלא נקפיד, אלא הכוונה של הקדוש ב"ה. היא שאנחנו ערבים, אוהבים וקשורים לאותו אדם, בבחינת: "ואהבת לרעך כמוך", ואז יכולים לראות את הפגם שלו. אם היינו במצב הנכון, היינו יכולים לדבר איתו שיתקן את עצמו, ואם לא היינו יכולים לדבר איתו, היינו יכולים לפחות להתפלל עליו. בעצם, הדינים שה' מכניס לנו בנפש על מישהו אחר מישראל, הם כדי שנעזור לו להגיע לתיקון, לא כדי להרוס אותו ולחתום על גזר דינו שהוא רשע, ואין לו תקנה.

שנאת חנם - מה פירוש 'חנם'? אנחנו יכולים לתאר לעצמנו שהם שנאו את האחרים

סתם, בלי סיבה!! ובכלל חסרות סיבות? אם צריכים למצוא- לכל אחד יש סיבות לשנאה. אז למה קוראים לזה שנאת חינם? חשבתי (ואני לא יודע אם הפירוש הזה מקובל) שחינם זאת אומרת: בלי תועלת, יש הקפדה על השני, בלי שיוצא מזה משהו חיובי, רק רע. זו שנאת חינם שמביאה לחורבן. זה מצב שגוזר את גזר דינו של היחיד, ואם חלילה שנאת חינם היא נחלת הכלל, אז רוע הגזירה על הכלל. כך שכל אדם בעצם, יש לו אחריות גדולה מאד על מה שהוא חושב על מה שהוא עושה עם עצמו.

אם רק נסגור את העיניים, ונתחיל לחשוב כמה מחשבות רעות יש לנו על הסביבה, מזה אפשר להבין כמה תפילות היינו צריכים להתפלל על הסביבה, שלא התפללנו. כתוב שנוח נענש מפני שלא התפלל על רשעי דורו. זה היה הפגם של נוח שהוא לא התפלל על הרשעים. זה מצב ביניים, דרגת ביניים. כשהאדם מתחיל להקפיד על השני, אבל עוצר, לא גוזר גזר דין, לא ממשיך לשנוא, אלא עוצר את התהליך, ומתחיל לחשוב על משהו אחר.

זה נקרא שהוא לא קלקל? הוא תיקן אותו כבר? המצב הזה דומה למצב של נוח, שלא התפלל לה' על רשעי הדור, רק הוא ניצל, הוא לא נפל. אם באה לאדם מחשבה רעה, והוא עוצר ולא ממשיך אותה, לא מפתח את זה- הוא נפל משום שהוא עצר את זה, אבל הוא גם לא תיקן לאחרים מה שצריך היה לתקן. זאת אומרת, השליחות שהיתה לו לא הושלמה, לכן הדור נופל, כמו הדור של נוח שהלך, רק נוח נשאר, אם הוא היה מתפלל, אולי היה מתקן את כל הדור. אנחנו יודעים בקבלה, שמשה רבינו היה הגלגול של נוח, ואם נשווה- יש לנו הרבה הקבלות.

נוח היה בתוך תיבה במים, ומשה היה בתוך תיבה במים. משה רבינו מסר את עצמו כל הזמן, בשביל עם ישראל, בשביל הכלל ובזה תיקן את מה שנוח לא עשה. כשמתעורר אצל אדם דין בקשר למישהו אחר, הוא צריך לדעת שהשני זקוק לעזרה שלו, זה סימן שהשני קשור איתו.

זה הדין מבחינת ההשגחה. כשאני הולך ברחוב עוברים אלפי אנשים, שאין לי שום קשר איתם. לא טוב ולא רע. אבל עם השכן, עם הבוס בעבודה, עם מישהו מהמשפחה, עם איזה חבר- יש קשר, והקשר לא נוצר סתם! הקדוש ברוך הוא תכנן את המסלול של הנשמות, מי ייפגש עם מי, מי ידבר עם מי, ומי יהיה אח של מי.

כך שיש באופן מהותי, תיקונים משותפים שצריכים לעשות. בשלב הראשון כשהאדם מתחיל להרגיש דין על מישהו, אם הוא רוצה להיות בסדר, חשוב שידע שיש פה שליחות. בשלב השני, במקום שיבוא לו חשק להרוס את השני, -ובזה היצר מעוניין, שם הוא נכנס- בשלב הזה האדם צריך להגיע לנקודה הפנימית, שצריך לתקן את השני.

בשלב השלישי, כשצריך לתקן את השני, האדם לא יכול לתקן אותו אם הוא לא מתקן את עצמו. כמו שכתוב "קשור עצמך תחילה ואחר כך קשור אחרים" (בבא מציעא כז' ע"ב). הוא לא יכול לתקן את השני אם הוא לא מזהה בתוך עצמו את הפגם.

אם האדם עצמו לא מרגיש קצת מה זה כעס, ולא מכיר את זה, הוא לא יכול לעזור לשני לתקן את הכעס, מאיפה יהיה לו את הכוח? לא יהיה לו את השכל, ולא יהיה לו את הכוח הנפשי לעזור לשני. אבל אם הוא כן מרגיש ומודה שגם אצלו נמצא הכעס, ומתמודד קודם עם עצמו, ואחר כך גם מתפלל שהשני יגיע לתיקון שלו באותה נקודה בלי שהשני ידע מזה- אז אפשר לדבר עם האדם השני, יש סיכוי שהשני ישמע מה מדברים איתו, וייווצר מצב שהאדם השני פתאום יודה בפגם שלו, שבאמת הוא לא בסדר, הוא לא חשב על זה.

אני ראיתי אדם אחד, שהלך לצדיק במשך שנה וחצי, כל פעם לשאול מה התיקון שלו,

דווקא בחור לא טיפש. אחרי שנה וחצי, הצדיק כבר היה כנראה עייף מרוב נדנודים, והחליט להגיד לו את האמת, אפילו שהיא כואבת.

אמר לו: "תשמע, יש לך הרבה גאווה" הוא דווקא היה מעוניין לתקן את עצמו, אבל היה המום, הוא לא ידע שיש לו גאווה בכלל. זה היתה הפתעה בשבילו. מסתבר שהרבה מהאנשים שאנחנו חושבים שהם רעים, ולא מעוניינים לתקן את עצמם, בכלל לא יודעים את החלק הפגום שלהם. אם נשים לב, כשמעירים לנו בדברים שליליים, כשאומרים: תשמע, אתה מוזנח כזה. והאדם נניח לא חשב על עצמו שהוא מוזנח, הוא נורא נפגע, ישמע לו מאד משונה, מה פתאום חושבים שהוא מוזנח? אבל, אם הוא יישב באמת, ובקור רוח יבדוק, ייודע לו שהוא באמת מוזנח.

יש אנשים שלא רוצים לפגוע, ולכן הוא לא הרגיש בזה עד עכשיו, המטרה הפנימית שלו של הדין היא רחמים, זה התיקון שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם במידת הדין, ראה שהעולם לא יכול להתקיים, שיתף את מידת הרחמים.

אנחנו צריכים להפוך את הדין, למצב של רחמים. במקום שהיצר הרע ינצל את התערבות הדין שיש לכל אחד כלפי השני, על מנת להרוס את הקשרים בין היהודים השונים. צריך להשתמש בהארה הזו, וזו באמת הארה מלמעלה שבא מצד הדין, על מנת לעורר רחמים על הבן אדם השני ולעזור לו בתיקון. השלב הראשון הוא לנטרל את החלק השלילי של הדין, שלא יביא אותנו לשנאה. השלב השני זה, לחשוב איך אפשר לעזור לו להגיע לתיקון, דרך תפילה, אולי דיבור, או לדבר עם מישהו שחבר שלו, ויכול להשפיע עליו, למצוא את הדרך הנכונה לעזור.

שלב שלישי, לתקן מה שפגום אצלנו באותה המידה. ואז נוצר מצב, שכל ישראל ערבים זה לזה לטובה. אחד מעלה את השני, וזה לא המצב שהיה בזמן שבית המקדש נחרב, שאחד הרס את השני. הדבר פשוט, אני חושב שדברתי במילים פשוטות, רק שצריך לקיים את זה.

אולי באופן מעשי צריך לעשות תרגיל חשיבה, לכל אחד יש כמה טיפוסים, שבמשך החיים מרגיזים אותו. אז להתחיל לחשוב בכיוון הזה, בצורה הזאת: מי האנשים שמעוררים אצלו דינים, ומה יש אצלם באמת לא בסדר שאפשר לתקן, ויתחיל לעשות את העבודה הזאת.

כמובן שכשאדם לא מתוקן והדינים באים מלמעלה, אז יצר הרע של אדם מצטרף לדין. הדין בשורשו טהור, כי זו דרישה לשלמות. מה זה דין, מה זו הקפדה, למה אני מקפיד על השני? אני רוצה שלמות.

האדם השני לא בשלמות, הוא לא בסדר. בעצם אנחנו מלאכים, שליחים של הקדוש ברוך הוא לתקן, אלא שנכנס היצר הרע שלנו לתוך האבחנה הזו, ומכניס פלפל ומלח, מנפח ומוסיף, ודורש שהאדם, במקום שיהיה שליח שבונה, יהיה שליח שהורס.

מדוע הצדיק מצליח לתקן את האנשים האחרים, איך הוא יכול להגיע להגיד מה כואב לשני, לתת לו דרך איך לצאת? ובכלל, למה האדם שומע לו? כשמול הצדיק יושב מישהו שבא להתייעץ איתו, כדי לעזור, הצדיק צריך להבין איפה האדם תפוס, מה הבעיות שלו, לא לרחם עליו לפני שהוא מבין. הצדיק צריך להבין בדיוק איפה הוא תפוס. כשהאדם צריך להבין, הוא צריך להשתמש במידת הדין. יש שלימות שאדם צריך להגיע אליה, ויש מצב שהאדם נמצא בו והוא תפוס בכל מיני שטויות. הצדיק צריך לבחון את המקרה בצורה מדויקת ממש, אפילו יותר מדויקת מאשר האדם עצמו בודק את עצמו. הצדיק לא נגרר אחרי הבחינה של היצר הרע, שנכנס בשלב הזה עם כל השנאה, אלא מייד כשהוא רואה את כל הבעיה, הוא מעורר רחמים, הוא מרחם על הנשמה של האדם, הנמצאת

בשלב לא טוב במסלול התיקון שלה.

הוא בודק את הכוחות של האדם שיושב ממול, מה הוא כן יכול לתקן, כמובן שאי אפשר לתקן הכל בבת אחת. אם תיקח אדם שכל היום מדבר לשון הרע, והוא יושב מולך, אתה לא יכול להגיד לו "תשמע מרגע זה אתה צדיק", אלא אם כן יש בו הרבה כוחות נפש. הצדיק נמצא במצב של שליח מצווה, וכתוב ששליחי מצווה אינם ניזוקים, חשבתני, שגם לא מזיקים. כשהאדם הוא שליח מצווה בכיוון כזה, שם נותן לו את השכל הנכון, את העצה הנכונה בשלב הנכון. את כל הפרטים שצריך בכדי להגיש עזרה לאותה נשמה, ואז הצדיק יכול פשוט להגיד שתי מילים, ולהוציא את האדם מהבור שהוא נפל בו. כתוב בהלכה, שאם אדם רואה את החמור של שונאו רובץ תחת משאו, או נופל לבור, אסור לעזוב אותו.

צריך להוציא את החמור, לסחוב אותו, לעזור לו ולהחזיר אותו לשונא שלו. חז"ל שואלים, למה זה ככה? אם הוא שונאו מה הוא צריך להתעסק איתו? כי כך הם יתחילו לעזור אחד לשני, יתחיל הדיבור ביניהם וישר הקרח- ולבסוף ישלימו ביניהם. כך, כשאנחנו רואים אדם מול העיניים שלנו כשהוא נכשל, זה החמור שנפל לתוך הבור, ואפילו אם הוא לא עמיתך, אפילו אם הוא כבר כל כך לא בסדר, שבקושי אפשר להחשיב אות כיהודי, כזה רשע- זה לא כך.

חמור שונאך, החלק החומרי והכי לא יפה של השונא שלך- זה אתה צריך לתקן, זה אתה צריך לסחוב. אז התיקון הזה, זה בעזרת השם יביא את הגאולה. קודם כל את הגאולה הפרטית. פה רציתי להדגיש את החלק הזה של הדינים, שאדם מפעיל כלפי עצמו, וזו בעיה שקיימת הרבה אצל הרבה אנשים.

האדם מורכב מכמה חלקים: מגוף, נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. לפעמים יש אצלו כמה ניצוצות, חלקים של כל מיני נשמות. זאת אומרת שרובצת על האדם מעמסה של שליחויות ותפקידים שהאדם צריך להספיק לעשות, ויש דרישה מלמעלה שהאדם יתקן את עצמו.

הנשמה היא "חלק אלוך ממעל", היא המפקדת שמסתכלת על האדם, ולוחצת אותו שיתעורר לעשות מה שצריך, יש לה דרישות, כל הדרישות הן לטובת האדם, כיוון שאם האדם ישתדל למלא אותן, הוא יזכה להיות כלי להשראת השכינה, יזכה להיות כלי לטובת האדם, כיוון שאם האדם ישתדל למלא אותן, הוא יזכה להיות כלי להשראת השכינה, יזכה להיות כלי לעולם הקדושה או לקדוש ברוך הוא, גם בעולם הזה וגם לעתיד לבוא לעולם הבא.

אלא מה, הנשמה דורשת דברים צודקים, והיצר לא רוצה לאפשר את הבנייה. הוא לא רוצה לאפשר לאדם, שדרך הדין המתעורר בו יבנה האדם, היצר דורש הרס. ככה גם היצר הפנימי של האדם, תופס את הדרישות של הנשמה שהן לטובת האדם, והופך אותן לרעת האדם, ומתחיל להרוס אותו דרך הקפדת יתר על עצמו, ואני יכול להביא לכם הרבה מאוד מקרים, של אנשים ששונאים את עצמם.

רבי עקיבא אומר "ואהבת לרעך כמוך". בפשט, משתמע שהאדם צריך לאהוב את עצמו. 'ואהבת לרעך'? בסדר, תהייה טוב עם אחרים, אבל 'כמוך' - כמו שאתה אוהב את עצמך, מהי האהבה שהאדם אוהב האדם מורכב מכמה חלקים: מגוף, נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. לפעמים יש אצלו כמה ניצוצות, חלקים של כל מיני נשמות. זאת אומרת שרובצת על האדם מעמסה של שליחויות ותפקידים שהאדם צריך להספיק לעשות, ויש דרישה מלמעלה שהאדם יתקן את עצמו.

הנשמה היא "חלק אלוך ממעל", היא המפקדת שמסתכלת על האדם, ולוחצת אותו

שיתעורר לעשות מה שצריך, יש לה דרישות, כל הדרישות הן לטובת האדם, כיוון שאם האדם ישתדל למלא אותן, הוא יזכה להיות כלי להשראת השכינה, יזכה להיות כלי לטובת האדם, כיוון שאם האדם ישתדל למלא אותן, הוא יזכה להיות כלי להשראת השכינה, יזכה להיות כלי לעולם הקדושה או לקדוש ברוך הוא, גם בעולם הזה וגם לעתיד לבוא לעולם הבא.

אלא מה, הנשמה דורשת דברים צודקים, והיצר לא רוצה לאפשר את הבנייה. הוא לא רוצה לאפשר לאדם, שדרך הדין המתעורר בו יבנה האדם, היצר דורש הרס. ככה גם היצר הפנימי של האדם, תופס את הדרישות של הנשמה שהן לטובת האדם, והופך אותן לרעת האדם, ומתחיל להרוס אותו דרך הקפדת יתר על עצמו, ואני יכול להביא לכם הרבה מאוד מקרים, של אנשים ששונאים את עצמם.

רבי עקיבא אומר "ואהבת לרעך כמוך". בפשט, משתמע שהאדם צריך לאהוב את עצמו. 'ואהבת לרעך'? בסדר, תהייה טוב עם אחרים, אבל 'כמוך' - כמו שאתה אוהב את עצמך, מהי האהבה שהאדם אוהב תמיד מנסים לזכות את האדם, ולא לחייב אותו. אם פעם ב-70 שנה היו דנים למוות, הסנהדרין היתה נקראת 'סנהדרין קטלנית' - אנחנו כל הזמן סנהדרין קטלנית על עצמנו. זאת אומרת אדם בכלל לא מאפשר לעצמו לצמוח.

לפעמים, היצר הרע הוא מאד מאד פדנט, מין תלמיד חכם כזה, שרוצה להראות לאדם שאין לו שום סיכויים לתקן את עצמו. אתה גמור! תמיד תכעס, מעכשיו אתה חתום על זה, תכנס לייאוש ולא תצא מזה, ותישאר שם קבור וכך תהיה תמיד. זו בעצם הסנהדרין הקטלנית של האדם. האדם דן את עצמו לארבע מיתות בית דין כל רגע, על כל דר. צריכים למצוא את דרך הביניים, לא להיות מצד אחד קל דעת, שהאדם יאפשר לעצמו לעשות דברים ולחשוב מחשבות לא נכונות.

מצד שני, שהאדם נמצא במצב של נפילה, במצב של כשלון, כל אחד נכשל, צריך להיזהר מאד שהדין לא יעבור להיות דין כלפי עצמו, ודין אכזרי כלפי עצמו. כתוב בחז"ל: "ברור לו מיתה יפה" (פסחים ע"ח, עמ' א'), שגם כשהיו מענישים מישהו עונש מוות, המיתה היתה צריכה להיות מכובדת ויפה ומבוצעת בצורה מהירה שהקורבן לא יסבול.

וכמובן, שמיתת בית דין היתה כפרה על העוון, האדם באותו זמן היה נהרג, אבל היה מקבל תיקון על מה שהוא עשה, זה לא היה סתם עונש בשביל להעניש, אלא עונש בשביל לבנות. מאוד חשוב שהאדם כל יום יתבונן בדברים האלה.

אלה הם דברים פשוטים, אבל אחרי רגע שוכחים אותם, כיוון שהיצר לא רוצה שאנחנו נעסוק בהם. אם אנחנו נתחיל לדון את עצמנו לכף זכות, במידת האפשר, על מנת שנוכל להמשיך להתקיים, ונעודד את עצמנו שהשם ייתן לנו ויעזור לנו, ונוכל לצאת כל פעם מהמייצר הנוסף - אז אנחנו נתחיל לעשות כלי להשראת השכינה בתוך עצמנו.

ואם בכל פעם שמופיע דין, אנחנו נהפוך אותו לרחמים, לתיקון ולבנייה - באופן פשוט בדוק ומנוסה, זה התיקון שיכול להביא את היציאה מהגלות. לא צריך להיות גאון וצדיק - לא כל אחד זוכה להיות גאון וצדיק, הלוואי והיינו זוכים, אולי פעם נזכה - אבל הדבר הפשוט הזה, מספיק בשביל להוציא את כל הנשמות מהגלות.

חשוב להתבונן בזה בוקר, צהרים וערב, ולתרגל בנקודה הזו של הדין, האדם שזוכה משתמש בדין לבנייה, וזוכה לרוח הקודש בסוף, מגלים לו מן השמים המון דברים, שאדם רגיל לא יודע אותם, מפני שלא מפחדים.

למשל, אם יושב ממולך מישהו, ומגלים לך מהשמים את כל הסודות החיים שלו, ואת כל הסודות על הבעיות שלו, אתה תשתמש בזה לרע, אז אוי ואבוי. לכן מגלים רק לאנשים שבחלק הזה פועלים בצורה של רחמים.

כתוב "סוד השם ליראיו" (תהילים כה' יד') מכיוון שמגלים סודות על אנשים, אז מגלים גם כל מיני דברים אחרים, שמקרבים את האדם. מי שהופך את מידת הדין למידת הרחמים, אז הוא מתחבר עם הקדוש ברוך הוא, "אם אחפוץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה" (יחזקאל ל"ג יא). שנאת החינם מעוררת דינים לאו דווקא בדברים קשים, אלא כשהאדם פוגש אנשים בחיי היום יום ומקפיד על דברים קטנים ביותר, אין בעיה להקפיד אחד עם השני, זה נקרא "פכים קטנים", עליהם התענה יעקב אבינו, על זה הוא נלחם עם המלאך כל הלילה.

לא חייבת להיות שנאה תהומית ונוראית, זו שנאת חינם, על דברים שלא שווים שום דבר. אני רואה הרבה בעיות, פוגש אנשים עם בעיות, וכל זוג שבא אלי בעניין של שלום בית, אני מתעניין על מה הם רבים, כדי להדריך אותם איך לא לריב, ואז התשובה הכמעט ברורה היא שהם רבים על שטויות, וכשמבררים אלו שטויות, לא דברים רציניים, שטויות שהרסו משפחה או הרסו את הילדים, הרסו את הכל, פשוט שטויות, זאת שנאת חינם, זאת אומרת שבחינם, לא על משהו יקר או שווה ערך או משהו. דברים חסרי משמעות.

שלבי היצר

הנושא של היום הוא השלבים במלחמה ביצר. כמו בכל מלחמה יש אויבים, עד עכשיו למדנו פטנטים יסודיים, איך הוא נלחם, איך הוא תופש אותנו, איך הוא מבלבל אותנו, וקצת איך להגיב. אם הוא תוקף זה כבר משהו, אם יודעים שיש אויב מחפשים עיצה איך להילחם, זה שאדם נלחם ובתוך הלב של הניסיון נזכר שהוא בניסיון, הוא בדרך הנכונה, הוא כבר יודע שהיצר מחפש אותו, וינסה לעשות משהו.

האויב הכי גרוע הוא האויב שלא מכירים. עכשיו צריכים לדעת שיש תהליך שלם של מלחמה ביצר. יש כמה תהליכים, כמו בכל צבא, יש תוכניות לטווח קצר, לטווח ארוך, יש תוכניות שנראות לעין, שלא נראות לעין, היצר עובד בתחכום. לפעמים הוא נותן לאדם את ההרגשה שהוא ניצח אותו במלחמה קטנה, בקרב, אבל הוא מחכה, יש לו מבצע רציני יותר אחרי זה, או מכניס אותו לגאווה, או נותן לו להרגיש נוח, וכשהוא לא שם לב הוא תופש אותו בעניין אחר, כך זה בדיוק.

אם אתם רוצים לדעת מה זה יצר תלמדו מערכות של מלחמה. עוד פטנט להכיר מאד טוב את השכל של היצר וזה סוד שגילינו אותו, וזה מפליא כמה שזה נכון. זה השכל של הגמרא. ה"משנה" זה אותיות נשמה, וה"משנה" זה היצר הטוב, בהירות.

עכשיו כל הפטנטים שהגמרא משתמשת כדי להקשות קושיות על המשנה, אלו בדיוק אותם הפטנטים שהיצר משתמש כדי להפיל את האדם, אותן סגנון. פעם היה לנו חשק לעשות מחקר על כל השי"ס לראות כמה פטנטים כאלה יש.

יש אין סוף פטנטים, יש כמה פטנטים בסיסיים שחוזרים. בדיוק איך שגמרא מקשה קושיות, כך היצר תופש את האדם. כשלמדנו בשיטה הזו, אנחנו הגענו למצב כזה שידענו מה אומרת הגמרא בהמשך, לפי הפטנט של היצר.

מה היא תשאל, מה היא תגיד, בלי שידענו את החומר. איך שקראנו את המשנה כבר ידענו מה הגמרא תשאל הלאה, לא לפי שכל של המשנה, שכל של לימוד רגיל, אלא לפי התהליכים שאנחנו יודעים שהיצר עובד בהם.

יכולנו לנחש הלאה, קדימה מה יהיה, וזה קורה, זה מדויק. פעם דיברנו על זה שזה לימוד נכון, כלומר הבסיס הזה הוא נכון, זה באמת כך. ובאמת כתוב "ובמחשכים הושיבני" זה תלמוד בבלי, זה החושך זה הבלבול. אז ממחר כשתפתחו גמרא, יש לכם כבר תרגיל: לנסות לראות איך השאלות, הקושיות שהגמרא מקשה, מה הן יכולות ללמד אותנו על איך שהיצר עובד עלינו. אתם תראו פלא פלאים של דברים יפים מאד.

בחיי היום יום אפשר ללמוד ממערכות המלחמה של מדינות שנלחמות, איך היצר נלחם איתנו באותם דרכים. רק שתדעו לכם שהשם לא הסתיר מאיתנו שום דבר. כל מה שהשם עומד לעשות הוא כמו שכתוב "מגיד לפרעה", אם אמר לפרעה קל וחומר שהוא יגיד לנו, ואיך פרעה ידע? בחלום.

הוא אמר הנה החלום הוא כך, השם התכוון כך. הבעל שם טוב דיבר על זה, שהמציאות כל הזמן מראה לנו את כל הרמזים של השם בפירוש ובבירור, זה הפלא פלאים עד איפה זה מגיע, רק שאין לנו את הדעת להבין את זה.

הרי אין גשם, עולם העשייה הוא בסך הכל סוף ההשתלשלות של העולמות. יש אבי"ע עולמות: (אצילות, בריאה, יצירה, עשייה). וכמו שדמות האדם פה דמות האדם למעלה, כך כתוב. כל מה שקורה בעולמות זה בהתאם למה שקורה פה.

פה יש את החלק החומרי, הוא לא נטול משמעות. יש לו משמעות עמוקה. לכל דבר, בכל דבר שרואים בבריאה יש הרבה מאד דברים, ואפשר ללמד את הכל. אפשר להתבונן על מנוע

של מכונית ולראות את כל המהלך איך השם מנהל את העולם זה פלא פלאים. הכל מדויק, בכל דבר ודבר, פיזי וחומרי. זה לא בא ברגע אחד, אבל במשך הזמן אפשר לראות את הכל, את כל הכללים אם יש לנו את הדעת לקשר את זה. דיברנו על מלחמות לטווח קצר ולטווח ארוך, כמו בכל מלחמה החלק הכי חשוב זה לא הכוח שיש לצבא, זה הרושם שהצבא עושה, החלק הפסיכולוגי.

איך שהצבא בנוי. לא רק הכוח הפוטנציאלי של הצבא, כמה טנקים, כמה מטוסים, אלא יעילות, השכל איך להשתמש בזה, איפה להעמיד את הטנקים, מתי להזיז אותם, איך לפזר אותם, כל הדברים האלה.

בעבודת הנפש, במלחמה עם היצר זה גם כן נכון. אדם לא צריך שיהיו לו כוחות נפש על טבעיים, הוא רק צריך לדעת איך להשיב ליצר, 'דע מה שתשיב לאפיקורס', לדעת את התשובה הנכונה במקום הנכון, את המכה הנכונה ליצר, ואת זה לומדים. מה אני רוצה לתאר? בשלב של המלחמה עם הקליפה, כמו בכל מלחמה, יש את רגע ההכרעה לכאן או לכאן. כל צבא המתחיל להילחם יש התנגשות, אם הפער לא גדול מלכתחילה- יש מלחמה, קרב, עד שלבסוף יש איזו נקדה בה אלה גוברים או אלה גוברים. מי שגובר- מנצח. זוהי הנקודה הקריטית. הבעיה שלנו שיודעים שיש ניסיון, ויש עבודת נפש וצריך להתגבר. כשמתחילים להתגבר היצר נותן לנו להישבר לפני שאנחנו שוברים אותו. שניה אחת לפני שאנחנו שוברים אותו- אנחנו נשברים, ואז הוא גובר. היה יותר טוב שהיצר ישבר שניה אחת לפני שאנחנו נשברים, כלומר תמיד צריך לדעת שבכל קרב כזה עם היצר, אולי עוד רגע אחד שתתאפק, אולי עוד רגע אחד שתתגבר, תשבור את הקליפה הזו בכלל, ותבוא ישועה שאתה בכלל לא יודע מאיפה היא באה, יבוא אור, יבוא שכל, תבוא ישועה במציאות, רק עוד שניה אחת "ברגע אחד גאלתיך" הרגע הזה זה מה שאנחנו צריכים לתפוש.

בכל ניסיון, אי אפשר לדעת, אדם יכול תוך שניה אחת לצאת למרחבים, ושם בשניה הזו נמצאת הנקודה החזקה, שם נמצא היצר. כמו שאומרים שלפני ביאת המשיח יהיה חושך הכי גדול, האור בא בחושך דרך ההתגברות, בתהליכים שהיצר מנסה לייאש אותנו, אנחנו תמיד צריכים להגיד לו רק רגע.

דוד המלך הרג את היצר בתענית, מה זה "בתענית"? פשוטו של עניין, שדוד התענה, לא אכל. אנחנו יודעים שהרבה אנשים התענו הרבה צומות, ולא הרגו את היצר, אולי היצר כמעט הרג אותם, זה מחליש את הכוח הגופני, אז זה כל כך פשוט? רק תעניות? הוא מסביר מה זה תעניות? הוא לא נתן ליצר אוכל, הוא לא נתן ליצר לאכול אותו.

מה הוא עשה? מה התהליך של אדם שבתענית? בא לו חשק לאכול, אבל הוא לא יכול אסור לו לאכול כי זו תענית, אז מה הוא עושה? הוא אומר לעצמו, רק רגע, עוד שעה תראה יהיה בסדר, עוד שעה נוכל לאכול, והוא מתנחם, וכך עוברת התענית. דוד המלך עשה ליצר, כשהיצר בא ורצה ממנו משהו, היה אומר לו תשמע עוד שעה תבוא עכשיו אני עסוק, עוד שעה. אחרי שעה כשהיצר בא הוא אמר לו: תראה, עוד חמש דקות, וכך הוא דחה אותו עד שהיצר התייאש.

כך דוד הרג אותו בתענית. הנקודה הזו היא מאוד חשובה, הרב מאוד קרבות בעולם הפיזי של המלחמה, הסתיימו בצורה בלתי צפויה לחלוטין, מפני שצבא אחד לא העריך נכון מה הכוח שלו, הוא חשב שהצבא השני עכשיו שבור, ופתאום הוא התגבר, התגברות פתאומית ששברה את הכל.

יש סיפורים של חלוציות בזמן הקמת המדינה, בדגניה היה קרב ולא היה מי שיעצור את האויב והם הגיעו כבר ליד הגדר, היו יכולים לפרוץ פנימה, ח"ו, להרוג את כולם, מאיזה שהיא סיבה נעמדו שם ולא נכנסו.

היה שם איזה נס שהכוחות של האויב לא נכנסו, לא היה מי שיעצור אותם בכלל, לא היה, פשוט לא היה, והם נעצרו. באלוקות אנחנו יודעים שה' שומע אותנו, אבל מצד עבודת הנפש, יכול להיות שהאנשים של האויב, הגיעו לגדר, פחדו, לא הבינו מה קורה לא ידעו מה לעשות, או נגמר להם הכוח.

לא נכנסו, עוד דקה אולי ח"ו הם היו נכנסים, מי היה עוצר אותם. ככה זה תמיד יש את המומנט הזה בקרבות, וגם עם היצר זה אותו דבר, רק עוד רגע אחד, אולי עוד שניה אתה תצליח להחזיק את עצמך ואחר כך כבר לא יהיה שום דבר, אבל השניה הזו היא קריטית. כך נפל האדם הראשון, הוא היה צריך להתאפק עד שבת, ולא לאכול מעץ הדעת. הוא לא התאפק, והם נפלו. אם היו מתאפקים היו יכולים לאכול בשבת. כל פעם אני חוזר לאדם הראשון, כי התבנית של הניסיונות שהוא וחווה עברו והניסיונות שאנחנו מתקנים היום הם אותם הניסיונות אותם העקרונות.

הרגע הקריטי הוא הרגע הכי חשוב, ושם בדרך כלל האדם נופל בתאוה או ביאוש. שם בבחירה, בשיא של הבחירה- היצר מתגבר והאדם נופל. אם אדם מתעקש עוד שניה, הוא שובר את היצר, והוא המלך.

כל ההקדמה הזו היא כדי לדעת את שלבי היצר. נספר לכם סיפור שהיה היום: הייתי פה בחצר, ובאה איזו אישה עם הדף ושואלת מתי יש יעוץ חינוכי ויעוץ בשלום בית, שאלתי מה הבעיה, אז היא אומרת שיש לה הרבה בעיות.

אמרתי טוב, זה היה עדיין מוקדם- אמרתי בואי נשב, נשמע. כדי לדעת למי להפנות אותה, צריך לשמוע מה הסיפור, אז היא ישבה התחילה לספר את הסיפור, קודם כל בבכי, פרצה בבכי ישר, אישה מבוגרת, בוכה ובוכה, צרות אין סוף, הבעל אכזרי, לא מביא שמלה, לא מביא רהיטים לבית, לא מביא שום דבר, מערכת שבין בעל ואישה, מה שצריך להיות - אין, כבר הרבה זמן לא מתייחס אליה, שום דבר, וזהו, להתגרש הוא לא מתגרש, שלום בית - אין, גיהנום של חיים בקיצור.

היא מספרת לי את כל זה, ואני מסתכל, אני ישר ראיתי ברוך השם, מה המידות שמשחקות שם אצל הבעל, מה המידות שמשחקות אצלה, זה לא כל כך קשה, גאווה, טיפשות, קמצנות וכל מיני דברים, במשך הזמן האדם כבר רואה את זה מיד, אבל מה, מה להגיד לה? לא ידעתי מה להגיד לה, אני שמעתי, הסתכלתי, וצחקתי בפנים, חשבתני מה אגיד לאישה כזו, היא אומרת אני כל כך משתדלת, אני תופרת, מבשלת, והוא כל הזמן מבייש אותי, לא רוצה אותי, כבר עשר שנים אני לבד, ואני אומללה, לא יודעת מה לעשות, תן לי עיצה.

ואני יושב, בשכל המצומצם חושב מה לעשות, איזו עיצה אפשר לתת לה, כל כך סגור העסק, היא ככה קשה, והבעל כל כך קשה, וזה כבר כל כך מסובך, עשר שנים של מלחמות, מה אפשר כבר לעשות, וככה אני חושב לעצמי מה אפשר לאחת כזו להגיד? מה אני אגיד לה.

אז אמרתי רגע אחד, יש לך דרך! האם הדרך היא רק: שיעור בערב, או שהיא דרך לחיים? אמרתי נתחיל לנתח מה קורה פה, ותוך שנייה אירגנתי את כל המצב, מה קורה אצלה, מה קורה אצלו, והתחלתי להסביר לה, אמרתי: מה יכול להיות, מקסימום לא תשמע לי, התחלתי לדבר, הפסיקה לבכות, פתאום אני רואה שהיא התעודדה, ובעיניים אור ושמחה, היתה בהלם, אני מסביר לה דברים פשוטים, שבבית צריך להיות לא רק בעל ואישה, צריך להיות גם הקדוש ברוך הוא, איפה הקדוש ברוך הוא במקרה הזה? היא סיפרה לי כמה שהוא לא מביא לה כסף, כמה שהוא לא מביא לה, ובוכה, המינימום אין לה.

אמרתי: תשמעי, מה את מצפה מבעלך שיביא לך דברים, הוא רק שליח, מי שמביא לך זה הקדוש ברוך הוא, אם הוא לא נותן סימן שהוא לא רוצה, יש לך בעיה עם הקדוש ברוך

הוא, לא עם בעלך: מה את מסתבכת עם בעלך, התחלתי להסביר לה את כל התהליכים, אמונה פשוטה ועבודת נפש, איך היא צריכה להתגבר על המידות שלה, אמרתי: אם את כל הזמן רק צועקת עליו למה הוא לא מביא - למה שהוא בכלל ירצה לבוא הביתה? איזה גבר ירצה אישה שצועקת, אפילו אם היא צודקת מאה אחוז, את צריכה לקנות אותו, צריכה לעזור, אם הוא מקולקל גם את צריכה להיות מקולקלת? הוא לא בא לפה אני לא יכול לדבר איתו, אבל איתך אני יכול לדבר, אז בואי תשני אצלך.

ככה בצורה כזו, לאט לאט התחלתי לדבר, ואני חשבת שהיא בכלל תיתן לי מכה על הראש, אך להפך, התחילה להיות רגועה, שמחה, דברתי איתה כמה דקות, הסברתי לה הכל. היא אמרה לי: תשמע, פתחת לי את העיניים, אני רוצה ללמוד איך להתגבר, אף פעם אף אחד לא הדריך אותי, אני לבד, אפילו עם השכנים אין לי שום קשר, אני סובלת, לא יודעת מה לעשות, אני יודעת שלבד אני לא יכולה, איפה אפשר ללמוד את זה? ככה היא אמרה, במילים כאלה.

אישה שסובלת כבר עשר שנים, היא בעצם באה לשאול את הייעוץ של עורך דין שיש לנו בחינם, כדי להתגרש. אחר כך היא סיפרה לי שיש לה בעיה עם הבן, בינתיים הביאה גם את הבן בערב, וגם זה ברוך השם, הולך, בקיצור, בשביל מה כל הסיפור הזה? היתה נקודה של שבירה, זה הלקח של היום לכן אני מדבר על זה, כשאני ישבתי מולה היתה נקודה, שניה אחת של: או שהייתי נכנע ושולח אותה בלי להגיד לה שום דבר, כי זה אבוד מה אני יכול לעשות, רק צדיק שהוא מעל לטבע יכול להועיל בדבר כזה, או שאני נכנס לאמונה ואני אומר לה מה שצריך, אולי זה כן ישפיע, מה אנחנו יודעים, תגיד לה בנימוס, בחיבה, בצורה יפה, אולי כן יהיה איזה משהו, אולי היא תשתנה.

ואיך שהיא דיברה, בחיים לא היית מאמין שהיא תשתנה בשום דבר, קשה, ונוקשה, והכל גמור, לא היה אצלה שום פתח, היצר הכה אותה בסנוורים, כמו אצל לוט, אי אפשר למצוא את הפתח. הכל סגור, כך אני הרגשתי ממש, אני ראיתי איך היצר עבד עלי שאני לא אחשוב שיש סיכוי בכלל שאני אסביר לה משהו, לא שלא ידעתי מה צריך, הבנתי מה היתה הבעיה שלה פחות או יותר, זה לא כל כך מסובך, אבל איך להגיד ללה, איך תדבר עם אישה כזו, איך היא תבין אותך, היא כל כך רחוקה, לא מבינה שום דבר, היא כל כך בטוחה בכעס שלה כל כך הרבה שנים, הכל אבוד, הכל הרוס, מה אתה יכול להגיד? כך היצר עבד. ראיתי שהאור נכנס בה כשאני התגברתי על עצמי, אמרתי רגע מה זה ככה עובדים? זרקתי את כל ה"אי אפשר", "אין שום סיכוי", לא יכול להיות, שהיצר כל כך חזק, בשניה הזו שהתגברתי באמונה ועבדתי על עצמי לא להיות ביאוש, ולתת לה הזדמנות, אולי בכל אופן היא תשמע, פתאום הכל נפתח, היא שמעה, ורוצה להשתנות, ראיתי אותה בערב, רגועה, ובאופן מודע היא אומרת אני רוצה הדרכה, אני רוצה שתעזרו לי, אני מוכנה לעשות הכל, באה בערב עם הילד, ממש מותק של ילד, חבל עליו, רצתה מישהו שילמד אותה, השגתי לה מישהו, כשהלכה מפה היא בכוח רצתה לתת כסף, אישה שרואים שיש לה רגש, היתה הולכת לאיבוד, אם הייתי מוותר לרגשות שלי, שנראו לי כאילו אין פה מה לעשות- אז זה היה נגמר, אני לא יודע מה יצא עכשיו, אבל לפחות היא שמעה משהו ששינה לה כמה השקפות בסיסיות שאמרו: אין מה לעשות בחיים, זה גמור.

אמרתי לה תראי מה את מתלוננת, אוכל הוא מביא לך? אמרה לי כן, אמרתי לה אז מה את רוצה, יש נשים שאני מכיר שגם אוכל הבעל לא מביא הביתה, הוא בורח לה, משאיר אותה עגונה וגמרנו.

אז תודי לה, מי אמר שאת צריכה יותר מאוכל? את רוצה שמלה? תתפללי לה' שישלח לך שמלה, את רוצה למצוא חן בעיניו? תבקשי מהשם שתהיי יפה בעיניו. מה את יכולה לעשות,

את לא יכולה לדרוש ממנו לעשות בכוח דברים לא יצא מזה שום דבר, זה יהיה אבוד ככה, רק תתגברי כל רגע, תתפללי, תבקשי, תעבדי על עצמך, אל תיכנסי איתו לשום עימותים, אם השם לא רוצה- אין לך שמלה, הוא רוצה- תהיה לך שמלה.

היא אמרה שהיא מתפללת. אם אנחנו כופרים חס ושלום, אז אנחנו כופרים, אבל אם אדם אומר שהוא מאמין והולך לפי מצוות התורה, אז שיאמין עד הסוף, מה זה מאמין חלק, חצי. כן אני מאמין, אבל בתכלית אני לא מאמין. מאמין בכל, אבל שמלה לא השם מביא- הבעל מביא. אמרתי לה תתפללי, השם ישים לך מחשבה נכונה, תהיה לך שמלה, אולי השם רוצה שתתפללי? סיפרתי לה על האמהות שעשה אותם יפות חכמות ועקרות כדי שיתפללו, אז גם היא צריכה להתפלל, השם שלח כמה עניינים וזה יסתדר, והאישה ממש הפכה אחרת, פלא פלאים חשבתי,

תמיד כשאדם נמצא בניסיון שיש לו את האפשרות לנצח את היצר, היצר נלחם איתו, כמו שעם יעקב שנלחם איתו כל הלילה, ובעלות השחר יעקב התגבר, עכשיו צריך לחכות לעלות השחר, כמה שנלחמים בסוף בא השחר, זה לא נשאר חושך כל הזמן, כמה שהמאבק קשה, ברגע הקריטי הזה עוד קצת להתאפק מלהיכנס לייאוש, להתחזק, עוד כמה גרמים של אמונה- זה שובר את כל היצר, והקליפה נמסה, גם קליפה של עשר שנים. היא לא היתה מוכנה לשמוע האישה הזו, היתה בטוחה שהיא צודקת באלף אחוז, לא היה שום פתח להיכנס אליה בכלל, תשובה? היא צריכה לעשות תשובה? היא בסדר. היא עושה הכל, היא מבשלת, היא מנקה, היא מגדלת את הילדים, היא משלמת חשבונות, היא באמת עושה. אבל איפה האמונה שלה? היא לא חשבה שיש לה בעיה של אמונה, חשבה שהבעל לא בסדר. חוץ מזה יכול להיות שהבעל לא בסדר אבל מה זה משנה, לה יש את החשבון שלה עם השם, חוץ מהחשבון עם בעלה, מה שייך שהוא לא בסדר? וזה עשה לה מהפכה שלמה. כלומר אדם אף פעם לא יודע עוד כמה זמן הוא צריך להילחם, עוד טיפה, וראיתי איך היצר מחליש, ואני הרי הייתי אמור לעזור לה, הוא החליש אותי "ויזנב בך" למה? כי כל הנחשלים אחריו.

אתה משאיר את כל הנחשלים מאחור, אז הוא מזנב בך, אם אתה תתן להם צ'אנס, פתאום גם לך יש צ'אנס, ראיתי שכשדנתי אותה לכף זכות, שאולי היא גם כן יכולה לצאת מזה, שניה אחת דנתי אותה לכף זכות, במקום להתרשם ממה שהיא מראה לי, כל הקליפה הקשה הזו, פתאום באמת היה לה צ'אנס לצאת מזה, אחרי כמה שעות היא יצאה זה פלא. אם היא תעבוד הלאה אני לא יודע, אבל העיקרון פה חשוב, חשבנו שהכל סגור ומסוגר, וזה לא ככה בכלל. והיצר רק עובד על זה, עובד עלינו בעיניים ככה כמו סוחר טוב, אתה חייב עכשיו לקנות את הדבר הזה, כי בלי זה אתה לא יכול לחיות...

מחר עולה המחיר... זה האחרון שיש במלאי... פה הטוב ביותר... אתה חייב לקנות את זה. ואתה חייב, זה סוחר טוב, יודע למכור את הסחורה. וכך גם היצר, אתה חייב עכשיו לעשות משהו. והחלקים האלה הם החשובים ביותר, כל זה אדם צריך לשנן לעצמו כל הזמן, תמיד שיהיה במאבק לחשוב אולי אם רגע אחד עוד טיפה נתגבר, אולי היצר ישבר כאילו הוא לא היה בכלל, מי יודע, זו אמונה פשוטה, שברגע הקריטי אתה מאמין שהשם יעזור הלאה ומחכה עוד קצת.

תעשו תרגיל, תתפשו איזה ניסיון ותראו איפה היצר ניסה לדחוף אתכם לפינה, ותבדקו אם זו לא היתה הנקודה הקריטית הזו, שאם הייתם מחכים עוד רגע הוא היה נשבר, אני מתאר לעצמי שאף אחד מכם לא נקי מניסיונות גם עכשיו, תתפסו כל אחד איזה ניסיון אפילו הכי קטן, תתבוננו בניסיון העכשווי שיש לכם באיזה שהוא תחום, ותראו איך היצר לוחץ אתכם לקיר שאין, וכבר גמור, וסגור, ויאוש וזהו, ושם תנסו להתגבר, תראו מה שקורה. הרי

כתוב שצריך ללמוד מהיצר את התחבולות שלו. "עבוד את השם בכל לבבך" כלומר בשני היצרים, כל יום אנחנו אומרים את זה בקריאת שמע, אנחנו צריכים לעבוד כמו שהיצר עובד, עיקר הכוח של היצר הוא להחליש אותנו, ולהביא ייאוש אז הוא כבר בטוח ויושב בשקט, אז אנחנו צריכים להחליש אותו ולייאש אותו, כשהיצר בא להחליש את האדם באיזה שהוא נושא, צריך להגיד לו תשמע תתייאש אתה, אני דווקא יש לי אמונה, אני רוצה להאמין בה' מה אכפת לך, אתה מקנא? אתה גם יכול להאמין, תתייאש אתה, אני לא שומע לך.

העצירה הזו שאדם עוצר את עצמו רגע מלהיכנס עד הסוף לתהום, זה כוח שבו העולם מתקיים: "תולה ארץ על בלימה" אז בפשט זה שה' מחזיק את העולם על "בלימה", על היכולת שה' נתן לאדם לבלום את עצמו.

תראו איזה תוכן פלא יש בפסוק "תולה" כלומר משהו תלוי, זה כבר משהו מתנדנד כזה, "ארץ על בלימה" על בלי-מה, על שום דבר, כלומר בפנימיות זה כשאין אחיזה, כשאדם לא יכול לאחוז בשום דבר, אין לו שום אליל שהוא יכול להשתחות לו, חוץ מהקדוש ברוך הוא, אין אף אחד שיכול לעזור לו חוץ מהשם.

כאשר האדם מתאפק מלהיכנס לייאוש הנוסף, הוא נותן בזה הרבה כוח בשמים ואז ליצר אין אפשרות להשתלט. כל הגדולים היו חוצפנים בקדושה, היתה להם עזות דקדושה, כל מי שהתעלה חזק זה רק מעזות דקדושה.

חוני המעגל חג עוגה ולא רצה לצאת עד שירד גשם. וגם כשירד הגשם הוא הסכים שירד רק בתנאים שקבע. איך היתה לו עזות מצח כזו? פשוט מאד, למד מהיצר. הרי זה מה שהיצר אומר לנו כל הזמן: אני לא אז ממך עד שתסכים איתי, אז בסדר, הוא אמר ליצר אני לא אז מכאן עד שתסכים איתי.

העקשנות הזו היתה גם ליעקב אבינו, כשנאבק עם המלאך שהיה שרו של עשו, יעקב אמר לו: עד שלא תברך אותי -אתה לא הולך מפה. צריך להכניס את זה מאוד ללב, השלבים של העבודה הם: קודם כל ברגע שמתחיל להיות איזה שינוי במערכות הפנימיות לכיוון שלילי כל שהוא ייאוש, מסכנות, חולשה, כעס, תאוות, משהו שמתעורר, ישר לזהות שזה ניסיון. אם זה ניסיון הפעולה הבאה מה הניסיון, מה היצר רוצה, מה השם רוצה, הפעולה השלישית היא לזהות באיזו נוסחה הוא עובד עלי, מה בדיוק, איך בדיוק הוא מסובב אותי, השלב הרביעי להתפלל לה', ואחר כך למצוא את הנוסחה שכנגד, כמו רופא. אדם בא לרופא, כי הוא לא מרגיש טוב, משהו אצלו לא בסדר, המערכת שלנו הנפשית תקינה לחלוטין, אנחנו מכוונות משוכללות, ה' עשה אותנו כדי שנהיה שמחם כל הזמן שיהיה לנו כוח, שנהיה בסדר, כמו הגוף.

הגוף זה פלא, אם אדם נותן לו אוכל ושתייה, הוא עובד ממש לא רגיל, בעזרת השם, אז ככה גם הנפש, המחשבות, הכל. אז אם אדם מרגיש משהו בכיוון מסוים שהולך לא כשורה, אם הוא לא שמח, אם הוא לא מלא אמונה, אם הוא לא מלא כוח, אז הוא צריך ללכת לרופא, הרופא זה הצדיק, אבל גם באופן אישי, אם אדם עושה עבודת נפש עם עצמו, אז דבר ראשון הוא הולך לבדיקה עצמית, אם הוא לא הולך לאיזה צדיק, אז הוא צריך לעשות בדיקה עצמית, ואיך בודקים? לפי הכאבים.

בודקים מה כואב ואיפה, מה מקורות הכאב. בסוף מגיעים למסקנה, י שלו את המחלה הזו, ונותנים לו את התרופה כך זה בנפש גם כן, בודקים מה לא תקין. רמת השמחה, רמת הייאוש, רמת הכעס, רמת הטיפשות, כל הסוגים, איפה שרואים שינוי מיד נדלק אור אדום. עושים בדיקה, מאיפה זה נובע, ואז השם שולח שכל תמיד, אדם מתקשר למעלה ברגע של ניסיון אז תמיד השם שולח לו שכל, אם לא ברגע הראשון, אז ברגע השני, הוא ישלח תמיד,

כתוב שהשם הבטיח שלא ישאיר אותנו בגלות, שהוא ייקח אותנו חזרה "לא מאסתים ולא געלתים לכלותם" אז יש ברית.

יש לנו ברית עם הקדוש ברוך הוא בפירוש. כלומר באמצע הגלות של הנשמה כשהאדם נמצא בחושך, יש לו הבטחה שהשם יוציא אותו משם, "ויצעקו את השם בצר להם וממצוקותיהם יוציאם" (תהילים ק"ז).

האדם צריך להתחזק, רק להיות בקשר, פשוט מאוד, גם בחושך "ממעמקים קראתיך ה'" זה לא קשה, זה לא פשוט, וזה לא קשה, קודם כל צריך לדעת שזה פועל כך ואחר כך זה כבר נכנס, אחרי כמה ניסיונות שאדם כבר מתגבר, כבר הכל מתחיל להיות ברור אחרת, כל המערכת מתחילה להשתנות, ופתאום כל מיני חלקים שלא ידעת עליהם מתחילים לפעול לעזרתך.

אחרי שיהודי משתכלל ומבי כל מה שקורה לו בפנים, הוא גם יכול להבין מה קורה למישהו אחר, בלי רוח הקודש, בכל התחומים. אחרי השלב הזה של הכרת המידות הקשות והתחבולות הבסיסיות של היצר, כלומר, כל החלק השלילי של עבודת הנפש.

ישנו גם החלק חיובי של עבודת הנפש: שהוא פיתוח והתבוננות בכוחות הנפש החיוביים של האדם, ודרכם להתקשר עם ה', אלה דברים יותר עדינים ומסובכים ויותר עמוקים, המביאים הרבה גילויים, והרבה שמחה. בדרך כלל זה חומר שלא נכתב בשום מקום. בספרים פה ושם יש רמזים. האדם יכול להגיע לדברים לא חיוביים, לא מדויקים. יש עוד הרבה אפשרויות להתפתח בעבודת נפש חוץ מדרך הניסיון והנפילה: לקבל הרבה אור, הרבה חוכמה, הרבה קשר, הרבה אמונה, דברים הרבה מעבר למה שאדם יודע, גם את זה אנחנו נלמד.

אחד האמצעים לצאת מהנפילה בקלות, איזו נפילה שלא תהיה, היא לחשוב לדוגמה על שם הויה י. ה. ו. ה. כמובן במקום שמותר לחשוב על שם ה'. ולהתחיל לשיר מה שיוצא מהלב, לא דווקא שיר ידוע, אם זה גם ידוע- מה טוב. מה שקוראים החסידים ניגון. להתחיל לנגן איזה ניגון מה שיוצא מהפה, ולהתבונן ככה בלב, וליצור קשר עם ה' בלי שכל כלל, בלי העבודה של השכל. מה שדיברנו עד עכשיו זו עבודה של חכמה זו לא עבודה של רגש, לנתח את הניסיון, הנפילה, להתגבר, זה חשוב ביותר, אבל יש גם כן חלק של נפש בלי שכל כלל.

עם ישראל הוא עם חכם, אבל העיקר זו האמונה של עם ישראל. זהו החלק הנפשי, הנשמתי. אפשר לחשוב על איזה נושא שקשה לכם, להתחיל לזמזם, לחשוב על שם הויה, זה כבר עושה קשר, ככה בניחותא בלי לחץ, ופשוט להתחיל ככה לזמזם לעצמכם, ואת הזמזום הזה להפוך לתפילה, בלי להוציא במילים בפה, תפילה של קשר, של בקשה של עזרה, הזדקקות, אדם עושה את זה באמצע המסכנות, באמצע העצבות, באמצע לחץ הדבר הזה יכול להעלות אותו מאוד מאוד לא פחות אלא יותר מהעבודה של השכל.

לא שצריך להזניח את השכל, החלק של החוכמה הוא חלק יסודי, אבל יש את החלק של הנפש. איך עושים את זה? אתן לכם דוגמה, אדם יכול לחשוב על משהו שקשה לו, לא הולך לו, ואז צריך לחשוב על שם הויה, לצייר אותו על המצח, ואם זה משהו שמכביד לו בלב- שיצייר את זה על הלב, לחשוב ככה על השם י. ה. ו. ה. להתקשר עם השם ולזמזם מה שיוצא לו.

כל אחד איזה ניגון שבא לו. אם חוזרים על מה שיוצא מהלב הכואב חרישית, זה פותח את כל הפתחים, אחר כך אדם מקבל שכל, והוא יכול להתבונן בשכל מה היה לו בנפילה הזו, מה השם רצה ממנו, אלה תהליכים של נפש מאוד חזקים, זה מאוד מפתח את האפשרויות.

עוד נושא חשוב מאוד בחלק החיובי זה ההתבוננות של האדם, בעיקר הרצון החיובי שבו, זו התבוננות שחשובה מאוד בעיקר כשאדם עצוב ושביר, אמרנו שאחד התכסיסים של היצר זה להכניס את האדם לייאוש.

המלחמה בייאוש היא מלחמה מאוד חשובה, מפני שהייאוש הוא מפתח עיקרי של היצר, הוא מכניס אדם לייאוש, הוא לא צריך לעבוד יותר, גמרנו, מכניס אותו לפנסיה, הוא כבר שם מסודר. השורש, החלק שיכול להביא את האדם לצאת מהייאוש זה ההתבוננות בחלק החיובי של הרצון שלו, הרי כל יהודי יש לו בפנים מלאך טוב ומלאך רע, יש לו רצונות רעים ורצונות טובים.

גם זה פטנט מהיצר שכל הזמן נתעסק רק בחלק השלילי, איך היצר מכניס את האדם לייאוש באופן פשוט, נוסחה פשוטה: מכניס אותו לאיזה כשלו, לאיזו נפילה, אחר כך אומר אתה ככה, אתה תמיד תהיה ככה, ומביא לו כל מיני הוכחות מכל הסוגים שהוא כזה, אי אפשר לצאת מזה, וגמרנו, זה סגור, הוא מכניס באדם הרבה לחץ.

האדם גמור, עצוב וזהו. במצב כזה אדם צריך להתבונן לתוך הנפש שלו ולחשוב: הרצון שלי הוא לא כזה, נפלתי, אתה צודק עשיתי משהו רע, אני עשיתי משהו נבזה, לא חשוב מה, אבל עכשיו אחרי שנפלתי כבר עשיתי מה שעשיתי במצב שאני נמצא, אם אני מתבונן בפנים - זה לא הרצון שלי האמיתי, אני רוצה להיות בסדר.

יש יהודי שלא רוצה להיות בסדר? כל יהודי במצב הכי נמוך רוצה להיות בסדר. זה רצון עליון שטבוע בו, זו לא בחירה בכלל, זה בא מהנשמה, כמו שאש מתרוממת למעלה ככה הנשמה של היהודי כל הזמן רוצה להשתפר.

זו הסיבה שאנשים הגיעו למצבים קשים של פשיעה וכו' ברגע אחד יוצאים והופכים להיות צדיקים גדולים, הקליפות כל הזמן בקטרוגים והם שובות את הנשמה במקומות הלא נכונים. הכוח של הנשמה הוא כוח אינסופי, זה חלק אלוק ממעל זה לא צחוק, אז ברגע שאדם שביר שהיצר הצליח להפיל אותו, אז הוא צריך פשוט להתבונן, להסתכל על הנפש שלו, להגיד לעצמו ככה בשכל אפילו בלי להוציא את זה מהפה: תשמע, אם הייתי יכול לא הייתי עושה את מה שעשיתי, הרצון שלי הוא לא כזה, הרצון שלי הוא טוב.

ואז הוא צריך להתחיל לחשוב על זה: הרצון שלי טוב... הרצון שלי טוב... יש לי חוץ מכל הדברים המלוכלכים האלה כל הנפילות, המידות והמחשבות הלא טובות, יש לי חלק אחד טוב... זה הפך שמן, הוא תמיד נשאר... פך אחד של שמן תמיד יש.

על זה אדם צריך להתחיל להתבונן, להפוך את חלק ההתבוננות שלו ברצון הטוב שלו, להפוך את זה לגעגועים לשם, אדם עכשיו נניח שביר, אז הוא מתחיל לחשוב על החלק הטוב שבו, שבכל אופן הרצון שלו הוא רצון טוב, יש לו חלק של רצון טוב, אפילו אם הוא לא מזהה אותו, ואז לנסות לזהות, לא להגדיר את זה, זה פשוט רצון טוב, רצון להתעלות, יהודי מרגיש ככה משהו שמתרומם בפנים, רצון להיות בסדר עם ה', רצון להיות בסדר עם אחרים.

אם הוא טיפוס שלומד לדוגמא, היא יכול להגיד הנה הוא רוצה להיות תלמיד חכם, אפילו שהוא לא הצליח והוא ביטל תורה כל היום, או כל החיים או חצי שעה, הוא בכל אופן רוצה, והיצר הכשיל אותו.

אז מה, הרצון היסודי שלו הוא טוב, אדם כעסן - הרצון היסודי שלו הוא טוב, הוא כעס כי היה משהו לא צודק, אז יש לו רצון לצדק, יש לו רצון טוב בפנים, רצון לאמת, הוא צריך להתבונן על האמת הזו, לא בקשר למקרה שהפיל אותו, אלא באופן מופשט, לקחת את המידה הזו שגרמה לו ליפול, שזה החלק האמיתי שהיצר מוכר לנו בהתחלה של הנפילה, כמו שאמרנו שיש אמת ואחרי זה אנחנו קונים גם את השקר, אז את השקר לזרוק, לקחת

את האמת הזו, להתבונן בה, ולהבין שזה חלק אלוק ממעל, זה דבר יקר, זה רצון אלוקי, להתבונן על הרצון הזה חזק, ולרחם על הנשמה המסכנה. צריך להתבונן על הנשמה שלו, עם זמזום או בלי שום דבר, צריך להתבונן על החלק הטוב שיש בו, ורוצה להיות בסדר למרות שהוא לא מצליח, לא חשוב, שיפיל אותו, הוא יודע שהוא כזה, הוא יודע שמחר הוא יהיה יותר גרוע, לה משנה, להתבונן על החלק הטוב בכוח, ואז דרך החלק הטוב הזה ליצור קשר עם השם, הרי זה כוח, חלק מהכוחות שבאים מהשמים, זה כוח אינסופי הכוח הטוב של היהודי, ודרך זה להתחיל להיכנס לגעגועים להי, ולתפילה שהשם יעזור לנו להוציא מן הכוח אל הפועל את החלק הטוב הזה, שהחלק הזה יהיה נצחי, ולא יהיה החלק הרע. כשאדם כבר מגיע לזה, כבר אין רע, אין שום דבר, היצר כבר לא יכול לגעת, הוא כבר עולה, יוצא מהשברון, ואז השם שולח לו הרבה אהבה, הרבה כוח ושמחה, זו צורה של התבוננות חיובית איך לצאת ממצב שלילי, אם יהיו להם, לא עלינו, מקרים כאלה, אז זו הדרך לצאת מזה.

אחרי התבוננות כזו טוב מאד לתת מיד צדקה, זו המצווה שעושה כלי, זה אור. כשרוצים אור- עושים כלי, ואז זה מתקיים, הרי כתוב שמי שנותן צדקה "על מנת שיחיה בני", אז הוא צדיק גמור, הרי כתוב שמה שצדיק גוזר הקדוש ברוך הוא מקיים, פעם באחד השיעורים שכך צריך לעשות, לתת צדקה על מנת שיחיה בני, על מנת שאני אחיה, ואני צדיק גמור עכשיו, ועכשיו אני גוזר שאני לא אפול עוד פעם, וזה חייב להתקבל, ואם לא ככה, אם לא רוצים לגזור, לפחות לתת משהו, כשאדם נותן משהו הוא מתעלה.

הצדקה עוצרת הרבה תהליכים שלילים, אבא באמצע כעס, אם הוא יתן צדקה, אפילו מעצבים, אם הוא ישים בקופסא זה יעצור את הרגש השלילי, שזו כבר דרך של אלוקות, הוא פותח פתח, זה פתחו לי פתח כפתחו של מחט.

אנחנו לא משתמשים בזה, כי אנחנו רוצים להשתמש בכעס, לתקן אותו, להתעלות על ידו, אבל אם אדם אין לו שום עצה, והוא כל הזמן כועס, רב עם האישה, ואין לו שום אפשרות לצאת, שיתן צדקה, אם הוא עצוב, שייקח מטבע, יתפלל להי שיוציא אותו מהעצבות בזכות המצווה שהוא עושה, הוא נותן את זה, וזהו.

אם אין לו אמונה, גם כן לצרף את התפילה עם הצדקה, תמיד כל דבר שחסר לאדם בנפש הוא צריך לבקש, זו התפילה האמיתית, הגוף ממילא נגמר אחרי מאה עשרים שנה, אבל הנפש- זה מה שחשוב.

אז צריך תמיד לבקש על עצמו, וגם על אחרים. עוד חלק חשוב מאוד בהתבוננות הפנימית, שאפשר לפתח מאוד זה הקשר עם הנשמות של הצדיקים הגדולים, לא הקשר מי שזוכה שצדיק מתגלה לו, זה כבר צדיק, לא על זה אני מדבר, אני מדבר על העבודת נפש שלהם, לדוגמא, לאברהם אבינו חסד ומסירות נפש ואהבה- איך שהוא עבד את השם, יצחק יראת השם, אז אחד שהוא חלש ביראה, עשה איזו עבירה כי אין לו יראה, אז הוא צריך להתבונן על יצחק אבינו, לחשוב על יצחק אבינו, ולבקש מהשם שבזכות העבודה שהוא עשה של יראה והתגברות, גם הוא יצליח, הרי הוא אבא שלנו, יש לנו אותו צינור, אותו שורש, ככה דרך הצדיק הזה הוא יכול להתגבר.

זה הסוד של "והיו עיניך רואות את מוריך" (ישעיהו ל' כ"ו) זה הסוד שבזה שאדם יכול לקבל כוח מהצדיק, אם למשל אין אמונה- הוא יכול לחשוב על יעקב אבינו, דוד המלך, אם הוא חלש בתורה- להתקשר עם משה רבינו, אם הוא עושה כל הזמן מחלוקת- לחשוב על אהרון הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, אם קשה לו עם התאוות- לחשוב על יוסף הצדיק, מי שיש לו קנאה- יכול לחשוב על אליהו, או פנחס שיתפלל שהשם יהפוך את זה לשם שמים,

את מה שהוא עושה, זה לא סתם, הם הצינורות הראשיים של עם ישראל, הם קיימים כל הזמן ואנחנו לא מנצלים את זה, יש להם כוח עצום.

בכל תכונה ותכונה שיש לאדם עליו למצוא את הצדיק בכתובים שעבד על זה- ולהתקשר, אחד שהראש שלו סתום ולא יכול ללמוד יתקשר עם רבי עקיבא, שבגיל ארבעים היה עם הארץ, כך עם כל מידה ומידה, ואם אדם עושה כך הוא מקבל הרבה כוח, אם הוא יכול להזדמן לקברות שלהם אז זה הכי טוב.

אבל לא תמיד האדם יכול, אז לפחות שיתקשר, הצדיק נמצא בכל מקום, הנשמות של צדיקים קל להתקשר איתם, קל להוציא מהם את עבודת הנפש שלהם, אז זה גם כן חלק חיובי שאדם יכול להיעזר בכדי לצאת מכל מיני מצבים. רק שתדעו שיש כל מיני כיוונים, לא רק הכיוון של הניתוח השכלי של הנפילה, אלא יש כיוונים של נפש שהם יקרים מאוד, שאפשר לעבוד.

מילון מושגים

השיעור הזה הוא הגדרת מושגים שמהווים את אוצר המילים הבסיסי של כל הנושאים שבתוך עבודת הנפש.

"האלוקות"

המושג הראשון שרצייתי להגדיר בצורה ברורה, פשוטה מתקבלת על הדעת הוא מושג האלוקות, ישנו אלק ברוך הוא, שאין לנו בו תפיסה ומחשבה כלל. אסור לנו לחקור על מהותו על ענייניו. יש חלק שניתן וחובה עלינו לחקור, זו התגלותו ית"ש, וצורת הנהגת העולמות, ומה הוא רוצה מאתנו, כיצד נעבוד אותו. כל החקר על החלק המותר, ז"א, על התגלותו ופעולותיו, נקרא חקר האלוקות, יש אלק, ויש אלוקות. א ל ק ו ת - הוא החלק המתגלה של האלק ברוך הוא.

"גילוי אלוקות"

מושג שני שרצייתי להגדיר הוא ג י ל ו י א ל ק ו ת. רצה הקב"ה יתברך שמו, לנהל את העולמות בשני סוגי הנהגה של גילוי פנים והנהגה של הסתר פנים. ז"א שיהיו זמנים והזדמנויות שה' ית' יתגלה באופן ברור על ידי ניסים למינינם, ע"י נבואה, י"י בת קול, ויהיו זמנים שה' ית' יסתיר את עצמו. כאילו אינו מתערב בענייני העולם. זהו זמן של הסתר פנים, ג י ל ו י א ל ק ו ת ז"א גילוי פנים. ז"א שהאדם מגלה פתאום שהעולם מנוהל ע"י הקדוש ברוך הוא, באופן כללי וזכה לאיזושהו נס או גילוי ממשי. גילוי בתוך הטבע, או גילוי בתוך הנפש שלו, זה נקרא שזכה לגילוי אלוקות. ז"א, להשגחה פרטית בדרך של גילוי פנים.

"הקליפה"

הקליפה בחז"ל פירושה היצר הרע, יצר הרע מסוים- זו קליפה מיוחדת. יש את הקליפה הכללית, את היצר הרע הכללי, ויש את ההתפשטות של היצר הרע. ההתגלות שלו בכל מיני צורות שונות. כמו שיש לאדם את היצר הרע הפרטי שבתוכו יש את היצר שנלחם עם הקדושה באופן כללי. הקליפה היא החלק החיצוני של הפרי, שומרת על הפרי ומגדלת אותו. כך תפקידו של היצר הרע. לנסות את האדם כדי שכשהאדם יתגבר עליו- יזכה להתעלות ולהתפתחות, לקבלת שכר בעולם הבא. זהו התפקיד של הקליפה.

"התלבשות היצר הרע"

היצר הרע, היא מהות רוחנית. שאינה נראית, אבל המתלבשת בתוך האדם ולפעמים מתלבשת בתוך הטבע. כמו למשל, העובדה שהיו חיות בזמנים שונים, כמו אתונו של בלעם, שראתה ודברה. ז"א שהיתה איזו נפש בתוך הטבע. כך גם היצר יכול להתלבש בתוך הדומם, צומח, חי, וכמובן המדבר - האדם. היצר בתוך האדם מתלבש על המחשבות שלו, על הרגשות שלו ועל התחושות שלו. הוא מנסה לגרום לו למעשים, למחשבות ורגשות בבחירה לא נכונה.

"עבודת הנפש"

עבודת הנפש פירושה - הבחירה הפנימית שהאדם בוחר, וההתגברות שהאדם מתגבר על החלק השלילי שבתוכו. עבודת הנפש היא התיקון הפנימי של האדם. איך שהאדם יוכל בתחבולות שונות להימלט מהיצר הרע, ובמקרים של התקדמות גדולה- להפוך את היצר

הרע ליצר טוב. זה מה שנקרא בחז"ל לעבוד את ה' בשני היצרים. עבודת הנפש מאפשרת לאדם לעבוד את ה' בשני היצרים. להכיר את כוחות הנפש החיוביים והשליליים שלו, לדעת להשתמש בהם נכון, על מנת לעשות נחת רוח לקב"ה.

"ההשראה"

ההשראה - פירושה שהאדם מקבל איזושהו שכל, או איזושהי תחושה, או איזושהו רגש, שלא בא כתוצאה של הפעלת כלי החשיבה או כלי הרגש האישיים שלו. אלא זה נכנס בו מלמעלה. כתוצאה מאיזושהי פעולה או התבוננות שהאדם עשה, יכול למשוך על עצמו השראה. במקרים איכותיים מאוד, האדם יכול לזכות בהשראת השכינה, בדרגות השונות של רוח הקדש ונבואה.

"אתערותא דלתתא" ו"אתערותא דלעילא"

אתערותא דלתתא - פירושה שהאדם מתעורר בתשובה לעבוד את ה', תשוקה לעשות תשובה. זאת התעוררות שבאה מתוך האדם. זאת התעוררות מלמטה. אתערותא דלעילא - הקדוש ברוך הוא, מעורר את הנשמה של האדם, מזעזע אותה, מזרז אותה כדי שהיא תעורר את הנפש, להתעורר לעבוד אותו. זו התעוררות מלמעלה, שבאה בלי פעולה מתוך האדם, אלא בגלל רצונו ית' בלבד.

"השפע"

יש שפע רוחני ויש שפע גשמי. השפע יורד מלמעלה. השפע הרוחני נקרא אור. השפע הגשמי מתחלק לכל סוגי המאכלים והכוחות שיש בטבע. זהו השפע הגשמי. השפע הרוחני הוא פשוט. הוא אור פשוט, לא מתחלק. אור פירושו אור. ההבדל היחידי בין אור אחד למשנהו- הוא בעצמת האור או במקור האור. אבל בתוך הכלי הוא אחד ובלתי מתחלק.

"השכל הנכון"

השכל הנכון זו הדעת הנכונה. יש חכמה, בינה ודעת. חכמה היא שפע רוחני, אור רוחני, שבא מלמעלה ומתלבש דווקא על כלי החשיבה. זוהי החכמה. כשכלי החשיבה מתחילים לנתח לעומק ולרוחב את אותו האור שקבלו מלמעלה, את אותה החוכמה שקבלו, זאת פעולת הבינה, כשהאדם, לאחר שניתח לעומק ולרוחב- נזקק לבחור בדבר מסוים, צריך להשתמש בפעולה של הדעת. דעת פירושו קשר. לדעת מה לבחור.

הדעת הזו יכולה להיות דעת נכונה או דעת כוזבת. אם האדם עובד על עצמו הוא זוכה לדעת נכונה. דעת בקדושה, או במילים נרדפות: השכל הנכון. יש הבדל בין השכל הנכון לבין השכל הפועל בצורה מדעית. במדע, השכל המדעי בודק נתונים מסוימים לפי הסדר ועושה מה שנקרא "אלימינציה". כלומר בירור על דרך השלילה, עד שהוא מגיע לפרט שנראה כנכון.

המוח החוקר מזהה אותו כפרט הנכון. זהו תהליך שיכול לקחת הרבה זמן, של בדיקת פרטים אינסופיים, עד שמגיעים לפרט הנכון. השכל הנכון הוא שכל שלא זקוק לכל השלבים האלה, אלא בגלל עבודת הנפש הנכונה של האדם שעבד במסגרת של החכמה, בינה ודעת, האדם יודע לבחור נכון במהרה, בלי שיצטרך לבדוק את כל הפרטים. איזושהו כוח פנימי מראה לו מהי הבחירה הנכונה, וזהו השכל הנכון.

"הטבעים והמידות"

הטבעים והמידות הם קווי האופי של האדם כמו: כעס, אכזריות, מסירות נפש, חסד, עצלות. יש טבעים חיוביים ויש טבעים שליליים. במושג של עבודת נפש טבע- פירושו חומריות. האדם שחי בטבע, ז"א, האדם החומרי, שלא מתבונן מעבר לסיפוקים החומריים של החומר. הוא נתון בהרגליו הרגשיים והשכליים ולא מתפתח מעבר לזה. כשהוא מתפתח לכעוס, אנחנו אומרים שהוא התעלה מהטבע לדרגה של מעל לטבע. מעל לטבע שטבוע בו מלידתו.

"הניסיון"

הקדוש ברוך הוא ית"ש רצה שהאדם יקבל שכל בעולם הבא. כתוצאה מעבודה עצמית ולא יקבל את השכל כמתן צדקה, על מנת שלא תהיה לו בושת פנים. לכן, הוא מכניס את האדם לניסיונות מרובים. ואם האדם יעמוד בניסיונות על פי כללי התורה וכללי חז"ל - יקבל עליהם שכר. הניסיון - פירושו שמנסים את האדם לראות כיצד יבחר. יש לאדם בחירה ברצון, יש לו בחירה במחשבה, יש לו בחירה ברגש, יש לו בחירה ברגש, יש לו בחירה בתחושות, יש לו בחירה בדבור, יש לו בחירה במעשים. בכל שלב ושלב של ההשתלשלות הזאת, האדם מתנסה בניסיונות שונים. למשל, אם ה' שם לאדם מחשבה שלילית על משהו, והאדם מקבל את המחשבה הזאת כאמיתית, ז"א שהיה לאדם ניסיון במחשבה והוא נפל בניסיון. אם הוא בודק את המחשבה, ורואה שהמחשבה הזו שלילית, ודוחה אותה או מתקן אותה בדרכים השונות של עבודת הנפש, ז"א שהאדם עמד בניסיון.

"השפלות, ההכנעה והביטול"

האדם מטבעו הוא בעל גאווה. בעל "אני". ה"אני" שדורש התייחסות אליו- זאת הגאווה. האדם מחשיב את עצמו. מרגיש חשיבות עצמית. אנו יודעים שעל האדם לתקן את מידת הגאווה. ההפך של הגאווה זו הדרגה הגבוהה- דרגת הביטול. האדם מבטל את האני שלו. את ה"אני הגשמי, ואז צומח האני האלוקי שלו שבא מן הנשמה. זהו המושג ביטול, אבל האדם לא מגיע לביטול בבת אחת. השלב הראשוני הוא שלב ההכנעה, ז"א שכשמתעוררת הגאווה אצל האדם, האדם מכניע את עצמו. אחרי שהאדם מכניע את עצמו, הוא לא מגיע לביטול, הוא מגיע לשפלות. במשך הזמן כשהאדם יכניע את עצמו, ויהיה רב הזמן בשפלות, הוא יגיע לדרגה של ביטול. ביטול פירושו שהוא לא צריך לבטל את הגאווה, אלא שהוא כבר ביטל את הגאווה. זאת תוצאה של ההכנעה והשפלות הממושכות.

"אמונה פשוטה"

המושג הבא הוא אמונה פשוטה, שפירושו האמונה מתפשטת. זאת לא רק אמונה בשכל, שהאדם מאמין בשכלו שהקדוש ברוך הוא מנהל את כל העולמות, אלא את אמונה שמתפשטת בכל האישיות, גם ברגש, גם במעשים, וגם במציאות. האדם מאמין באמונה פשוטה- פירושו אמונה בלי חוכמות, בלי הרהורים, פשטות, האדם המאמין מבטל את השכל הרגיל על מנת להגיע לאמונה פשוטה, על האדם לבטל את ההשקפות השכליות שלו שלא תואמות את השקפת התורה ואת השקפת חז"ל.

"הקשר"

המושג קשר, בעבודת הנפש, פירושו שהאדם קשור עם הקדוש ברוך הוא, שהאדם קשור עם הצדיק, שהאדם קשור עם התורה, שהאדם קשור עם הנשמה שלו, שהאדם קשור עם שאר

בני ישראל. זה ההפך של ניתוק ופירוד. עיקר התיקון של האדם עלי אדמות הוא להגיע לקשר האמיתי עם כל מה שהזכרנו לעיל. קשר -פירושו שייכות, קרבה הדדית.

"האחדות"

כשקיים קשר בין האדם לעצמו, ובין האדם לחברו, בין האדם לה', ובין האדם לתורה, אנחנו אומרים שכל המרכיבים האלה נמצאים במצב של אחדות. אחדות היא- ההפך של פירוד, כל נשמות עם ישראל כשהיו בתוך נשמת האדם הראשון היו במצב של אחדות, לאחר חטא אדם הראשון נפרדו, ועד היום לא התאחדו שוב. זאת היתה הסיבה של שנאת חינם בבית שני, התיקון של הפירוד זאת האחדות של דוד ויונתן. האחדות היא כשהאדם מתאחד עם השני, למרות שהשני חושב אחרת, למרות שהשני מתנגד לדעותיו של האדם, האדם יכול להיות בשוני של עמדות ובכל זאת להיות באחדות ובאהבה ולא בפרוד.

"ההתעלות"

האדם נמצא בדרך כלל בדרגה רוחנית מסוימת של השגה ועל ידי עבודת הנפש שלו הוא עולה מדרגה לדרגה. העלייה הזו נקראת התעלות. התעלות היא בשני מושגים: התעלות מצד אחד, ז"א שהאדם התאמץ יותר ויותר, ושיפר את עצמו יותר ויותר, ועלה מדרגה לדרגה מבחינת העבודה שלו, ויש התעלות מבחינת האור שהוא זוכה כתוצאה מן המאמץ שלו. ז"א שאם הוא היה רגיל לדרגה מסוימת של אור מההשגה של עבודה, הוא גם יתעלה במקביל בדרגות של האור שהוא מקבל מלמעלה. זאת התעלות של האור.

"העידון"

עידון משמש במסגרת של עבודת הנפש כהגדרה של עבודה על המידות ועל החושים של האדם, שהם הופכים להיות מגשמיים, חומרניים, אפורים-לחושים רוחניים יותר, עדינים יותר. למשל האדם שעובד על התאוה שלו. כשהוא הופך את הפחד שלו מבני האדם ליראת השם. ז"א שהוא עידן את תכונת הפחד והעלה אותה לדרגה של יראת ה'.

"הנפילה"

יש לאדם ניסיון, והאדם לא מצליח לעמוד בו בהתאם לכללים של עבודת הנפש, בהתאם לכללים של הקדושה, בהתאם לכללים של התורה ושל חז"ל, בהתאם למה שהיה מצופה שהוא יעמוד - הוא נופל, נופל ממדרגתו. כשהאדם לא עומד בניסיון הוא לא נשאר באותה דרגה שהוא היה, אלא הוא נופל. למשל, אדם שבאים להכעיס אותו והיה מצופה שהוא כבר לא יכעס- אם הוא כועס פירושו שהוא נפל. את הנפילה הזו אפשר לתקן על ידי זה שבפעם הבאה האדם כן יעמוד בניסיון.

"אחיזה"

כשבעבודת הנפש אומרים שיש לאדם אחיזה, ז"א שהאישיות שלו קשורה עדיין בכל מיני גורמים טבעיים. הוא סומך על בני אדם, הוא סומך על חוקי הטבע, הוא סומך על עצמו. זה אומר שיש לו אחיזה, הוא מרגיש בטוח כי יש לו כסף בבנק. הוא לא מסתמך על הביטחון בה', שה' יפרנס אותו, אלא על הכסף שיש לו בבנק. זהו המושג של האחיזה בטבע, האדם שעובד על עצמו מגיע למצב של חוסר אחיזה, שסומך רק על ה', בוטח רק בה'.

"הכלי"

יש כלי ויש אור. כל הבריאה שלנו היא כלי שה' יוכל להכניס בו אור. האדם הוא כלי. בתוך האדם יש חלוקה של כלים, כלי נפש, כלי החשיבה, כלי הרגש, כלי המעשה. בכללותו, האדם הוא כלי שבתוכו ה' הכניס הרבה כוחות חיוביים ושלייליים, שבתוכו עתיד ה' להכניס שפע אינסופי, אור אינסופי. זו בחינת חיי עולם הבא.

"מהות"

מהות פירושה - המשמעות הפנימית של דבר מסוים. יש מהות ויש חיצוניות. יש מהות ויש חלק טכני. מהות היא החלק האמיתי, האמיתיות של אותו הנושא שדנים בו. הפנימיות שבו, השורש הפנימי. עצם הדבר.

* * *

מושגים אלה שהגדרנו, לא באים להוסיף או לשנות או לסתור חס ושלוש מושגים שהוגדרו כבר בחז"ל במשך הדורות. זהו פשוט עדכון והסבר קצר על מושגים שמתמשים בשפה של עבודת הנפש באופן יומיומי, זה לא סותר הגדרות אחרות, אלא זה רק מסביר כיצד אנחנו מתייחסים לאותן המילים שאנחנו אומרים ומשתמשים בהם בשיעורים של עבודת הנפש.